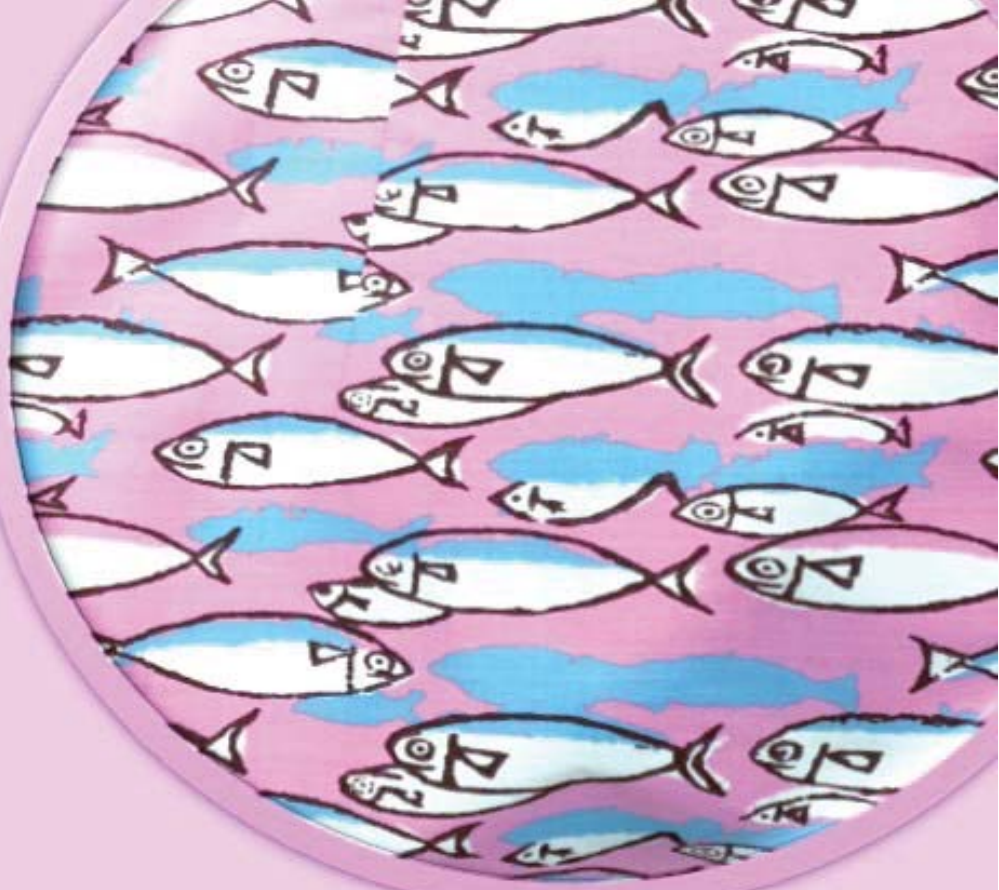

วารสารวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Academic Journal of Phetchaburi Rajabhat University

ISSN2229-0435 (Print)

ISSN2822-0579 (Online)

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2567

Vol.14 No.2 May – August 2024

สารบัญ/Contents

หน้า

บทความวิจัย

- การพัฒนาแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อ
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 1
The Development of Public Relations and Guidance Models to Facilitate further
Education of Phetchaburi Rajabhat University during Coronavirus Pandemic (COVID-19)
เฉลย ทองคำ ไพลิน ฤทธิเดช และน้ำฝน แสงอรุณ
- ผลการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ทักษะการทำงานเป็นทีมและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ 8
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
The Effects of Activity-Based Learning to Develop Academic Achievement on
Materials Used in Daily Life, Collaboration Skills and Scientific Attitudes of
Mathayomsuksa 3 Students
วงศกร ปานจันทร์ วัชรภรณ์ ประภาสะโนบล สุธิดา ทองคำ พิชิต สุดตา และปาริชาติ กาทอง
- การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย 16
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์
The Study of Learning Achievement on Word Formation in Thai Language of Secondary 3 Students
at Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School by Managing to Learn Using Online Game
Activities
พรนภัส ทองพูล และณัฐพร นาคแท้
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 23
โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร
Factors Affecting Mathematical Literacy of Grade 9 Students
at Saard Phadern Wittaya School in Chumphon Province
อรณัชชา ชาญเชาว์ สุรรัตน์ อาริรักษ์สกุล ก้องโลก และวินิจ เทือกทอง
- การพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 31
ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
The Development of Local Tour Guide's English Speaking Ability
in Chiang Dao District, Chiang Mai Province
ณพัชญ์ สุขพัชรภรณ์

บทความวิจัย

- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพล
ต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจโดยผ่านความสามารถทางการแข่งขัน
ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 38
The Application of Information Technology for Business Administration Influences on
Sustainable Business Growth through the Competitiveness of
Small and Medium Enterprises in Groups of Provinces in the Lower Central Region 2
กฤตพล ดำวงศ์ และ กฤตชน วงศ์รัตน์
- การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์
สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 48
Development of Online Competency-based Training Curriculum of B1 English for 3rd Year
Students, Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University
สรเรณีย์ เลหาสกลิต
- การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ
ของลูกค้าผ่านการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก 57
The Perception of Integrated Marketing Communication Strategy Affecting to
Consumers Decision Making through Perception of the Use Digital Media of
Pool Villa Business in West Coast Sea
อรรณชัย อูระ และ กฤตชน วงศ์รัตน์
- การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและ
ห้องเรียนกลับด้าน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 67
The Development of Learning Management Model Based on
Task-Based Learning Using Cooperative Learning and
Flipped Classroom Techniques to Develop Chinese Speaking Skills
and Cultural Understanding in Upper Secondary School Students
จิตติมนินทร์ ชูประดิษฐ์ และ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน
- การศึกษาและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษา
ได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด 76
Education and Development of a Model of Promotion and Support
for Graduate Students Phetchaburi Rajabhat University Graduated
within the Time Specified by the Course
จิรปริยา จุ้ยแจ่ม

บทความวิจัย

- การประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ดในการบริหารจัดการระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 86
Application of QR Code for Hot Air Oven Reservation Management System of the Faculty of Science and Technology, Phetchaburi Rajabhat University
สื่บศักดิ์ สีสอัมพรสิน
- การพัฒนาแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ ในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 96
Development of Administration Model to Promote Teacher Professionalism in Managing Learning in the New Educational Era for Small Primary Schools
จุมพล เอื่องเพ็ชร จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย นภาเดช บุญเชิดชู และนภาพรณณ์ ยอดสิน
- ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน จังหวัดสมุทรสาคร 105
Factors Affecting the Decision to Select an Institution in Higher Education of High School Students in Samut Sakhon Province
จารุวดี แก้วมา
- การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี 119
Accounting Management Data Influencing Decision-Making of Executives in Kanchanaburi Province
สร้อยเพชร ลิสนิ ขวัญนรี กล้าปราบโจร ฐิติพร พระโพธิ์ วรกร แซ่มเมืองปัก และอุภาวดี เนื่องวรรณะ
- การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก 129
The Development of Creative Problem-Solving Skill of Six Grade Students with Project-Base Learning Management in Combination with Infographics
วิรันดา มีทัพ และ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน
- การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง บทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมมิฟิเคชัน 137
The Development of Learning Achievement, Analysis of Literary Values in the Story of Ramakien, Episode Erawan Dub of Mathayomsuksa 3 students by Using Gamification
ชวนพิศ อัดเนตร์ จิรศุภา ปล่องทอง และนริศรา อินทร์ทอง

บทความวิจัย

- การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ที่เสี่ยงต่อโรกระบบทางเดินหายใจ
ด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบัน 144
A Comparative Study of Knowledge of People at Risk of Gastrointestinal
Diseases Breathe with Thai Traditional Medicine and Modern Medicine
พุทธรักษา ขับผักแว่น และ ศุภะลักษณ์ ฟักคำ

บทความวิชาการ

- การนำการศึกษาชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้กับวิธีการแบบเปิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิด 153
The Application of a Lesson Study with an Open Approach to Thinking Skills Development
วรรณพฤกษ์ เทียมเดช รพีพรรณ เทียมเดช และ อุบลวรรณ ส่งเสริม
- ข้อเสนอแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบ เพื่อการสืบสาน 163
ภูมิปัญญาช่างไม้เมืองเพชร คุณค่าแห่งวิถีวัฒนธรรมในบริบทปัจจุบัน
Suggestions for Creative Art Design Guidelines for the Continuation of the Carpentry Wisdom
of Phetchaburi: The Value of Cultural Ways in the Present Time Context
เขมา แฉ่งฉายา และ ภูวนาท รัตนรังสิกุล
- แนวทางการสร้างสรรค์ทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนภาพสันติสุขในพหุวัฒนธรรมผ่านประเพณีชิงเปรต 170
วัดคูหาภิมุข (วัดหน้าถ้ำ) จังหวัดยะลา
Visual Arts Approaches to Reflect Multicultural Peace through
The Ching-Pret Tradition at Wat Kuhapimuk, Yala
จิรวิทย์ ดั่งอินทร์ และ ภูวนาท รัตนรังสิกุล

คำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับ

การพัฒนาแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา

The Development of Public Relations and Guidance Models to Facilitate further Education of Phetchaburi Rajabhat University during Coronavirus Pandemic (COVID-19)

เฉลย ทองคำ^{1*} ไพลิน ฤทธิเดช¹ และน้ำฝน แสงอรุณ²

Chaley Thongkum^{1*}, Pailin Rittidech¹ and Namfon Sangarun²

¹สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

²กลุ่มงานพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

¹Academic Promotion and Register Office of Promotion, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

²Education Quality Improvement Subdivision, Office of the President, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: onin.thongkum@gmail.com

Received: 21 December 2023, Revised: 21 February 2024, Accepted: 9 April 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา และ 2) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา โดยใช้วิธีการศึกษา คือ การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยในส่วนของ การวิจัยเชิงคุณภาพได้ศึกษาเอกสารและใช้รูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและคณาจารย์แนะแนวภายในมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์และตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญและใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามประเมินประสิทธิผลรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า การวิจัยนี้เป็นการพัฒนารูปแบบและประเมินประสิทธิผลการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา โดยเรียกว่า “E-CoRONA Model of PR Model” ประกอบด้วย 1) Electronics (E) 2) Communication (Co) 3) Reliability (R) 4) Opponents (O) 5) New Normal (N) และ 6) Application (A) โดยมีผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนาในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.32) เมื่อจำแนกตามประเด็น พบว่า 1) ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการรับสมัคร (Electronics) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.15) 2) ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์การสมัครเรียนต่อ (Communication) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.09) 3) ด้านความน่าเชื่อถือ (Communication) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.27) 4) ด้านคู่แข่ง (Opponents) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.38) 5) ด้านรูปแบบการประชาสัมพันธ์แบบ (New Normal) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.32) 6) ด้านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ (Application) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.35) และพบว่าในปีการศึกษา 2564 ที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีมากกว่าปีที่ผ่านมา

คำสำคัญ : รูปแบบ การประชาสัมพันธ์ การศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โรคระบาดไวรัสโคโรนา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop a guidance public relations model that facilitated admission of Phetchaburi Rajabhat University during the corona virus (COVID-19) outbreak and, 2) to evaluate the effectiveness of a guidance public relations model that facilitated admission of Phetchaburi Rajabhat University during the corona virus (COVID-19) outbreak. The research methodology was qualitative and quantitative research. As of qualitative research, the

researcher used documents and the focus group. The sample group was selected by purposive sampling which were administrators and university guidance staff. The results were developed by experts. The quantitative research were used for analyzing a guidance public relations model that facilitates education of Phetchaburi Rajabhat University during the coronavirus epidemic. The used instrument was a questionnaire. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The findings revealed that the solution named “E-CoRONA Model of PR Model” which consisted of: 1) Electronics (E) 2) Communication (Co) 3) Reliability (R) 4) Opponents (O) 5) New Normal (N) and 6) Application (A). The satisfaction result was at a high level ($\bar{X} = 4.32$). When considering each aspect, it showed that the satisfaction towards electronics was at a high level ($\bar{X} = 4.15$), 2) the satisfaction towards communication was at a high level ($\bar{X} = 4.09$), 3) the satisfaction towards trust was at a high level ($\bar{X} = 4.27$), 4) the satisfaction towards the opponents was at a high level ($\bar{X} = 4.38$), 5) the satisfaction towards New Normal public relations was at a high level ($\bar{X} = 4.32$) and, 6) the satisfaction towards the application was at a high level ($\bar{X} = 4.35$) In 2021, this model could increase applicants for the university significantly.

Keywords : Model, Public Relation, Admission, Phetchaburi Rajabhat University, COVID-19

บทนำ

ในปัจจุบันท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนเป็นอย่างมาก อาจารย์แนะแนวจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการแนะแนวอย่างลึกซึ้งและชัดเจน เพื่อสามารถใช้แนะแนวการศึกษาต่อ ให้นักเรียนที่มีความสนใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในหลักสูตรที่เหมาะสม ตามความถนัดของนักเรียน ตลอดจนมีความสามารถในการประสานสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในเรื่องงานและบุคคล ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ [1] ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนั้น การติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์กับกลุ่มต่าง ๆ จึงอาจกระทำได้ในหลายวิธีทาง วิธีหนึ่งก็คือ การใช้เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ เพื่อช่วยเสริมให้การดำเนินการประชาสัมพันธ์ขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง สามารถแพร่กระจายข่าวสารไปสู่มวลชนจำนวนมากทั้งในชุมชน ท้องถิ่น และทั่วประเทศ การใช้สื่อหรือเครื่องมือต่าง ๆ ทฤษฎีการปรึกษาแบบพิจารณาความเป็นจริง (Reality Therapy: RT) สนับสนุนให้บุคคลรู้จักตัวเอง จะช่วยให้การประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสื่อประชาสัมพันธ์เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของกระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ คือการสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการสื่อสาร และความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรกับสาธารณชน [2]

การแนะแนวการศึกษาต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นการให้ข้อมูลเบื้องต้นก่อนเข้ามาศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน เพื่อใช้ในการตัดสินใจการสมัครเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เข้าศึกษาต่อในสาขาที่ตนเองถนัด ดังนั้นก่อนที่จะไปประชาสัมพันธ์ งานรับสมัครจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ตั้งแต่มีการแพร่ระบาดปลายปี พ.ศ.2562 ที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก รวมทั้งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาด้วยเช่นกัน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ออกมาตรการการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนามาหลายฉบับตามสถานการณ์ความรุนแรง เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานภายในกระทรวง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆของสถาบันอุดมศึกษาอย่างกะทันหัน ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า การประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษาต่อก็มีผลกระทบเช่นเดียวกัน ไม่สามารถไปประชาสัมพันธ์แนะแนวลงพื้นที่ตามสถานที่โรงเรียนต่าง ๆ ได้จึงมีการพัฒนารูปแบบที่เอื้อต่อสถานการณ์ปัจจุบันกับสถานการณ์ดังกล่าว

จากการดำเนินงานดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะดูแลการรับสมัครนักศึกษา การประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษาต่อจึงมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา เพื่อนำมาใช้เป็นต้นแบบในการวางแผน พัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์แนะแนวของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา

ขอบเขตของการวิจัย

มุ่งศึกษาพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่มีประสิทธิผลและเอื้อต่อการแนะแนวการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา มุ่งศึกษาพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่มีประสิทธิผล โดยอาศัยแนวคิดหลัก ประกอบด้วย 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ คือ ความหมายของรูปแบบ ประเภทของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ การพัฒนารูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้พัฒนารูปแบบประชาสัมพันธ์แนะแนว 3) ความเป็นมาขององค์กร 4) สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา

2. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ (สำหรับยกร่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนว) ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์แนะแนวมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และครูแนะแนวโรงเรียนในเครือข่าย รวมจำนวน 10 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และนำมาประกอบการยกร่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนว

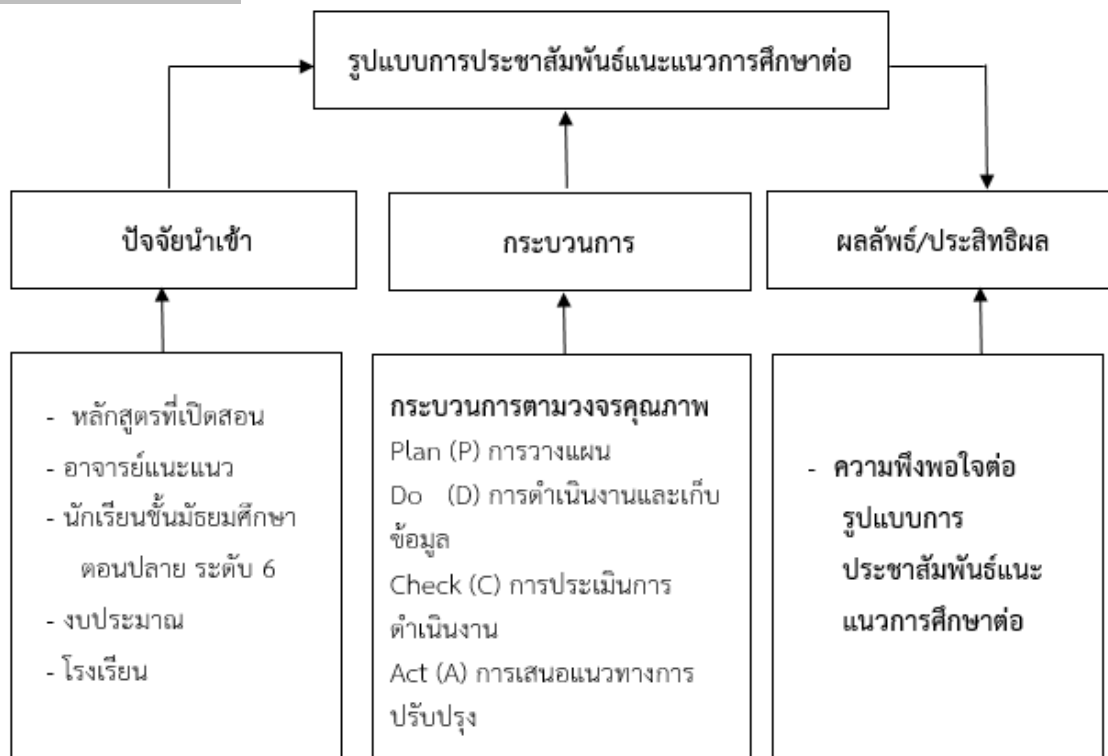
2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย ผู้บริหารที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์แนะแนวในระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน ผู้บริหารและคณาจารย์ที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์แนะแนวในระดับคณะจำนวน 8 คน รวมจำนวน 9 คน เพื่อสนทนากลุ่มและมาประชุมเพื่อทำการวิพากษ์ร่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษาต่อ

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยจำนวน 3 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยนี้ ดำเนินการในระหว่างเดือน ธันวาคม 2563- สิงหาคม 2564

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหาการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

1. ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี
2. สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาของการประชาสัมพันธ์ และสถานการณ์ระบาดไวรัสโคโรนา
3. สัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ ที่รับผิดชอบการแนะแนวการศึกษาต่อ

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่าง และตรวจสอบร่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา

1. กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบฯ
2. ร่างรูปแบบการประชาสัมพันธ์ตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้
3. นำร่างรูปแบบดังกล่าวปรึกษาผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง
4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบร่างรูปแบบและแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนาแล้วไปทดลองใช้

1. กำหนดผู้เชี่ยวชาญ (อาจารย์แนะแนว) เพื่อตรวจสอบรูปแบบ
2. ประชุมสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณารูปแบบการประชาสัมพันธ์ฯ
3. ปรับปรุงรูปแบบตามผลการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

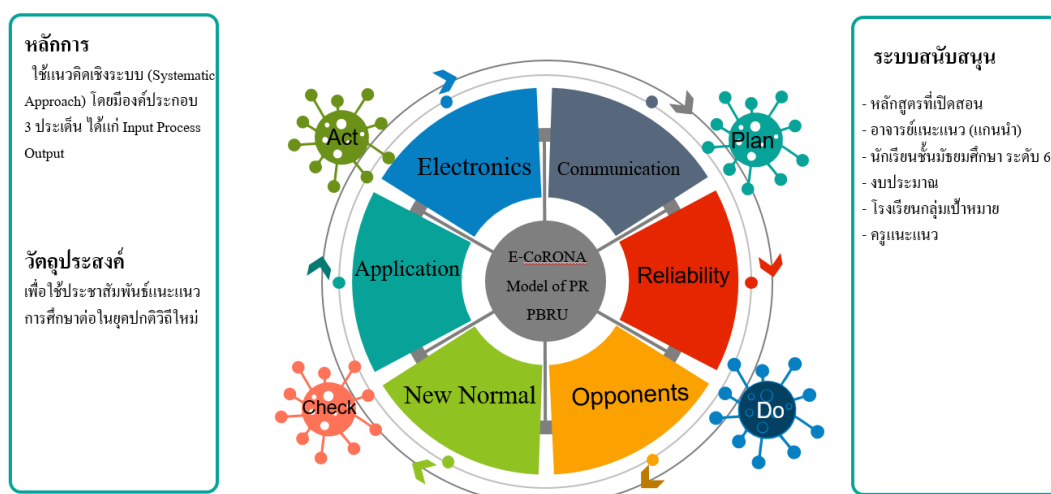
ขั้นตอนที่ 4 ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ได้นำกระบวนการประชาสัมพันธ์ตามหลัก PDCA มาใช้ในการบริหารจัดการงานประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างมหาวิทยาลัยกับผู้สนใจเข้าศึกษาต่อ ครูแนะแนวโรงเรียน ผู้ปกครอง อาจเกิดก่อนการสมัครเข้าศึกษาต่อ หรือระหว่างที่สมัครเข้าศึกษาต่อ และหลังจากสมัครเข้าศึกษาต่อเรียบร้อยแล้ว โดยมีกลยุทธ์วิธีการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและทำให้กลุ่มเป้าหมายสนใจสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยเรียกว่า “E-CoRONA Model of PR Model” ดังแสดงภาพ 1.2

E-CoRONA Model of PR PBRU

งานวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ภาพที่ 2 รูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประกอบด้วย

- 1) Electronics (E) หมายถึง ระบบสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยพัฒนาขึ้นเพื่อการรับสมัครนักศึกษา
- 2) Communication (Co) หมายถึง กระบวนการสื่อสารประชาสัมพันธ์และแนวทางการศึกษาต่อ
- 3) Reliability (R) หมายถึง การสร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ
- 4) Opponents (O) หมายถึง คู่แข่ง
- 5) New Normal (N) หมายถึง ความปกติรูปแบบใหม่
- 6) Application (A) หมายถึง สื่อประชาสัมพันธ์

2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประชาสัมพันธ์และแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 327 คน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการประชาสัมพันธ์และแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการประชาสัมพันธ์และแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องและทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป และผลความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการประชาสัมพันธ์และแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 และเป็นเพศชายจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 ส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปีหรือต่ำกว่าจำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือ อายุมากกว่า 29 ปีขึ้นไป ถึง 39 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 อายุมากกว่า 39 ปีขึ้นไปถึง 49 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60 และอายุมากกว่า 20 ปีขึ้นไปถึง 29 ปี และมากกว่า 49 ปีขึ้นไปถึง 59 ปีขึ้นไป มีผู้ตอบเท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 87.20 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10 ระดับปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 และระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/ผู้สนใจเข้าศึกษาต่อ จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 87.20 รองลงมาคือ เป็นบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย/อาจารย์แนะแนว จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.40 เป็นครูแนะแนวโรงเรียนจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 และอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 โดยมีผลประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์และแนวที่เอื้อต่อการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.32) สรุปได้ดังนี้

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ระบบสารสนเทศเพื่อการรับสมัคร (Electronics)	4.15	.672	มาก
2. การสื่อสารประชาสัมพันธ์การสมัครเรียนต่อ (Communication)	4.09	.705	มาก
3. ความน่าเชื่อถือ (Reliability)	4.27	.545	มาก
4. คู่แข่ง (Opponents)	4.38	.754	มาก
5. รูปแบบการประชาสัมพันธ์แบบ New Normal	4.32	.586	มาก
6. สื่อประชาสัมพันธ์ (Application)	4.35	.598	มาก
รวมเฉลี่ย	4.32	.600	มาก

เมื่อจำแนกตามประเด็น พบว่า มีความพึงพอใจด้านระบบสารสนเทศเพื่อการรับสมัคร (Electronics) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.15) ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์การสมัครเรียนต่อ (Communication) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.09) ด้านความน่าเชื่อถือ (Communication) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.27) ด้านคู่แข่ง (Opponents) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.38) ด้านรูปแบบการประชาสัมพันธ์แบบ (New Normal) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.32) ด้านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ (Application) มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.35) และเมื่อทำการเปรียบเทียบจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในปีที่ผ่านมาอันหลัง 3 ปี (2561-2563) พบว่า ปีการศึกษา 2564 มีผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีมากกว่าปีที่ผ่านมา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่อภิปรายดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา โดยเรียกว่า “E-CoRONA Model of PR Model” ประกอบด้วย 1) Electronics (E) 2) Communication (Co) 3) Reliability (R) 4) Opponents (O) 5) New Normal (N) และ 6) Application (A) ซึ่งเป็นการคิดค้นหาวิธีการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา โดยใช้แนวคิดเชิงระบบ (Systematic Approach) ในการพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบหลักของรูปแบบ อันได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการประชาสัมพันธ์ (Process) ประสิทธิภาพ/ผลลัพธ์ (Output) ซึ่งเป็นการทำงานจากสภาพจริงสู่การพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้เข้ากับสถานการณ์ในช่วงนั้น ๆ สอดคล้องกับอุทัย บุญประเสริฐ [3] ที่กล่าวถึงวิธีการหรือเทคนิคเชิงระบบจากการทำงานจากสภาพจริงไปสู่สภาพที่ต้องการ โดยเริ่มจากการกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไข ศึกษาสภาพแวดล้อม ศึกษาทางเลือกในการแก้ปัญหา ตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสม นำไปทดลอง และประเมินผลสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี [4] ที่ให้ความหมายของรูปแบบว่า เป็นตัวแทนที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริงอย่างหนึ่ง หรือเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์หนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยในการจัดระบบความคิดในเรื่องนั้นให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นและเป็นระเบียบ นอกจากนี้วิธีการ/เทคนิคของรูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับ ณัฏฐา ขาวงจักร [5] ที่ระบุว่า รูปแบบการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ศึกษากิจกรรมที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ 2) การวางแผนกลยุทธ์อย่างมีระบบที่สร้างแรงจูงใจ 3) การสื่อสารสังคมออนไลน์ สร้างสรรค์ 4) การประเมินผล-การติดตามอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับรัตฉนิ รักษ์เพชร [6] ที่ระบุว่า ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความเหมาะสมกับประชาชนมากที่สุด ในส่วนของ Electronics (E) ซึ่งในกรณีนี้ คือระบบการรับสมัครนักศึกษา ซึ่งต้องเป็นระบบที่สนับสนุนการกรอกข้อมูลการสมัครเข้าศึกษาต่อและอำนวยความสะดวกให้กับผู้สมัครได้มากที่สุด ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา ดังนั้นหากระบบมีปัญหา ไม่สามารถเข้าใช้งานได้ ก็อาจส่งผลกระทบต่อการสมัครเข้าศึกษาต่อได้เช่นกันสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี คอนจ่อหอ และคณะ [7] ที่ระบุว่า ระบบรับสมัครนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ขับเคลื่อนและอำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการสารสนเทศของมหาวิทยาลัยได้ทุกที่ ทุกเวลา ในส่วนของ Communication (Co) จากประสบการณ์และมุมมองของผู้วิจัยที่ปฏิบัติหน้าที่การประชาสัมพันธ์แนะแนวนั้น การสื่อสารในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนาก็มีความสำคัญเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน เนื่องจากไม่สามารถที่จะลงพื้นที่ออกไปประชาสัมพันธ์แนะแนวได้อย่างแบบปกติที่เคยปฏิบัติมา แต่อาจารย์แนะแนวแกนนำจะต้องพัฒนาและเรียนรู้ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างคล่องแคล่ว ซึ่งอาจารย์แนะแนวแกนนำอาจจะต้องปรับตัวอย่างเฉียบพลัน ในส่วนของ New Normal (N) ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานแบบวิถีใหม่ ซึ่งยังไม่ได้มีการปฏิบัติกันมาแต่ต้องมีการปรับตัวอย่างกะทันหันเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ อีกครั้งกระบวนการทำงานประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษาก็ไม่สามารถหยุดชะงักได้ ยังคงต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง งานรับสมัครนักศึกษา และผู้บริหารจึงมีความจำเป็นต้องแสวงหากลยุทธ์แนวทางในการปฏิบัติงานมาใช้ในการประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษา ตามพฤติกรรมชีวิตแบบปกติใหม่ของสังคมไทยที่มีความโดดเด่นมากในเรื่องสื่อออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสลิทิพย์ ไข่เพชร และกฤตชน วงศ์รัตน์ [8] ที่ระบุว่า กลยุทธ์การตลาดดิจิทัลมีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากกลยุทธ์การตลาดดิจิทัลเป็นแผนสำคัญที่ถูกวางไว้สำหรับการดำเนินงานของธุรกิจเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสำเร็จและส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาดที่ตั้งไว้

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา “E-CoRONA Model of PR Model” ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) มีความพึงพอใจประเด็นมหาวิทยาลัยมีศักยภาพเพียงพอต่อการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ในช่วงระบาดของโรคไวรัสโคโรนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) และมีความพึงพอใจประเด็นการประชาสัมพันธ์รูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ เช่น Google Meet อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำมาเป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์แนะแนวในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา ทำให้ทราบถึงความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์ การเข้าถึงข้อมูลการแนะแนวประชาสัมพันธ์ รูปแบบการประชาสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียน ครูแนะแนว และผู้สนใจทั่วไปรับรู้ข้อมูลการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งข้อมูลทั้งหมดจะนำมาพัฒนางานแนะแนวประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งรับผิดชอบโดยงานประชาสัมพันธ์แนะแนว

การศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน โดยจะปรับปรุงวิธีการประชาสัมพันธ์ให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลง สื่อทั้งรูปแบบออนไลน์และแบบปกติ ช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้นตามความสนใจของผู้สมัคร ระบบสารสนเทศต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการสมัครเข้าศึกษาต่อ เพื่อให้เข้าถึงและมีผู้สนใจสมัครศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนั้นนำข้อมูลมารวบรวมในรูปแบบสถิติ และนำมาวิเคราะห์พยากรณ์วางแผนการดำเนินงานในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาศุภฤกษ์การใช้อีเมลของนักเรียน และผู้สนใจเข้าศึกษาต่อ เพื่อนำมาพัฒนาสื่อที่จะประชาสัมพันธ์ให้ มีคนเข้าถึงข้อมูลให้มากที่สุด เนื่องจากสื่อในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และมีหลากหลายรูปแบบซึ่งในแต่ละปีมีการใช้สื่อที่ แตกต่างกันไป

2.2 ควรมีการศึกษาสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์ที่มีคนเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และมากที่สุด เพื่อนำมาวางแผนการประชาสัมพันธ์ และแนวทางการศึกษาที่คุ้มค่า คุ้มทุน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคลากรหลายฝ่ายและหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณี คอนจ่อหอ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต สุดตา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธารัตน์ ไชยเฉลิม และอาจารย์ ดร.จิตพร อินทะนิน ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการพัฒนา รูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทั้งร่างกายและแรงใจแก่ผู้วิจัยอย่างเต็มที่ ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย และขอกราบ ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาให้ความคิดเห็นและให้การสนับสนุนจนกระทั่งการดำเนินการวิจัยสำเร็จไปด้วย ความเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ ผู้ให้สัมภาษณ์ออนไลน์ ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายผลิตบัณฑิตและวิชาการ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่าย ประชาสัมพันธ์ คณบดี/รองคณบดี/ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์แนะแนวของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ครูแนะแนวโรงเรียนในเครือข่าย ทุกท่านที่ได้เสียสละประเมินผลความพึงพอใจและให้ข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ สุขสันติภักดิ์ ที่เป็นพี่ปรึกษาพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์แนะแนวที่เอื้อต่อ การศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในช่วงเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา การออกแบบเครื่องมือ ตรวจสอบระเบียบ วิธีการวิจัยทางการศึกษา การสรุปและการอภิปรายผลการวิจัยตลอดระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ที่สำคัญอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ขอขอบคุณทุกกำลังใจจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน จนวิจัยสำเร็จลุล่วง ตามที่มุ่งหวังทุกประการ

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่ให้การสนับสนุนทุนงบประมาณและความสะดวกทุกประการ ในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุภรณ์ แซ่ตระกูล. ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา.2556; ม.ป.ท.
- [2] อรุณรัตน์ ชินวรรณ. สื่อประชาสัมพันธ์.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2553
- [3] อุทัย บุญประเสริฐ. การติดต่อสื่อสารในองค์กรและการบริหาร.กรุงเทพฯ : ศรีมิ่งคล การพิมพ์; 2529.
- [4] ทิศนา ขมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2551.
- [5] ณัฏฐา ขาวกัจกร. รูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต].นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2562.
- [6] รัตฉนิ รัชเชษฐ์. การพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา.รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2553.
- [7] พรรณี คอนจ่อหอ, อัดภาพ มณีเต็ม, เฉลย ทองคำ, ปิ่นทอง อมรจตุ, ศักดิ์พิศ ศรีอร่ามรุ่งเรือง. ระบบการรับสมัครนักศึกษาแบบ ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์. 2561; 39-50.
- [8] สลิลทิพย์ ไช้เพชร และกฤตชน วงศ์รัตน์. กลยุทธ์การตลาดดิจิทัลและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสามารถทาง การแข่งขันและผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี.วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 2565; 3: 81-92.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ทักษะการทำงานเป็นทีมและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The Effects of Activity-Based Learning to Develop Academic Achievement on
Materials Used in Daily Life, Collaboration Skills and Scientific Attitudes of
Mathayomsuksa 3 Students

วงศ์กร ป่านจันทร์¹ วชิราภรณ์ ประภาสโนบล^{1*} สุธิดา ทองคำ¹ พิชิต สุดตา¹ และปาริชาติ กาทอง²
Wongsakorn Parnjan¹, Vatcharaporn Prapasanobol^{1*}, Suthida Thongkam¹, Pichit Sudta¹, and Parichat Katong²

¹สาขาวิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

²โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี 76000

¹Division of Chemistry, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

²Benchamatheputit Phetchaburi School, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: vatcharaporn.pra@mail.pbru.ac.th

Received: 15 November 2023, Revised: 10 April 2024, Accepted: 20 June 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน 2) เปรียบเทียบทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน 3) ศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 24 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม และ 4) แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กิจกรรมเป็นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงานเป็นทีม เจตคติต่อวิทยาศาสตร์

Abstract

This research aims to 1) compare the academic achievements of Mathayomsuksa 3 Students before and after using activity-based learning, 2) compare the collaboration skills of Mathayomsuksa 3 Students before and after using activity-based learning, and 3) study the attitude towards science of Mathayomsuksa 3 Students after using activity-based learning. The sample groups consisted of 24 Mathayomsuksa 3 Students by cluster sampling. This research was experimental. The research instruments were 1) activity-based lessons plan 2) achievement tests 3) collaboration skills assessments and 4) measure of scientific attitudes.

The results showed that: 1) The students' achievement after learning was higher than before learning with statistical significance at .05 2) The collaboration skills of students after learning were higher than before learning with statistical significance at .05 3) The scientific attitudes of students after learning were at a high level.

Keywords : Activity-based, Academic Achievement, Collaboration Skills, Scientific Attitudes

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนที่มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 [1] โดยแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและเกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความสำคัญต่อผู้เรียนในการเสริมทักษะการทำงาน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการสื่อสาร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมยุคปัจจุบัน [2] โดยทักษะการทำงานร่วมกัน มีความสำคัญต่อการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะทีมที่สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม มีความสามัคคีและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง จะทำให้งานของทีมบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ปีการศึกษา 2564 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.45 [3] มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กระทรวงศึกษาธิการตั้งไว้ที่ร้อยละ 50 และเมื่อพิจารณาแยกตามสาระการเรียนรู้ พบว่าสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กายภาพมีคะแนนเฉลี่ย 31.54 ซึ่งมีคะแนนน้อยกว่าจากสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ จากการรายงานชี้ให้เห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาด้านการเรียนการสอนที่ไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญและเร่งรัดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้และความสามารถของนักเรียนต่อไป

การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะกระบวนการต่าง ๆ อย่างเต็มศักยภาพ เริ่มจากการสร้างเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในเชิงบวกให้กับนักเรียนก่อน โดยเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ คือ ความรู้สึก ความคิด และความเชื่อ หรือความพร้อมของบุคคลต่อประสบการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับ โดยจะมีการแสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือเจตคติเชิงบวกที่แสดงออกมา ลักษณะ ความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจในวิทยาศาสตร์ ความอยากรู้อยากเห็น ส่วนทางลบ จะแสดงออกในลักษณะของความเกลียด ความไม่พอใจ ไม่สนใจ ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ หรือรู้สึกไม่ชอบวิทยาศาสตร์ อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ความต้องการหนีห่างจากสิ่งเหล่านั้น [4] การที่นักเรียนมีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในเชิงบวก จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ อยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้นั้น ๆ ต่อการเรียนรู้อื่น ๆ วิชาวิทยาศาสตร์ [5]

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนบางส่วนที่ไม่สนใจต่อการเรียน ขาดความกระตือรือร้น และไม่สามารถวางแผนและทำงานเป็นทีมกับสมาชิกในทีมที่มาจากการละความสามารถของครู ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ จากการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนเรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่น่าเบื่อเวลาครูสอนแบบบรรยาย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และสนใจวิชาวิทยาศาสตร์ลดลง

การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity-based Learning) เป็นการจัดการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และเน้นการลงมือทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความรู้และทักษะต่าง ๆ ซึ่งดีกว่าการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยายที่เน้นให้ผู้เรียนฟังครูอธิบายในชั้นเรียน การเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานนั้นเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำและได้คิดจากสิ่งที่ตนเองลงมือทำ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้มีความหมาย [6] ผ่านการเล่น เกม การทำการทดลอง กิจกรรมกลุ่ม รวมถึงเรียนผ่านประสบการณ์ คุณครูทำหน้าที่เป็นนักออกแบบกิจกรรมโดยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีการวางแผนการใช้สื่อที่ผู้เรียนจะเรียนอย่างมีความสุข มีการพัฒนาไปด้วยความมั่นใจ ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญญา ตลับกลาง [7] ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสามารถพัฒนาเจตคติต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐฉา ญะณิ และอัมพร ม้าคะนอง [8] ที่ได้ทำการพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ 6 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงานเป็นทีม และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลังในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานเป็นทีม และแบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังการทดลองในการวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 261 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)
2. ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย
ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน
ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงานเป็นทีม และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการวิจัย 4 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 9 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 9 คาบ โดยผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.31 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อย่อย คือ การจำแนกประเภทและสมบัติของวัสดุ พอลิเมอร์ เซรามิก วัสดุผสม และผลกระทบและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการใช้วัสดุประเภทต่าง ๆ ตรวจสอบความตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 แล้วนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.17-0.83 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.17-0.58 และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) มีค่าเท่ากับ 0.75
3. แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Assessment) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) การตระหนักในหน้าที่ของตนเอง 4) การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม 5) การปรึกษาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน [9] ซึ่งให้นักเรียนประเมินตนเอง และตรวจสอบความตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00
4. แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบประเมินประมาณค่า 5 ระดับประกอบด้วย ข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบเกี่ยวกับการเรียนวิทยาศาสตร์ [10] จำนวน 20 ข้อ และตรวจสอบความตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.67-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน ทักษะการทำงานเป็นทีมและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบบแผนการทดลองในการทำวิจัย ดังตารางที่ 1 และการวิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพของกลุ่มตัวอย่าง จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียน ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน จัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนทำกิจกรรมการเรียนการสอน
 3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง วัสดุศาสตร์ในชีวิตประจำวัน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้คือ 4 แผน 9 คาบ
 4. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง วัสดุศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที
 5. ให้นักเรียนประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมด้วยตนเอง หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Assessment) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
 6. เก็บข้อมูลเจตคติต่อวิทยาศาสตร์หลังเรียนของนักเรียน จากแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบประเมินประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบอย่างละ 10 ข้อ
 7. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ
- การวิเคราะห์ข้อมูล**
- การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามองค์ประกอบ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม มาวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย Paired-samples t-test

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองของการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	แบบแผนการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน	One Group Pretest-Posttest Design $O_1 \times O_2$ X แทน การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน O_1 และ O_2 แทน การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ตามลำดับ	Paired-samples t-test
2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน	One Group Pretest-Posttest Design $O_1 \times O_2$ X แทน การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน O_1 และ O_2 แทน การประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม	Paired-samples t-test
3) เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน	One Group Posttest-Only Design - $X \ O_2$ X แทน การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน O_2 แทน การประเมินเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมโดยใช้แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์มาแปลค่าเป็นคะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน [11] ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายในแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย			
ข้อความเชิงบวก		ข้อความเชิงลบ	
คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	เห็นด้วย	4	ไม่เห็นด้วย
3	ไม่แน่ใจ	3	ไม่แน่ใจ
2	ไม่เห็นด้วย	2	เห็นด้วย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด [12]

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีเจตคติในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีเจตคติในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีเจตคติในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีเจตคติในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีเจตคติในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน โดยใช้แบบทดสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย Paired-samples t-test พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 12.46, S.D. = 2.08) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 1.98) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 (n = 24)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig.
ก่อนเรียน	4.37	1.98	23	11.10*	0.00
หลังเรียน	12.46	2.08	23		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < .05

2. ทักษะการทำงานเป็นทีมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน โดยใช้แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย Paired-samples t-test พบว่าทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.36) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.84, S.D. = 0.40) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการทำงานเป็นทีมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 (n = 24)

ทักษะการทำงานเป็นทีม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig.
ก่อนเรียน	3.84	0.40	23	7.89*	0.00
หลังเรียน	4.58	0.38	23		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < .05

3. เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมพบว่าหลังการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานนักเรียนที่มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.50) และเมื่อแยกพิจารณาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์เชิงบวกและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์เชิงลบ ดังแสดงในตารางที่ 5 และ 6 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์เชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 หลังการจัดการเรียนรู้

ข้อ	รายการประเมิน	หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิทยาศาสตร์ช่วยให้นักเรียนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.58	0.50	มากที่สุด
2	ในชั่วโมงวิทยาศาสตร์นักเรียนสนใจมากกว่าวิชาอื่น	3.96	0.81	มาก
3	นักเรียนรู้สึกสนุกเมื่อเรียนวิชาวิทยาศาสตร์	4.54	0.72	มากที่สุด
4	ถ้าให้เลือกรียนนักเรียนจะเลือกวิชาวิทยาศาสตร์เป็นอันดับแรก	3.71	0.91	มาก
5	นักเรียนตั้งใจเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากกว่าวิชาอื่น	3.88	0.85	มาก
6	วิทยาศาสตร์ช่วยฝึกให้คนแก้ปัญหาชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	0.64	มาก
7	นักเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากที่สุด	3.96	0.91	มาก
8	นักเรียนชอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์	4.58	0.58	มากที่สุด
9	วิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก	4.29	0.75	มาก
10	กิจกรรมในวิชาวิทยาศาสตร์เป็นกิจกรรมที่ไม่น่าเบื่อ	4.67	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีเจตคติค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมในวิชาวิทยาศาสตร์เป็นกิจกรรมที่ไม่น่าเบื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ วิทยาศาสตร์ช่วยให้นักเรียนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.50) และ นักเรียนชอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.58) ส่วนเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์เชิงลบ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์เชิงลบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 หลังการจัดการเรียนรู้

ข้อ	รายการประเมิน	หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ในชั่วโมงวิทยาศาสตร์แต่ละครั้ง นักเรียนต้องการให้หมดไปเร็ว ๆ	1.83	0.82	น้อย
2	นักเรียนรู้สึกว่ายากเรียนวิชาอื่นแทนวิชาวิทยาศาสตร์	1.96	0.81	น้อย
3	นักเรียนรู้สึกเบื่อทุกครั้งในขณะที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์	1.83	0.82	น้อย
4	เรียนวิชาวิทยาศาสตร์แล้วไม่สามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองได้	2.04	0.91	น้อย
5	การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์จะทำให้เกิดความเครียด เพราะต้อง ขบคิดปัญหาตลอดเวลา	2.08	0.88	น้อย
6	นักเรียนไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเวลาเรียนวิชาวิทยาศาสตร์	1.58	0.72	น้อย
7	นักเรียนรู้สึกกังวลมากถ้าเรียนวิชาวิทยาศาสตร์	2.08	1.14	น้อย
8	นักเรียนคิดว่าไม่สามารถเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ได้	1.83	0.96	น้อย
9	เมื่อครูให้ทำการทดลองวิทยาศาสตร์ นักเรียนต้องฝืนใจทำงานสำเร็จ	2.00	1.14	น้อย
10	ถ้าเลือกได้นักเรียนจะไม่เลือกเรียนวิชาวิทยาศาสตร์	1.58	0.78	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีเจตคติค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.58$, S.D. = 0.78) คือ นักเรียนต้องฝืนใจทำงานสำเร็จและถ้าเลือกได้นักเรียนจะไม่เลือกเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 12.46$, S.D. = 2.08) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 1.98) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานเป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การเล่นเกม การทำการทดลอง การทำกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยครูผู้สอนทำหน้าที่ในการจัดสภาพแวดล้อม วางแผน กิจกรรม และใช้สื่อที่ดีและเหมาะสมเพื่อทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจหรือสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Rajesh R. Rathod [13] ที่ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในรายวิชาเคมี โดยการทดลองครั้งนี้ ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย อาทิเช่น Quiz, Roulette wheel, Word

search และใบงาน เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหลังจากได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และสอดคล้องกับ เพ็ญญา ตลับกลาง [7] ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ทักษะการทำงานเป็นทีมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานมีทักษะการทำงานเป็นทีมหลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.36) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.40) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ครูจัดให้ โดยลดความสามารถของนักเรียน เช่น การทดลอง นักเรียนจะต้องมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานอย่างชัดเจนเพื่อให้เสร็จภายในคาบเรียน และมีเสนอความคิดเห็นในขั้นตอนการอภิปรายผลการทดลอง หรือกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นักเรียนแต่ละคนจะได้รับหน้าที่ในการศึกษาข้อมูลหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง หลังจากนั้นจะต้องกลับไปอธิบายให้กับสมาชิกในกลุ่มและร่วมกันสรุปเป็นแผนผังมโนทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับนงเยาว์ เรือนบุตร [14] ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ 6 โดยวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีการยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนดีขึ้นมากที่สุด การเรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจมีแรงกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมมากขึ้น เห็นได้ชัดชัดเจนว่ามีความรับผิดชอบมากขึ้น และจากการเสริมแรงทางบวกทุกครั้งก่อนทำกิจกรรม ส่งผลให้นักเรียนพยายามแสดงความคิดเห็น และนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพกับผู้อื่น และสอดคล้องกับชยาภรณ์ เคารพไทย [15] ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้กลวิธี Think Pair Share ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า หลังจากการทดลองนักศึกษาที่มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับ “สูง” ทั้งจากการประเมินตนเองและโดยเพื่อนประเมินเพื่อน

3. เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 เรื่อง วัสดุในชีวิตประจำวัน หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน พบว่าเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.50) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีการทบทวน เชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเข้ากับความรู้ที่ได้จากการค้นพบของนักเรียนผ่านการปฏิบัติลงมือทำด้วยตนเอง และการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมกลุ่มที่มีการแข่งขันกันตอบคำถาม และมีการเสริมแรงทางบวกจากครูผู้สอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสนุกสนานไปกับการเรียน ไม่เบื่อหน่าย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับณัฐภูมิ สุกุณี และอัมพร ม้าคะนอง [8] ที่ได้ทำการพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานสูงากกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานช่วงหลังเรียนสูงกว่าช่วงก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) พฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ในช่วงก่อนเข้าเรียน ระหว่างเรียน และหลังเลิกเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ที่จำแนกตามระดับของเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์มีพัฒนาการที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับ สุภาพิษฐ์ มณีสสาร โพน โบริ์แมนน์, วรณวดี ฌัก และปิยอร วจนะทินภัทร [16] ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกแบบกิจกรรมเป็นฐานต่อการรับรู้ การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาลผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการใช้กิจกรรมเป็นฐานช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้ ทักษะด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ควรกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เสริมแรงทางบวก และใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเพื่อลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

1.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย เช่น การศึกษาแบบจำลองโครงสร้างของพอลิเมอร์ กิจกรรมนิทรรศการความรู้ การทำการทดลอง หรือการแข่งขันการคัดแยกประเภทของพลาสติก เป็นต้น โดยเน้นกิจกรรมที่เน้นการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน กิจกรรมการเคลื่อนไหว และการลงมือปฏิบัติจริง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถใช้ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานต่อตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] อมรรัตน์ เตชะนอก, รัชณี จรุงศิริวัฒน์ และพระอนงค์ วาทยุโท. การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2563;7(9):1-15
- [2] จิตินันท์ ดาวศรี, พรณภา ทิพย์กองลาด, พิรพล เข้มผาง, สมเชาว์ ดับโศรก, สุทธิดา เฟ่งพิศ, วรวัฒน์ วิสสุตไพศาล, จันทรีศรี ภูติอริยวัฒน์. แนวทางการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2565; 11(1) :59-74.
- [3] สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. ค่าสถิติพื้นฐานระดับประเทศ ของผลการทดสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก: <https://catalog.niets.or.th/dataset/it-16-23/resource/dbc97310-b634-4451-808d-e68525fee55c>
- [4] บุญเลี้ยง จอดนอก. ผลการจัดค่ายวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2549.
- [5] วรัญญา วิรัสสะ. การศึกษาหาความสัมพันธ์ของเจตคติต่อวิทยาศาสตร์กับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสิงห์บุรี สังกัดโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5. Pathumthani University Academic Journal 2562; 11(2):130-141.
- [6] Bonwell, C & Eison, J. Active Learning: Creating excitement in the Classroom. [Internet]. 1991[cited 30 October 2022]. Available from: https://www.ydae.purdue.edu/lct/HBCU/documents/Active_Learning_Creating_Excitement_in_the_Classroom.pdf
- [7] เพ็ญภา ตลับกลาง. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเขียนเขต. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2562.
- [8] ณัฐภูมิ สกุนี และอัมพร ม้าคะนอง. การพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน. OJED 2018,12(2):50-66. เข้าถึงได้จาก: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/110544>
- [9] จุไรรัตน์ อนันต์ไพฑูรย์, และ เตชะเมธ เพียรชนะ. การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมในรายวิชาการอาหารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ 2564;8(3):278-289.
- [10] สุวรรณโณ ยอดเทพ. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่; 2562
- [11] ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 10, ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์; 2550.
- [12] บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่). (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น; 2553.
- [13] Rathod R. Effectiveness of Activity Based Learning in Chemistry. Bhagwan Mahavir College of Education: India; 2014.
- [14] นงเยาว์ เรือนบุตร. เรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้การทำงานกลุ่มโดยใช้กิจกรรม(Activity-based Learning) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1. [อินเทอร์เน็ต]. 2563[เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก : https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=172288&bcat_id=16
- [15] ชยาภรณ์ เคารพไทย. ประสิทธิภาพของการใช้กลวิธี Think Pair Share ในการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการจัดกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ. วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต 2565; 16(1): 50-63.
- [16] ศุภาพิชญ์ มณีสถาวร โพน โบรมันน์, วรณวดี ฌัก และปิยอร วรณะทินภัทร. ผลการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกแบบ Activity Based Learning ต่อการรับรู้การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2563; 15(1): 35-46.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์

The Study of Learning Achievement on Word Formation in Thai Language of
Secondary 3 Students at Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School
by Managing to Learn Using Online Game Activities

พรณภัส ทองพูล^{1*} และณัฐพร นาคแท้²
Pornnapat Thongpoon^{1*} and Nataporn Naktae²

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

²หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

¹Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School, Phetchaburi 76000

²Bachelor of Education Program in Thai, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: pornnapat_tho@mail.pbru.ac.th

Received: 11 December 2023, Revised: 18 March 2024, Accepted: 11 May 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ก่อนและหลังเรียนแบบใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 30 คน โดยวิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ จำนวน 8 แผน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E1/E2) และนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลทางสถิติ (t- test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.08/82.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้กิจกรรมเกมออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสร้างคำในภาษาไทย การจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์

Abstract

The purposes of this research were 1) to find the efficiency of the learning management plan on word formation in Thai of secondary 3 students at Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School by managing to learn using online game activities 2) to compare pre-test and post-test of the learning achievements on word formation in Thai of secondary 3 students at Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School by online game activities. The sample used in the research was 30 secondary students of Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School by Simple Random Sampling. The research instruments were 8 lesson plans for learning management on word formation in Thai using online game activities. The data were analyzed by finding the mean by analyzing the mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), the efficiency of the learning management plan (E1/E2), and analyzing the data by using statistical data (t-test).

The results of the research were 1) the study of the efficiency of the learning management plan on word formation in Thai of secondary 3 students at Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School using online game activities (E1/E2) was 81.08/82.15, higher than the 80/80 criteria, and 2) Learning achievement on word formation in Thai

language of secondary 3 students at Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School after the learning management using online game activities was higher than before learning at the statistical significance level of 0.5.

Keywords : Learning Achievement, Word Formation, the Learning Management Using Online Game Activities

บทนำ

การใช้ภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ภาษาไทยแต่ดั้งเดิมมีคำมูลที่ใช้ในภาษา เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ยืน นั่ง นอน ฯลฯ ต่อมาเมื่อสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางวิวัฒนาการตามความเจริญของโลก ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง เกิดการสร้างคำใหม่เพื่อให้มีคำเพียงพอกับที่จะสื่อความรู้ ความคิด และสื่อสารระหว่างกัน

การสร้างคำในภาษาไทย คือ การนำคำที่มีอยู่เดิมในภาษามาสร้างเป็นคำใหม่ด้วยวิธีการประสมคำ คำซ้ำ คำซ้อน คำเป็นต้น ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ [1] อธิบายว่า ในภาษาไทยหน่วยคำที่นำมารวมกันมีทั้งที่เป็นคำชนิดเดียวกันและต่างชนิดกัน ความหมาย และลักษณะการใช้ก็ต่างกันไปหลายแบบ โดยคำที่สร้างด้วยหน่วยคำที่มีความหมายต่างกัน เรียกว่า คำประสม ส่วนคำที่สร้างด้วยหน่วยคำเดียวกัน คำซ้ำ เรียกว่า คำซ้ำ และคำที่สร้างด้วยหน่วยคำที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือตรงข้ามกัน เรียกว่า คำซ้อน ซึ่งการสร้างคำทั้ง 3 วิธีการนี้ มีรายละเอียดที่แตกต่างและใกล้เคียงกัน หากผู้ศึกษาไม่เข้าใจหลักการสร้างคำอย่างแม่นยำก็อาจเกิดความสับสนและเข้าใจผิดได้

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องการสร้างคำ จึงได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ตัวชี้วัดที่ ท 4.1 ม.1/2 สร้างคำในภาษาไทย

จากการสอนวิชาภาษาไทย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งเคยได้เรียนรู้เรื่องการสร้างคำแล้วตั้งแต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่จากการทดสอบนักเรียนทั้ง 3 ห้องเรียน จำนวน 64 คน พบว่านักเรียนมีผลการทำแบบทดสอบค่อนข้างต่ำ ผู้สอบผ่านน้อยกว่าร้อยละ 50 จำนวน 30 คน จึงสรุปได้ว่านักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย อีกทั้งนักเรียนบางส่วนไม่สามารถอธิบายความหมายหรือจำแนกประเภทของคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน ได้ถูกต้อง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอาจมีสาเหตุมาจากเนื้อหาที่เป็นหลักภาษาไทยมีลักษณะค่อนข้างซับซ้อน เข้าใจยาก รวมทั้งกิจกรรมที่สอดคล้องกับรายวิชาภาษาไทยมีค่อนข้างน้อย ทำให้สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ยิ่งหากนักเรียนไม่ใส่ใจในการทบทวนความรู้ที่เรียนก็จะส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถจดจำเนื้อหาที่เรียนและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาที่พบในการเรียนการสอนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ไม่ได้มีเพียงแต่นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเท่านั้น หากยังมีงานวิจัยเล่มอื่นที่กล่าวถึงปัญหาการสอนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย อาทิ งานวิจัยของ อนิรุต ทองชีว [2] เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานการวิจัย งานวิจัยของเสาวณีย์ โพธิ์เต็ง [3] เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ งานวิจัยของภัทราภรณ์ สืบจากอินทร์ และบุษบา บัวสมบุญ [4] เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพินทรพิทยาสาน บำรุงบุรี รวมทั้งงานวิจัยของอัญชสา ยิ้มถนอม [5] เรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นต้น

การเรียนรู้หลักภาษาไทย เรื่องการสร้างคำนั้นมีความสำคัญ และเป็นเนื้อหาที่นักเรียนจะต้องใช้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) อีกทั้งความเข้าใจเรื่องการสร้างคำในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ยังเป็นพื้นฐานความรู้ที่นักเรียนจะนำไปใช้ต่อยอดสู่การเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์

วิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีหลายรูปแบบ โดยการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์เป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากเกมจะช่วยทำให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานและเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการเล่น (Play to learning) ดังที่ ทิศนา ขัมมณี [6] กล่าวถึงการสอนโดยใช้เกมว่าช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการใช้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา สามารถนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้อภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้

เกมที่น่าสนใจในการศึกษา มีด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่ 1) เกมแบบไม่มีการแข่งขัน เช่น เกมการสื่อสาร เกมการตอบคำถาม 2) เกมแบบแข่งขัน ที่มีผู้แพ้ ผู้ชนะ ช่วยให้การเรียนมีความสนุกสนานมากขึ้น และ 3) เกมจำลองสถานการณ์ (Simulation game) เป็นเกมที่จำลองสถานการณ์จริง ผู้เล่นจะต้องคิดตัดสินใจจากข้อมูลที่มี และได้รับผลของการตัดสินใจเหมือนกับที่ควรจะได้รับในความเป็นจริง เกมลักษณะนี้อาจอยู่ในรูปแบบบอร์ดเกม (Board game) หรืออาจเป็นการจำลองสถานการณ์และบทบาทขึ้นให้เหมือนความเป็นจริง โดยผู้เล่นจะต้องลงไปเล่นจริง ๆ โดยสวมบทบาทเป็นคนใดคนหนึ่ง สถานการณ์นั้น ซึ่งในปัจจุบัน เกมการศึกษาได้พัฒนาอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์เกม หรือเกมออนไลน์เป็นจำนวนมาก

จากการทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมออนไลน์ ปรากฏงานวิจัยของปพิชญา วิชาสิทธิ์ [7] เรื่อง การพัฒนาเกมออนไลน์เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยเกมออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเกมออนไลน์ในระดับมาก อีกทั้ง สุรนา สิริรัตนพันธ์ [8] เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมควบคู่กับการใช้แอปพลิเคชันคาซูทเพื่อพัฒนาทักษะการแต่งประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมควบคู่กับการใช้แอปพลิเคชันคาซูท มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6980 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6980 คิดเป็นร้อยละ 69.80 และการใช้ชุดกิจกรรมควบคู่กับการใช้แอปพลิเคชันคาซูท เพื่อพัฒนาการแต่งประโยค ความสามารถและมีทักษะการในการแต่งประโยคหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยนี้จึงสนใจเลือกใช้เกมออนไลน์ ได้แก่ Kahoot Blooket Quizalize และ Vonder Go ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาษาไทย เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกมการศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียนที่นิยมใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคาดว่าผู้เรียนจะได้รับทั้งความรู้และความสนุกสนานไปพร้อมกัน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ก่อนและหลังเรียนแบบใช้กิจกรรมเกมออนไลน์

สมมุติฐาน

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้กิจกรรมเกมออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยในการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
2. การสร้างคำ (Word formation) หมายถึง กระบวนการเพิ่มคำใหม่ให้แก่ภาษา โดยนำคำหรือหน่วยคำที่มีอยู่ในภาษามารวมกัน โดยมีหน้าที่และความหมายของคำแตกต่างกันไป วิธีการสร้างคำในภาษาไทย ได้แก่ คำประสม คำซ้ำ และคำซ้อน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หมายถึง นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
4. การจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้เกมออนไลน์ ได้แก่ Kahoot Blooket Quizalize และ Vonder Go ในแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

การจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย

ภาพที่ 1 ประกอบกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 64 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ จำนวน 8 แผน รวม 400 นาที ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

รายการ	เรื่องที่สอน/กิจกรรมที่ใช้	จำนวนนาที
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	หน่วยคำ กิจกรรมเกม Khoot	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	คำประสม กิจกรรมเกม Blooket	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	คำประสม กิจกรรม Quizalize	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	คำซ้อน กิจกรรมเกม Vonder Go	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	คำซ้อน กิจกรรมเกม Khoot	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	คำซ้ำ กิจกรรมเกม Quizalize	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย	50

ทั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยข้างต้น ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.8 ผู้วิจัยนำมาปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำมาทดลองใช้ (Try out) โดยทดลองแบบเดียวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 1 คน แบบกลุ่มย่อย จำนวน 3 คน และแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนใช้ทดลองจริง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.8 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 30 คน พบว่า มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.2 – 0.73 ค่าเฉลี่ย 0.41 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 – 0.76 ค่าเฉลี่ย 0.46 และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นตามสูตร KR-20 (Reliability) ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตัวแปรการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมออนไลน์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย

รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้นแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The one group pretest-posttest design) ภัทรา นิคมานนท [9] ดังนี้

ตารางที่ 2 แบบแผนการวิจัยแบบ The one group pretest-posttest design

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
E	T_1	X	T_2
สัญลักษณ์			
E	แทน	กลุ่มทดลอง	
X	แทน	การจัดการจัดการการเรียนรู้เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์	
T_1	แทน	การวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ก่อนเรียน	
T_2	แทน	การวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย หลังเรียน	

การดำเนินการทดลอง

1. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เพื่อวัดความรู้พื้นฐานก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยมีระยะเวลา 50 นาที
2. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ จำนวน 6 แผน แผนละ 50 นาที รวม 300 นาที
3. ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย (เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน) เพื่อวัดความรู้ของนักเรียน โดยมีระยะเวลา 50 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E1/E2) ตามที่ชัยยงค์ พรหมวงศ์ [10] เสนอแนวทางไว้ ซึ่งค่าประสิทธิภาพตัวแรก (E1) ได้มาจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบระหว่างเรียน และค่าประสิทธิภาพตัวที่สอง (E2) ได้มาจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน
2. การเปรียบเทียบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ โดยใช้สถิติที่แบบไม่อิสระต่อกัน (Dependent simple t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าประสิทธิภาพ (E1/E2)
2. ค่าทดสอบที่แบบไม่อิสระต่อกัน (Dependent simple t-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ก่อนและหลังเรียนแบบใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ มีผลการวิจัยดังตารางที่ 3-5 ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	E1/E2
ประสิทธิภาพของการทดสอบระหว่างเรียน (E1)	40	32.43	81.08	81.08
ประสิทธิภาพของการทดสอบหลังเรียน (E2)	20	16.43	82.16	82.15

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์จำนวน 30 คน

โดยมีค่าประสิทธิภาพของการทดสอบระหว่างเรียน ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 32.43 ค่าร้อยละเท่ากับ 81.08 และค่าประสิทธิภาพของการทดสอบระหว่างเรียน (E1) เท่ากับ 81.08 ส่วนค่าประสิทธิภาพของการทดสอบหลังเรียน ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.43 ค่าร้อยละ เท่ากับ 82.16 โดยค่าประสิทธิภาพของการทดสอบหลังเรียน (E2) เท่ากับ 82.15 จึงสรุปได้ว่า ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.08/82.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร (E1/E2)

นักเรียน จำนวน	คะแนนของแบบทดสอบระหว่างเรียน					คะแนนสอบ หลังเรียน
	เรื่อง หน่วยคำ	เรื่อง คำประสม	เรื่อง คำซ้อน	เรื่อง คำซ้ำ	คะแนนรวม	
30 คน	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน	40 คะแนน	20 คะแนน
คะแนนรวม	235	240	229	269	973	493
ค่าเฉลี่ย	7.83	8.00	7.63	8.97	32.43	16.43
					E ₁ 81.08	E ₂ 82.15
(E ₁ /E ₂) เท่ากับ 81.08/82.15						

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย โดยใช้เกมออนไลน์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลประเมิน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	t	df
ก่อนเรียน	30	20	8.27	1.57	24.80*	28
หลังเรียน	30	20	16.43	1.33		

จากตารางที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 8.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.57 และผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.33 เมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลทางสถิติ (t- test) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้กิจกรรมเกมออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ มีผลการวิจัยที่ตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์จำนวน 30 คน โดยมีค่าประสิทธิภาพของการทดสอบระหว่างเรียน ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 32.43 ค่าร้อยละเท่ากับ 81.08 และค่าประสิทธิภาพของการทดสอบระหว่างเรียน (E1) เท่ากับ 81.08 ส่วนค่าประสิทธิภาพของการทดสอบหลังเรียน ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.43 ค่าร้อยละ เท่ากับ 82.16 โดยค่าประสิทธิภาพของการทดสอบหลังเรียน (E2) เท่ากับ 82.15 จึงสรุปได้ว่า ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.08/82.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยสุธนา สิริธินตพันธ์ [8] ที่พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมควบคู่กับการใช้แอปพลิเคชันคาซูท เรื่อง การแต่งประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 83.28/ 85.00 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 8.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.57 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.33 เมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลทางสถิติ (t- test) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้กิจกรรมเกมออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับงานวิจัย

ของปัทมา วิชาสิทธิ์ [7] ที่ชี้ให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเกมออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2

3. การใช้กิจกรรมเกมออนไลน์เป็นวิธีการสอนที่ให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน และเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการเล่น สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความตื่นตัว อีกทั้งการเลือกใช้เกมออนไลน์ที่หลากหลาย ได้แก่ Kahoot Blooket Quizalize และ Vonder Go สามารถสร้างความสนใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนได้ดี ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นโดยในระหว่างการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน พบว่านักเรียนชอบการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ โดยนักเรียนคนแรกกล่าวว่า “การเรียนรู้เรื่องการสร้างคำจากเกมออนไลน์ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น หนูรู้สึกตื่นตัวที่ได้เล่นเกมใหม่ ๆ เกมช่วยให้ห้องเรียนวิชาภาษาไทยของหนูสนุกมากขึ้นค่ะ” คนที่สองกล่าวว่า “ชอบเกม Kahoot เพราะว่าให้ความสนุกค่ะ ถ้าหากตอบเร็วคะแนนก็จะเพิ่มขึ้น และตื่นตัวเนื่องจากลำดับที่การแข่งขันในเกมจะเลื่อนตลอดเวลา” ซึ่งสอดคล้องกับนักเรียนคนที่สาม กล่าวว่า “ชอบเกม Vonder Go เพราะกราฟิกของเกมสวยค่ะ ชอบที่เกมให้เลือกตัวละครเองได้ตามชอบ รูปแบบของเกมทำให้รู้สึกสนุก ไม่เหมือนกำลังเรียนอยู่เลยคะ และยังได้ความรู้อีกด้วย”

4. เมื่อพิจารณาผลงานของนักเรียนในด้านการนำไปใช้ ได้แก่ การผูกเรื่องจากการสร้างคำที่หลากหลาย และชิ้นงาน เกมออนไลน์ ซึ่งผู้สอนได้มอบหมายให้นักเรียนสร้างสรรค์ขึ้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการสร้างคำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงบูรณาการ สามารถต่อยอดผลงานเพื่อใช้เป็นกิจกรรมในชั้นเรียนได้อย่างสนุกสนาน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ในรายวิชาภาษาไทยเรื่องอื่น ที่นอกเหนือจากการสร้างคำ เช่น ชนิดและหน้าที่ของคำ หรือคำยืมในภาษาต่างประเทศ เป็นต้น โดยนักวิจัยรุ่นต่อไปนี้อาจศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมเกมออนไลน์ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว; 2564.
- [2] อนิรุท ทองชีว. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานการเรียนรู้. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ 2565; 1:129-140.
- [3] เสาวณีย์ โพธิ์เต็ง. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2558.
- [4] ภัทราภรณ์ สืบจากอินทร์ และ บุชบา บัวสมบุญ. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพินทรพิทยอา.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2555; 2:221-236.
- [5] อัญชสา ยิ้มถนอม. การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2553.
- [6] ทิศนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 24. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2563.
- [7] ปัทมา วิชาสิทธิ์. การพัฒนาเกมออนไลน์เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. [การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต]. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2554.
- [8] สุรนา สิริธินต์พันธ์. ผลการใช้ชุดกิจกรรมควบคู่กับการใช้แอปพลิเคชันคาซูทเพื่อพัฒนาทักษะการแต่งประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; 2561.
- [9] ภัทรา นิคมานนท์. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์; 2539.
- [10] ชัยยงค์ พรหมวงศ์. การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 2556; 1:7-20.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร

Factors Affecting Mathematical Literacy of Grade 9 Students at Saard Phaderm Wittaya School in Chumphon Province

อรณัชชา ขาญเขียว* สุรรัตน์ อารีรักษ์สกุล ก้องโลก และวินิจ เทือกทอง
Onnatcha Chanchao*, Sureerat Areeraksakul Konglok and Vinit Thueakthong

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี 11120
Curriculum and Instruction of School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi 11120

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: Onnatcha@saard.ac.th

Received: 24 January 2024, Revised: 20 March 2024, Accepted: 15 May 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ กับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร และ 2) สร้างสมการพยากรณ์ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน 120 คน กำหนดขนาดโดยใช้โปรแกรม G* Power 3.1 และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามโปรแกรมการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านตัวเลข แบบสอบถามนิสัยการเรียนรู้ แบบวัดเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายทั้ง 3 ตัวแปร คือ ความสามารถด้านตัวเลข เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และนิสัยการเรียนรู้ กับตัวแปรตาม คือ ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์รวม 3 คู่ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แต่ละคู่มีค่าอยู่ที่ .592 .510 และ .435 ตามลำดับ แสดงว่า ตัวแปรแต่ละคู่มีความสัมพันธ์ทางบวก ขนาดความสัมพันธ์สูง และมีอยู่จริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรความสามารถด้านตัวเลข เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และนิสัยการเรียนรู้ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ ได้เท่ากับ 42.3% โดยสมการถดถอยในรูปแบบมาตรฐาน เพื่อพยากรณ์ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร เขียนได้ในรูป

$$Z'_{Literacy} = 0.364(Z_{Numerical\ Ability}) + 0.240(Z_{Attitude}) + 0.197(Z_{Habits})$$

คำสำคัญ : ความสามารถด้านตัวเลข เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ นิสัยการเรียนรู้ ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ มัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the relationship between the numerical ability, study habits, and attitude towards learning mathematics with the mathematical literacy of grade 9 students at Saard Phaderm Wittaya School, Chumphon province, and 2) to create equations to predict mathematical literacy of grade 9 students at Saard Phaderm Wittaya School, Chumphon province. The population consisted of 120 grade 9 students of Saard Phaderm Wittaya School, Chumphon province during the first semester of the 2022 academic year, obtained by stratified random sampling using a learning program. The sample size was determined using the G* Power 3.1 program. The employed research instruments consisted of a numerical ability test, a study habit questionnaire, a questionnaires on attitude towards learning mathematics, and a mathematical literacy test. Statistics used for data analysis were the mean, standard deviation, correlation, and multiple regression analysis.

The research results are as follows: 1) the correlation coefficient between the three predictor variables, namely numerical ability, attitude towards learning mathematics, and study habits and the dependent variable is mathematical literacy, a totally of 3 pairs were found that the correlation coefficients for each pair were .592, .510 and .435, respectively. This shows that the two variables in each pair are existed, positively and high correlation at statistical significance at the

.01 level, and 2) the result of the multiple regression analysis found that numerical ability, variable attitude towards learning mathematics, and study habits together explained the variance in the mathematical literacy variable, equal to 42.3%. The standard score regression equation for predicting mathematical literacy grade 9 students at Saard Phaderm Wittaya School, Chumphon province can be written in the form

$$Z'_{Literacy} = 0.364(Z_{Numerical Ability}) + 0.240(Z_{Attitude}) + 0.197(Z_{Habits})$$

Keywords : Numerical Ability, Attitude Towards Learning Mathematics, Study Habits, Mathematical Literacy, Secondary Education

บทนำ

ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์หรือการรู้คณิตศาสตร์ (Mathematical literacy) เป็นทักษะชีวิตอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่มีความจำเป็นเช่นเดียวกับการอ่านเขียนได้ ที่นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝน [1] นอกจากนั้นความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์เป็นการรู้และเข้าใจบทบาทคณิตศาสตร์ที่มีในโลกหรือในชีวิตจริง สามารถตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ บนพื้นฐานของคณิตศาสตร์ และรู้จักใช้คณิตศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง และเตรียมพร้อมเป็นพลเมืองที่มีวิจรรณญาณห่วงใย และสร้างสรรค์สังคมในอนาคต [2] ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์มีลักษณะสำคัญที่เน้นการใช้คณิตศาสตร์ในโลกจริงนั้น ไม่ได้ต้องการเนื้อหาที่พิเศษหรือแปลกใหม่ แต่ต้องการเลือกหาเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับบริบทเท่านั้น [3] ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Hughes-Hallet [4] ที่ว่าการที่จะสามารถเข้าใจโครงสร้างของคณิตศาสตร์ในบริบทได้นั้น จำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์ด้วย แม้ว่าความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการทางคณิตศาสตร์พื้นฐานจะไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันถึงความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ แต่การขาดความรู้พื้นฐานนี้จะไม่ทำให้เกิดความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ได้ ดังโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจได้ตระหนักถึงถึงความสำคัญของความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ นำไปสู่การประเมินความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์เพื่อประเมินผลรวมของการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้แก่ประชาชน เป็นโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) เรียกว่าโครงการ PISA (Programme for International Student Assessment) มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลรวมของการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้แก่ประชาชน คือ ดูว่าระบบได้ให้การศึกษาเพื่อเตรียมตัวประชาชนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ใหญ่และอยู่ในสังคมในอนาคตได้ดีเพียงใด เนื่องจากถือว่า การพัฒนาทางการศึกษาเป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาและแข่งขันทางเศรษฐกิจ การประเมินโครงการของ PISA เป็นการหาตัวชี้วัดและบ่อนข้อมูลคุณภาพการศึกษาให้กับประเทศสมาชิก OECD จึงเน้นการประเมินความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิต โดยการประเมินความฉลาดรู้ (Literacy) วิชาที่เป็นตัวแทนการวางรากฐานของการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ด้านคณิตศาสตร์ และด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งทางโครงการ PISA จะเลือกประเมินนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี จากทุกโรงเรียนทุกสังกัด และประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งเข้าร่วมโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีรอบของการบริหารการสอบต่อเนื่องทุก ๆ 3 ปี เพื่อติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการศึกษา การประเมินนักเรียนในแต่ละรอบจะวัดทั้ง 3 ด้านไปพร้อมกันแต่จะมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปในแต่ละรอบ [5]

หน่วยงานที่ดำเนินโครงการ PISA ในประเทศไทย คือ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) โดยกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้จัดสอบ มีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการประเมินนั้นจะสุ่มตัวอย่างประมาณ 9,000 คน จากกว่า 200 โรงเรียน ซึ่งสุ่มจากโรงเรียนในทุกสังกัดทั่วประเทศให้มีโอกาสเข้าร่วมทดสอบ และจากผลการประเมินความฉลาดรู้ของนักเรียนไทยใน PISA 2018 พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์ 419 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ที่ 489 คะแนน [6] จากรายงานสรุปผลการประเมินชี้ให้เห็นว่า นักเรียนในประเทศไทยยังไม่มีศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจในอนาคต ประเทศไทยควรที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วน เพิ่มความฉลาดรู้ให้กับนักเรียน เพราะเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ และต้องคำนึงถึงความเสมอภาคทางการศึกษา โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันอยู่ในบริบทต่างกัน ควรได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน และโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยาก็เป็นหนึ่งในโรงเรียนที่ได้เข้าร่วมทำการทดสอบด้วย โดยโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยานั้นเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,546 คน และทุกโรงเรียนต่างได้รับนโยบาย แนวคิดต่าง ๆ ที่ต้องการให้นักเรียนมีความฉลาดรู้มากขึ้น คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ต้องการส่งเสริมความฉลาดรู้ของนักเรียน จึงทำการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะช่วยสนับสนุนความฉลาดรู้ และพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เมื่อทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบที่มีโจทย์คณิตศาสตร์ยาวแล้วไม่ชอบอ่าน ไม่ชอบการคิดวิเคราะห์โจทย์ ไม่ชอบการคำนวณ คิดว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชา

ที่ยาก นำเป้าหมาย ทำให้ไม่อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์ [7] สาเหตุเหล่านี้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดี อันจะนำไปสู่ความฉลาดรู้ที่ไม่ดีด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจะศึกษาปัจจัยด้านความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา ว่าส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์หรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ยังพบว่า วชิรภรณ์ เทียบเพชร [8] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลและแนวทางการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้พื้นฐานเดิม และความถนัดทางการเรียน ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .266 นอกจากนี้ยังมีพรรณีย์ วงศ์คำ [9] ที่สนใจศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่น การเรียนรู้ด้วยตัวเอง ความพร้อมในการเรียนรู้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และบรรยากาศการเรียนการสอน

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร โดยข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ รวมทั้งเป็นการหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ กับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร
2. ปัจจัยด้านความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 450 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน 120 คน กำหนดโดยโปรแกรม G* Power 3.1 และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามโปรแกรมการเรียนรู้ ซึ่งทุกโปรแกรมการเรียนรู้จัดนักเรียนตามความสามารถของโปรแกรมการเรียนรู้
2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ ความสามารถด้านตัวเลข นิสัยในการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และตัวแปรตาม คือ ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1.1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านตัวเลข เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถด้านตัวเลข โดยผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบทดสอบ ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านตัวเลข การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านตัวเลขและการวัดความสามารถด้านตัวเลข เพื่อกำหนดนิยามของความสามารถด้านตัวเลขและสร้างแบบทดสอบตามนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน การให้คะแนนแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกต้องเพียง 1 ข้อ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน และถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน จากนั้นตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อำเภอเมือง

จังหวัดชุมพร จำนวน 35 คน ซึ่งไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่าทุกข้อคำถามมีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.37 – 0.77 และมีค่าอำนาจในการจำแนกอยู่ระหว่าง 0.24 – 0.94 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.75

1.2 แบบสอบถามวัดนิสัยในการเรียน ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบสอบถามวัดนิสัยในการเรียนของขจรสุตา เหล็กเพชร [10] ซึ่งได้พัฒนามาจากแบบสอบถามวัดนิสัยในการเรียนและเจตคติต่อการเรียน (The Survey of Habits and Attitudes : SSHA) ของบราวน์และโฮลท์แมน โดยให้นักเรียนประเมินตนเองภายใต้ข้อคำถาม โดยใช้แนวการสร้างแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวนทั้งสิ้น 100 ข้อ โดยผู้วิจัยนำมาใช้จำนวน 20 ข้อ ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามวัดนิสัยในการเรียน โดยปรับปรุงภาษา เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมกับนิยามตัวแปร ตัวบ่งชี้ และเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน 35 คน ซึ่งไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม มีค่าระหว่าง 0.25 – 0.69 และค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

1.3 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ให้เป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 20 ข้อ โดยศึกษานิยามของตัวแปรเจตคติทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และกำหนดตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับเจตคติทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน แล้วนำมาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบวัดเจตคติทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน 35 คน ซึ่งไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม มีค่าระหว่าง 0.22 – 0.74 และค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

1.4 แบบทดสอบความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการเรียบเรียงจากข้อสอบ PISA ในปี 2012 ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนมาทำการทดสอบเพื่อวัดความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย เขียนตอบ และแบบปรนัยเลือกตอบมี 2 ตัวเลือก และ 4 ตัวเลือก มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ และนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดพิมพ์แบบทดสอบความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยทำข้อสอบ PISA 2012 มาก่อน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัย จากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปติดต่อกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน

2.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมเครื่องมือการวิจัยในส่วนของแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ในรูปแบบของ Google form และให้นักเรียนสแกน QR Code นำเข้าสู่การทำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ และในส่วนของแบบทดสอบจำนวน 2 ฉบับ จัดทำในรูปแบบของแบบทดสอบกระดาษให้พร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน ทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านตัวเลข แบบสอบถามวัดนิสัยในการเรียน แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบและแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำผลมารวบรวม เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำข้อมูลที่สมบูรณ์จากแบบสอบถาม และแบบทดสอบมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และป้อนข้อมูลเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จากข้อมูลที่ได้จากข้างต้น โดยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้พรรณนาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว โดยวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D.) และสัมประสิทธิ์ของการแปรผัน (CV) ทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ดังนี้ 1) หาค่าสหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และทำการทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยมีเกณฑ์การแปลผลสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน 2) วิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ กับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายทั้ง 3 ตัวกับตัวแปรตาม พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าสูงสุดคือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ (Literacy) กับตัวแปรความสามารถด้านตัวเลข (Numerical ability) มีค่าเท่ากับ 0.592 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางบวก ขนาดความสัมพันธ์สูง และมีอยู่จริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่ารองลงไปคือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ (Literacy) กับตัวแปรเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ (Attitude) มีค่าเท่ากับ 0.510 เป็นความสัมพันธ์ทางบวกขนาดความสัมพันธ์สูง และมีอยู่จริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าน้อยสุด คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ (Literacy) กับตัวแปรนิสัยการเรียนรู้ (Habits) มีค่าเท่ากับ 0.435 เป็นความสัมพันธ์ทางบวก ขนาดความสัมพันธ์ปานกลาง และมีอยู่จริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ตัวแปรทำนายทั้ง 3 ตัวแปร มีตัวแปรความสามารถด้านตัวเลข (Numerical ability) ที่น่าจะเป็นตัวแปรที่ทำนายที่ดีที่สุด และน่าจะมีอิทธิพลทางบวกต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ (Literacy)

ผลการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ตัวแปรความสามารถด้านตัวเลข (Numerical ability) ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ (Attitude) และตัวแปรนิสัยการเรียนรู้ (Habits) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ (Literacy) ได้เท่ากับ 42.3% ($R^2=0.423$) ซึ่งมีขนาดปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=28.335$; $df=3, 116$; $p=0.000$) ดังผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร 4 ตัวแปร

ตัวแปร	Literacy	Numerical Ability	Habits	Attitude	Mean	S.D.	CV
Literacy	1.000				4.530	1.734	0.383
Numerical Ability	0.592**	1.000			16.920	8.712	0.515
Habits	0.435**	0.497**	1.000		75.240	8.636	0.115
Attitude	0.510**	0.585**	0.459**	1.000	80.150	7.879	0.098

หมายเหตุ n = 120 ; $p < 0.01$ **

2. การสร้างสมการพยากรณ์ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร

ผลการวิเคราะห์ถดถอย 3 ขั้นตอน ข้างต้นสรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ทั้ง 3 ขั้นตอนของตัวแปรทำนายความสามารถด้านตัวเลข (Numerical ability) เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ (Attitude) และนิสัยการเรียนรู้ (Habits) มีค่าเท่ากับ 35.1%, 4.1% และ 3.1% ตามลำดับ ค่าของอิทธิพลของตัวแปรทำนายทั้ง 3 ตัวแปร จากสมการถดถอยขั้นตอนที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.364, 0.240 และ 0.197 ตามลำดับ นั่นคือ ตัวแปรปัจจัยที่มีต่อตัวแปรความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ (Literacy) ได้แก่ ตัวแปรทำนายความสามารถด้านตัวเลข (Numerical ability) มีอิทธิพลทางบวกขนาดปานกลาง ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ (Attitude) มีอิทธิพลทางบวกขนาดต่ำ และตัวแปรนิสัยการเรียนรู้ (Habits) มีอิทธิพลทางบวกขนาดต่ำ ดังผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอนระดับลดหลั่น 3 ขั้นตอน ในตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรความสามารถด้านตัวเลข

	ขั้นตอนที่ 1				ขั้นตอนที่ 2				ขั้นตอนที่ 3			
	b	beta	t	p	b	beta	t	p	b	beta	t	p
Const.	2.530		9.013	0.000	-1.371		-0.966	0.336	-4.135		-2.330	0.022
Numerical Ability	0.118	0.592	7.989	0.000	0.089	0.447	5.031	0.000	0.072	0.364	3.912	0.000
Attitude					0.055	0.249	2.800	0.006	0.053	0.240	2.758	0.007
Habits									0.040	0.197	2.500	0.014
R	0.592				0.626				0.650			
R ²	0.351				0.392				0.423			
Adj.R ²	0.346				0.381				0.408			
F	63.832; df=1, 118; p=0.000				37.688; df=2, 117; p=0.000				28.335; df=3, p=0.000			
ΔR^2	0.351				0.041				0.031			
ΔF	63.832; df=1, 118; p=0.000				7.843; df=1, p=0.000				6.249; df=1, 116; p=0.014			

ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานการวิจัย และสมการถดถอยรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน แสดงได้ดังนี้

$$Literacy' = -4.135 + 0.072(Numerical Ability) + 0.053(Attitude) + 0.040(Habits)$$

$$Z'_{Literacy} = 0.364(Z_{Numerical Ability}) + 0.240(Z_{Attitude}) + 0.197(Z_{Habits})$$

การสรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ กับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ กับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.435 – 0.592 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถด้านตัวเลข นิสัยการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 1 โดยตัวแปรความสามารถด้านตัวเลข มีความสัมพันธ์ทางบวก ขนาดความสัมพันธ์สูงกับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถด้านตัวเลขเป็นความสามารถในการคิดคำนวณตัวเลขด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์พื้นฐานเบื้องต้น อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลัวน สายยศและอังคณา สายยศ [11] สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ [12] กล่าวว่า ความสามารถด้านตัวเลข เป็นความสามารถในการคิดคำนวณตัวเลขด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์ อย่างถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ของปริมาณจำนวน มีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ สามารถพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวเลขได้อย่างลึกซึ้งถูกต้อง ดังนั้น การพัฒนาความสามารถด้านตัวเลขจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อการพัฒนาความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ เพราะการที่ผู้เรียนได้ทำการฝึกฝนอย่างเป็นประจำจะทำให้มีความแม่นยำ รวดเร็ว สามารถแปลงปัญหา ใช้คณิตศาสตร์ และตีความผลลัพธ์ทางคณิตศาสตร์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในบริบทโลกชีวิตจริง

นอกจากนี้ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวก ขนาดความสัมพันธ์สูงกับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากเจตคติเป็นตัวกำหนดว่านักเรียนจะมีพฤติกรรมต่อสิ่งเร้านั้นอย่างไร ถ้านักเรียนชอบวิชาคณิตศาสตร์หรือสนุกกับการเรียนคณิตศาสตร์ ทำให้นักเรียนสนใจ เอาใจใส่ ตั้งใจเรียนและตั้งใจทำกิจกรรมในวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอัมพร ม้าคอง [13] กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์เชิงบวกหรือเชิงลบของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ส่งผลให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ เช่น ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ ตระหนักในคุณค่า หรือไม่ตระหนักในคุณค่า พร้อมหรือไม่พร้อมที่จะเรียน หรือแข่งขันทางคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวชิรภรณ์ เทียบเพชร [8] Guzel and Berberoglu [14] ที่พบว่า เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์

ส่วนตัวแปรนิสัยการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวก ขนาดความสัมพันธ์ปานกลางกับความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากนิสัยการเรียนรู้เป็นการปฏิบัติตนเองอย่างสม่ำเสมอของนักเรียนในด้านการเรียน จนกลายเป็นนิสัยการทำงานที่เกี่ยวกับการเรียน โดยนิสัยและเทคนิคในการเรียนนี้ไม่ได้เกิดขึ้นจากสัญชาตญาณ แต่เป็นสิ่งที่ฝึกฝนขึ้นมา สามารถแก้ไขขัดเกลาและพัฒนาจนเกิดความสุขระหว่างงานที่ทำไปกับผลงานที่ออกมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุใจ ส่วนไพโรจน์ [15] กล่าวว่า นิสัยการเรียนรู้เป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์

ทางการเรียน เกิดจากการเรียนรู้และได้รับการฝึกฝนหรือปฏิบัติซ้ำ ๆ จนกระทั่งกลายเป็นนิสัย โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน วิธีการเรียนและการใช้เวลาในการเรียน ซึ่งแสดงออกได้ 2 ลักษณะ คือ 1) นิสัยในการเรียนที่ดี เป็นการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้จักวิธีการทำงานและวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ รู้จักการใช้เวลาอย่างเหมาะสมและสามารถจัดระบบการเรียนให้กับตนได้ 2) นิสัยในการเรียนที่ไม่ดี เป็นการแสดงพฤติกรรมอย่างไม่มีระเบียบแบบแผน ไม่รู้จักวิธีการทำงานและวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ใช้เวลาอย่างไม่เหมาะสม และไม่สามารถจัดระบบการเรียนของตนได้

2. การสร้างสมการพยากรณ์ความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร

ตัวแปรความสามารถด้านตัวเลข เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ รวมทั้งนิสัยการเรียน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้เท่ากับ 42.3% (ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ = $R^2 = 0.423$) ซึ่งมีขนาดปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยในข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถด้านตัวเลขเป็นความสามารถในการคิดคำนวณตัวเลขด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง มีความแม่นยำ และรวดเร็ว มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ของปริมาณจำนวน และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการสร้างและใช้หลักการรู้จักราคาคะเน ช่วยในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์อีกด้วย [12] นอกจากนี้เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และนิสัยการเรียนก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ เนื่องจากเจตคติเป็นตัวกำหนดว่า นักเรียนจะมีพฤติกรรมต่อสิ่งเร้านั้นอย่างไร ถ้านักเรียนชอบวิชาคณิตศาสตร์หรือสนุกกับการเรียนคณิตศาสตร์ ทำให้นักเรียนสนใจ เอาใจใส่ ตั้งใจเรียนและตั้งใจทำกิจกรรมในวิชาคณิตศาสตร์ ส่งผลให้การเรียนคณิตศาสตร์ดีตามไปด้วย [13] แล้วยังสอดคล้องกับโสมณ ตอพล [16] ที่กล่าวไว้ว่า เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์มีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ นั่นคือ ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนคณิตศาสตร์ได้ดี มีความเข้าใจ สนใจ และตั้งใจเรียน ย่อมส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่นักเรียนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ย่อมทำให้นักเรียน ขาดความสนใจ ไม่ตั้งใจเรียน ส่งผลให้การเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องโน้มน้าวตลอดจนชักจูงให้นักเรียนเปลี่ยนเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ให้น้อยลง และมีเจตคติต่อการเรียนที่ดีขึ้น รวมทั้งนิสัยการเรียนก็เป็นกรปฏิบัติตนเองอย่างสม่ำเสมอในด้านการเรียนจนกลายเป็นนิสัยการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน โดยนิสัยและเทคนิคในการเรียนนี้ไม่ได้เกิดขึ้นจากสาเหตุภายนอก แต่เป็นสิ่งที่ฝึกฝนขึ้นมา ซึ่งสามารถแก้ไขขัดเกลาและพัฒนาจนเกิดความสุขระหว่างงานที่ทำไปกับผลงานที่ออกมา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

นำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับนิสัยการเรียนของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ เพิ่มเติม เช่น การนำเสนอทางคณิตศาสตร์ การคิดวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Devlin, Keith. The math of online music trading.[Internet]. 2022 [cited 2022 January 8]. Available from:http://www.maa.org/devlin/in_02_02.html.
- [2] OECD. Measuring Student Knowledge and skills: A New Framework for Assessment. Paris : Author; 1999.
- [3] De Lange. Mathematics for Literacy: Quantitative Literacy: Why Numeracy Matters for School and Colleges. In Madison. p.80; 2003.
- [4] Hughes Hallett and R. Strauch. "Quality and Success of Budgetary Consolidation". In Buti, M., J ; 2003.
- [5] สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี; 2562.
- [6] ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี; 2564.
- [7] รายงานการประชุมกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. คลินิกคณิตศาสตร์. โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา. 5 มกราคม 2565.

- [8] วชิรกรณ เทียบเพชร. ปัจจัยที่มีอิทธิพลและแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 26. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2562.
- [9] ทรรศนีย์ วงศ์คำ. การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้คณิตศาสตร์ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. [การค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2560.
- [10] ขจรสุดา เหล็กเพชร. การสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2522.
- [11] ล้วน สายยศ, อังคณา สายยศ. เทคนิคการสร้างและสอบ ข้อสอบวัดความถนัดทางการเรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น; 2541.
- [12] สำเริง บุญเรืองรัตน์. สถิติปัญญาและความถนัดทางการเรียนของมนุษย์ ทฤษฎี วิธีวัดและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล; 2550.
- [13] อัมพร ม้าคนอง. จิตวิทยาการเรียนรู้คณิตศาสตร์. ใน ประมวลสาระชุดวิชาสารัตถะและวิทยาวิธีทางคณิตศาสตร์ (หน่วยที่ 5, น. 16 – 18) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2556.
- [14] Guzel, Cigdem I and Berberoglu, Giray. An Analysis of the Programmed for International Student Assessment 2000 (PISA 2000) Mathematical Literacy Data for Brazilian, Japanese and Norwegian Students. Educational Evaluation. 31(4): 283 – 314; 2005.
- [15] สุใจ ส่วนไพโรจน์. รายงานการวิจัยเรื่องของผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อนิสัยและเจตคติในการเรียนของนักศึกษาวิชาเอกคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2542
- [16] โสภณ ตอพล. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; 2553.

การพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

The Development of Local Tour Guide's English Speaking Ability in Chiang Dao District, Chiang Mai Province

ณพัชญา สุขพัชรารณ
Napatchaya Sukpatcharaporn

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300
Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University, Chiangmai 50300

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: Napatchaya_suk@cmru.ac.th

Received: 22 November 2023, Revised: 12 February 2024, Accepted: 20 May 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการเป็นมัคคุเทศก์ของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) พัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้านการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 55 คน ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการใช้ภาษาอังกฤษ บทเรียนภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ ผลการวิจัย 1) มัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 46 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษด้านการนำเที่ยวในด้านการอธิบายลักษณะรูปร่างหินและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดถ้ำเชียงดาว การอธิบายเกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับในการเข้าชมสถานที่ และประวัติความเป็นมา แหล่งกำเนิดของถ้ำ ตามลำดับ 2) ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้านการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่หลังจากเข้าร่วมการอบรมสูงขึ้น จากระดับปานกลางอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ : ศักยภาพ กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ มัคคุเทศก์

Abstract

The purposes of this study were to: 1) study information related to tour guiding potential of local tour guides in Chiang Dao District, Chiang Mai; and 2) develop English speaking ability of local tour guides in Chiang Dao District, Chiang Mai. The local tour guides were chosen using purposive sampling. Research instruments in this study were a questionnaire for English language needs analysis, an English lesson, and an English-speaking proficiency test. Descriptive statistics, such as frequency, means, percentages, and standard deviation, were used to analyze the data. The findings of the research were as follows: 1) the majority of the local tour guides who participated in the study were women over the age of 46. They have worked as local tour guides for over five years. Describing stone's and sacred item's shapes in Chiang Dao Cave, rules and regulations, and history and origin of Chiang Dao Cave were the topics they required respectively. 2) English speaking ability of the local tour guides in Chiang Dao district, Chiang Mai increased from fair to good level after attending the research project.

Keywords : Potential, Task-Based Activities, English Speaking Ability, Tour guide

บทนำ

ปัจจุบัน หลายประเทศได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ในบริบทสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษจัดได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นภาคส่วนที่ก่อให้เกิดรายได้ให้แก่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ในปี 2566

ประเทศไทยมีรายรับรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ รวม 1.31 ล้านล้านบาท โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสิ้น 28.0 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 5.82 ล้านล้านบาท และ 11.2 ล้านคนในปี 2565 ตามแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง [1]

มัคคุเทศก์เป็นบุคลากรที่มีส่วนสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ในฐานะเป็นผู้สร้างประสบการณ์ในการเดินทางให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ เชื่อมโยงความเข้าใจอันดีที่เกิดขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ตลอดจนการอำนวยความสะดวก อธิบายประวัติความเป็นมา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่นระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ [2] ซึ่งคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งที่มัคคุเทศก์ควรมีคือ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบัน พบว่า มัคคุเทศก์ในประเทศไทย ยังมีปัญหาในด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จากการศึกษาของวันวิวิธ แซ่ซัน [3] พบว่า บุคลากรอาชีพมัคคุเทศก์ควรได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษา เนื่องจากธุรกิจนำเที่ยวให้ความสำคัญและยังมีความต้องการบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว และการศึกษาของอภิไทย แก้วจรัส [4] ยังได้ระบุว่า ปัญหาที่พบชัดเจนของมัคคุเทศก์ไทยคือ การขาดทักษะทางภาษา และมัคคุเทศก์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย

ทั้งนี้ จากการลงพื้นที่เพื่อสืบค้นข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการวิจัยในพื้นที่ และการประชุมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว มีความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ การอธิบายแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี วัฒนธรรม การถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดี

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การออกแบบหลักสูตร และเนื้อหาการสอนที่เหมาะสมมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การใช้กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ (Task-based activities) ถือว่าเป็นเทคนิคที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เนื่องจากการออกแบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาและเรียนรู้ภาษาในสถานการณ์จริง โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เน้นความหมายในการสื่อสารมากกว่ารูปแบบภาษา จนบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ [5] โดยผ่านกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นก่อนปฏิบัติงาน (Pre-task) เป็นผู้สอนเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาให้แก่ผู้เรียน 2) ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน (Task cycle) ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน โดยทำงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ และ 3) ขั้นมุ่งเน้นภาษา (Language focus) ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ผลที่ได้ จากการประเมินของกลุ่มอื่นและของตนเอง พิจารณาข้อผิดพลาดร่วมกัน ทบทวน และฝึกฝนข้อผิดพลาดทางภาษาที่พบ เพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้ภาษามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การออกแบบเนื้อหาการเรียนที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบริบทจากชีวิตจริง ทำให้เกิดความต้องการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ มีความสุขในการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สืบเสาะ แสวงหาความรู้ โดยนำสถานการณ์ที่อยู่รอบ ๆ ตัว ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน [6]

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงศักยภาพด้านการนำเที่ยวศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อนำเที่ยว และพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้บทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นและกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ เพื่อยกระดับความสามารถในการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่ดี สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดความประทับใจ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และนำไปสู่การก่อให้เกิดรายได้ของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในชุมชนอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่อย่างยั่งยืน รองรับการเดินทางของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการเป็นมัคคุเทศก์ของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

โจทย์วิจัย/ ปัญหาวิจัย

1. ศักยภาพการเป็นมัคคุเทศก์ของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่มีลักษณะใด
2. ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่หลังจากเข้าร่วมโครงการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นในวัดถ้ำเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยในครั้งนี้ คือ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 55 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงานเป็นมัคคุเทศก์ ตอนที่ 2 ความต้องการพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษในการนำเที่ยว โดยลักษณะคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่าความคิดเห็น 5 ระดับ หากคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2. บทเรียนภาษาอังกฤษเน้นเนื้อหาท้องถิ่นและกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ จำนวน 5 บทเรียน รวม 20 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนการอบรมที่เป็นกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ก่อนปฏิบัติงาน (Pre-task) ผู้สอนแนะนำหัวข้ออธิบายชิ้นงาน ให้ผู้เรียนได้รับตัวป้อนเข้าทางภาษาที่จะใช้สื่อสารอย่างเหมาะสม สอนคำศัพท์ วลีต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจงานที่จะได้รับมอบหมาย ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติงาน (Task cycle) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานโดยทำกิจกรรมคู่หรือกลุ่มย่อย จากนั้นผู้เรียนเตรียมการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อชั้นเรียน โดยผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาในการใช้ภาษาของผู้เรียน ขั้นที่ 3 หลังปฏิบัติงาน (Language focus) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับงานที่ผู้เรียนปฏิบัติ ทบทวน สรุปรูปแบบภาษา โครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์ที่ได้จากการปฏิบัติงาน [5] โดยเนื้อหาบทเรียน ได้แก่ 1) การแนะนำตัวและการทักทายนักท่องเที่ยว 2) การอธิบายกฎระเบียบ ข้อบังคับในการเข้าชมสถานที่ 3) ประวัติความเป็นมา แหล่งกำเนิดของถ้ำ 4) การอธิบายลักษณะรูปร่างหิน และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 5) ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งบทเรียนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นนี้ ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

3. แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ฉบับ ใช้ทดสอบความสามารถทางการพูดของผู้เรียน ก่อนและหลังการอบรม คือ ใช้รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยวในวัดถ้ำเชียงดาว จำนวน 5 รูป และกำหนดสถานการณ์เกี่ยวกับการนำเที่ยว จำนวน 3 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์ ผู้เรียนต้องอธิบายประวัติความเป็นมา ความสำคัญของสถานที่ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ กฎระเบียบในการเข้าชมสถานที่ ความเชื่อทางวัฒนธรรมไทย ให้แก่นักท่องเที่ยว ผู้เรียนสรุปภาพ และสถานการณ์ จากนั้นทำการทดสอบการพูด ใช้เกณฑ์ประเมินความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ 6 ด้าน ได้แก่ การออกเสียง ไวยากรณ์ เนื้อหา คำศัพท์ การปฏิสัมพันธ์ และความคล่องแคล่วในการพูด ตามทฤษฎีของ The Foreign Service Institute Scale (FSI), The Schulz Communicative Competence Scale และ The Bartz Scale [7, 8] มีระดับคะแนน 1-5 คะแนน รวม 30 คะแนน จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ความตรงด้านเนื้อหาของแบบทดสอบ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้กับข้อคำถามในแบบทดสอบโดย IOC (Index of Item Objective Congruence) มีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ใช้เวลาดำเนินกิจกรรม 24 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นการทดสอบก่อนเรียน จำนวน 2 ชั่วโมง การอบรมภาษาอังกฤษ 20 ชั่วโมง และการทดสอบหลังเรียน 2 ชั่วโมง ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. สืบหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษในการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์จากเอกสาร ตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สืบหาความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
3. ผู้วิจัยทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้านการนำเที่ยวของผู้เข้าร่วมอบรม

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมภาษาอังกฤษโดยใช้บทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นและกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ จำนวน 5 บทเรียน รวม 20 ชั่วโมง
5. ทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้านการนำเที่ยวของผู้เข้าร่วมโครงการหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม
6. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ประเมินผล สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จากแบบสอบถามความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Means) และ ร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้านการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Means) และร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาศักยภาพการเป็นมัคคุเทศก์ของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ แสดงได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 หญิง	48	87.27
1.2 ชาย	7	12.73
รวม	55	100.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 25 ปี	0	0.00
2.2 25 – 30 ปี	4	7.27
2.3 31 – 35 ปี	5	9.09
2.4 36 – 40 ปี	5	9.09
2.5 41 – 45 ปี	20	36.36
2.6 46 ปีขึ้นไป	21	38.18
รวม	55	100.00
3. ประสบการณ์ในการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น		
3.1 น้อยกว่า 1 ปี	5	9.09
3.2 1-2 ปี	1	1.82
3.3 3-4 ปี	2	3.64
3.4 5 ปีขึ้นไป	47	85.45
รวม	55	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 87.27 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 12.73 ส่วนใหญ่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.18 รองลงมาคืออายุ 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.36 อายุ 31 – 35 ปี และอายุ 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 85.45 รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 9.09 และ 3-4 ปี ร้อยละ 3.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับความต้องการพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น (N = 55)

ลำดับที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	การแปลความ
1	การแนะนำตัว และการทักทายนักท่องเที่ยว	4.11	มาก
2	การอธิบายกฎระเบียบ ข้อบังคับในการเข้าชมสถานที่	4.20	มาก
3	ประวัติความเป็นมา แหล่งกำเนิดของถ้ำ	4.14	มาก
4	การอธิบายลักษณะรูปร่างหิน และสิ่งศักดิ์สิทธิ์	4.25	มาก
5	ความเชื่อทางศาสนา และวัฒนธรรมไทย	3.89	มาก

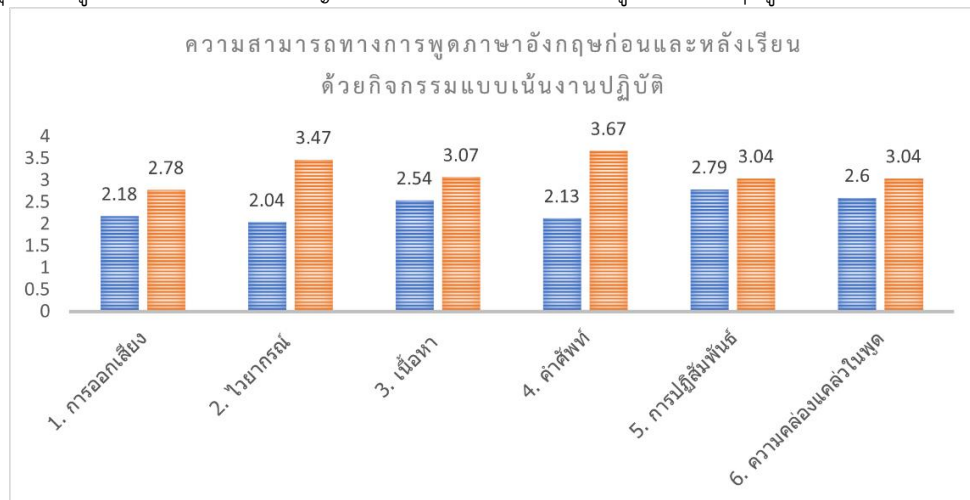
จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการนำเที่ยว ทุกหัวข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การอธิบายลักษณะรูปร่างหิน และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 รองลงมาคือ การอธิบายกฎระเบียบ ข้อบังคับในการเข้าชมสถานที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และประวัติความเป็นมา แหล่งกำเนิดของถ้ำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ 6 ด้าน ได้แก่ การออกเสียง ไวยากรณ์ เนื้อหา คำศัพท์ การปฏิสัมพันธ์ และความคล่องแคล่วในการพูด ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ (N = 55)

ความสามารถ ทางการพูดภาษาอังกฤษ	คะแนน เต็ม	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสามารถ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสามารถ
1. การออกเสียง	5	2.18	0.51	พอใช้	2.78	0.81	ปานกลาง
2. ไวยากรณ์	5	2.04	0.83	พอใช้	3.47	0.86	ปานกลาง
3. เนื้อหา	5	2.54	0.57	ปานกลาง	3.07	0.77	ปานกลาง
4. คำศัพท์	5	2.13	0.60	พอใช้	3.67	0.70	ดี
5. การปฏิสัมพันธ์	5	2.79	0.58	ปานกลาง	3.04	0.72	ปานกลาง
6. ความคล่องแคล่วในการพูด	5	2.60	0.66	ปานกลาง	3.04	0.69	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	30	14.07	2.48	ปานกลาง	19.07	2.83	ดี

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนการอบรม มัคคุเทศก์ท้องถิ่นมีความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 14.07, S.D. = 2.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ ความคล่องแคล่วในการพูด และเนื้อหา นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ หลังจากการอบรม ผู้เข้าร่วมโครงการมีความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 19.07, S.D. = 2.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี คือ คำศัพท์ นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมส่วนใหญ่มีคะแนนความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น จากระดับปานกลางเป็นระดับดี

ภาพที่ 1 ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษด้วยกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ศักยภาพการเป็นมัคคุเทศก์ของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นมาแล้วเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปีขึ้นไป แต่อาจเนื่องมาจากการขาดการพัฒนาความรู้ และทักษะใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทักษะทางภาษา เช่น การใช้คำศัพท์เฉพาะต่างๆ ในการบรรยายสถานที่ความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน จึงทำให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ดีเท่าที่ควร รวมถึงอายุของผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จึงทำให้ส่งผลต่อความสามารถใน

การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพลอยระดา ภูมิ [9] ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างมคฺเทศก์ท้องถิ่นในพื้นที่ชุ่มน้ำหนองหานกุมภวาปี และพบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมบางส่วนไม่ผ่านการอบรม ถึงแม้ว่าจะเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับมคฺเทศก์ท้องถิ่นมาแล้ว เนื่องจากผู้เข้าร่วมการอบรมส่วนใหญ่มีอายุมาก และยังสอดคล้องกับการศึกษาของอรณา จันทรประยูร และคณะ [10] ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพมคฺเทศก์ท้องถิ่นในตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า อายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ความสามารถในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ทักษะในการสื่อสาร เช่น การพูด การอ่าน การเขียน และการทำความเข้าใจกับข้อมูลที่รับแตกต่างกันตามประสบการณ์

ในส่วนของผลสอบถามความต้องการในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ พบว่า มคฺเทศก์ส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการนำเที่ยวทุกหัวข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่นำเที่ยวมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปิยณัฐ แก้วกลี และรภัสศักย์ เหตุทอง [11] ที่พบว่า ทักษะการพูดและการฟังเป็นทักษะที่มคฺเทศก์ใช้สื่อสารในการทำงานเป็นส่วนใหญ่ และมคฺเทศก์สื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ผิด ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษที่นอกเหนืองานมคฺเทศก์ได้ และส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ขาดคำศัพท์เฉพาะทาง และทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับการนำเที่ยวเฉพาะพื้นที่ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ Aunruen, R. [12] ที่ศึกษาความต้องการและปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษของตัวแทนสำนักงานท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า ทักษะการพูดเป็นทักษะที่มีปัญหามากที่สุด ตามด้วยการใช้ไวยากรณ์ การใช้สำนวนที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้น จากการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมาจากประเทศที่หลากหลาย มีสำเนียงภาษา วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จึงทำให้มคฺเทศก์ท้องถิ่นไม่เข้าใจสำเนียงภาษาของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ทำให้พูดภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวไม่ได้อย่างราบรื่น ซึ่ง Davidoff, M. [13] ได้กล่าวว่าการสื่อสารนั้น ประกอบด้วยวัจนภาษาและอวัจนภาษา อุปสรรคทางภาษาและความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร

2. ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้านการนำเที่ยวของมคฺเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอยางตลาด จังหวัดชัยภูมิ หลังจากเข้าร่วมการอบรมสูงขึ้น จากระดับปานกลางอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก เนื้อหาในการอบรมการพูดภาษาอังกฤษในการนำเที่ยวเป็นเนื้อหาบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่มคฺเทศก์ท้องถิ่นมีความคุ้นเคย ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้เดิม และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในด้านการนำเที่ยวอยู่แล้ว จึงช่วยให้สามารถทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความรู้เดิม และความรู้ใหม่ในด้านคำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ในการอธิบายสถานที่ท่องเที่ยว กฎระเบียบในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพลอยระดา ภูมิ [9] ที่พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างมคฺเทศก์ท้องถิ่นในพื้นที่ชุ่มน้ำหนองหานกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผ่านการประเมินความรู้และทักษะการเป็นมคฺเทศก์ท้องถิ่นในระดับมาก เนื่องจากเป็นบุคคลที่ทางหน่วยงานในพื้นที่ทำการคัดเลือกให้เข้าร่วมอบรม และมีความพร้อมในระดับหนึ่ง

นอกจากนี้ รูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่เน้นงานปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้มคฺเทศก์ท้องถิ่นในกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เอื้อให้มคฺเทศก์ท้องถิ่นได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษในบริบทเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การนำเที่ยวจริง ผ่านกิจกรรมที่เน้นการสื่อสาร มุ่งเน้นการสื่อความหมายให้ผู้รับสารเข้าใจ เพื่อลดช่องว่างในของข้อมูลระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานในสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น [14] รวมถึงได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดทางภาษาต่างๆ ร่วมกันทบทวน สรุปรูปแบบภาษา โครงสร้างประโยค ไวยากรณ์ที่ใช้ในการพูด จนสามารถค้นพบข้อผิดพลาดของตนเอง จึงทำให้มคฺเทศก์ท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการมีความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษของตนเองในสถานการณ์จริงยิ่งขึ้น ซึ่ง Moore, P. J. Task-based language teaching (TBLT) [15] ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทบทวนภาษาของกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติว่า ผู้เรียนจะให้การช่วยเหลือกันระหว่างปฏิบัติงาน ทำให้ไม่รู้สึกลอายหรือประหม่าที่จะพูดคุยกับเพื่อน เมื่อเกิดข้อผิดพลาดทางภาษา ก็จะช่วยกันอธิบายและแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาที่เกิดขึ้น จึงทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของตนเองได้ดีขึ้น

ในขณะเดียวกัน กิจกรรมการจัดอบรมภาษาอังกฤษที่จัดขึ้นเป็นลักษณะการบูรณาการ เป็นหลักสูตรระยะสั้นออกแบบจากความต้องการที่แท้จริง และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างมคฺเทศก์ท้องถิ่นในชุมชน ผู้นำชุมชน และนักวิจัย ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เข้าร่วมโครงการ จากนั้นจึงจัดให้ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกปฏิบัตินำเที่ยวโดยใช้รูปแบบภาษา คำศัพท์ต่าง ๆ ในบริบทเนื้อหาท้องถิ่น ช่วยให้มีมคฺเทศก์ท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการได้ฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษจนเกิดความชำนาญ และความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการนำเที่ยวมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสโรชา บัญศิลป์ไทย [16] ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนามคฺเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก และพบว่ากระบวนการแบบบูรณาการเพื่อใช้ในการฝึกอบรม และพัฒนาอาชีพประสิทธิผลขององค์กรส่งผลให้กลุ่มมคฺเทศก์ท้องถิ่นในชุมชนบ้านเอืยกมีความรู้ความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นมคฺเทศก์มีความรู้ด้านการนำชมแหล่งท่องเที่ยว จึงสามารถพัฒนาสู่การเป็นมคฺเทศก์ท้องถิ่นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ควรเน้นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้เข้าใจความแตกต่างของวัฒนธรรมการใช้ภาษา ฝึกใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จริงในการปฏิบัติงาน

1.2 ควรมีการออกแบบหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษ เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ออกแบบเนื้อหาการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์เฉพาะทาง เพื่อให้มัคคุเทศก์สามารถอธิบายข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนบุคคล ควรมีนโยบายฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะต่าง ๆ ให้แก่มัคคุเทศก์ท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยแบบต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอเชียงดาวแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีพัฒนาสื่อการเรียนภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ท้องถิ่นรู้โดยนำเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.4 ควรพัฒนาทักษะภาษาที่สามให้กับมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมากขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. GDP ไตรมาสที่สี่ของปี 2565 และแนวโน้มปี 2566. [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2566]. เข้าถึงได้จาก: www.nesdc.go.th.
- [2] Jelena, F. Outdoor Guiding as Hospitality Work. Annals of Tourism Research 2018; 73:197-199.
- [3] วันวิภาห์ แซ่ซัน. ทักษะของมัคคุเทศก์ชาวไทยที่ดูแลนักท่องเที่ยวชาวจีน กรณีศึกษา สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา [อินเทอร์เน็ต]. 2559[เข้าถึงเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://www.northbkk.ac.th/research_/?news=research&id=000376
- [4] อภิไทย แก้วจรัส. ศักยภาพมัคคุเทศก์ไทยในศตวรรษที่ 21. วารสารปัญญาภิวัฒน์ 2564;13(3):283-296.
- [5] Willis, J. A Framework for Task-Based Learning. Harlow: Longman; 1996.
- [6] อธิยา กองไชย. การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน. วารสารการบริหารนิตบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น 2565; 8(6): 443-449.
- [7] Bartz, H. Testing oral communication in the foreign language classroom. Virginia: Center for Applied Linguistics; 1979.
- [8] ไชยยันต์ โตเทศ. การใช้กิจกรรมมุ่งปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2551.
- [9] พลอยระดา ภูมิ. การเสริมสร้างศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในพื้นที่ชุ่มน้ำหนองหานกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 2559;4(2):249-260.
- [10] อรจนา จันทประยูร, วราภรณ์ ดวงแสง, อนุวัต เชื้อเย็น, วลัยดา ถาวรมงคลกิจ, วชิรี วรรณศินสิน และวิวัฒน์ ประสานสุข. การพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ [รายงานผลการวิจัย]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2554.
- [11] ปิยนุช แก้วกสิ และรภัศศักย์ เหตุทอง. ปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2563;11(1): 135-150.
- [12] Aunruen, R. Needs analysis of English for travel agents in Chiang Mai [Master's Thesis]. Bangkok: Kasetsart University; 2005.
- [13] Davidoff, M. Contact Customer Service in the Hospitality and Tourism Industry. New Jersey: Prentice Hall Career and Technology; 1994.
- [14] Ellis, R. Task-based language learning and teaching. Oxford: Oxford University Press; 2003.
- [15] Moore, P. J. Task-based language teaching (TBLT). In Lontas, J. I. (ed.) TESOL encyclopedia of English language teaching. New Jersey: Wiley; 2018.
- [16] สโรชา บุญศิลป์ไทย. การพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา:บ้านเอืยก หมู่ที่ 5 ตำบลสันป่าแยง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. [โครงการวิจัยร่วมกับการเรียนการสอนบูรณาการศาสตร์ เพื่อการเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สำหรับนักศึกษาปริญญาโท]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่; 2551.

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพล
ต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจโดยผ่านความสามารถทางการแข่งขัน
ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

The Application of Information Technology for Business Administration Influences
on Sustainable Business Growth through the Competitiveness of
Small and Medium Enterprises in Groups of Provinces in the Lower Central Region 2

กฤตพล ดำวงศ์ และ กฤตชน วงศ์รัตน์
Krittapon Damwong and Kritchana Wongrat

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Business Administration, Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: krittapon.pm@gmail.com, kritchana.won@mail.pbru.ac.th

Received: 21 November 2023, Revised: 17 February 2024, Accepted: 20 April 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ 2) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขัน 3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ 4) ความสามารถทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ และ 5) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจโดยผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายและแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขัน โดยมีประสิทธิภาพการทำนายได้ร้อยละ 84.8 3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ โดยมีประสิทธิภาพการทำนายได้ร้อยละ 57.6 4) ความสามารถทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ โดยมีประสิทธิภาพการทำนายได้ร้อยละ 66.9 และ 5) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจโดยมีความสามารถทางการแข่งขันเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน

คำสำคัญ : เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขัน ความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the application of information technology in business administration, the competitiveness and sustainable business growth, 2) the application of information technology in business administration that affect competitiveness, 3) the application of information technology in business administration that affect sustainable business growth, 4) the competitiveness that affect sustainable business growth, and 5) the application of information technology in business administration that influences sustainable business growth through the competitiveness of small and medium enterprises in group of provinces the lower central region 2. The sample group used in this research was 400 small and medium enterprises in group of provinces the lower central region 2 by stratified and convenience sampling. The data was collected with a questionnaire. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and simple and multiple regression analysis.

The research results showed that : 1) the application of information technology in business administration, the competitiveness and sustainable business growth overall average at a high level, 2) the application of information

technology in business administration has a positive influence on competitiveness, by the predictive efficiency of 84.8 percent, 3) the application of information technology in business administration has a positive influence on sustainable business growth, by the predictive efficiency of 57.6 percent, 4) the competitiveness has a positive influence on sustainable business growth, by the predictive efficiency of 66.9 percent, and 5) the application of information technology in business administration had a positive influence on sustainable business growth of small and medium enterprises in group of provinces the lower central region 2, with competitiveness being a partial mediator variable.

Keywords: Information Technology in Business Administration, the Competitiveness, Sustainable Business Growth

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านธุรกิจโดยเฉพาะการปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมเข้าสู่ยุคสารสนเทศที่ต้องอาศัยข้อมูลและความรู้เป็นพื้นฐานสำคัญในการแข่งขันทางธุรกิจ ความอยู่รอด ความเจริญเติบโตและความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสภาพการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่า เศรษฐกิจไม่ได้ถูกขับเคลื่อนด้วยการแข่งขันด้านเงินทุนเพียงอย่างเดียวแต่มุ่งเน้นกระบวนการในการให้บริการและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าที่มีความรวดเร็วและซับซ้อนตลอดจนมีการแข่งขันที่รุนแรงและหลากหลายรูปแบบ องค์กรจึงจำเป็นต้องมุ่งแสวงหากลยุทธ์หรือวิธีการมาใช้ในการดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน รวมทั้งสามารถรักษาผลประโยชน์ให้มีความเจริญก้าวหน้าและสามารถอยู่ได้ในระยะยาวภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว [1] การตัดสินใจทางธุรกิจต้องมีความถูกต้องแม่นยำและรวดเร็วทันจากต้องอาศัยสารสนเทศที่มีคุณภาพตามที่ผู้บริหารต้องการ ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผู้บริหารจึงควรต้องมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับที่มีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ [2] จากความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้ธุรกิจมีศักยภาพที่ดีขึ้นเพราะเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาช่วยเหลือนับสนับสนุนธุรกิจ ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้เร็วและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถสั่งการ สื่อสารในองค์กรได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีค่าและจำเป็นต่อองค์กร ช่วยให้เกิดนวัตกรรมใหม่ในตัวสินค้าและการบริการ การประยุกต์ใช้สารสนเทศในธุรกิจจึงมีแนวทางที่หลากหลายและประยุกต์ใช้ได้หลายด้าน เช่น การประยุกต์ใช้กับงานด้านการผลิต ตั้งแต่การควบคุมการผลิต การวางแผนการผลิต การจัดการสินค้าคงคลัง การเงิน การบัญชี และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises หรือ SMEs) เป็นธุรกิจที่มีขนาดกลางไปจนถึงขนาดย่อม ซึ่งครอบคลุมกิจการการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจการเกษตร กิจการการค้า ในภาคการค้าส่ง การค้าปลีกและกิจการบริการ ในปี 2562 ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.12 [3] กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ โดยมีจังหวัดเพชรบุรี เป็นหัวหน้ากลุ่มจังหวัด มีประชากรรวม 1,763,271 คน บริบทโครงสร้างทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง 2 ขึ้นอยู่กับภาคการผลิต 4 สาขาหลัก ได้แก่ สาขาเกษตรการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจและการประมง สาขาอุตสาหกรรม สาขาการค้าส่งและการค้าปลีก และสาขาการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 มีศักยภาพสูงและโดดเด่นทั้งด้านการท่องเที่ยวและการเกษตร ทางกลุ่มมีแผนยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่ม คือ การเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรม (Innovation) และแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative economy) อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขันของอุตสาหกรรมและสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัด โดยการสร้างโอกาสในการค้าการลงทุน เช่น การสนับสนุนช่องทางการตลาด การพัฒนาศักยภาพของสินค้าและบริการ และการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความสามารถในการคิดนวัตกรรมที่สร้างสรรค์อันเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนธุรกิจในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการสร้างฐานที่มีความพร้อมทั้งบุคลากรหรือผู้ประกอบการ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการลงทุนต่อไป โดยปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการขยายตัวของเศรษฐกิจยุคใหม่รวมทั้งการใช้ประโยชน์จาก ICT อย่างสร้างสรรค์ เป็นการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ให้คนไทยสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ได้อย่างกว้างขวาง และสามารถปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศจึงกลายเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่ทุกองค์กรต้องมีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการแข่งขัน การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงหลีกเลี่ยงไม่ได้ トラบใดที่เรายังอยู่ในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศและใช้ชีวิตผูกติดกับระบบดิจิทัลแทบทุกวัน [4] และด้วยบริบทของประเทศที่ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทในทุกกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อพิจารณาถึงผู้ประกอบการ SME ไทย มีจำนวนไม่น้อยที่สิ่งนี้ได้กลายเป็นอุปสรรค ด้วยข้อจำกัดที่ไม่สามารถปรับตัว

รับกับความก้าวหน้านี้ได้ และเนื่องจากเทคโนโลยีมีความครอบคลุมทั้งด้านการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด และมีผลสำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้กับผู้ประกอบการ ขณะที่หน่วยงานภาครัฐได้มีความพยายามจัดทำมาตรการ โครงการ ฯลฯ เพื่อจูงใจให้ SME ปรับตัว เตรียมพร้อมและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

จากความเป็นมาและความสำคัญของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาคธุรกิจ SME ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ ที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ โดยผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 เพื่อช่วยในการหาผลกระทบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ โดยผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำหรับพัฒนาธุรกิจให้มีความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2
2. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2
3. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2
4. เพื่อศึกษาความสามารถทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2
5. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจโดยมีความสามารถทางการแข่งขันเป็นตัวแปรส่งผ่านของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

สมมติฐานการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขัน
- สมมติฐานที่ 2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ
- สมมติฐานที่ 3 ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ
- สมมติฐานที่ 4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางตรงต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจโดยมีความสามารถทางการแข่งขันเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 (จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์) จำนวน 92,877 ราย [5] ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ทราบจำนวนแน่นอน จึงใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane [6] โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ .05 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ

แบบสอบถามตอนที่ 2-4 มีลักษณะเป็นคำถามแบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating-scale) ของ Likert, R [7] ที่มีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะจากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ [8] หากข้อคำถามใดมีค่าดัชนี IOC ต่ำกว่า 0.5 แต่มีความจำเป็นต้องใช้ข้อคำถามนั้น จะนำข้อคำถามนั้นไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อของแบบสอบถามครั้งนี้อยู่ในระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อทดสอบว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือมากเพียงใด โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ซึ่งค่าแอลฟา (α) ที่ได้จะแสดงถึงความคงที่ของแบบสอบถาม โดยมีค่าระหว่าง $0 < \alpha < 1$ ถ้ามีค่าใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดงว่ามีความเชื่อมั่นมาก โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาพรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.82 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 ถือว่าเป็นค่าที่ยอมรับได้ [8]

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอความอนุเคราะห์จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ออกหนังสือราชการภายนอกถึงเจ้าของโรงพยาบาลหรือคลินิกสถานพยาบาลส่วนตัวในจังหวัดเพชรบุรีเพื่อขอความอนุเคราะห์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำนวน 400 ชุด ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแบบสอบถามจนได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 จากนั้นได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาลงรหัสด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลโดยสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายและแบบพหุคูณ (Simple and Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรต้นต่อตัวแปรตามและการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31–40 ปี มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001–100,000 บาท มีประสบการณ์การบริหารงาน มากกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ	4.14	.70	ระดับมาก
ความสามารถทางการแข่งขัน	4.15	.68	ระดับมาก
ความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ	4.28	.57	ระดับมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรของความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่หนึ่ง (4.28) รองลงมาคือความสามารถทางการแข่งขัน (4.15) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ (4.14) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของตัวแปร

สมมติฐานที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขัน

ตารางที่ 2 ผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจโดยภาพรวมที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขัน

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน		
	B	SE	β	t	p-value
ค่าคงที่ (a)	.434	.080		5.446	.000**
การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ (X_1)	.896	.019	.921	47.194	.000**
R = .921 R^2 = .848 Adjusted R^2 = .848 F = 2227.240 SE = .26727					

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 (sig. = .000) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .921 และสามารถพยากรณ์ถึงความสามารถทางการแข่งขันได้ร้อยละ 84.8 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมติฐานที่ 2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจ

ตารางที่ 3 ผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจ

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน		
	B	SE	β	t	p-value
ค่าคงที่ (a)	1.724	.0112		15.431	.000**
การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ (X_1)	.618	.027	.759	23.247	.000**
R = .759 R^2 = .576 Adjusted R^2 = .575 F = 540.405 SE = .37434					

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 (sig. = .000) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .759 และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจ ได้ร้อยละ 57.6 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมติฐานที่ 3 ความสามารถในการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ

ตารางที่ 4 ผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน		
	B	SE	β	t	p-value
ค่าคงที่ (a)	1.444	.101		14.240	.000**
ความสามารถทางการแข่งขัน (X_2)	.685	.024	.818	28.377	.000**
R = .818 R^2 = .669 Adjusted R^2 = .668 F = 805.273 SE = .33058					

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 (sig. = .000) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .818 และสามารถพยากรณ์ถึงความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ ได้ร้อยละ 66.9 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมติฐานที่ 4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ โดยมีความสามารถทางการแข่งขันเป็นตัวแปรส่งผ่าน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ ความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจและความสามารถทางการแข่งขัน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ

ตัวแปร	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ(X_1)	ความสามารถทางการแข่งขัน(X_2)	ความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ(Y)	VIF
การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ (X_1)	-	.621**	.459**	2.35
ความสามารถทางการแข่งขัน (X_2)		-	.518**	3.02
ความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ (Y)			-	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวแปรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.621, 0.459 และความสามารถทางการแข่งขันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.518 และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปรอิสระมีค่าอยู่ที่ 2.35 – 3.02 ซึ่งมีความน้อยกว่า 10 แสดงว่าไม่พบปัญหาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อแสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามได้ เมื่อพบว่าตัวแปรทั้ง 3 ได้แก่ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ (X_1) ความสามารถทางการแข่งขัน (X_2) และความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ (Y) มีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรดังกล่าวมาทดสอบความถดถอยแบบพหุคูณโดยการทดสอบอิทธิพลของตัวแปร

ตารางที่ 6 ผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจโดยส่งผ่านความสามารถทางการแข่งขัน

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน		
	B	SE	β	t	p-value
ค่าคงที่ (a)	1.438	.102		14.049	.000**
การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ (X_1)	.129	.060	.135	2.477	.034*
ความสามารถทางการแข่งขัน (X_2)	.658	.062	.786	10.599	.000**
R = .818 R ² = .669 Adjusted R ² = .668 F = 401.969 SE = .33090					

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจส่งผลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจส่งผลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ เมื่อมีการควบคุมอิทธิพลของความสามารถทางการแข่งขันแล้ว มีค่าเท่ากับ .786 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($t = 10.599$, Sig. = .000) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานความสามารถทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ เมื่อมีการควบคุมอิทธิพลของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจ มีค่าเท่ากับ .135 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ($t = 2.477$, Sig. = .034) ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามเงื่อนไขการพิจารณาตัวแปรส่งผ่านที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ เมื่อมีการควบคุมอิทธิพลของความสามารถทางการแข่งขัน และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของความสามารถทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถสรุปผล

การยืนยันได้ว่า ความสามารถทางการแข่งขันเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน (Partial mediator) ระหว่างการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจกับความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ ดังนั้นความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจมาจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจและความสามารถทางการแข่งขัน

อภิปรายผล

1. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 โดยภาพรวมทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการบริหารการตลาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารการบัญชี ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และด้านการบริหารการผลิต ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีความสำคัญในการบริหารจัดการเรื่องต่าง ๆ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งภาคการผลิตและบริการ ภาคการบริหารจัดการ การตลาด การส่งเสริมการขาย ภาคการเงินการคลังและเพื่อการส่งออก อีกทั้งยังประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้นการดำเนินธุรกิจในรูปแบบเดิมอาจไม่เพียงพอต่อการอยู่รอดของธุรกิจได้ในระยะยาว การนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจจึงเป็นตัวแปรสำคัญต่อการดำรงอยู่ในตลาดและยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถในการแข่งขันมากขึ้นหรืออย่างน้อยก็สามารถรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันให้ทัดเทียมกับคู่แข่งในตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาสนิ์ ตูลานนท์ [9] พบว่า ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรับรู้ประโยชน์จากการใช้งานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการรับรู้ความเสี่ยง ด้านความปลอดภัย ด้านการรับรู้ความไว้วางใจ ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ด้านการรับรู้ความเข้ากันได้และด้านการรับรู้ทรัพยากรทางการเงิน เช่นเดียวกับ กัลยารัตน์ ชีระธนชัยกุล [10] พบว่า ปัจจัยเทคโนโลยีดิจิทัลของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคบริการของประเทศไทย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 โดยภาพรวมทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการเป็นผู้นำต้นทุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการสร้างความแตกต่าง ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถการแข่งขันเป็นการดำเนินธุรกิจให้เหนือกว่าคู่แข่ง ซึ่งสามารถทำได้โดยการมอบคุณค่าที่ดีกว่าให้แก่ลูกค้า การโฆษณาผลิตภัณฑ์และการบริการด้วยราคาที่ถูกลงหรือคุณภาพที่ดีกว่า จึงสามารถดึงดูดความสนใจจากลูกค้าได้ และต้องมีผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความโดดเด่น จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ลูกค้านิยมผลิตภัณฑ์และบริการจากบริษัทหนึ่งมากกว่าบริษัทอื่น ๆ การนำเสนอคุณค่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ถ้าคุณค่าที่นำเสนอมีประสิทธิภาพจะสามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับผลิตภัณฑ์และการบริการและเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับลูกค้า ดังนั้นความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกิดขึ้นเมื่อธุรกิจสามารถนำกลยุทธ์สร้างมูลค่าให้เกิดขึ้น ซึ่งกลยุทธ์นี้ไม่มีในธุรกิจอื่น เกิดจากการสร้างความแตกต่างของสินค้าและความเป็นผู้นำด้านต้นทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สลิลทิพย์ ไข่มเพชร และกฤตชน วงศ์รัตน์ [11] พบว่าความสามารถทางการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ นิตยา สุภาภรณ์ [12] พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน ด้านการสร้างความแตกต่าง ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ตามลำดับและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ เย็นระทา [13] พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอุดรดิตถ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการตอบสนองลูกค้า และด้านนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 โดยภาพรวมทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ธุรกิจดำเนินการให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยการรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาคืออัตราการเจริญเติบโตของยอดขายเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratio) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา และธุรกิจดำเนินการให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงปีที่ผ่านมาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบกับสถานการณ์โรคระบาดที่มีความรุนแรง ส่งผลทำให้ธุรกิจต้องมีการบริหารจัดการอย่างระมัดระวังด้วยความรอบคอบและมีประสิทธิภาพทำให้ผลการดำเนินงานยังอยู่ในสถานะที่ปกติ แต่อาจจะมียอดความเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ก็ยังถือว่าประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธสิทธิ์ พูลดี [14] พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย ทั้ง 3 ตัวชี้วัด เติบโตอยู่ในระดับมาก โดย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) อัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อยอดขาย (ROS) มีค่าเฉลี่ยการเติบโตอยู่ในระดับมาก 2) อัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยการเติบโตอยู่ในระดับมาก และ 3) อัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีค่าเฉลี่ยการเติบโตอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ อังศุพานิชย์และกฤตชน วงศ์รัตน์ [15] พบว่า ความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 84.8 ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ถูกนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในองค์กรธุรกิจอย่างแพร่หลาย การทำธุรกิจในยุคปัจจุบันไม่สามารถอาศัยแต่ประสบการณ์แบบเดิมได้ ธุรกิจจำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลา และตรงประเด็น โดยการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล และกระจายข้อมูลข่าวสารด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เข้ามาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารจัดการกับข้อมูลและสารสนเทศ มีความสำคัญมากและสามารถเป็นทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ขององค์กรได้ เพราะองค์กรที่เริ่มใช้สารสนเทศจะสามารถเรียนรู้พัฒนาและสร้างสารสนเทศใหม่ ๆ ที่มีคุณค่ามากขึ้นอย่างต่อเนื่องเพราะสารสนเทศและกระบวนการบริหาร จัดการสารสนเทศเป็นทรัพยากรเชิงกลยุทธ์และเชิงสมรรถภาพขององค์กรที่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพความสามารถทางการแข่งขันขององค์กรยุคใหม่จึงต้องมีการพัฒนาและต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดของ Franklyn et al. [16] ที่กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลดีต่อการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรได้มีความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศบางอย่าง เช่น โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีคุณค่าและสามารถสร้างแพลตฟอร์มที่จะสามารถพัฒนาและรวมแอปพลิเคชันใหม่ได้ รวมไปถึงการพัฒนากระบวนการบริการที่ใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงฐานข้อมูลลูกค้าที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครนันท์ คิตสม [17] พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยที่ส่งผลบวกต่อการทำธุรกิจขนาดเล็กที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในธุรกิจ เพื่อการประหยัดทรัพยากรหรือใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่ามากขึ้น ด้วยการใช้ Website, e-Commerce และการใช้ Software เพื่อพัฒนาธุรกิจ และงานวิจัยของชยพล คนบุญ [18] พบว่าโรงแรมควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อธุรกิจโรงแรมมาใช้บริหารโรงแรมให้เหมาะสมกับขนาดของโรงแรม โดยคำนึงถึงรายได้และประสิทธิภาพของบุคลากร และเมื่อนำระบบเข้ามาใช้งานในโรงแรมแล้วควรสนับสนุนให้พนักงานได้เรียนรู้ประโยชน์จากระบบอย่างสูงสุดเพื่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในส่วนต่าง ๆ ของการดำเนินงานด้วย ดังนั้นผู้บริหารโรงแรมต้องเห็นความสำคัญและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริการท่องเที่ยวอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงแรม การค้นหาข้อมูลที่พิกัดสะดวกรวดเร็ว การจองห้องพักแบบออนไลน์และการชำระเงินแบบออนไลน์ เป็นต้น

3. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 57.6 ทั้งนี้การนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพสูงเข้ามากใช้ในการบริหารจัดการของธุรกิจทั้งด้านการผลิต การตลาด การเงินการบัญชี การบริหารงานบุคคล จะทำให้การดำเนินงานของธุรกิจมีความรวดเร็ว ความคล่องตัวและความได้เปรียบทางการแข่งขันมากยิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จมีการเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของบัณฑิตา บุปผาโสภณ และคณะ [19] พบว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการวางแผนพัฒนาระบบ ด้านการออกแบบระบบและด้านการพัฒนา และนำระบบไปใช้งาน ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานโดยรวมด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา จักรกฤษณ์ มะโหฬาร และคณะ [20] พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในวิชาชีพบัญชีมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านบุคคลและองค์กรสมัยใหม่ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านความสำเร็จของระบบสารสนเทศดิจิทัล

4. ความสามารถในการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.9 ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจใช้ความสามารถของตนเองโดยการพัฒนาและปรับปรุงทั้งด้านการสร้างความแตกต่าง การเป็นผู้นำด้านทุน การมุ่งเฉพาะส่วน และการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและยกระดับความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือการเจริญเติบโตของธุรกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดใจ ผ่องแผ้วและนุจรี ภาควาสัตย์ [21] พบว่า ความสามารถในการแข่งขันมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน และงานวิจัยของ สุรเดช นิลอุบล และคณะ [22] พบว่า ความสามารถในการแข่งขันมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และงานวิจัยของ ปิยภรณ์ ชูชีพ [23] พบว่า ปัจจัยความสามารถทางการแข่งขันมีผลต่อความสำเร็จขององค์กรขององค์กร วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศในทิศทางเดียวกัน

5. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจ โดยมีความสามารถทางการแข่งขันเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจในปัจจุบันเกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ดังนั้นธุรกิจจำเป็นต้องพัฒนาและใช้ศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการธุรกิจ เพื่อให้เกิดความประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่จะส่งผลให้ธุรกิจเจริญเติบโตและยั่งยืนในอนาคต อีกทั้งธุรกิจจะต้องแสวงหาความสามารถทางการแข่งขันของตนเองเพื่อให้การดำเนินธุรกิจสามารถดำเนินการอยู่รอดภายใต้สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรลดา พันธุ์พาสกุล และวรลักษณ์ ลลิตศิริวิมล [24] พบว่า จากสถานการณ์ปัจจุบันที่การท่องเที่ยวของไทยมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการกระตุ้นการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีอัตราการเข้าพักจากนักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศเป็นจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย มีอัตราการแข่งขันที่สูงขึ้นและมีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องไปด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวและปรับกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้บริโภคยุคใหม่ การนำ Digital Technology, IoT, Artificial Intelligence & Embedded Technology และนวัตกรรมอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงกันผ่านอินเทอร์เน็ตมาสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการและการนำเสนอความโดดเด่นของธุรกิจให้แก่ผู้รับบริการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด ดังนั้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาช่วยในการบริหารจัดการบริการและการตลาดดิจิทัลจะทำให้ธุรกิจโรงแรมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถลดต้นทุนการดำเนินงานอันจะทำให้เกิดรายได้และผลกำไรเพิ่มขึ้นเกิดความพึงพอใจสูงสุดของผู้รับบริการ อันจะส่งผลให้ธุรกิจสามารถ สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สัญญา ยิ้มศิริและวามยุรา คำสุข [25] พบว่า เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมในเชิงบวกต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของสถานประกอบการในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ส่งผลทำให้ผลประกอบการเพิ่มขึ้น ดังนั้นอุตสาหกรรมต้องส่งเสริม สนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กรรวมถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ธุรกิจควรพัฒนาด้านการบริหารการผลิตเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมสินค้าคงคลัง และด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผน การคัดเลือกและสรรหากำลังคนให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

1.2 ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ธุรกิจควรมุ่งเน้นพัฒนาด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงและควรมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มที่ชัดเจน

1.3 ความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนทางธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ธุรกิจควรต้องมีการวางรากฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย อันเป็นการขับเคลื่อนการปฏิบัติ สู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำไปศึกษากับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอื่น ๆ หรือสถานประกอบการประเภทอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากแต่ละองค์การอาจมีบริบทที่แตกต่างกันไป

2.2 ควรมีการศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.3 ควรดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วยเพื่อให้เห็นรูปแบบและการดำเนินงานของแต่ละธุรกิจที่ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กิริติ ยศยังยง. องค์การแห่งนวัตกรรม: แนวคิด และกระบวนการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552.
- [2] ณัฐพันธุ์ เชงนนทนและไพบุลย์ เกียรติโกลม. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551.
- [3] สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. จำนวนและการจ้างงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2562. [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 24 ธันวาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20200825165227.pdf.

- [4] ทิศานาด ขุนนาถ ปัญญา สังขวดี วิทยา จันทรศิลา และสำราญ มีแจ้ง. รูปแบบการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ 2558; 17:14-23.
- [5] สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี 2555-2564. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://data.go.th/dataset/https-sme-go-th-th-page-php-modulekey-348>
- [6] Yamane, T. Statistics: An Introductory Analysis. 3rd edition. New York: Harper and Row Publication; 1973.
- [7] Likert, R. A Technique for The Measurement of Attitude. In G.F. Summer. Attitudes; 1970.
- [8] ยุทธ ไกยวรรณ. หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2561.
- [9] สุธาสนี ตูลานนท์. การยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้สูงอายุ [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนครสวรรค์; 2562.
- [10] กัลยารัตน์ ชีระนชัยกุล. ปัจจัยเหตุและผลของการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคบริการของประเทศไทย. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12; 25 มิถุนายน 2564; มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สงขลา: 2564. 234-255.
- [11] สลิลทิพย์ ไช้เพชรและกฤตชน วงศ์รัตน์. กลยุทธ์การตลาดดิจิทัลและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2563; 12:81-92.
- [12] นิตยา สุภารณ์. ความสามารถและความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในจังหวัดเพชรบุรี. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล 2564; 7:43-52.
- [13] ศิโรรัตน์ เย็นระทา. กลยุทธ์การสร้างความแตกต่างที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในจังหวัดอุดรธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี; 2563.
- [14] เมธสิทธิ์ พูลดี. ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม; 2562.
- [15] จุฬารักษ์ อังศุพานิชย์และกฤตชน วงศ์รัตน์. อิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ 2565; 13:56-71.
- [16] Franklyn C., Joshua O. O., David I. & Mohammed B. R. Management of Information Technology for Competitive Advantage : A Sawy Study. Journal of Scientific Research 2011; 1:121-129.
- [17] อัครนันท์ คัดสม. ตัวแปรกำหนดการตัดสินใจใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในธุรกิจขนาดเล็ก. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร 2558; 12:37-53.
- [18] ชยพล คนบุญ. การศึกษาความคุ้มค่าและความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อธุรกิจโรงแรม : กรณีศึกษาโรงแรมระดับ 3 ดาว ในกรุงเทพมหานคร. Dusit Thani College Journal 2559; 10:180-195.
- [19] บัณฑิตา บุญผาโสภะ, พีรวัฒน์ ไชยล้อมและอารีรัตน์ แซ่คู. ผลกระทบของการพัฒนาระบบสารสนเทศที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2555; 4:129-138.
- [20] จักรกฤษณ์ มะโฬหาร, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู, ศิริเดช คำสุพรหมและเปรมารัช วิลาลัย. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในวิชาชีพบัญชี. วารสารสุทธิปริทัศน์ 2565; 36:80-100.
- [21] สุดใจ ผ่องแผ้วและนุจรี ภาคาสัตย์. รูปแบบความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการ OTOP ที่เป็น SMEs ในประเทศไทย. Veridian E-Journal, Silpakorn University 2559; 9:1659-1675.
- [22] สุรเดช นิลอุบล, วรลักษณ์ ลิตตศิริวิมล, กอแก้ว จันทร์กัณฑ์ทองและสิริลักษณ์ ทองพูน. ตัวแบบการพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารทะเลแปรรูปในประเทศไทย. วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2565; 28:29-43.
- [23] ปิยภรณ์ ชูชีพ. ปัจจัยดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย [รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรังสิต; 2560.
- [24] จิตรลดา พันธุ์พาสกุลและวรลักษณ์ ลิตตศิริวิมล. การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร 2562; 16:19-39.
- [25] สัญญา ยัมศิริและแววมยุรา คำสุข. อิทธิพลของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ไทย [รายงานโครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล (งบประมาณแผ่นดิน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2560.

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Development of Online Competency-based Training Curriculum of B1 English for 3rd Year Students, Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University

สรสรเสริญ เลหาสถิตย์

Sunsern Laohasthit

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: sunsern.lao@mail.pbru.ac.th

Received: 4 August 2023, Revised: 10 September 2023, Accepted: 5 December 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และศึกษาผลของการนำหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะไปใช้ โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ยังไม่ผ่านการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษระดับ B1 แบ่งออกเป็น 1) แขนงวิชาการจัดการ 11 คน 2) แขนงวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 13 คน 3) แขนงวิชาการตลาดดิจิทัล 6 คน 4) สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการดิจิทัล 14 คน 5) สาขาวิชาการบัญชี 8 คน และ 6) สาขาวิชานวัตกรรมสื่อสาร 12 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 64 คน ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR ($p = 0.36$, $r = 0.72$) 2) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), และการทดสอบ t (t-test), ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย ก) จุดประสงค์ของหลักสูตร ข) เนื้อหาการอบรม ค) รูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ ง) แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนที่ 2 กิจกรรมการสอนขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ และขั้นตอนที่ 4 กิจกรรมสรุปเนื้อหาความรู้ จ) สื่อการสอน และ ฉ) การวัดและประเมินผล 2) ก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้เข้าอบรมมีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมผู้เข้าอบรมมีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR ($\bar{X} = 60.42$, S.D. = 12.33) สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ($\bar{X} = 30.14$, S.D. = 7.94) 3) ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.66)

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 การฝึกอบรมออนไลน์

Abstract

The objective of this research is to develop an online competency-based training curriculum of B1 English for 3rd year students, faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, and to investigate the effectiveness of implementing the training curriculum. The research consists of four steps: Step 1 study necessary background information; Step 2 develop the fundamental training curriculum; Step 3 conduct a trial of the training curriculum, research samples were from using a purposive sampling method. The sample groups comprise 64 students who have not yet passed the B1 English proficiency test, divided into the following fields of study: 1) Management 11 students, 2) Human Resource Management 13 students, 3) Digital Marketing 6 students, 4) Business Information Management for Digital Entrepreneurs 14 students, 5) Accounting 8 students, and 6) Communication Innovation 12 students; Step 4 improve the training curriculum. The research tools consist of 1) a B1-level English knowledge test based on the CEFR framework, and 2) a satisfaction evaluation questionnaire. The statistical analysis used includes mean, standard deviation, and t-test.

The research findings indicate that: 1) The competency-based training curriculum consists of a) curriculum objectives, b) training content, c) learning methods, and d) learning plans, including learning content, learning objectives, and learning methods which are step 1: introductory activities, step 2: teaching activities, step 3: competency development activities, and step 4: summarizing activities. Additional components include teaching media and assessment methods; 2) There is a statistic significantly difference at the .05 level between participants' English proficiency at B1 level based on the CEFR framework before (Mean = 30.14, S.D. = 7.94) and after the training program (Mean = 60.42, S.D. = 12.33); 3) Participants express high satisfaction with the fundamental competency training program (Mean = 4.41, S.D. = 0.66).

Keywords : Training Curriculum, Competency based curriculum, English at B1 level

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย สำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษยังคงไม่สามารถทำให้ความรู้ในชั้นเรียนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในโลกภายนอกมหาวิทยาลัยได้ สำนักงานจัดอันดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษหรือ Education First (EF) เผยผลการจัดอันดับทักษะภาษาอังกฤษจาก 100 ประเทศที่ไม่ได้ใช้อังกฤษเป็นภาษาหลัก ประจำปี 2562 พบว่า ไทยรั้งอันดับ 74 ได้ 47.62 คะแนน อยู่ในระดับต่ำมาก (Very Low) น้อยลงจากปี 2561 และปี 2560 ซึ่งได้ 48.54 และ 49.7 คะแนนตามลำดับ และหากเทียบกับกลุ่มอาเซียนด้วยกัน ไทยอยู่อันดับ 6 รองจาก สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย โดยไทยยังถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกับเมียนมาและกัมพูชา ขณะที่ 10 ประเทศแรกที่ได้คะแนนทักษะภาษาอังกฤษสูงสุด ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ สวีเดน นอร์เวย์ เดนมาร์ก สิงคโปร์ แอฟริกาใต้ ฟินแลนด์ ออสเตรเลีย แคนาดา และเยอรมนี เมื่อวิเคราะห์เพิ่มเติมถึงภูมิภาคในประเทศไทยที่มีทักษะทางภาษาอังกฤษมากที่สุด พบว่า ชาวภาคกลางและภาคเหนือมีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้เล็กน้อย โดยคนกรุงเทพฯ มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงสุด รองลงมา ได้แก่ นนทบุรี เชียงใหม่ ชลบุรี และขอนแก่น [1]

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 หลักสูตร ประกอบด้วย

1. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ประกอบด้วย

1.1 สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ประกอบด้วย 3 แขนงวิชา ได้แก่

ก. แขนงวิชาการจัดการ ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 290 คน

ข. แขนงวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 113 คน

ค. แขนงวิชาการตลาดดิจิทัล ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 76 คน

2. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ประกอบด้วย สาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการสารสนเทศทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการดิจิทัล) ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 65 คน

3. หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ประกอบด้วย สาขาวิชาการบัญชี ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 255 คน

4. หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสาร ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 109 คน

โครงสร้างหลักสูตรของทุกหลักสูตร กำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องเรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และกำหนดให้เป็นกลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสารไว้น้อยกว่า 12 หน่วยกิต นอกจากนี้ยังกำหนดให้นักศึกษา ต้องสอบผ่านวิชาความรู้พื้นฐานอย่างน้อย 3 ใน 4 รายวิชา ประกอบด้วย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาไทย จึงจะมีสิทธิ์ยื่นขอจบการศึกษาระดับปริญญาตรีได้

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี [2] รายงานผลการสอบความรู้พื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาทุกสาขาวิชารวมทั้งสิ้นจำนวน 468 คน มีผู้สอบผ่านได้คะแนนเกินร้อยละ 60 ทั้งสิ้น 75 คน และสอบได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 ซึ่งถือว่าสอบไม่ผ่านจำนวนทั้งสิ้น 393 คน โดยมีนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการที่เข้าสอบจำนวนทั้งสิ้น 93 คน มีนักศึกษาที่สอบผ่านจำนวนทั้งสิ้น 13 คน และสอบไม่ผ่านจำนวนทั้งสิ้น 80 คน จากผลการสอบครั้งนี้สามารถบ่งบอกได้ถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นกับความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้อย่างชัดเจน

กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ต่างตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ และมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ต้องพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ หลักสูตรฐานสมรรถนะหมายถึงหลักสูตรที่เน้นส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนในการปรับใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายในสถานการณ์จริง ออกแบบกลยุทธ์และแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยพลิกแพลงและอย่างยืดหยุ่นใน

ระยะยาว ตลอดจนมีสุขภาพที่ดี สามารถปรับเปลี่ยนเส้นทางชีวิตให้สอดคล้องกับความผันผวนของโลกและความก้าวหน้าทางวิทยาการได้ ในงานเสวนาขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) สิริกร มณีรินทร์ [3] ที่ปรึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เรียงกำหนดการปัจจุบันของการปรับใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ นับแต่การเล็งเห็นข้อบกพร่องของการจัดการเรียนรู้โดยยึดโยงกับเนื้อหารายวิชาเป็นหลัก ซึ่งเป็นแนวทางหลักของการจัดการศึกษา จนถึงการรวบรวมข้อมูลเพื่อออกแบบหลักสูตรใหม่ และการเริ่มต้นนำร่องหลักสูตรในระดับประถมศึกษาตอนต้น ในวันที่ 11 ตุลาคม 2564 และยังอธิบายเพิ่มเติมอีกด้วยว่า มีเสียงเรียกร้องให้ปฏิรูปการจัดการศึกษานับแต่โลกเริ่มเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ด้วยความตระหนักว่าระบบการศึกษาไทยขณะนั้นไม่ตอบโจทย์ความต้องการของโลกยุคใหม่อีกต่อไป และไม่ช้าก็เร็ว เยาวชนไทยจะขาดความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงานนานาชาติ อย่างไรก็ตามความพยายามปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จนักด้วยความผันผวนทางการเมือง ทำให้การดำเนินนโยบายด้านการศึกษาขาดความต่อเนื่อง กระแสเรียกร้องให้ปฏิรูปการจัดการศึกษาจึงทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ทุกขณะจวบจนปัจจุบัน ท่ามกลางความไม่พอใจของนักเรียนที่แสดงออกผ่านการชุมนุมและเคลื่อนไหวของเยาวชนทั่วประเทศอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ นางสาวตรีนุช เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่กล่าวถึงการร่วมมือกับ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการบรรลุข้อตกลงร่วมกันในการตั้งคณะกรรมการด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนระหว่าง ศธ.และ อว. ขึ้น โดยคณะกรรมการชุดดังกล่าวจะเข้ามาดูเนื้อหาการเรียนว่าจะต้องมีการใส่ข้อมูลใดเพิ่มเติมอีกบ้างในการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ รวมถึงการสร้างระบบอบรมครู และยิ่งฝากให้ อว.ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครู เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะใหม่ด้วย [4]

จากปัญหาของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานของบัณฑิต และปัญหาที่เกิดขึ้นกับความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี รวมทั้งความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะทำการศึกษาดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการเกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาผลของการนำหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ไปใช้

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 215 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ให้เป็นนักศึกษาที่ยังไม่ผ่านการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษระดับ B1 ซึ่งได้รายชื่อนักศึกษาจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี แบ่งออกเป็น 1) แขนงวิชาการจัดการ 11 คน 2) แขนงวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 13 คน 3) แขนงวิชาการตลาดดิจิทัล 6 คน 4) สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการดิจิทัล 14 คน 5) สาขาวิชาการบัญชี 8 คน และ 6) สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสาร 12 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 64 คน (คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนประชากร)

ตัวแปร

ตัวแปรต้น : หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตัวแปรตาม :

1. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษระดับ B1 ของนักศึกษาผู้เข้าอบรม
2. ความพึงพอใจของนักศึกษาผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น

เนื้อหา

1. ภาษาอังกฤษระดับ B1 ตามกรอบมาตรฐาน CEFR มีรายละเอียดดังนี้

1) เข้าใจจุดประสงค์หลักของที่คุ้นเคยที่ต้องพบบ่อยครั้งในที่ทำงาน โรงเรียน การเดินทางพักผ่อน 2) รับมือกับสถานการณ์ส่วนใหญ่ที่อาจเกิดขึ้นขณะเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ 3) สื่อสารโดยเชื่อมโยงหัวข้อที่คุ้นเคยหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับความสนใจส่วนบุคคล 4) อธิบายประสบการณ์และเหตุการณ์ ความฝัน ความหวัง ความทะเยอทะยาน และการให้เหตุผลเบื้องต้น รวมทั้งสามารถอธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นและแผนการ

2. หลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ ไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน 2) กิจกรรมการสอน 3) กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ 4) กิจกรรมสรุปเนื้อหาความรู้

ระยะเวลา: 1 ปีการศึกษา 2565 (ทดลองใช้หลักสูตรและรายงานผลการวิจัย ในภาคเรียนที่ 2/2565 โดยมีระยะเวลาการทดลองใช้หลักสูตรคือ 4 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นขั้นตอนของการศึกษาบริบทของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ได้แก่ การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ 1) กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR) 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ 3) การสอนภาษาอังกฤษ และ 4) การฝึกอบรมออนไลน์ รวมทั้งศึกษาสภาพปัจจุบัน ความจำเป็นและความต้องการของการใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของ ผู้เกี่ยวข้อง กับหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ คณบดี คณะวิทยาการจัดการ นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ และผู้ใช้นิติต

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา เป็นขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประกอบด้วย 1) การพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ 2) การประเมินโครงสร้างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญและ 3) การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาประสิทธิภาพ เป็นขั้นตอนของการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ระยะเวลา 24 ชั่วโมง (4 วัน) จากนั้นศึกษาประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง เป็นขั้นตอนของการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยใช้ข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้จากการทดลองใช้ เพื่อทำให้เกิดความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ

1.1 ความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับ B1 ได้แก่ 1) เข้าใจจุดประสงค์หลักของที่คุ้นเคยที่ต้องพบบ่อยครั้งในที่ทำงาน โรงเรียน การเดินทางพักผ่อน เป็นต้น 2) รับมือกับสถานการณ์ส่วนใหญ่ที่อาจเกิดขึ้นขณะเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ 3) สื่อสารโดยเชื่อมโยงหัวข้อที่คุ้นเคยหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับความสนใจส่วนบุคคล และ 4) อธิบายประสบการณ์และเหตุการณ์ ความฝัน ความหวัง ความทะเยอทะยาน และการให้เหตุผลเบื้องต้น รวมทั้งสามารถอธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นและแผนการ

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความจำเป็นและความต้องการของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ พบว่ามีจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปีการศึกษา 2565 ที่ 1) ผ่านการสอบวัดระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 2) ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 และ 3) สามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 ได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ปรากฏว่า หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย

2.1 จุดประสงค์ของหลักสูตร คือเพื่อพัฒนาสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2.2 เนื้อหาการฝึกอบรม ซึ่งกำหนดเนื้อหา โดยอิงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ ภาษาอังกฤษระดับ B1

2.3 รูปแบบ วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้รับการอบรมในรูปแบบออนไลน์ และใช้วิธีการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นหลัก

2.4 แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยยึดตามเนื้อหาและรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนที่แล้ว ได้จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสิ้น 4 แผน สำหรับการจัดการเรียนรู้ 4 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง โดยกำหนดให้แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

- 1) สารการเรียนรู้
- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) วิธีการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่
 - ขั้นตอนที่ 1 กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน
 - ขั้นตอนที่ 2 กิจกรรมการสอน
 - ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ
 - ขั้นตอนที่ 4 กิจกรรมสรุปเนื้อหาความรู้

2.5 สื่อการสอน คลิปเสียงภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษา และภาพประกอบ

2.6 การวัดและประเมินผล โดยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษระดับ B1 ของผู้เรียน ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยข้อสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ แบ่งออกเป็นข้อสอบวัดสมรรถนะการฟัง จำนวน 25 ข้อ ข้อสอบวัดสมรรถนะการพูด จำนวน 25 ข้อ ข้อสอบวัดสมรรถนะการอ่าน จำนวน 25 ข้อ และข้อสอบวัดสมรรถนะการเขียน จำนวน 25 ข้อ กำหนดเวลาในการทำข้อสอบทั้งหมด 120 นาที

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ปรากฏว่า

3.1 ก่อนและหลังการฝึกอบรม นักศึกษาผู้เข้าอบรมมีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมนักศึกษามีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR ($\bar{x} = 60.42$, S.D. = 12.33) สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ($\bar{x} = 30.14$, S.D. = 7.94) รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนวัดความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR (Post-test) ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนการอบรม		คะแนนหลังการอบรม		N จำนวนผู้สอบ	t-test	P
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
ข้อสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR	100	30.14	7.94	60.42	12.33	64	-1.67	0.00**

** $p < .05$

3.2 ภายหลังการฝึกอบรม การวัดและประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาผู้เข้าอบรม ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาผู้เข้าอบรมทั้งสิ้นจำนวน 64 คน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.66) โดยแบ่งออกเป็น 1) มีความพึงพอใจด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบออนไลน์ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.78) 2) มีความพึงพอใจด้านครูผู้สอนในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.52) 3) มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.68) 4) มีความพึงพอใจด้านการวัดผลประเมินผลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.65)

4. ผลการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ปรากฏว่า

4.1 ปรับปรุงด้านเนื้อหาสาระ โดยเพิ่มกิจกรรมที่สามารถฝึกให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการอ่านได้มากขึ้น และเพิ่มการสอนเทคนิคการจำคำศัพท์

4.2 ปรับปรุงด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเพิ่มให้เปิดคลิปเสียงได้ 2 รอบ เพื่อฝึกการฟังของผู้เรียนให้คุ้นชินมากขึ้น

4.3 ปรับปรุงด้านรูปแบบการฝึกอบรมออนไลน์ โดยเพิ่มบทบาทของครูผู้สอนให้มีการกำกับ และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีสมาธิตั้งใจเรียนอยู่เสมอ

4.4 ปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยเพิ่มเติมในหลักสูตร เป็นข้อเสนอแนะให้ผู้ที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ควรจะทำให้สามารถนำผลการประเมินความรู้ของผู้ใช้หลักสูตรนี้ไปใช้ในการเทียบโอนกับการทดสอบภาษาอังกฤษอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ

ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบมาตรฐาน CEFR นั้น ผู้เรียนจะต้องสามารถใช้คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในระดับสูงกว่าระดับพื้นฐาน เพื่อสื่อสาร สื่อความหมาย แสดงความคิดเห็น ให้เหตุผล ให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งให้ข้อมูลเชิงลึก ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว นับเป็นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่ค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นระดับความสามารถที่จำเป็นต่อการใช้ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับชาวต่างชาติ จึงเป็นระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำหนดให้นักศึกษาที่จบการศึกษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 นี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่ออาชีพการงานของนักศึกษาในอนาคต

อย่างไรก็ดี เมื่อดูข้อมูลด้านสภาพปัจจุบันของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ผ่านการสอบวัดระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด เช่นเดียวกัน

การที่นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีความสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 ได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับน้อยที่สุด สามารถสรุปได้ว่า ประกอบด้วยสาเหตุหลักสองประการคือ 1) นักศึกษาขาดความรู้พื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษมาตั้งแต่เมื่อเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา เมื่อเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงทำให้ไม่สามารถเรียนรู้และพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษได้อย่างเต็มที่และถูกต้อง 2) เมื่อศึกษาหลักสูตรต่างๆ ที่เปิดสอนในคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พบว่า ทุกหลักสูตรกำหนดให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพียง 4 รายวิชาตลอดหลักสูตร ซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนาทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้ไปถึงในระดับ B1 ได้

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ

2.1 จุดประสงค์ของหลักสูตร คือเพื่อพัฒนาสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สามารถอธิบายได้ว่า การตั้งจุดประสงค์ของหลักสูตรเป็นไปตามความต้องการ ความจำเป็นของผู้ใช้หลักสูตร ดังนั้นหลักสูตรฝึกอบรมนี้จึงมีจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของผู้ใช้หลักสูตรอย่างแท้จริง

2.2 เนื้อหาการฝึกอบรม ซึ่งกำหนดเนื้อหา โดยอิงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages: CEFR) สามารถอธิบายได้ว่า การกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรนั้น จะต้องคำนึงถึงและจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร เพราะเนื้อหาในหลักสูตร จะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรได้ ซึ่งจุดประสงค์ของหลักสูตรนี้ คือ เพื่อพัฒนาสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2.3 รูปแบบ วิธีการจัดประสบการณ์เรียน หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้รับการอบรมในรูปแบบออนไลน์ สามารถอธิบายได้ว่า ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้การนำนักศึกษาจำนวนมาก เข้ามาเรียนรวมกันในห้องปรับอากาศ ย่อมเป็นความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ง่ายขึ้น การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการจัดการเรียนการสอนที่ปลอดภัย รวมทั้งยังเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนออนไลน์ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สร้างความคุ้นเคยให้กับนักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมหากเกิดโรคระบาดชนิดใหม่และจะต้องจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ขึ้นอีกในอนาคต

2.4 แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยยึดตามเนื้อหาและรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนที่แล้ว ได้จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสิ้น 4 แผน สำหรับการจัดการเรียนรู้ 4 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง โดยกำหนดให้แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) สารการเรียนรู้ โดยใช้เนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้จุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 3) วิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกำหนดวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน สามารถอธิบายได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอน โดยการพูดคุยทักทายจะแสดงความเป็นกันเองระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน และเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน ซึ่งเป็นส่วนประกอบอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ขั้นตอนที่ 2 กิจกรรมการสอน เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะต้องมีทักษะสำคัญคือทักษะในการบรรยาย อธิบาย กฎเกณฑ์ทางภาษาให้แก่ผู้เรียนได้เข้าใจและสามารถนำไปใช้อย่างถูกต้องได้ ผู้สอนจำเป็นต้องมีเทคนิคการบรรยาย อธิบายเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายที่จะเข้าใจ ซึ่งเทคนิคการใช้วิธีตั้งคำถามจะเป็นวิธีในการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน รวมทั้งยังเป็นกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวในการเรียนอยู่เสมอ

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ โดยการบูรณาการร่วมกับการพัฒนาทักษะการทำแบบทดสอบ ได้แก่ การให้ผู้เข้าอบรมได้ฝึกสมรรถนะตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 1) ฝึกการเขียน 2) ฝึกการอ่าน 3) ฝึกการฟัง และ 4) ฝึกการพูด เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะได้มีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาใช้ผลิตภาษาด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างพัฒนาเป็นสมรรถนะที่ติดตัวคงอยู่ถาวรกับผู้เรียน ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ การเรียนเชิงรุก หรือ Active Learning ที่จะเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำมากกว่าที่จะเป็นผู้ฟังบรรยาย หรือ Passive Learning เพียงอย่างเดียว โดยกำหนดเวลาสำหรับการฝึกพัฒนาสมรรถนะออกเป็น 1) ฝึกการเขียน 20 นาที เป็นการเขียนแต่งประโยคสั้นๆ รวมทั้งการเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการสื่อสาร แสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยกำหนดให้เขียนแต่งประโยคด้วยคำศัพท์ และโครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์ภาษาที่ได้เรียนมาในขั้นตอนที่ 2 และกำหนดให้เขียนแต่งประโยคเพื่อใช้สื่อสารตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในสถานการณ์ต่างๆ โดยมีประโยคตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เป็นแบบอย่างตั้งต้นในการฝึกเขียนแต่งประโยค การเขียนแต่งประโยคเพื่อใช้สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ นี้ ผู้เรียนจะได้ทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมาจากขั้นตอนที่ 2 และกลั่นกรองออกมาเป็นประโยคใหม่ซึ่งเป็นขั้นตอนของการผลิตภาษา ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่จะทำให้สมรรถนะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างถาวรได้ 2) ฝึกการอ่าน 20 นาที เป็นการฝึกอ่านบทความ ประกาศ โฆษณา จดหมาย ให้เกิดความเข้าใจและสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดการตอบสนองให้เป็นการตอบคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในบทความ โดยบทความที่อยู่ในหลักสูตรนี้จะเน้นไปที่บทความเชิงธุรกิจ เช่น บันทึกข้อความที่ส่งกันภายในบริษัท ประกาศ โฆษณา จดหมายโต้ตอบเชิงธุรกิจ ซึ่งสาเหตุที่เป็นบทความเชิงธุรกิจ เนื่องมาจากการเทียบเคียงข้อสอบ TOEIC ที่มีลักษณะทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นเนื้อหาและทักษะที่จำเป็นสำหรับบัณฑิตคณะวิทยาการจัดการที่ต้องประกอบอาชีพในเชิงธุรกิจมากกว่าเชิงวิชาการทั่วไป 3) ฝึกการฟัง 20 นาที เป็นการฝึกฟังการพูดอธิบาย บรรยาย รวมทั้ง ฟังการพูดสนทนาระหว่างคน 2 คน ให้เกิดความเข้าใจและสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดการตอบสนองให้เป็นการตอบคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเรื่องที่ฟัง โดยเรื่องที่ฟังจะเป็นบทสนทนาในการประกอบอาชีพต่าง ๆ และเรื่องที่ฟังจะมี 2 ลักษณะคือ การฟังการพูดบรรยายของคนๆ เดียว และการฟังการสนทนาระหว่างคน 2 คน ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับที่ใช้ในข้อสอบ TOEIC โดยตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรก่อนนำไปใช้กำหนดให้เปิดคลิปเสียงเพียงข้อละ 1 รอบ เพื่อให้เหมือนกับข้อสอบ TOEIC มากที่สุด แต่เมื่อนำหลักสูตรไปใช้ในการทดลองจริงพบว่า ผู้เรียนฟังไม่ทัน และต้องการให้เปิดคลิปเสียงข้อละ 2 รอบ ซึ่งในการฟังครั้งที่ 2 พบว่าผู้เรียนเข้าใจบทฟังมากขึ้น จึงมีการปรับปรุง โดยกำหนดให้เปิดคลิปเสียงบทพูด และบทสนทนา ข้อละ 2 รอบ ในทุกบทเรียน 4) ฝึกการพูด 20 นาที เป็นการฝึกพูดออกเสียงให้ได้สำเนียงถูกต้องตามหลักการออกเสียงของเจ้าของภาษา ตลอดจนฝึกการพูดโต้ตอบ โดยการพูดบรรยาย อธิบายและแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยการฝึกพูดออกเสียงนั้นจะเปิดคลิปเสียงเจ้าของภาษาพูดประโยค แล้วให้ผู้เรียนออกเสียงตาม เพื่อเลียนเสียงให้เหมือนเจ้าของภาษามากที่สุด ข้อดีของการเรียนแบบออนไลน์คือ ในการฝึกออกเสียง ผู้เรียนจะฝึกออกเสียงอยู่ในสถานที่เรียนของตนเองโดยไม่ต้องเปิดไมค์ ซึ่งจะไม่มีการออกเสียงของตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะออกเสียงมากขึ้น เพราะโดยปกติในห้องเรียนแบบ onsite ที่ผู้เรียนทุกคนเรียนรวมกัน ผู้เรียนจะไม่กล้าพูดออกเสียงในขั้นตอนของการฝึกพูด เพราะอายและกลัวเสียงหัวเราะจากเพื่อนๆ เมื่อตนเองพูดออกเสียงผิด ดังนั้นการฝึกพูดในการเรียนแบบออนไลน์จึงมีประโยชน์มาก

ขั้นตอนที่ 4 กิจกรรมสรุปเนื้อหาความรู้ ได้แก่ การสรุปเนื้อหาความรู้ทั้งหมดที่ได้เรียนในแต่ละครั้ง และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมซักถามข้อสงสัย เป็นขั้นตอนของการ สรุปใจความสำคัญ รวมทั้งอธิบายชี้แจงในสิ่งที่พบว่าผู้เรียนยังมักจะทำผิดในระหว่างขั้นตอนการฝึกสมรรถนะ และครูผู้สอนใช้เวลาในขั้นตอนนี้สำหรับการกำชับให้กลับไปทบทวนความรู้หลังเลิกเรียน

2.5 สื่อการสอน ได้แก่ คลิปเสียงภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษา และภาพประกอบ ซึ่งการใช้คลิปเสียงภาษาโดยเจ้าของภาษาหรือ Native Speaker จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการพูดออกเสียงของเจ้าของภาษา เพื่อให้มีความใกล้เคียงกับการนำไปใช้งานในชีวิตให้มากที่สุด ส่วนการใช้ภาพประกอบ จะเป็นการใช้ภาพประกอบในการฝึกสมรรถนะการฟัง เนื่องจากการสอบข้อสอบมาตรฐานระดับชาติเช่น TOEFL TOEIC IELTS CU-TEP

2.6 การวัดและประเมินผล โดยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษระดับ B1 ของผู้เรียน ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยข้อสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ แบ่งออกเป็นข้อสอบวัดสมรรถนะการฟัง จำนวน 25 ข้อ ข้อสอบวัดสมรรถนะการพูด จำนวน 25 ข้อ ข้อสอบวัดสมรรถนะการอ่าน จำนวน 25 ข้อ และข้อสอบวัดสมรรถนะการเขียน จำนวน 25 ข้อ กำหนดเวลาในการทำข้อสอบทั้งหมด 120 นาที โดยลักษณะของข้อสอบที่พัฒนาขึ้นนี้ได้ใช้วิธีเทียบเคียงข้อสอบ TOEIC เนื่องจาก นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จะต้องใช้คะแนนสอบ TOEIC ยื่นเทียบคะแนนความสามารถภาษาอังกฤษระดับ B1 เพื่อการขอจบการศึกษา นอกจากนี้การเข้าสมัครงานในบริษัท ห้างร้านต่างๆ ในปัจจุบัน มีการขอผลคะแนนสอบ TOEIC ของผู้สมัคร เพื่อประกอบการพิจารณารับเข้าทำงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อบัณฑิตที่จะสอบ TOEIC เพื่อนำผลสอบไปใช้ในการเข้าสมัครงานในอนาคต

นอกจากนี้ ยังมีการวัดและประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาผู้เข้าอบรม ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น โดยทำการประเมินหลังการฝึกอบรม ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ การทำแบบประเมินความพึงพอใจโดยผู้เข้าอบรมภายหลังการอบรมนี้ เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินตลอดจนคำแนะนำต่างๆ ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น

ผลการวัดผลและประเมินผลผู้เข้าอบรม ก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรม (Pretest/Posttest) โดยการทำข้อสอบ วัดความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR พบว่า ก่อนและหลังการฝึกอบรม นักศึกษาผู้เข้าอบรมมีความรู้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมนักศึกษามีความรู้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 ตามกรอบ CEFR ($\bar{x} = 60.42$, S.D. = 12.33) สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ($\bar{x} = 30.14$, S.D. = 7.94) เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอภิปรายได้ว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนเพียง 30.14 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความสามารถ ทางภาษาอังกฤษในระดับต่ำกว่า B1 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานที่สำรวจก่อนการพัฒนาหลักสูตร ที่แสดงให้เห็นว่ามีจำนวน นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปีการศึกษา 2565 ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในระดับ B1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษากลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ส่วนสาเหตุของ การที่นักศึกษากลุ่มนี้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต่ำกว่า B1 นั้น เมื่อวิเคราะห์หลักสูตรสาขาวิชาของนักศึกษากลุ่มนี้ที่พบว่าในทุกหลักสูตรจะกำหนดให้นักศึกษาได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร หมวดการศึกษาทั่วไป จำนวน 12 หน่วยกิต ซึ่งเท่ากับ 4 รายวิชา (วิชาละ 3 หน่วยกิต) ซึ่งทั้ง 4 รายวิชานี้จะเรียนครบในปีการศึกษาที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเรียนภาษาอังกฤษจำนวน 4 รายวิชา 12 หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร อาจไม่เพียงพอต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถ ทางภาษาอังกฤษในระดับ B1 ได้ รวมทั้งการจัดให้นักศึกษาได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษครบทั้ง 4 รายวิชานี้ในปีที่ 2 ของหลักสูตร 4 ปี ทำให้นักศึกษาขาดความต่อเนื่องในการเรียนภาษาอังกฤษ และเมื่อต้องถูกกำหนดให้สอบวัดระดับความสามารถภาษาอังกฤษในปีที่ 3 และปีที่ 4 ทำให้นักศึกษาขาดการเตรียมพร้อมที่ดีที่จะทำข้อสอบวัดระดับความสามารถ จึงนับเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ ปีการศึกษา 2565 มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำกว่าระดับ B1 เป็นจำนวนมาก

เมื่อพิจารณาผลการสอบหลังการอบรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 60.42 ซึ่งสูงกว่าก่อนอบรม และเป็นระดับคะแนนที่หลักสูตร กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนที่มีคะแนนสอบระดับคะแนน 60 ขึ้นไป จะถือว่าเป็นผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับ B1 ซึ่งผลคะแนนทดสอบหลังการอบรมนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 60.42 จึงสามารถกล่าวได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นนี้ สามารถนำไปใช้เพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับ B1 ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคะแนนสอบหลังการอบรมของผู้เรียน เป็นรายบุคคล พบว่าในจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด 64 คน มีผู้เรียนจำนวน 13 คนที่มีผลคะแนนการสอบต่ำกว่า 60 ซึ่งถือว่าไม่ผ่าน ตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อดูรายชื่อของผู้เรียนทั้ง 13 คนที่มีคะแนนสอบไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดนี้ พบว่า เป็นกลุ่มผู้เรียนที่เข้าเรียน ไม่ครบจำนวนครั้งตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นผู้เรียนที่ไม่มีการตอบสนองเมื่อผู้สอนเรียกชื่อตอบ หมายถึงเข้าเรียนในระบบแต่ปิด หน้ากล้องไว้ทำให้มองไม่เห็นหน้าผู้เรียน และเมื่อผู้สอนเรียกถามก็ไม่มีการขานตอบ อนุมานได้ว่าอาจไม่ได้ร่วมเรียนด้วย ขณะที่ ผู้เรียนบางรายเปิดหน้ากล้องไว้ แต่พบว่าอยู่ในร้านอาหาร ร้านกาแฟ ซึ่งบรรยากาศโดยรอบไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน ผู้เรียนไม่มีสมาธิในการเรียนเท่าที่ควร ในขณะที่ผู้เรียนที่มีคะแนนสูงกว่า 60 และบางรายมีคะแนน 70 กว่าคะแนน ผู้เรียนเหล่านี้จะมีพฤติกรรม ตรงกันข้ามกับผู้เรียนกลุ่มข้างต้น กล่าวคือผู้เรียนที่มีคะแนนสอบระหว่าง 60 – 79 จะเป็นผู้เรียนที่เข้าเรียนครบทุกครั้งและเปิดหน้า กล้องคอมพิวเตอร์ตลอดเวลาในระหว่างเรียน และเรียนอยู่ในห้องส่วนตัว ที่มีบรรยากาศโดยรอบเงียบสงบ ไม่มีสิ่งใดมารบกวนสมาธิ ในการเรียน รวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์ในการถามตอบกับผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้สาเหตุอีกประการที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนมาก เป็นพิเศษคือการได้รับแจ้งจากผู้สอนว่า ผู้เรียนสามารถนำผลคะแนนการสอบในหลักสูตรนี้ที่มีคะแนนมากกว่า 60 ขึ้นไป ไปใช้ในการเทียบผ่านการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษระดับ B1 ตามที่มหาวิทยาลัยจัดได้ เพื่อไม่ต้องสอบข้อสอบ TOEIC เพื่อนำคะแนนมายื่น มหาวิทยาลัยในการขอจบการศึกษาได้ ซึ่งนับเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการเรียนเป็นพิเศษ

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ภาษาอังกฤษระดับ B1 ในรูปแบบออนไลน์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาผู้เข้าอบรมทั้งสิ้นจำนวน 64 คน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.66) โดยแบ่งออกเป็น 1) มีความพึงพอใจด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบออนไลน์ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.78) 2) มีความพึงพอใจด้านครูผู้สอนในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.52) 3) มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.68) 4) มีความพึงพอใจด้านการวัดผลประเมินผลในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.65) สามารถอภิปรายได้ว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวม เนื่องจากเป็นหลักสูตรฝึกอบรมในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนอยู่ที่บ้าน ที่หอพักของตนเองได้ ซึ่งทุ่นเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมามหาวิทยาลัย การเตรียมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รวมทั้งไม่ต้องกังวลเรื่องความอับอายที่เกิดขึ้นจากเสียงหัวเราะของเพื่อน ๆ เมื่อตอบคำถามผิด หรือออกเสียงภาษาอังกฤษผิดเพี้ยนไป

ข้อเสนอแนะ

1. หลักสูตรฝึกอบรมนี้ เป็นหลักสูตรที่มีจุดประสงค์หลักคือเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับ B1 เนื้อหาที่บรรจุไว้ในหลักสูตรจึงมีความยากอยู่ที่ระดับ B1 ดังนั้น หากผู้เรียนมีความสามารถเพียงระดับ A1 ซึ่งเป็นระดับพื้นฐานที่สุด ผู้เรียนจะรู้สึกว่ายากในหลักสูตรนี้ มีความยากมาก และเกิดความรู้สึกท้อแท้ไม่อยากเรียนต่อเนื่องจากความยากของเนื้อหาในหลักสูตรนี้ เพราะฉะนั้น การนำหลักสูตรนี้ไปใช้ ผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนในการคัดเลือกผู้เรียน ควรมุ่งเป้าผู้เรียนไปที่ผู้เรียนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับไม่ต่ำกว่า A2 ซึ่งการที่เนื้อหาในหลักสูตรที่อยู่ในระดับ B1 นี้ มีความยากสูงกว่าระดับความสามารถของผู้เรียนเพียง 1 ระดับ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่ายาก ทำได้ สามารถเรียนรู้ได้ ไม่ยากเกินความสามารถของตนเองมากเกินไป ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ของหลักสูตรได้

2. ผู้สอนของหลักสูตรฝึกอบรมนี้ นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการบรรยาย อธิบายกฎเกณฑ์ทางภาษาต่าง ๆ แล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน การกระตุ้นผู้เรียนโดยใช้เทคนิคการสร้างความเป็นมิตรเป็นกันเองกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนไม่เครียด รวมทั้งเทคนิคการตั้งคำถาม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวกับการเรียนอยู่เสมอ

3. ในการจัดการเรียนในรูปแบบออนไลน์ ผู้สอนควรกำหนดข้อตกลงร่วมกันก่อนเรียน และให้ผู้เรียนปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัด ดังนี้

- 3.1 การสอนจะเริ่มตรงเวลา ไม่มีการรอให้ผู้เรียนเข้าเรียนจนครบ ผู้เรียนจึงต้องเข้าเรียนให้ตรงเวลาทุกครั้ง
- 3.2 ผู้เรียนจะต้องเรียนในห้องส่วนตัวภายในบ้าน หรือห้องที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่มีผู้อื่นอยู่ร่วมภายในห้องในขณะที่เรียน ยกเว้นเป็นผู้เรียนในหลักสูตรนี้ด้วยกัน สามารถนั่งเรียนในห้องเดียวกันได้
- 3.3 ผู้เรียนจะต้องเปิดหน้ากล้องคอมพิวเตอร์เพื่อให้เห็นหน้าผู้เรียนตลอดเวลาในการเรียน
- 3.4 ผู้เรียนจะต้องเข้าเรียนครบ 4 วัน และอยู่เรียนครบในระหว่างวันทั้ง 4 วัน หากขาดเรียนช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเกิน 1 ชั่วโมง ให้ถือว่าหมดสิทธิ์สอบ และไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรนี้
- 3.5 เมื่อผู้เรียนจะขอเข้าห้องน้ำ ทำธุระส่วนตัว หรือรับโทรศัพท์ ผู้เรียนจะต้องแจ้งให้ผู้สอนทราบก่อนทุกครั้ง

เอกสารอ้างอิง

- [1] Manida Phuphaitun. ทักษะภาษาอังกฤษชาวไทยรั้งอันดับ 6 อาเซียน มุ่งเรียนต่อ UK มากถึง 43%. (2020). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.bltbangkok.com/news/16460/>
- [2] สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. รายงานผลการสอบความรู้พื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษ ประจำปีการศึกษา 2564, เอกสารรายงานผลการสอบความรู้พื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษ ประจำปีการศึกษา 2564 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2564:30-41.
- [3] ชลิตา หนูหล้า. หลักสูตรฐานสมรรถนะไม่ใช่กระดาษ แต่เป็นวัฒนธรรม. (2565). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.the101.world/teaching-learning-and-assessing-21st-century-skills/>
- [4] เกลินนิส. ตั้งคณะกรรมการร่วม ศธ.-อว.พัฒนาครูสอนหลักสูตรใหม่. (2564). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2565]. เข้าถึงได้จาก : <https://d.dailynews.co.th/education/841610/>

หมายเหตุ วันที่ Received วันที่ Revised และวันที่ Accepted ของบทความมีการเปลี่ยนแปลง

การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าผ่านการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก

The Perception of Integrated Marketing Communication Strategy Affecting to Consumers Decision Making through Perception of the Use Digital Media of Pool Villa Business in West Coast Sea

อรรณชัย อุระ และ กฤตชน วงศ์รัตน์
Attachai Ura and Kritchana Wongrat

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Business Administration, Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: Attachai.ura@gmail.com, kritchana.won@mail.pbru.ac.th

Received: 26 December 2023, Revised: 18 March 2024, Accepted: 25 May 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการ 2) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัล 3) การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ 4) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ และ 5) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตกโดยมีการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นลูกค้าที่มาใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายและแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ โดยมีประสิทธิภาพการทำนายร้อยละ 86.0 3) การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โดยมีประสิทธิภาพการทำนายร้อยละ 80.3 4) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โดยมีประสิทธิภาพการทำนายร้อยละ 79.0 และ 5) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตกโดยมีการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน

คำสำคัญ : กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัล การตัดสินใจเลือกใช้บริการ

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the perception of integrated marketing communication strategy, the perception use of digital media and service decision making, 2) the perception of integrated marketing communication strategy that affect the perception of use digital media, 3) the perception of use digital media that affect service decision making, 4) the perception of integrated marketing communication strategy that affect service decision making, and 5) the perception of integrated marketing communication strategy that affect service decision making of pool villa business in west coast sea with the perception of use digital media as the mediator variable. The sample use in this research were 400 customers who came to use the pool villas on west coast. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and simple and multiple regression analysis.

The research results showed that : 1) the perception of integrated marketing communication strategy, the perception use of digital media and service decision making overall average at a high level, 2) the perception of integrated marketing communication strategy has a positive influence on the perception of use digital media, statistically significant at the .01 level, by the predictive efficiency of 89.6 percent, 3) the perception of use digital media has a positive influence on service decision making, statistically significant at the .01 level, by the predictive efficiency of 80.3 percent, 4) the perception of

integrated marketing communication strategy has a positive influence on service decision making, statistically significant at the .01 level, by the predictive efficiency of 80.3 percent, and 5) the perception of integrated marketing communication strategy had a positive influence on service decision making of pool villa business in west coast sea, with the perception of use digital media being a partial mediator variable, statistically significant at the .01 level.

Keywords : Integrated Marketing Communication Strategy, The Perception Use of Digital Media, Service Decision Making

บทนำ

ธุรกิจการท่องเที่ยว โรงแรม และที่พักในปี 2564 มีแนวโน้มชะลอตัวต่อเนื่องตั้งแต่จะทยอยฟื้นตัวในปี 2565-2566 โดยคาดว่าจะใช้เวลาอย่างน้อย 4 ปี จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจึงจะฟื้นตัวกลับมาเท่ากับระดับช่วงก่อนโควิด-19 ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวไทยจะฟื้นตัวเร็วกว่า จากมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 การผลิตวัคซีนและนำมาใช้ได้อย่างแพร่หลายจะหนุนให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งได้รับปัจจัยหนุนจากภาวะเศรษฐกิจโลกทยอยฟื้นตัวรวมถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของไทยในระยะยาว อย่างไรก็ตามภายใต้ฐานวิถีชีวิตใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม และที่พัก ควรเร่งปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืน อาทิ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้งานมากขึ้นเน้นการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างและหลากหลายเพื่อเสนอบริการที่ตอบโจทย์รายบุคคล และการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยด้านสุขภาพและอนามัยมากขึ้น [1] โดยเฉพาะธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าเป็นที่พักในลักษณะบ้านพักมาพร้อมกับสระว่ายน้ำส่วนตัว โดยส่วนใหญ่บ้านพักในรูปแบบนี้จะมียู่งานในต่างจังหวัดเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวที่ต้องการความเป็นส่วนตัวท่ามกลางบรรยากาศสบาย ๆ ธรรมชาติ โดยที่พักแบบพูลวิลล่าเป็นที่พักที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเพราะที่พักแบบนี้จะเป็นการเข้ามาพักผ่อนในบ้านพักสไตล์บ้านพักตากอากาศ โดยเฉพาะแถบชายฝั่งตะวันตกที่เป็นจังหวัดแห่งการท่องเที่ยว ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวนมากตลอดทั้งปี ประกอบกับมีบ้านพักพูลวิลล่าจำนวนมากรองรับการมาท่องเที่ยวและพักผ่อนของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังนั้นธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าจึงต้องพร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกหลาย ๆ อย่างเพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ได้มาใช้บริการและยังเป็นการตัดสินใจเลือกใช้บริการและมีความต้องการอยากกลับมาใช้บริการอีกครั้ง ซึ่งหนทางในการสร้างความประทับใจและความพึงพอใจจะต้องประกอบไปด้วยหลายส่วนไม่ว่าจะเป็น อัตราค่าที่พัก สถานที่ตั้ง ขนาดของบ้านพัก สิ่งอำนวยความสะดวกสบายหรือแหล่งผ่อนคลายต่าง ๆ รวมไปถึงการบริการของพนักงานทุกฝ่ายจะต้องมีคุณภาพได้มาตรฐานทั้งด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ด้านการตอบสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็ว ด้านการให้ความมั่นใจ ด้านความน่าเชื่อถือหรือไว้วางใจได้ และด้านความเข้าใจความต้องการของผู้รับบริการทำให้ลูกค้าหรือผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจได้สูงสุด [2]

ธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าต่างก็มีความพยายามที่จะให้ลูกค้าตัดสินใจเลือกใช้บริการและหันกลับมาใช้บริการให้มากขึ้นนั้นจะต้องใช้วิธีการหรือกลยุทธ์ที่หลากหลาย เพื่อดึงลูกค้ามาเลือกใช้บริการในการพักผ่อนแทนธุรกิจโรงแรม จะเห็นได้ว่าธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่ามีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นและมีแนวโน้มทำการตลาดมากขึ้น เพื่อเป็นการสื่อสารข้อมูลและจูงใจให้ลูกค้ารับทราบข้อมูลบริการของธุรกิจเพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มปริมาณของลูกค้ามากขึ้น กลยุทธ์หนึ่งที่สามารถทำได้คือกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรเป็นกลยุทธ์การประสานงานและการรวมความพยายามทางการตลาดของธุรกิจ เป็นการติดต่อสื่อสารเพื่อส่งเสริมการตลาดโดยการนำเครื่องมือสื่อสารการตลาดหลาย ๆ รูปแบบมาผสมผสานกันให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง [3] ได้แก่ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การขายโดยพนักงาน การตลาดทางตรง การทำกิจกรรมทางการตลาด เพื่อเป็นการจูงใจให้ชาวและสร้างภาพลักษณ์ให้ลูกค้าได้เข้าใจรู้จักเห็นคุณค่าและตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย อันจะก่อให้เกิดพฤติกรรมตัดสินใจเลือกใช้บริการเพิ่มมากขึ้น แต่ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้ายังรับรู้ข้อมูลได้น้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่ายังขาดการใช้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ยังไม่ครอบคลุมทั้งการโฆษณาที่ยังไม่มีความหลากหลาย การประชาสัมพันธ์แต่ละช่องทางยังไม่ทั่วถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การใช้พนักงานขายหรือการใช้การตลาดทางตรงก็ยังมิใช่ข้อจำกัดรวมถึงพฤติกรรมของลูกค้าเริ่มเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วเป็นไปตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจ การศึกษา เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม รูปแบบการใช้ชีวิต และอื่น ๆ ส่งผลให้ลูกค้าในยุคนี้ต้องการความรวดเร็ว ความสะดวก คุณภาพที่ดีและมีความทันสมัยพร้อมกับความคุ้มค่า เหล่าบรรดาผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าจึงต้องปรับตัว เพื่อเตรียมรองรับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วยการปรับปรุงรูปแบบของบ้านพักพูลวิลล่าและการให้บริการใหม่ ๆ ที่ต้องมีกระบวนการพัฒนาและการสื่อสารไปสู่ลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และหากธุรกิจสามารถพัฒนาการบริการให้ข้อมูลข่าวสารโดยใช้เทคโนโลยีจากการใช้สื่อดิจิทัลเข้ามาช่วยในการดำเนินงานด้านการตลาดจะเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะอิทธิพลของสื่อดิจิทัลทางการตลาดจะเป็นตัวช่วยในการสื่อสารให้เกิดการตัดสินใจในการซื้อสินค้าและบริการ

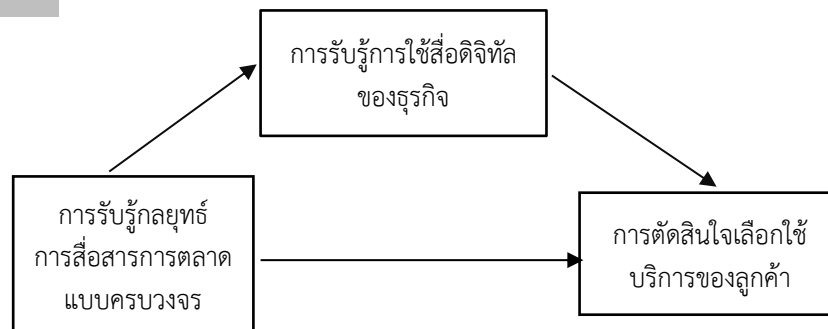
เนื่องจากการสื่อสารที่มีผลมากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการรับรู้ การเข้าถึงความถูกต้องของข้อมูลหรือความเพี้ยนคลาดในสุนทรียศาสตร์ที่สามารถกำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภค การสื่อสารทางการตลาดในปัจจุบันไม่ได้เป็นแค่ข้อความที่ส่งไปถึงผู้บริโภค แต่เกิดการพัฒนากระตุ้นให้ผู้บริโภคมีส่วนร่วมเป็นการสร้างการตลาดที่ทำให้ผู้บริโภคมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเลือกรูปแบบกิจกรรมที่ต้องการทำให้กิจกรรมทางการตลาดมีผลต่อทัศนคติและการรับรู้ได้มากขึ้น [4] ดังนั้นหากผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวและนำเอากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบครบวงจรมาใช้ให้ตรงกับสภาพแวดล้อมและกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง และปรับเปลี่ยนรูปแบบกลยุทธ์ทางการตลาดโดยใช้สื่อดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้ลูกค้ามีข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

จากความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าผ่านการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการและการใช้สื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ตรงกับความต้องการของลูกค้ามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก
2. เพื่อศึกษาการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของบ้านพักพูลวิลล่าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก
3. เพื่อศึกษาการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก
4. เพื่อศึกษาการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก
5. เพื่อศึกษาการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตกโดยมีการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ
- สมมติฐานที่ 2 การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ
- สมมติฐานที่ 3 การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ
- สมมติฐานที่ 4 การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโดยส่งผ่านการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นลูกค้าที่มาใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก จำนวน 4,904,884 คน [5] ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ทราบจำนวนแน่ชัด จึงใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane, T. [6] โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ .05 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่า

แบบสอบถามตอนที่ 2-4 มีลักษณะเป็นคำถามแบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating-scale) ของ Likert, R [7] ที่มีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะจากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อของแบบสอบถามครั้งนี้อยู่ในระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อทดสอบว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือมากเพียงใด โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) [8] ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้โดยขอความอนุเคราะห์ผู้ประกอบการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับลูกค้าที่มาใช้บริการ หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลแล้วจึงนำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดและนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติใช้เพื่อทดสอบคุณลักษณะของตัวแปร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และตัวแปรส่งผ่าน สถิติที่ใช้เพื่อการทดสอบสมมติฐานมี 2 วิธี คือ การวิเคราะห์การถดถอยแบบอย่างง่ายและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรต้นต่อตัวแปรตาม และการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุต่ำกว่า 31 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 – 30,000 บาท และส่วนใหญ่จะมาใช้บริการ จำนวน 1 – 2 ครั้ง/ปี

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลและการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้า

การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรของลูกค้าของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโฆษณา ด้านการให้ข่าวและประชาสัมพันธ์ ด้านส่งเสริมการขาย ด้านการขายโดยใช้พนักงาน ด้านการตลาดทางตรงและด้านการจัดกิจกรรมทางการตลาด พบว่า คุณภาพการให้บริการของบ้านพักพูลวิลล่าแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก โดยภาพรวมเฉลี่ยทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ

ตารางที่ 1 ผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรโดยภาพรวมที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน β	t	p-value
	B	SE			
ค่าคงที่ (a)	.250	.107		2.325	.021*
กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดครบวงจร	1.674	.201	1.288	8.325	.000**
R = .927 R ² = .860 Adjusted R ² = .858 F = 401.737 SE = .40614					

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, *มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่ส่งผลต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ โดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple regression analysis) ด้วยการใช้เทคนิควิธีนำเข้าแบบ Enter ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta = 1.288$, Sig. = .000**) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .250 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 86.0 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ $\pm .40614$ โดยมีค่า β ของการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรเท่ากับ 1.288 หมายความว่า จำนวนการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจจะเพิ่มขึ้น 1.288 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า ค่า sig. เป็น .000 ซึ่งมีค่า < .01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 คือ การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

ตารางที่ 2 ผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร โดยภาพรวมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้า

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน β	t	p-value
	B	SE			
ค่าคงที่ (a)	.079	.131		.604	.046*
กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดครบวงจร	2.616	.244	2.301	10.712	.000**
R = .889 R ² = .790 Adjusted R ² = .786 F = 245.868 SE = .49334					

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, *มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการของลูกค้า โดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple regression analysis) ด้วยการใช้เทคนิควิธีนำเข้าแบบ Enter ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta = 2.031$, Sig. = .000**) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .079 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 79.0 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ $\pm .49334$ โดยมีค่า β ของคุณภาพการให้บริการเท่ากับ 2.031 หมายความว่า จำนวนการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าจะเพิ่มขึ้น 2.031 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า ค่า sig. เป็น .000 ซึ่งมีค่า < .01 จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 คือ การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้า

สมมติฐานที่ 3 การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

ตารางที่ 3 ผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจโดยภาพรวมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน β	t	p-value
	B	SE			
ค่าคงที่ (a)	.611	.091		6.684	.000**
การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ	.888	.022	.896	40.241	.000**
R = .896 R ² = .803 Adjusted R ² = .802 F = 1619.360 SE = .47475					

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ด้วยการใช้เทคนิควิธีนำเข้าแบบ Enter ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta = .896$, Sig. = .000**) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .611 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 80.3 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ $\pm .47475$ โดยมี ค่า β ของการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ เท่ากับ .896 หมายความว่า จำนวนการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การตัดสินใจเลือกใช้บริการจะเพิ่มขึ้น .896 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า ค่า sig. เป็น .000 ซึ่งมีค่า < .01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 คือ การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โดยส่งผ่านการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายและแบบพหุคูณของการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าโดยส่งผ่านการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-value
	B	SE	β		
การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ					
(1) ค่าคงที่(a)	.250	.107		2.325	.021*
การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร(X ₁)	1.674	.201	1.288	8.325	.000**
การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ					
(2) ค่าคงที่(a)	.079	.131		.604	.046*
การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร(X ₁)	2.616	.244	2.031	10.712	.000**
(3) ค่าคงที่ (a)	.137	.106		1.297	.050*
การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร(X ₁)	.461	.061	.358	7.564	.000**
การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ(X ₂)	.570	.047	.575	12.139	.000**
R = .910 R ² = .828 Adjusted R ² = .827 F = 952.639 SE = .44440					

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, *มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ในขั้นตอนที่ (1) เมื่อทดสอบตัวแปรการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ โดยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรส่งผลต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ มีค่าเท่ากับ 1.288 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($t = 8.325$, Sig. = .000)

ขั้นตอนที่ (2) เมื่อทดสอบตัวแปรการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้า โดยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้า มีค่าเท่ากับ 2.031 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($t = 10.712$, Sig. = .000)

ขั้นตอนที่ (3) การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรและการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้า โดยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าเมื่อมีการควบคุมอิทธิพลของการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจแล้ว มีค่าเท่ากับ .575 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($t = 12.139$, Sig. = .000) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าเมื่อมีการควบคุมอิทธิพลของการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรแล้ว มีค่าเท่ากับ .358 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($t = 7.564$, Sig. = .000)

ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามเงื่อนไขการพิจารณาตัวแปรส่งผ่านที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าแล้วเมื่อมีการควบคุมอิทธิพลของการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจและค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าเมื่อมีการควบคุมอิทธิพลของการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สามารถสรุปผลการยืนยันได้ว่าการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน (Partial mediator) ระหว่างการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้า ดังนั้นการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้ามาจากการรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร(X_1) และการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ(X_2) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4

คือ การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโดยส่งผ่านการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ

อภิปรายผล

1. การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการจัดกิจกรรมทางการตลาดโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการขายโดยใช้พนักงาน ด้านการให้ข่าวและประชาสัมพันธ์ ด้านการโฆษณา ด้านการตลาดทางตรง และด้านส่งเสริมการขาย ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าโดยส่วนใหญ่จะมีรูปแบบและลักษณะของบ้านพัก สิ่งอำนวยความสะดวกจะมีลักษณะคล้าย ๆ กัน แต่หากพูดถึงการแข่งขันของธุรกิจเพื่อให้สามารถดึงดูดความต้องการของลูกค้าได้มากที่สุดธุรกิจจำเป็นต้องอาศัยกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรเข้ามาช่วยในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของธุรกิจบ้านพักเพื่อให้ลูกค้าได้มีข้อมูลไว้เพื่อการตัดสินใจเลือกใช้และจะต้องมีวิธีการหรือแนวทางในการใช้กลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคตให้มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler, P. & Keller, K. L [9] ที่กล่าวว่ากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการจะใช้การติดต่อสื่อสารทุกรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้บริโภคกลุ่มนั้นหรือเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคเปิดรับ โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ โฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การขายโดยใช้พนักงานขาย การตลาดทางตรง การจัดกิจกรรมทางการตลาด ปากต่อปาก และปฏิสัมพันธ์ทางการตลาดยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสลิททิพย์ ไชเพชรและกฤตชน วงศ์รัตน์ [10] ที่พบว่ากลยุทธ์การตลาดดิจิทัลของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเนื่องจากการตลาดดิจิทัลสามารถใช้ได้กับทุกธุรกิจทุกอุตสาหกรรมไม่ว่าธุรกิจนั้นจะขายสินค้าหรือบริการใด แต่การตลาดแบบดิจิทัลยังคงคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลักเพื่อสามารถระบุความต้องการของผู้เข้าชมและสามารถสร้างเนื้อหาออนไลน์ที่มีคุณค่าให้ตรงใจกลุ่มเป้าหมายได้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชนกสุตา ดีใหม่ [11] ที่พบว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตลาดทางตรงมีค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านการขายโดยใช้พนักงานขาย ตามลำดับ

การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลูกค้ารับรู้ที่บ้านพักพูลวิลล่าใช้สื่อดิจิทัลที่เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือลูกค้ารับรู้ที่บ้านพักพูลวิลล่าใช้สื่อดิจิทัลที่สามารถให้ความสะดวกสบายแก่ลูกค้า ลูกค้ารับรู้ข่าวสารรายละเอียดต่างๆ ที่นำเสนอโดยใช้สื่อดิจิทัลมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการบ้านพักพูลวิลล่าและลูกค้ารับรู้ที่บ้านพักพูลวิลล่าใช้สื่อดิจิทัลที่มีประโยชน์แก่ลูกค้า ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าหากธุรกิจดำเนินการโดยใช้สื่อดิจิทัลเพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ลูกค้าได้รับรู้จะทำให้เกิดความสะดวกสบายเป็นที่จดจำได้ง่าย รายละเอียดมีความน่าสนใจและมีประโยชน์ต่อลูกค้าก็จะทำให้การตัดสินใจที่จะมาใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสื่อดิจิทัลมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมากทำให้ธุรกิจสามารถสื่อสารเกี่ยวกับสินค้าและบริการแก่กลุ่มลูกค้าได้ตรงตามที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา พิทยาวิรุฬห์และณัฏฐ์ กุฬิสร์ [12] ที่พบว่า ผู้บริโภคมีการรับรู้ข้อมูลผ่านสื่อดิจิทัลในระดับมาก มีรูปแบบการดำเนินชีวิตในด้านความคิดเห็นมากที่สุด ส่วนด้านความสนใจและด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก มีการตอบสนองต่อสื่อดิจิทัลในด้านความตั้งใจ ความสนใจ ความต้องการและการตัดสินใจซื้อในระดับมาก และงานวิจัยของบุญณนุช สุทธิอาจ [13] ที่พบว่า 1) สื่อดิจิทัลที่ใช้ในการส่งเสริมการตลาดเพลงลูกทุ่งค่ายเพลงอาร์สยามในเครือบริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน) มี 4 ประเภท ได้แก่ (1) Mobile media (2) Online media (3) สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมช่องสบายดีทีวี ทั้งที่รับชมผ่านกล่องรับสัญญาณดาวเทียม เว็บไซต์และแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ และ (4) สถานีวิทยุกระจายเสียง FM 88.5 สบายดีเรดิโอ ที่รับฟังผ่านคลื่นวิทยุและเว็บไซต์

การตัดสินใจเลือกใช้บริการบ้านพักพูลวิลล่าของลูกค้าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าลูกค้าคิดว่าจะกลับมาใช้บริการที่พักแห่งนี้อีกในอนาคต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือลูกค้าตัดสินใจเลือกใช้บริการโดยการเปรียบเทียบทำเล/สถานที่ตั้งของที่พักแห่งนี้กับที่พักแห่งอื่น ตัดสินใจเลือกใช้บริการโดยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการพักผ่อนหรือท่องเที่ยวและมีความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อที่พักแห่งนี้ ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าหากธุรกิจต้องการให้ลูกค้าตัดสินใจเลือกใช้บริการเพิ่มขึ้นจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การตลาดให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ เพราะการตัดสินใจเลือกของลูกค้าขึ้นอยู่กับกระบวนการตัดสินใจจากข้อมูลที่นำเสนอของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าอย่างละเอียด เพื่อให้แน่ใจว่าตัดสินใจเลือกใช้บริการแล้วจะสร้างความพึงพอใจและความประทับใจแก่ลูกค้าทุกครั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler, P. & Keller, K. L [14] ที่กล่าวว่ากระบวนการตัดสินใจในการซื้อ คือ ขั้นตอนต่าง ๆ ที่ผู้บริโภค ต้องผ่านหรือพิจารณาหรือลงมือกระทำอย่างเป็นลำดับและดำเนินต่อเนื่องไปจนกระทั่งเกิดการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคจะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ คือ การรับรู้ถึงความต้องการ การค้นหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และพฤติกรรมภายหลังการซื้อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณวิษา หนูมา [15] ที่พบว่า มีการตัดสินใจเลือกใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของวาธิยา จุนเญียงและสุมาลี สว่าง [16]

ที่พบว่า การตัดสินใจเลือกใช้บริการที่พักตากอากาศจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงโควิด19 สรุปว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานที่พักตากอากาศในจังหวัดกาญจนบุรีอยู่ในภาพรวมระดับมาก โดยตัดสินใจเลือกหากต้องแนะนำสถานที่พักตากอากาศจะแนะนำให้มาพักในจังหวัดกาญจนบุรีมากที่สุด รองลงมาคือได้รับความพึงพอใจจากการที่ได้ใช้บริการสถานที่พักตากอากาศในจังหวัดกาญจนบุรี

2. การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากหากธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าต้องใช้กลยุทธ์เพื่อเป็นแข่งขันทางการตลาดเพื่อแย่งชิงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเพิ่มขึ้น ธุรกิจจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรหรือแบบบูรณาการทั้งด้านการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การตลาดทางตรง การใช้พนักงานขายและการจัดกิจกรรมการตลาดแบบพิเศษ รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลมาดำเนินการด้านการตลาดก็จะทำให้สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้มากขึ้น รวมถึงการนำเสนอข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ รายละเอียดเกี่ยวกับการบริการหรือการลด แลก แจก แถมอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ลูกค้าสามารถตัดสินใจที่จะเลือกใช้บริการได้ตามที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Meng Luo และจรัญญา ปานเจริญ [17] ที่พบว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการผ่านสื่อดิจิทัลมีผลต่อการตัดสินใจใช้แอปพลิเคชันวีแชท (WeChat) ของผู้บริโภคในมณฑลเสฉวน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าการตลาดทางตรงผ่านสื่อดิจิทัลมีผลต่อการตัดสินใจใช้แอปพลิเคชันวีแชท (WeChat) ของผู้บริโภคในมณฑลเสฉวนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการขายโดยใช้พนักงานผ่านสื่อดิจิทัล ด้านการส่งเสริมการขายผ่านสื่อดิจิทัล ด้านการให้ข่าวและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล และด้านการโฆษณาผ่านสื่อดิจิทัล ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริโภคในมณฑลเสฉวนที่มีอายุและสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน มีผลกระทบของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการผ่านสื่อดิจิทัลต่อการตัดสินใจใช้แอปพลิเคชันวีแชท (WeChat) แตกต่างกัน และงานวิจัยของซุสกี เกษทอง [18] ที่พบว่า ผู้บริโภคที่รับรู้การสื่อสารทางการตลาดแบบครบวงจรด้านการใช้เครือข่ายการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (Internet) มากที่สุดและในกระบวนการตัดสินใจซื้อนั้นผู้บริโภคจะดูที่ราคาเป็นอันดับแรกสังคมเครือข่ายออนไลน์ที่มีผู้เลือกมากที่สุดคือ Facebook ซึ่งจากสถิติแล้วเป็นสังคมเครือข่ายออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากในประเทศเอเชีย

3. การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากหากธุรกิจนำเครื่องมือทางการตลาดมาใช้เป็นกลยุทธ์เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยสามารถนำเอากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการมาใช้ในการสื่อสารทางการตลาดที่มีความแตกต่างกันโดยมีการผสมผสานกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสื่อสารทางการตลาดโดยผู้ประกอบการจะต้องมีการวางแผนและการนำมาใช้เพื่อให้สินค้าของผู้ประกอบการนั้น ๆ เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกันในช่วงอายุ ซึ่งนำมาด้วยความแตกต่างในด้านของพฤติกรรม การรับสื่อ พฤติกรรมการบริโภค นำไปสู่การตัดสินใจซื้อหรือเลือกใช้บริการในที่สุดเพื่อเป็นการขยายโอกาสในการเจริญเติบโตทางธุรกิจให้เป็นที่รู้จักยอมรับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิษญ์ ศิริวิเชษฐกุล [19] ที่พบว่ากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร (IMC) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสิ่งของหรือบริการโดยประโยชน์ของการส่งเสริมการขายเป็นสาระสำคัญในการจัดทำส่งเสริมการขายนั้นก็เพื่อเป็นการกระตุ้นยอดขายของกิจการและการแนะนำสินค้าสู่ลูกค้า ทั้งนี้ยังสืบเนื่องกับความพึงพอใจที่ดีของลูกค้าหรือผู้บริโภคสินค้าหรือบริการในการบริโภคหรืออุปโภคสินค้าเพื่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันทางการตลาดเหนือคู่แข่งโดยผู้บริโภคจะต้องมีการเลือกสินค้าหรือบริการเพื่อบริโภคหรืออุปโภคสินค้านั้น ๆ อย่างต่อเนื่องประกอบกับการแนะนำสินค้าโดยอาศัยช่องทางแบบปากต่อปากหรือเพื่อนสู่เพื่อนต่อไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวัฒน์ พระงามและจเร เกื้อนพวงแก้ว [20] ที่พบว่า การสื่อสารการตลาดดิจิทัลและส่วนประสมทางการตลาดบริการมีอิทธิพลทางตรงต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

4. การรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการใช้สื่อดิจิทัลสามารถใช้ได้ทุกธุรกิจทุกอุตสาหกรรมไม่ว่าธุรกิจของคุณจะขายสินค้าหรือบริการใดแต่การใช้สื่อดิจิทัลยังคงคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลักเพื่อสามารถระบุความต้องการของผู้เข้าชมและสามารถสร้างเนื้อหาออนไลน์ที่มีคุณค่าให้ตรงใจกลุ่มเป้าหมายได้ หากธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าใช้สื่อดิจิทัลไม่เพียงแต่ช่วยให้ธุรกิจสามารถทำการโปรโมทสินค้าและบริการได้เท่านั้นแต่ยังช่วยให้บริการลูกค้าออนไลน์ได้ตลอดเวลาเพื่อให้ลูกค้ารู้สึกได้รับการดูแลและเอาใจใส่เป็นอย่างดี การใช้การปฏิสัมพันธ์กับโซเชียลมีเดียช่วยให้แบรนด์ต่าง ๆ ได้รับการตอบรับเชิงบวกและเชิงลบจากลูกค้าได้โดยตรงด้วยเหตุนี้สื่อดิจิทัลจึงเป็นประโยชน์สำหรับธุรกิจต่าง ๆ ที่จะทำให้ลูกค้าสามารถตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ตรงกับความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของMeng Luo และจรัญญา ปานเจริญ [21] ที่พบว่าการตลาดทางตรงผ่านสื่อดิจิทัลมีผลต่อการตัดสินใจใช้แอปพลิเคชันวีแชท (WeChat) ของผู้บริโภคในมณฑลเสฉวนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการขายโดยใช้พนักงานผ่านสื่อดิจิทัล ด้านการส่งเสริมการขายผ่านสื่อดิจิทัล ด้านการให้ข่าวและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล และด้านการโฆษณาผ่านสื่อดิจิทัล ตามลำดับ เช่นเดียวกับงานวิจัยของชนิกานต์ หนูทองคำ [22] ที่พบว่ากลยุทธ์การสื่อสาร

การตลาดในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์ด้านการส่งเสริมการขายและด้านการโฆษณาส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ (Retreat) ในจังหวัดกระบี่ และงานวิจัยของวุฒิ อำพันธ์ [23] ที่พบว่าสื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ สื่อ Social Network, สื่อ Online Video, สื่อ Photo Sharing, สื่อ Weblogs, Discuss, Review, Opinion

5. การรับรู้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าธุรกิจบ้านพักพูลวิลล่าในแถบทะเลชายฝั่งตะวันตกโดยมีการรับรู้การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากบ้านพักพูลวิลล่าต้องใช้กลยุทธ์เพื่อเป็นแข่งขันทางการตลาดเพื่อแย่งชิงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเพิ่มขึ้น ธุรกิจจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรหรือแบบบูรณาการทั้งด้านการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การตลาดทางตรง การใช้พนักงานขายและการจัดกิจกรรมการตลาดแบบพิเศษโดยการนำเสนอผ่านการใช้สื่อดิจิทัลเข้ามาดำเนินการด้านการตลาดก็จะทำให้สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้มากขึ้นรวมถึงการนำเสนอข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ รายละเอียดเกี่ยวกับการบริการหรือการลด แลก แจก แถมอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ลูกค้าสามารถตัดสินใจที่จะเลือกใช้บริการได้ตามที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของอาชาวิญ พรหมรุ่งเรืองและจริญญา ปานเจริญ [24] ที่พบว่ากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการผ่านสื่อดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อโครงการที่อยู่อาศัยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เว็บไซต์ (Website) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อโครงการที่อยู่อาศัยมากที่สุด รองลงมาคือการตลาดเชิงเนื้อหา (Content Marketing) และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มือถือและแอปพลิเคชัน (Mobile and Application) การประชาสัมพันธ์ออนไลน์ (Online PR) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ตามลำดับ และงานวิจัยของบุษรินทร์ ดิษฐมา [25] ที่พบว่ากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรผ่านแอปพลิเคชัน Traveloka ด้านการโฆษณา การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ และการตลาดโดยตรงส่งผลต่อการกลับมาเลือกใช้บริการจองที่พักผ่านแอปพลิเคชันซ้ำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรด้านส่งเสริมการขาย สามารถเสริมหรือพัฒนาในด้านได้ เช่น การทำการประชาสัมพันธ์ เปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ทันสมัย มีกิจกรรมที่สามารถทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของลูกค้าที่เข้ามาพัก มีการทำการส่งเสริมทางการขายโดยตรง เพื่อลูกค้าที่เป็นรับบริการโดยตรง สร้างช่องทางการขายที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ามาใช้บริการได้โดยตรง เพื่อให้เกิดการเลือกการซื้อ การใช้ซ้ำ สร้างกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ และยังคงรักษาลูกค้าเก่า

1.2 การใช้สื่อดิจิทัลของธุรกิจ ในประเด็นของลูกค้ารับรู้ว่าการลด แลก แจก แถมผ่านสื่อดิจิทัลของบ้านพักพูลวิลล่ามีความน่าสนใจติดตามข้อมูลนั้น ๆ มากขึ้นนั้น สามารถเสริมหรือพัฒนามีกิจกรรมที่สามารถทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของลูกค้าที่เข้ามาพัก มีของสมนาคุณในโอกาสพิเศษ หรือวันสำคัญของลูกค้า

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ภาพลักษณ์ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้คำในการโฆษณา แต่สามารถเสริมหรือพัฒนาในด้านอื่นได้ เช่น การทำการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้ มีการทำการส่งเสริมทางการขายโดยตรงเพื่อลูกค้าที่เป็นรับบริการโดยตรง สร้างช่องทางการขายที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ามาใช้บริการได้โดยตรงเพื่อให้เกิดการเลือกการซื้อ การใช้ซ้ำ สามารถทำการตลาดแบบบูรณาการเสริมเข้าไปในส่วนของการส่งเสริมทางการตลาด เพื่อให้เกิดการกระตุ้นเตือนให้รับรู้และระลึกถึงของบ้านพักพูลวิลล่าสร้างภาพลักษณ์ที่ดีเพิ่มความน่าเชื่อถือ สร้างกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ และยังคงรักษาลูกค้าเก่า

2.2 ควรมีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง และประชากรในสถานที่ที่แตกต่างกัน เช่น ศึกษาในจังหวัดอื่นๆ พื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำมาทำการศึกษาเปรียบเทียบกับงานวิจัยฉบับนี้ว่ามีความแตกต่างหรือสอดคล้องกันอย่างไร ซึ่งผลที่ได้นั้นสามารถปรับปรุงพัฒนา และสามารถนำมากำหนดแนวทางการให้บริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ควรเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่ถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- [1] พุทธชาติ ลุนคำ. แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรมปี 2564 – 2566: ธุรกิจโรงแรม. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2564 [เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/Services/Hotels/IO/io-hotel-21>.
- [2] ขวัญชนก สุวรรณพงศ์. คุณภาพการบริการของโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ 2564; 6:44-56.
- [3] ชื่นจิตต์ แจ่มเจนกิจ. กลยุทธ์สื่อสารการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ ลิฟ; 2556.

- [4] วิเลิศ ภูริวัชร. การสร้างความผูกพันกับลูกค้า Customer Engagement. [อินเทอร์เน็ต]. 2555 [เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2564]. เข้าถึงได้จาก <http://www.spahakuhodo.com/index.php/portal/knowledge/8/111>.
- [5] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2563 (Tourism Statistics 2020). [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://www.mots.go.th/news/category/592>.
- [6] Yamane, T. Statistics: An Introductory Analysis. 3rd edition. New York: Harper and Row Publication; 1973.
- [7] Likert, R. A Technique for The Measurement of Attitude. In G.F. Summer. Attitudes; 1970.
- [8] ประสพชัย พสุนนท์. วิจัยการตลาด. กรุงเทพฯ: ท็อป; 2555.
- [9] Kotler, P. & Keller, K. L. Marketing Management. 12th ed. Edinburgh Gate: Pearson Education Limited; 2012.
- [10] สลิลทิพย์ ไซเพชรและกฤตชน วงศ์รัตน์. กลยุทธ์การตลาดดิจิทัลและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี : วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2565: 12(3) : 81-92.
- [11] ชนกสุดา ดีใหม่. ภาพลักษณ์องค์กรและการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการส่งผลต่อความจงรักภักดีของลูกค้าห้างค้าปลีกในเขตภาคอีสานตอนล่าง. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน; 2563.
- [12] วิภาดา พิทยาวิรุฬห์และ ณัฏษ์ กุลสิทธ์. สื่อดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองของผู้บริโภคในการเข้าถึงข้อมูลทางการตลาด. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ 2557: 1(5) : 80-96.
- [13] บุญยชน สุทธิอาจ. การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการตลาดเพลงลูกทุ่งค่ายเพลงอาร์สยามในเครือบริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน). [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2557.
- [14] Kotler, P. & Keller, K. L. Marketing Management. 12th ed. Edinburgh Gate: Pearson Education Limited; 2012.
- [15] วรรณวิษา หนูมา. ความคาดหวังในคุณภาพบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2559.
- [16] วาธิยา จุนเียงและสุมาลี สว่าง. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและกลุ่มอ้างอิงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานที่พักตากอากาศจังหวัดกาญจนบุรีในช่วงโควิด 19. การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ; 19 สิงหาคม 2564; มหาวิทยาลัยรังสิต. จังหวัดปทุมธานี: 2564. 932-944.
- [17] Meng Luo และ จริญญา ปานเจริญ. การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการผ่านสื่อดิจิทัลที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้แอปพลิเคชันวีแชท (Wechat) ของผู้บริโภคในมณฑลเสฉวน. วารสารสุทธิปริทัศน์ 2562; 34:122-133.
- [18] ชุติกร เกษทอง. การรับรู้การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการในสังคมเครือข่ายออนไลน์ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. [การศึกษาเฉพาะบุคคลปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2553.
- [19] วรวิษณุ ศิริวิชชุ์กุล. การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร(IMC) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสิ่งหามิทรัพย์ในจังหวัดจันทบุรี. วารสาร มจร เลย ปริทัศน์ 2564; 3(2) :128-141.
- [20] ณฐวัฒน์ พระงามและจเร เกื้อนพวงแก้ว. การสื่อสารการตลาดดิจิทัลและส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 2563 : ฉบับที่ 5(2) : 11-17.
- [21] Meng Luo และ จริญญา ปานเจริญ. การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการผ่านสื่อดิจิทัลที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้แอปพลิเคชันวีแชท (Wechat) ของผู้บริโภคในมณฑลเสฉวน. วารสารสุทธิปริทัศน์ 2562; 109(34): 122-133.
- [22] ชนิกันต์ หนูทองคำ. การสื่อสารการตลาดในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์กับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรีสอร์ทเพื่อสุขภาพ(Retreat) ในจังหวัดกระบี่. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2561.
- [23] วุฒิ อำพันธ์. สื่อสังคมออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 13; 8-9 ธันวาคม 2559; มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: 2559; 1118-1127.
- [24] อาขวัญ พรหมรุ่งเรืองและจริญญา ปานเจริญ. การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการผ่านสื่อดิจิทัลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อโครงการที่อยู่อาศัยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต; 2563.
- [25] บุรินทร์ ดิษฐมา. อิทธิพลของการสื่อสารการตลาดแบบครบวงจรและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีผลต่อการกลับมาเลือกใช้บริการจองที่พักผ่านแอปพลิเคชันข้า: กรณีศึกษานักท่องเที่ยวที่เลือกเข้าพักในเขตจังหวัดกระบี่. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2563.

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้าน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

The Development of Learning Management Model Based on Task-Based Learning Using Cooperative Learning and Flipped Classroom Techniques to Develop Chinese Speaking Skills and Cultural Understanding in Upper Secondary School Students

ฐิติมนินทร์ ชูประดิษฐ์¹ และ ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเฏิน²
Thitimunin Chupradit¹ and Chanasith Sithsungnoen²

¹หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม 73000

²สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม 73000

¹Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom 73000

²Division of Curriculum and Supervision, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom 73000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: wangleeyuan@gmail.com

Received: 11 January 2024, Revised: 12 March 2024, Accepted: 21 May 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีการวิจัยเป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ และครูผู้สอนภาษาจีน และกลุ่มเป้าหมายในการสอบถามความคิดเห็น คือ นักเรียนแผนกศิลป์ภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์ 3) ประเด็นสนทนากลุ่ม 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน และ 5) แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้าน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นการศึกษาด้วยตนเอง (Self-study) ขั้นที่ 2 ขั้นตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ขั้นที่ 3 ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 4 ขั้นดำเนินงานกิจกรรมกลุ่ม ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบ สรุปและประเมินการใช้ภาษาและความเข้าใจทางวัฒนธรรม และ ขั้นที่ 6 ขั้นสรุปและประเมินการทำงานกลุ่ม 4) การวัดและประเมินผล และ 5) ปัจจัยสนับสนุน
2. ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ห้องเรียนกลับด้าน ทักษะการพูดภาษาจีน ความเข้าใจทางวัฒนธรรม

Abstract

The purpose of this study was to develop and find the quality of learning management model based on task-based learning using cooperative learning and flipped classroom techniques to develop Chinese speaking skills and cultural understanding in upper secondary school students. Learning management Methods of conducting research in the form of research and development. The target group for interview were deputy director for academic affairs, Chinese lecturers and Chinese teachers. The target group for survey opinion were Matthayom 4-6 students in Arts-Chinese program.

The research instruments were 1) a document analysis form 2) and interview form 3) a group discussion question 4) a student opinion questionnaire and 5) a quality of the learning management model assessment form. The statistics used in the research were percentage, mean (M), standard deviation (S.D.) and content analysis.

The results of the research indicated as follows:

1) Learning management model consisted of five elements of the model: 1) Principles 2) Objectives 3) A 6-step learning management process (Step 1: Self-study, Step 2: Assessment, Step 3: Pre-task, Step 4: Group activity, Step 5: Language and cultural understanding evaluation, Step 6: Conclusion of cooperation and evaluation) 4) Measurement and evaluation 5) Supporting factors.

2) The evaluation results quality of the learning management model were found to be at the highest level of quality.

Keywords: Task-based Learning Management, Co-operative Learning Techniques, Flipped Classroom, Chinese Speaking Skills, Cultural Understanding

บทนำ

ภาษาจีนนับเป็นภาษาที่สามหรือภาษาต่างประเทศที่สองที่มีผู้เลือกเรียนมากที่สุดรองจากภาษาอังกฤษ รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้เรียนและประชาชนมีความสามารถในการใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สถานศึกษาต่าง ๆ สามารถนำไปปรับใช้กับสภาพการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะและสามารถสื่อสารภาษาจีนขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ความสามารถและทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน และการแสดงออก การใช้ภาษาจีนในการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจึงเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบและสาระสำคัญของการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทักษะการพูดซึ่งเป็นทักษะหนึ่งของการสื่อสาร ผู้พูดไม่เพียงแต่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการออกเสียงและความหมายของถ้อยคำที่เปล่งออกไปเท่านั้น หากแต่ยังต้องมีความเข้าใจในของถ้อยคำและคำนี้ถึงเหมาะสมของบริบทและวัฒนธรรมของภาษานั้น ๆ ด้วย ดังนั้นในการเรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศทั้งหลักภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ควรต้องเรียนรู้ควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งก็คือการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนสอนทักษะการพูดจึงควรสอดแทรกการสอนวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและ ดังนั้นการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาจีนจึงควรใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง จินตนา วิเศษจินดาและสมพงษ์ จิตระดับ [1] ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ครูควรใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่มด้วยกิจกรรมที่มีหลากหลายและสอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน อีกทั้งควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาจีนในการสื่อสารมากที่สุด และสอดแทรกวัฒนธรรมเจ้าของภาษาเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิบัติภาระงานผ่านการเรียนรู้ประสบการณ์จริง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนใช้ภาษาเป้าหมายโดยเน้นการสื่อความหมายเพื่อบรรลุงานที่ได้รับมอบหมาย เสริมสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริง จากการเจรจาแลกเปลี่ยน การสลับบทบาท และการทำภาระงานในกรอบเวลาที่กำหนด เป้าหมายของการปฏิบัติภาระงาน คือเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของการใช้ภาษา กล่าวคือเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาที่ป้อนและสร้างผลผลิตทางภาษาได้ อีกทั้งยังมีการประเมินผลผลิตจากการปฏิบัติภาระงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง [2-3] ภาระงานจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ความแตกต่างของภาระงานแต่ละประเภทยังมีส่วนช่วยในการฝึกฝนและพัฒนา

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการสอนที่มีกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กัน ส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสามารถส่งเสริมทักษะการพูดและความเข้าใจทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้แบบร่วมมือยังก่อให้เกิดการระดมความคิดเห็น นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกันขบคิดวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจอีกด้วย ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาความเข้าใจทางวัฒนธรรม ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาทางวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมายผ่านสื่อต่าง ๆ และต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ประเด็นทางวัฒนธรรมจากสิ่งที่ได้เรียนรู้

ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนมุมมอง ความคิดที่หลากหลายจากสมาชิกที่มีความรู้และแนวความคิดที่แตกต่างกัน ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจต่อเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่เรียนได้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ความรู้ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงแคในห้องเรียนอีกต่อไป ผู้เรียนสามารถสืบค้น และเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่มากมายหลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เป็นช่องทางที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน หรือ “Flipped Classroom” ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยี การเรียนการสอนที่ทันสมัยและการให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและก่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) จึงกลายเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ถูกกล่าวถึงมากในปัจจุบัน [4] ห้องเรียนกลับด้านจึงเป็นแนวทาง ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกลงมือปฏิบัติจริงด้วย ตนเองแล้วนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานมาผสานเข้ากับการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ และเสริมด้วยเทคนิคห้องเรียนกลับด้าน จึงเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับ การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

จากปัญหา สภาพการณ์ ความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการพูดภาษาจีนควบคู่ไปกับ ความเข้าใจทางวัฒนธรรมที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์สอนภาษาจีนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อเป็นต้นแบบและเป็นแนวทางในการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและ ห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็น (Need Assessment Analysis : NA) ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ นโยบายการศึกษา ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ปีการศึกษา 2563 2) ศึกษาหลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีน แนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจทางวัฒนธรรม และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ 3) ศึกษาความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ โดยสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนจำนวน 5 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) เกี่ยวกับความต้องการในการเรียนรู้โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทาง วัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยและเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดรายละเอียด ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-นามสกุลผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน ประสบการณ์การทำงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอนทักษะการพูดและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา

1.3 ร่างแบบสัมภาษณ์ โดยมีข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open-end Form) และมีสาระครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Protocol) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ โดยถามข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ-นามสกุลผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้น ภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจ ทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเด็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหา ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาจีน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอนจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษาจำนวน 1 คน ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

1.6 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

โดยผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมประเด็นคำถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาในปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ และอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนในอุดมคติของผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการสอนจริงได้สูงสุด

1.7 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เกี่ยวกับความต้องการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

2.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โดยศึกษาแนวทางและวิเคราะห์เนื้อหา ในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามความคิดเห็นที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ คือ 1) เพศ และ 2) ระดับชั้น มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ โดยข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาจีน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอน จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

2.5 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

โดยผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมประเด็นคำถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

2.6 จัดทำเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร ดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยตนเองใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ 3) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ โดยสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนแผนกภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (ฝ่ายมัธยม) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ (%) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 2 การพัฒนา (Design & Development: D) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการศึกษา ในขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็น (Analysis : A) มากำหนดกรอบแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วนำไปปรับปรุง

แก้ไขตามข้อเสนอแนะ และดำเนินการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion : FGD) จำนวน 7 คน เพื่อวิพากษ์และตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม รวมถึงความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ในงานวิจัย แล้วปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

ขั้นที่ 3 การประเมิน (Evaluation : E) ประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (Likert Five Rating Scales) ตรวจสอบความสอดคล้องโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้ข้อสรุป ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาหลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้ 1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบระบบการเรียนการสอนตามขั้นตอนการออกแบบระบบการเรียนการสอน ADDIE Model ที่ปรับปรุงโดย Kevin Kruse [5] โดยผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และปัจจัยสนับสนุน 2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนแบบเน้นภาระงานของ Willis [6], Ellis [7], Nunan [8], ศศิณัฐ์ สรรคบุรณรักษ์ [9] และพรณัส ทับทิมอ่อน [10] สรุปขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานได้ 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการปฏิบัติการงาน ขั้นตอนดำเนินการ (During- task) และขั้นตรวจสอบการใช้ภาษา (Language - analysis) 3) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของ Johnson และ Johnson [11] Tenenberg และ Smith, อ้างถึงใน ปทีป เมธาคุณวุฒิ [12] และ อารณ ใจเที่ยง [13] สรุปได้ว่าองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ประการ คือ 1) ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยกันในทางบวก 2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน 3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน 4) การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะทำงานกลุ่มย่อย และ 5) มีกระบวนการกลุ่ม 4) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้าน เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคห้องเรียนกลับด้านจากงานวิจัย 3 ชิ้น ของกิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์ [14] ขนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน [4] และณรัช ไชยชนะ [15] ซึ่งสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคห้องเรียนกลับด้านแบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ คือ การเรียนรู้นอกชั้นเรียนกับการเรียนรู้นในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนสำคัญอยู่ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การเรียนรู้นอกชั้นเรียน มีหนึ่งขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าก่อนเรียนผ่านแหล่งเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียม การเรียนรู้นในชั้นเรียน มี 5 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นของผู้เรียน ขั้นตอนที่ 3 ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ขั้นตอนที่ 4 สรุปเนื้อหาที่เรียน ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน 5) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีน หลักการสอนทักษะการพูดที่ดีควรเป็นการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนที่เป็นกิจกรรมของการฝึกปฏิบัติในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ผ่านการฝึกฝนสื่อสารที่ใกล้เคียงหรือเสมือนกับการสื่อสารจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การเลือกใช้วิธีในการเรียนการสอน ควรมีเป้าหมายเพื่อฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารโดยใช้คำศัพท์ หลักไวยากรณ์ และเนื้อหาในบทเรียน อีกทั้งการฝึกฝนควรเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน จากง่ายไปยาก [16-19] 6) แนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจทางวัฒนธรรม แนวทางสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาความเข้าใจความต่างทางวัฒนธรรม คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาทางวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมายผ่านสื่อที่หลากหลาย หัวใจสำคัญ คือ ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ประเด็นทางวัฒนธรรมจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ และกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ และร่วมกันอภิปรายประเด็นทางวัฒนธรรม [20-24]

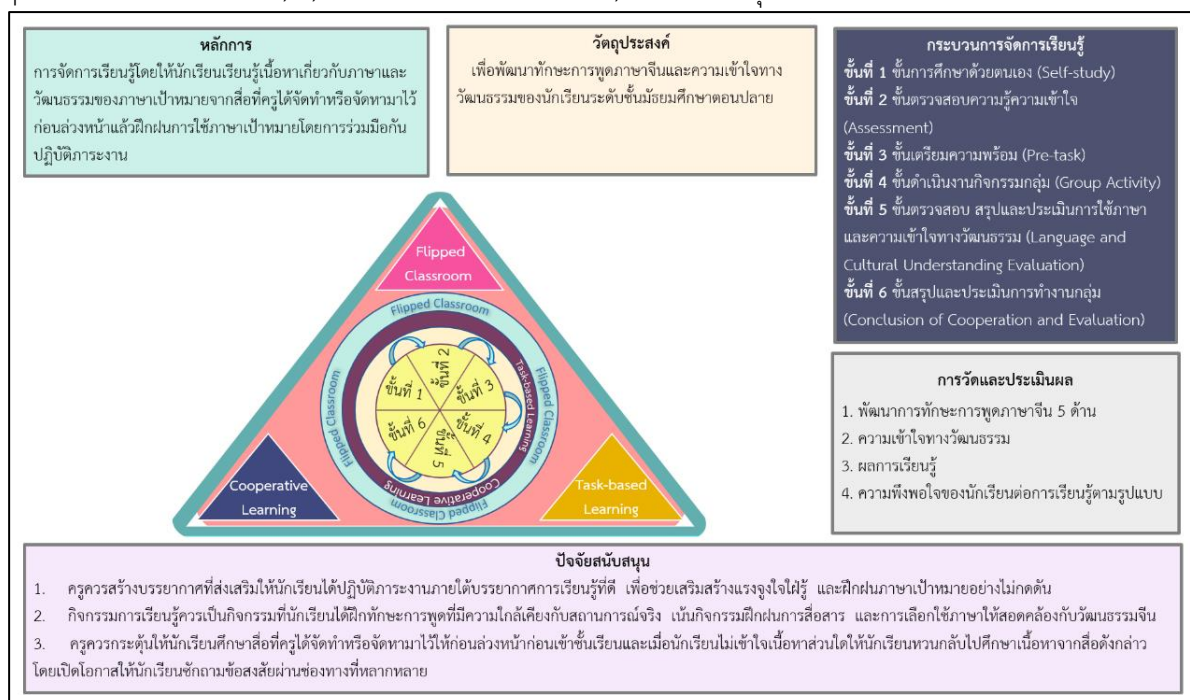
1.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 5 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ และครูผู้สอนภาษาจีนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาจีน มีดังนี้ 1) ความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ทักษะการพูดให้แก่ผู้เรียนควรเป็นการจัดการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนที่ให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยผู้สอนต้องกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนการพูด สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการพูดควรมีความหลากหลาย การวัดและประเมินผลทักษะการพูดภาษาจีนควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสามารถทำได้หลากหลายวิธี โดยเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบรูบริค ซึ่งแบ่งออกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการออกเสียง ด้านน้ำเสียง ด้านการใช้คำศัพท์ ด้านความคล่องแคล่วในการพูด

ด้านสีหน้าท่าทาง 2) ความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมควรบูรณาการวิธีการสอนที่หลากหลาย โดยมีการบรรยาย การอภิปราย การเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของวัฒนธรรมไทยและจีน การใช้สถานการณ์จำลองและกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมทั้งในและนอกห้องเรียน แหล่งการเรียนรู้ที่ดี คือ สถานที่ที่นักเรียนได้สัมผัสกับวัฒนธรรมจีนโดยตรง ส่วนสื่อที่ใช้ เป็นคลิปวิดีโอและรูปภาพต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีน ซึ่งนักเรียนจะได้เห็นภาพและสถานการณ์จริง การวัดและประเมินผลความเข้าใจทางวัฒนธรรมสามารถทำได้โดยการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบ หรือการวัดจากชิ้นงาน โดยหากเน้นทักษะการพูด อาจวัดโดยประเมินจากการพิจารณาว่านักเรียนสามารถสอดแทรกวัฒนธรรมเข้าไปในบทสนทนาได้ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

1.3 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ สรุปได้ว่า 1) เนื้อหาที่นักเรียนต้องการให้นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มากที่สุด คือ การพูดคุยและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงความขอบคุณ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 70.97 2) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการให้นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มากที่สุด คือ กิจกรรมเกม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 56.45 3) สื่อ/เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการให้นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มากที่สุด คือ ภาพยนตร์ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 79.03 4) การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการให้นำมาใช้มากที่สุด คือ ประเมินจากการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการจัดการเรียนการสอน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 75.81

2. ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นการศึกษาด้วยตนเอง (Self-study) ขั้นที่ 2 ขั้นตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ (Assessment) ขั้นที่ 3 ขั้นเตรียมความพร้อม (Pre-task) ขั้นที่ 4 ขั้นดำเนินงานกิจกรรมกลุ่ม (Group Activity) ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบ สรุปและประเมินการใช้ภาษาและความเข้าใจทางวัฒนธรรม (Language and Cultural Understanding Evaluation) ขั้นที่ 6 ขั้นสรุปและประเมินการทำงานกลุ่ม (Conclusion of Cooperation and Evaluation) 4) การวัดและประเมินผล และ 5) ปัจจัยสนับสนุน

รูปที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้าน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน พบว่า คุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.31$) โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของทุกรายการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมี 3 รายการ คือ 1) องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบมีความสัมพันธ์ สอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน ($M = 5.00$, $SD = 0.00$) 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนครบถ้วน ($M = 5.00$, $SD = 0.00$) และ 3) ปัจจัยสนับสนุนมีความเหมาะสม สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ ($M = 5.00$, $SD = 0.00$) แสดงว่าภาพรวมของคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับคุณภาพ
1. ความเหมาะสมของความเป็นมาและความสำคัญ	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของแนวคิด หลักการ และทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการสอน			
3.1 องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบมีความสัมพันธ์ สอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 หลักการของรูปแบบมีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ แสดงให้เห็นจุดเน้นของการเรียนการสอน	4.86	0.38	มากที่สุด
3.3 วัตถุประสงค์มีความเหมาะสม ชัดเจน แสดงถึงเป้าประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ตัวผู้เรียน	4.86	0.38	มากที่สุด
3.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนครบถ้วน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละขั้นตอนมีระยะเวลาที่เหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด
3.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน สามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์	4.86	0.38	มากที่สุด
3.7 วิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.71	0.49	มากที่สุด
3.8 ปัจจัยสนับสนุนมีความเหมาะสม สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.84	0.31	มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.84$, $SD = 0.31$) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ทิศนา ขวมนิ [25] ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการที่จำเป็นต่อการสร้างระบบระบบใดระบบหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายของระบบ การศึกษาหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การประมวลสภาพการณ์และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกำหนดองค์ประกอบของระบบและการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ รวมถึงการเขียนผังของระบบ การทดลอง การประเมินผลของระบบและการปรับปรุงระบบ เพื่อให้การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยดำเนินการออกแบบระบบการเรียนการสอนตามขั้นตอนการออกแบบระบบการเรียนการสอน ADDIE Model ที่ปรับปรุงโดย Kevin Kruse [5] โดยในขั้นแรกมีการประเมินความต้องการจำเป็น ตลอดจนศึกษาและวิเคราะห์หลักการและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน และศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับ

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและนำไปใช้ในการสังเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับสภาพการณ์ บริบททางการศึกษาและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสูงสุด นอกจากนี้ ในขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ยังมีการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion : FGD) ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาจีน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม รวมถึงความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ในงานวิจัยอีกด้วย ซึ่งขั้นตอนนี้นับเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนสำคัญ เพราะการสนทนากลุ่มถือได้ว่าเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างครบถ้วน ได้รับข้อมูลที่มีความหลากหลาย ครอบคลุม มีความลึกซึ้งและเชื่อถือได้ [26]

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ก่อนนำรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปใช้ในสถานศึกษา ผู้สอนควรศึกษาแนวทางในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านไปใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้เป็นแนวทางเดียวกัน และควรจัดเตรียมสื่อการสอนที่เสนอไว้ในแผนการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน จัดเตรียมเครื่องมือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่ต้องใช้ให้ครบถ้วน ตลอดจนศึกษาและทำความเข้าใจในบทบาทของตนเองให้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนารูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมให้แก่แก่นักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับชั้นประถมศึกษา ระดับชั้นอุดมศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนในที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกระดับชั้นและสอดคล้องกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] จินตนา วิเศษจินดา และ สมพงษ์ จิตระดับ. แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย. Veridian E-Journal. 2561; 2: 445-455.
- [2] Nunan, D. Designing tasks for the communicative classroom. Cambridge: Cambridge University Press; 1989.
- [3] Van den Branden, K. Task-based language teaching: from theory to practice. Cambridge: Cambridge University Press; 2006.
- [4] ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2560; 3:1-12.
- [5] Kruse, Kevin. Instruction to Instructional Design and the ADDIE Model. [Internet]. 2008. Accessed 31 May 2021. Available from <http://www.transformativedesigns.com/idsystems.html>.
- [6] Willis, J. A. Framework for Task-based Learning. London: Longman; 1996.
- [7] Ellis, R. Task-based Language Learning and Teaching. New York: Oxford University Press; 2003.
- [8] Nunan, D. Task-based Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press; 2004.
- [9] ศศิณัฐ์ สรรคบุรณรักษ์. การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาจีนเพื่อความเข้าใจสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2559.
- [10] พรณภัส ทับทิมอ่อน. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษแบบเน้นภาระงานร่วมกับบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2563.
- [11] Johnson, D. W., Johnson, R., & Holubec, E. Cooperative in the Classroom. Minnesota : Interaction Book; 1993.
- [12] ปทีป เมธาคณวุฒิ. การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2544.
- [13] อารมณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์; 2550.
- [14] กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์. การพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้กลับด้านตามกรอบแนวคิดที่แพคและทฤษฎีขยายความคิดสำหรับครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558.
- [15] ณรัช ไชยชนะ. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านโดยใช้การสอบแบบเห็นโจทย์ล่วงหน้าร่วมกับการทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2561.

- [16] Finocchiaro, M., & Brumfit, C. The functional-notional approach: from theory to practice. New York: Oxford University Press; 1983.
- [17] Richards, J.C., & Schmidt, R. Longman Dictionary of Applied Linguistics and Language Teaching. Harlow: Longman; 2002.
- [18] Lü, B. Chinese, & Teaching Chinese as a Second Language. Peking : Peking University Press; 2007. (in Chinese)
- [19] Yang, H. Pedagogy of Listening, & Speaking for Teaching Chinese as a Second Language. (3rd ed.). Peking : Peking Language and Culture University Press; 2021. (in Chinese)
- [20] Dema, O., & Aleidine J. M. Teaching culture in the 21st century language classroom. In Tatiana Sildus (ed.), Touch the world: Selected papers from the 2012 central states conference on the teaching of foreign languages, 75–91. Eau Claire, WI: Crown Prints; 2012.
- [21] Yi, Q. Culture Understanding in Foreign Language Teaching. English Language Teaching, 2010;4, 58–61.
- [22] Pratama, I. D. Active Learning Strategies in Teaching Cross Cultural Understanding for English Education Students. EduLite Journal of English Education Literature and Culture, 2017;1,303-316.
- [23] ประกาศิต สิทธิจิตกุล. English for cross-cultural understanding. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2562.
- [24] Han, J., & Zhang, L. Teaching Culture in TEFL. Creative Education. 2020;11, 447-451.
- [25] ทิศนา แหมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย; 2563.
- [26] เก็จกนก เอื้อวงศ์. การสนทนากลุ่ม: เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 2562;1:17 – 30.

การศึกษาและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด

Education and Development of a Model of Promotion and Support for Graduate Students Phetchaburi Rajabhat University Graduated within the Time Specified by the Course

จิรปริยา จุ้ยแจ่ง
Jirapreya Juyjaeng

นักวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Academic Service Officer, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: chaon1559@gmail.com

Received: 27 February 2024, Revised: 10 April 2024, Accepted: 21 June 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด 2) พัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด และ 3) ประเมินผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 195 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 6 หลักสูตร จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษเอกสารและเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ 4 ข้อ 2) ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ 7 ข้อ 3) ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ 4 ข้อ 4) ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา 5 ข้อ และ 5) ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา 6 ข้อ ตามลำดับ

2. จากแนวทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด สามารถพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ 5 ข้อ 2) ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3 ข้อ 3) ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3 ข้อ 4) ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา 4 ข้อ และ 5) ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา 3 ข้อ ตามลำดับ

3. ผลการประเมินการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.66$, S.D.= 0.69) 2) ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.61$, S.D.= 0.82) 3) ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแล การให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.79) 4) ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.43) และ 5) ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.71) ตามลำดับ

คำสำคัญ : รูปแบบส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สำเร็จการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study a model for promoting and supporting graduate student at Phetchaburi Rajabhat University to graduate within the time specified by the program, 2) develop a model for promoting and supporting graduate students at Phetchaburi Rajabhat University to graduate within the time specified by the program, and 3) evaluate the development of a model for promoting and supporting graduate students at Phetchaburi Rajabhat University to graduate within the time specified by the program. This study was a development research. The sample group consisted of 195 graduate students at Phetchaburi Rajabhat University, currently studying and the professors responsible for the curriculum and regular instructors from 6 programs of 15 graduate studies at Phetchaburi Rajabhat University. The tools used for collecting data including a questionnaire and an interview form. The data were collected by studying documents and from interviewing and using a questionnaire. Statistics used in data analysis included percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results revealed that:

1. The model for promoting and supporting graduate students in all 5 aspects was at the highest level. They could be arranged in descending order of their means as follows: 1) 4 items of thesis advising plan, 2) 7 items of thesis advising and controlling operation, 3) 4 items of evaluation of thesis advising and controlling operation process, 4) 5 items of advisors' thesis advising techniques, and 5) 3 items of students' potential development.

2. From the study of the model for promoting and supporting graduate students at Phetchaburi Rajabhat University to graduate within the time specified by the program, the components of developed model for promoting and supporting graduate students at Phetchaburi Rajabhat University to graduate within the time specified by the program could be arranged in descending order of their means as follows: 1) 5 items of thesis advising and controlling operation, 2) 3 items of thesis advising plan, 3) 3 items of evaluation of thesis advising and controlling operation process, 4) 4 items of advisors' thesis advising techniques, and 5) 3 items of students' potential development.

3. The results of evaluating the development of a model for promoting and supporting graduate students at Phetchaburi Rajabhat University to graduate within the time specified by the in all 5 aspects were at the highest level. They could be arranged from the highest to the lowest means as follows: 1) the aspect of thesis supervising and advising operation ($\bar{x} = 4.66$, S.D.= 0.69), 2) the aspect of thesis advising plan ($\bar{x} = 4.61$, S.D.= 0.82), 3) the aspect of evaluation of thesis advising and controlling operation process ($\bar{x} = 4.50$, S.D.= 0.79), 4) the aspect of advisors' thesis advising techniques ($\bar{x} = 4.46$, S.D.= 0.43), and 5) the aspect of students' potential development.

Keywords : Model of Promotion and Support, Graduate Students, Graduated

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้น กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ หลักสูตรมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนามหาบัณฑิต ให้มีองค์ความรู้ใหม่และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

การจัดทำหลักสูตรทุกหลักสูตรมีกระบวนการสร้างหลักสูตร โดยกำหนดแผนการศึกษา กำหนดระยะเวลาการศึกษาไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี แต่ใช้ระยะเวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 กำหนดระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาโท ให้ใช้ระยะเวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปีการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) [1]

แม้ว่าจะมีระเบียบกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาไว้อย่างชัดเจน แต่ยังมีนักศึกษาระดับบัณฑิตจำนวนไม่น้อยที่ใช้ระยะเวลาการศึกษาเกินกว่าที่โครงสร้างแผนการศึกษาของหลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งเห็นได้จากงานวิจัยของ สุมาลี สังข์ศรี [2] ทำการศึกษาเกี่ยวกับระบบบริการสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาบริการสนับสนุนการศึกษาพบว่านักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรของ มสธ.เสนอแนวทางการพัฒนาบริการการศึกษาในแต่ละด้านใกล้เคียงกัน เช่น ด้านการลงทะเบียน ควรมีการแจ้งเตือนนักศึกษาทุกคนก่อนเวลา ด้านการทบทวนนิพนธ์อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการทำวิทยานิพนธ์ ทุกขั้นตอนและรูปแบบ บริการสนับสนุนการศึกษาที่จะช่วยให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเรียนได้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยบริการ 3 ระยะตลอดช่วงการเรียนในระบบการศึกษาทางไกล คือ ระยะก่อนศึกษา ระยะระหว่างศึกษา และระยะการประเมินผลการศึกษา โดยในแต่ละระยะประกอบด้วยบริการย่อย ๆ อีกหลายบริการ และ Milman and others [3] ทำการศึกษาเกี่ยวกับ Online master's students'

perceptions of institutional supports and resources: Initial survey results ผลการวิจัยพบว่า ในด้านบริการช่วยเหลือทางวิชาการ นักศึกษาให้ความสำคัญกับบริการด้านการได้รับการช่วยเหลือจากอาจารย์ การได้รับคำแนะนำทางวิชาการจากมหาวิทยาลัย การบริการห้องสมุด และการปฐมนิเทศออนไลน์

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์และปัจจัยหลายอย่างที่มาส่งเสริมและสนับสนุนในการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาดังนี้ รูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเป้าหมายและตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยเรื่องนี้ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม คือ

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 195 คน
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 6 หลักสูตร จำนวน 15 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 195 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 6 หลักสูตร จำนวน 15 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นชุดคำถามที่นักวิจัยจะนำมาใช้ในการสอบถามและบันทึกคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ในเชิงลึก (In-depth Interview) กับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ในการวิจัยในเรื่องนี้ โดยแบบสัมภาษณ์จะเน้นประเด็นรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยใช้แบบสอบถามที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามถึงความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ที่เป็นข้อเสนอแนะทั่วไป

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษานี้ ใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาสาระ ซึ่งสามารถวัดได้ครบถ้วนทั้งด้านสาระ และวัดได้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอน หรือกระบวนการ ตั้งแต่ขั้นต้นจนถึงขั้นสุดท้าย โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ทำได้โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระดังกล่าว จำนวน 3 ท่าน การพิจารณาเนื้อหาสาระของประเด็นคำถามที่สร้างขึ้นว่ามีความถูกต้อง และครบถ้วนหรือไม่ สำหรับการวัดความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และด้านโครงสร้าง ให้พิจารณาจากดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถาม และวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence index: IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ หากเนื้อหาสาระของข้อคำถาม วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของข้อคำถาม ให้ 1 คะแนน หากไม่แน่ใจว่าเนื้อหาสาระของข้อคำถาม ให้ 0 คะแนน หากเนื้อหาสาระของข้อคำถามไม่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของประเด็นคำถามให้ -1 คะแนน จากการนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องจากการคำนวณ $IOC = 0.98$ ซึ่งมีความเที่ยงตรงสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) การวัดความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ซึ่งใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ในการศึกษาใช้การวัดโดยวิธีการของครอนบาค ภายใต้เงื่อนไขว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ขึ้นอยู่กับค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างรายการ หรือภายใต้เงื่อนไขที่มีการสมมติว่าทุกรายการมีความเชื่อมั่นเท่ากัน และใช้ทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ราย ถ้าค่าสูงกว่า 0.70 ขึ้นไป เป็นเครื่องมือที่มีความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง ถ้าค่าอยู่ระหว่าง 0.50-0.65 มีความเชื่อมั่นปานกลาง หากค่าต่ำกว่า 0.50 ต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาสาระของประเด็นคำถามที่ทดสอบต่อไป ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability coefficients) เท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้มีความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data)

สถิติเชิงพรรณนาที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบไปด้วยร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Average) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยความถี่และร้อยละจะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 1 ที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และจะนำค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามความคิดเห็นในรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data)

สำหรับในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาจากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ในการวิจัยในเรื่องนี้ โดยแบบสัมภาษณ์จะเน้นประเด็นรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

ผลการวิจัย

1. การศึกษารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด

จากการศึกษารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด สามารถแสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. อาจารย์ที่ปรึกษามีการให้กำลังใจ	4.37	0.63	มากที่สุด
2. อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้ มีประสบการณ์สูง มองเห็นช่องทางต่าง ๆ ในการชี้แนะให้นักศึกษามีความเข้าใจ สามารถดำเนินการได้สำเร็จ	4.70	0.60	มากที่สุด
3. อาจารย์ที่ปรึกษามีการติดตามการทำวิทยานิพนธ์ ใช้ระบบเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุม	4.39	0.63	มากที่สุด
4. อาจารย์ที่ปรึกษาให้โอกาสในการปรึกษา จัดให้มีช่องทางและเวลาในการติดต่อปรึกษา	4.05	0.92	มาก
5. อาจารย์ที่ปรึกษามีการแนะนำแหล่งข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4.33	0.82	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.37	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษามีความรอบรู้ มีประสบการณ์สูง มองเห็นช่องทางต่าง ๆ ในการชี้แนะให้นักศึกษามีความเข้าใจ สามารถดำเนินการได้สำเร็จ อาจารย์ที่ปรึกษามีการติดตามการทำวิทยานิพนธ์ ใช้ระบบเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุม อาจารย์ที่ปรึกษามีการให้กำลังใจ อาจารย์ที่ปรึกษามีการแนะนำแหล่งข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และอาจารย์ที่ปรึกษาให้โอกาสในการปรึกษา จัดให้มีช่องทางและเวลาในการติดต่อปรึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักสูตรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดประเด็นของใจทกวิจัย	4.61	0.83	มากที่สุด
2. หลักสูตรมีการกำหนดตารางสอบโครงร่างและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับปฏิทินของงานประสานจัดการบัณฑิตศึกษา	4.63	0.82	มากที่สุด
3. หลักสูตรมีการกำหนดปฏิทินการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา	4.60	0.81	มากที่สุด
4. หลักสูตรกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษา และประกาศชี้แจงข้อกำหนดต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบ	4.60	0.86	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.61	0.82	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษได้แก่ หลักสูตรมีการกำหนดตารางสอบโครงร่างและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับปฏิทินของงานประสานจัดการบัณฑิตศึกษา หลักสูตรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดประเด็นของใจทกวิจัย หลักสูตรมีการกำหนดปฏิทินการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา และหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษา และประกาศชี้แจงข้อกำหนดต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีคู่มือการจัดทำวิทยานิพนธ์/คั่นคว้อิสระ ให้นักศึกษา	4.61	0.78	มากที่สุด
2. มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วม รับผิดชอบ ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา และการคั่นคว้อิสระ	4.62	0.77	มากที่สุด
3. อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์	4.60	0.80	มากที่สุด
4. มีการติดตามควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงาน	4.32	0.77	มากที่สุด
5. มีการให้ความเห็นชอบในการสอบวิทยานิพนธ์	4.31	0.81	มากที่สุด
6. อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นกรรมการสอบ และเข้าร่วมสอบวิทยานิพนธ์	4.64	0.82	มากที่สุด
7. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมรับผิดชอบและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับโครงร่างที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ	4.72	0.59	มากที่สุด
8. อาจารย์ที่ปรึกษามีการส่งเสริมให้หลีกเลี่ยงสิ่งผิด	4.71	0.60	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.57	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษา ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมรับผิดชอบและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับโครงร่างที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษามีการส่งเสริมให้หลีกเลี่ยงสิ่งผิด อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นกรรมการสอบ และเข้าร่วมสอบวิทยานิพนธ์ มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วม รับผิดชอบ ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา และการคั่นคว้อิสระ มีคู่มือการจัดทำวิทยานิพนธ์/คั่นคว้อิสระ ให้นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และที่ปรึกษาร่วมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ และมีการติดตามควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. มีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ล่าช้า/ไม่เป็นไปตามแผน	4.29	0.82	มากที่สุด
2. มีการติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์	4.62	0.83	มากที่สุด
3. มีการประเมินความก้าวหน้ามากำหนดกิจกรรมการติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาตามสภาพปัญหาของนักศึกษาแต่ละคน	4.59	0.85	มากที่สุด
4. มีการประเมินความก้าวหน้ามาปรับปรุงกิจกรรมการควบคุมให้งานวิจัยเสร็จทันตามกรอบระยะเวลาตามแผนการศึกษาของหลักสูตร	4.31	0.82	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.45	0.79	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา ได้แก่ มีการติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ มีการประเมินความก้าวหน้ามากำหนดกิจกรรมการติดตาม ความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาตามสภาพปัญหาของนักศึกษาแต่ละคน มีการประเมินความก้าวหน้ากิจกรรมการควบคุมให้งานวิจัยเสร็จทันตามกรอบระยะเวลาตามแผนการศึกษาของหลักสูตร และมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ล่าช้า/ไม่เป็นไปตามแผน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดงบประมาณทรัพยากรส่งเสริมการจัดบริการแก่นักศึกษา	3.92	1.17	มาก
2. การจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความต้องการของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมความเป็นพลเมืองดี	4.67	0.83	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมนันทนาการ ศิลปะและวัฒนธรรม และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.32	1.01	มากที่สุด
4. การสนับสนุนทุนการศึกษา	4.23	1.02	มากที่สุด
5. การสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศ	4.27	1.04	มากที่สุด
6. การส่งนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเทศ	4.31	0.73	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.29	0.91	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา ได้แก่ การจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความต้องการของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมความเป็นพลเมืองดี การจัดกิจกรรมนันทนาการ ศิลปะและวัฒนธรรม และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การส่งนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเทศ การสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศ และการสนับสนุนทุนการศึกษา ตามลำดับ

2. การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด

จากแนวทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด สามารถสรุปประเด็นการพัฒนา ได้ดังนี้

2.1 ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา มี 4 ข้อ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษากำหนดตารางเวลาการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา เปิดโอกาสในการเข้าถึงอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีหลากหลายช่องทาง และให้กำลังใจกับนักศึกษาเพื่อเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้ปรึกษาตลอดเวลา และอาจารย์ที่ปรึกษามีการแนะนำช่องทางการสืบค้นข้อมูลแหล่งข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา มี 3 ข้อ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาให้นักศึกษามาพบอาจารย์ที่ปรึกษาทุกบ่ายวันพุธ และวันเสาร์ อาจารย์ที่ปรึกษามีการกำหนดแผนและปฏิทินการให้นักศึกษาเข้ารับการปรึกษางานวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดประเด็นของใจทักวิจย และหลักสูตรมีการกำหนดตารางสอบโครงร่างและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับปฏิทินของงานประสานจัดการบัณฑิตศึกษา

2.3 ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา มี 5 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรมีการวางแผนระยะเวลาที่จับตามแผนของหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาดูตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมรับผิดชอบและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และมีการติดตามควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงาน

2.4 ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา มี 3 ข้อ ได้แก่ คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษา ต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรล่าช้าหรือไม่สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษามีการประเมินความก้าวหน้ากิจกรรมการควบคุมให้งานวิจัยเสร็จทันตามกรอบระยะเวลาตามแผนการศึกษาของหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษา มีการประเมินความก้าวหน้ามากำหนดกิจกรรมการติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาตามสภาพปัญหาของนักศึกษาแต่ละคน

2.5 ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา มีประเด็นในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา มี 3 ข้อ ได้แก่ คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรมีการสร้างกรอบความคิดงานวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำ มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความต้องการของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมความเป็นพลเมืองดี มีการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศ

3. การประเมินผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด

จากการนำแนวทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้มาปรับใช้ในงานบัณฑิตศึกษา สามารถประเมินผลทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด ได้ดังตาราง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดตารางเวลาการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา	4.38	0.63	มากที่สุด
2. เปิดโอกาสในการเข้าถึงอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีหลากหลายช่องทาง และให้กำลังใจกับนักศึกษาเพื่อเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำวิทยานิพนธ์	4.70	0.60	มากที่สุด
3. เปิดโอกาสให้ปรึกษาตลอดเวลา	4.41	0.63	มากที่สุด
4. มีการแนะนำช่องทางการสืบค้นข้อมูล แหล่งข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4.33	0.82	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.46	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การเปิดโอกาสในการเข้าถึงอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีหลากหลายช่องทาง และให้กำลังใจกับนักศึกษาเพื่อเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำวิทยานิพนธ์ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.70 รองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้ปรึกษาตลอดเวลา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.41 การกำหนดตารางเวลาการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.38 และมีการแนะนำช่องทางการสืบค้นข้อมูล แหล่งข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.33

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการกำหนดแผนและปฏิทินการให้นักศึกษาเข้ารับการปรึกษางานวิทยานิพนธ์	4.61	0.83	มากที่สุด
2. มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดประเด็นของโจทก์วิจัย	4.63	0.82	มากที่สุด
3. มีการกำหนดตารางสอบโครงร่างและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับปฏิทินของงานประสานจัดการบัณฑิตศึกษา	4.60	0.81	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.61	0.82	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดประเด็นของโจทก์วิจัย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 รองลงมาคือ มีการกำหนดแผนและปฏิทินการให้นักศึกษาเข้ารับการปรึกษางานวิทยานิพนธ์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 มีการกำหนดตารางสอบโครงร่างและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับปฏิทินของงานประสานจัดการบัณฑิตศึกษา มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา	4.72	0.59	มากที่สุด
2. มีการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ได้รับ การอนุมัติจากคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร	4.62	0.77	มากที่สุด
3. มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์	4.60	0.80	มากที่สุด
4. มีการติดตามควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงาน	4.71	0.60	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.66	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 รองลงมาคือ มีการติดตามควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 มีการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรล่าช้าหรือไม่สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด	4.31	0.82	มากที่สุด
2. มีการประเมินความก้าวหน้ากิจกรรมการควบคุมให้งานวิจัยเสร็จทันตามกรอบระยะเวลาตามแผนการศึกษาของหลักสูตร	4.62	0.83	มากที่สุด
3. มีการประเมินความก้าวหน้ากำหนดกิจกรรมการติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาตามสภาพปัญหาของนักศึกษาแต่ละคน	4.59	0.85	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.50	0.79	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการประเมินความก้าวหน้ากิจกรรมการควบคุมให้งานวิจัยเสร็จ

ทันตามกรอบระยะเวลาตามแผนการศึกษาของหลักสูตร มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 รองลงมาคือ มีการประเมินความก้าวหน้ากำหนดกิจกรรมการติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาตามสภาพปัญหาของนักศึกษาแต่ละคน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ล่าช้า/ไม่เป็นไปตามแผน มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. มีการสร้างกรอบความคิดงานวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำ	4.32	0.80	มากที่สุด
2. มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความต้องการของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมความเป็นพลเมืองดี	4.67	0.83	มากที่สุด
3. มีการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศ	4.31	0.73	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.43	0.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความต้องการของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมความเป็นพลเมืองดี มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ มีการสร้างกรอบความคิดงานวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศ มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31

อภิปรายผล

จากการศึกษา พัฒนา และประเมินผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนดครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีประเด็นการเปิดโอกาสในการเข้าถึงอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีหลากหลายช่องทาง และให้กำลังใจกับนักศึกษาเพื่อเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำวิทยานิพนธ์ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ปรึกษาตลอดเวลา มีการกำหนดตารางเวลาการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา และมีการแนะนำช่องทางการสืบค้นข้อมูล แหล่งข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด [4] เกี่ยวกับเทคนิคการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ด้านแผนงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดประเด็นของใจทห้วิจัย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีการกำหนดแผนและปฏิทินการให้นักศึกษาเข้ารับการปรึกษางานวิทยานิพนธ์ มีการกำหนดตารางสอบโครงร่างและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับปฏิทินของงานประสานจัดการบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับ จิตรรดี ตันติชลาภรณ์ [1] เกี่ยวกับ การควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา

ด้านการดำเนินการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีการติดตามควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงาน มีการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร และมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ สอดคล้องกับ วาสนา วงศ์ชนะ และชนัญญา มิ่งาม [5] ได้ทำการศึกษาเรื่อง สาเหตุและแนวทางการแก้ไขการสำเร็จการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดของมหาบัณฑิต: กรณีศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์ และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า มีแนวทางในการแก้ปัญหาการสำเร็จการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด คือ 1) หลักสูตรควรกำหนดระยะเวลาในขั้นตอนต่าง ๆ ให้ชัดเจน 2) หลักสูตรควรมีกระบวนการติดตามนักศึกษาโดยจัดโครงการติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์อย่างจริงจัง 3) หลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษาควรประชาสัมพันธ์แหล่งทุนที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ให้นักศึกษาทราบ

ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา มีการประเมินความก้าวหน้ากิจกรรมการควบคุมให้งานวิจัยเสร็จทันตามกรอบระยะเวลาตามแผนการศึกษาของหลักสูตร มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีการประเมินความก้าวหน้ามา

กำหนดกิจกรรมการติดตามความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาตามสภาพปัญหาของนักศึกษาแต่ละคน และมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ล่าช้า/ไม่เป็นไปตามแผน สอดคล้องกับ จิตร์ดี ตันติคชาภรณ์ [6] เกี่ยวกับการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา

ด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ในการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษา มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความต้องการของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมความเป็นพลเมืองดี มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีการสร้างกรอบความคิดงานวิจัยที่ถูกต้อง และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศ สอดคล้องกับศศิธร สุพันธ์ [7] ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาโครงการศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ ของนิสิตบัณฑิตศึกษาโครงการศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านผู้เรียน 2) ปัจจัยด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย 3) ปัจจัยด้านหลักสูตรและการสอน 4) ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ 5) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 คณะกรรมการประจำหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามีความล่าช้า และร่วมกันวางแผนในการช่วยเหลือให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด

1.2 คณะกรรมการประจำหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษา ควรร่วมกันจัดทำตารางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ และตารางการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์และสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับตารางของงานประสานจัดการบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2.2 การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ; 2560.
- [2] สุมาลี สังข์ศรี. ระบบบริการสนับสนุนการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 2561; 11(1) : 1237-1251.
- [3] Milman, N. B. and others. "Online master's students' perceptions of institutional supports and resources: Initial survey results." Online Learning 2015, 19(4): 23-66.
- [4] บุญชม ศรีสะอาด. บทบาท แนวปฏิบัติ หลักยึดและเทคนิคของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์. วารสารการพัฒนการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2553; 16(14): 3.
- [5] วาสนา วงศ์ชนะ และชนัญญา มีงาม. สาเหตุและแนวทางการแก้ไขการสำเร็จการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดของมหาบัณฑิต: กรณีศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2562.
- [6] จิตร์ดี ตันติคชาภรณ์. (ม.ป.ป.) การควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.sc.su.ac.th/knowledge/pdca06.pdf>
- [7] ศศิธร สุพันธ์. ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาโครงการศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา 2561; 7(1): 198-223.

การประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ดในการบริหารจัดการระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Application of QR Code for Hot Air Oven Reservation Management System of the Faculty of Science and Technology, Phetchaburi Rajabhat University

สืบศักดิ์ ลีลาอัมพรสิน

Suebsak Leela-ampornsin

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Science and Technology Department, Faculty of Science and Technology, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: suebsak.lee@mail.pbru.ac.th

Received: 15 March 2024, Revised: 22 May 2024, Accepted: 25 July 2024

บทคัดย่อ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับให้บริการในด้านต่าง ๆ ผ่านการใช้คิวอาร์โค้ด ชี้ให้เห็นว่าคิวอาร์โค้ดสามารถใช้ในการให้บริการในหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและประเมินระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์และนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเหมาะสมของระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.45) และ 2) ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อระบบการจองในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.42)

คำสำคัญ : การประยุกต์ใช้ คิวอาร์โค้ด การบริหารจัดการระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน

Abstract

The purposes of this study were to: 1) create and evaluate a hot air oven reservation system using a QR code; and 2) study users' satisfaction with the hot air oven reservation system using a QR code. The samples used in this study were instructors and undergraduate students in the Faculty of Science and Technology, Phetchaburi Rajabhat University, in the first semester of the academic year 2023, totaling 24 samples. The research instruments were the hot air oven reservation system with a QR code and a questionnaire on the satisfaction of users toward the hot air oven reservation system with a QR code. The data were analyzed using percentages, means, and standard deviations. The research results revealed that 1) the suitability of the hot air oven reservation system with a QR code evaluated by experts was at the highest level as a whole ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.45) and 2) users were satisfied with the hot air oven reservation system with a QR code as a whole at the highest level ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.42).

Keywords: Application, QR Code, Hot Air Oven Reservation Management System

บทนำ

ในปัจจุบันการเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่หลายหน่วยงานตระหนักและให้ความสำคัญ โดยมุ่งเน้นเป้าหมายเกี่ยวกับการให้บริการและเป้าหมายด้านสังคมที่ต้องการจะทำให้กระบวนการในการบริหารจัดการนั้นเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ดังที่อภิขล ทองมั่ง กำเนิดวิภาและเสาวลักษณ์ ยกฉวี [1] กล่าวไว้ว่าเนื่องจากเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ทำให้ชีวิตของมนุษย์ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีในการใช้ชีวิตประจำวัน เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทอย่างแพร่หลาย

ไม่ว่าจะเป็นในองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชน โดยเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ มากมายต่อองค์กรนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บข้อมูล การสืบค้นข้อมูล การประชาสัมพันธ์ การประมวลผลข้อมูล ฯลฯ การเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กรมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภายในองค์กร ก่อให้เกิดความรวดเร็ว ความสะดวกและความมั่นคงขององค์กร เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศส่งผลกระทบต่อการทำงานของพนักงานในแต่ละหน่วยงานมากขึ้น องค์กรต่าง ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีโดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในองค์กร ซึ่งเทคโนโลยีในปัจจุบันมีอยู่อย่างหลากหลาย เทคโนโลยีทางด้านระบบคิวอาร์โค้ด (QR Code System) เป็นเทคโนโลยีพื้นฐานที่สำคัญที่สามารถพบเห็นอยู่ในโฆษณา สินค้าหรือในสื่อต่าง ๆ โดยซ่อนความหมายและรายละเอียดที่ต้องการแสดงเอาไว้และสามารถอ่านได้โดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรืออุปกรณ์ที่ติดตั้งโปรแกรมการอ่านคิวอาร์โค้ด ซึ่งปัจจุบันหลายองค์กรได้มีการนำระบบคิวอาร์โค้ดมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานมากยิ่งขึ้น

คิวอาร์โค้ด (QR Code : Quick Response Code) คือ รหัสชนิดหนึ่งซึ่งถือเป็นเทคโนโลยีที่สามารถพบเห็นได้ในสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน อนุชา ชีช่วง [2] กล่าวว่าคิวอาร์โค้ดเป็นสัญลักษณ์ที่ซ่อนความหมายและรายละเอียดของข้อความที่ต้องการแสดงเอาไว้ คิวอาร์โค้ดเป็นการพัฒนามาจากบาร์โค้ด โดยบริษัทเดนิโซ-เวฟ ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของโตโยต้า ประเทศญี่ปุ่น คิดค้นขึ้นในปี ค.ศ. 1994 และได้จดทะเบียนลิขสิทธิ์ชื่อ "QR Code" แล้วทั้งในญี่ปุ่นและทั่วโลก ผู้คิดค้นที่พัฒนาคิวอาร์โค้ดมุ่งเน้นให้สามารถถูกอ่านได้อย่างรวดเร็ว โดยคิวอาร์โค้ดสามารถอ่านได้โดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีกล้องถ่ายภาพอยู่ในตัวโดยผ่านโปรแกรมการอ่านคิวอาร์โค้ด ซึ่งจะสามารถแสดงข้อมูลข่าวสารหรือเว็บไซต์ที่ซ่อนอยู่ในคิวอาร์โค้ดได้ ในปัจจุบันคิวอาร์โค้ดได้ถูกนำมาใช้ในการให้บริการในรูปแบบและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น การนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์ การทำธุรกรรมทางการเงิน การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การค้นหาข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด พบว่า มีงานวิจัยหลายงานวิจัยที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดในด้านต่าง ๆ ดังเช่น อภิชา ทอมนั่ง กำเนิดว่าและเสาวลักษณ์ ยกฉวี [1] ที่ได้นำเสนอการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบคิวอาร์โค้ดในการเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร ซึ่งผลจากการทบทวนวรรณกรรมและการวิเคราะห์ พบว่า มีการประยุกต์ใช้ระบบคิวอาร์โค้ดใน 4 องค์กรหลัก คือ 1) หน่วยงานด้านการศึกษา 2) หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว 3) หน่วยงานด้านสาธารณสุข และ 4) หน่วยงานด้านการผลิตสินค้าและบริการอื่น ๆ ซึ่งแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กรด้วยการประยุกต์ใช้ระบบคิวอาร์โค้ด สามารถช่วยองค์กรเพิ่มประสิทธิภาพได้ใน 6 มิติหลัก คือ 1) การลดระยะเวลา 2) การลดความผิดพลาด 3) การลดต้นทุน 4) การเพิ่มความสะดวกสบาย 5) การเพิ่มโอกาสด้านการขาย และ 6) การเพิ่มความน่าเชื่อถือได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ฉวีระ อัครวรรณ และคณะ [3] ได้พัฒนาระบบบริการเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านคิวอาร์โค้ดและไลน์แอปพลิเคชัน โดยระบบได้รับการพัฒนามาบนเว็บแอปพลิเคชันด้วยภาษา PHP ระบบจัดการฐานข้อมูลใช้ MySQL และโปรแกรมบริหารจัดการ Web Server ระบบการเชื่อมต่อกับไลน์แอปพลิเคชัน สร้างขึ้นจากระบบ Web Hook ซึ่งพัฒนาด้วยชุดโปรแกรม LINE Messaging API SDK for PHP ผ่านเซิร์ฟเวอร์โฮสติ้งของศูนย์คอมพิวเตอร์ หลังจากพัฒนาระบบเสร็จสิ้น ได้นำไปทดสอบการทำงานและสำรวจความพึงพอใจพบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในด้านการแก้ปัญหาการเข้าสู่ระบบบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และผู้ปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์มีความพึงพอใจด้านช่องทางการติดต่อด้วยข้อความแจ้งเตือนผ่านไลน์แอปพลิเคชันในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) สอดคล้องกับภาอร เขียวสีมาและคณะ [4] ที่ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้ระบบคิวอาร์โค้ด (QR Code) และยูทูบ (YouTube) สำหรับการบริหารจัดการเครื่องมือวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า QR code ร่วมกับ YouTube สามารถนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาระบบได้เป็นอย่างดี จากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบจำนวน 222 คน พบว่า ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อระบบ QR Code โดยรวมอยู่ที่ $\bar{X} = 4.42$ และผู้ใช้งานมีความพึงพอใจระบบ YouTube โดยรวมอยู่ที่ $\bar{X} = 4.36$ ซึ่งอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย paired t-test แล้วพบว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานคือ ความพึงพอใจของผู้ใช้งานที่มีต่อการประยุกต์ใช้ระบบ QR Code และ YouTube สำหรับการบริหารจัดการเครื่องมือวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการสรีรวิทยาหลังการปรับปรุงมากกว่าก่อนการปรับปรุง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการหลายประเภทเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อการวิจัย นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์ที่ใช้ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี อาทิ ตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) บริการให้กับอาจารย์ นักศึกษา และบุคคลทั่วไป เพื่อใช้งานตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น การทำวิจัย การทดลองในชั้นเรียน เป็นต้น โดยในแต่ละภาคการศึกษา ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะมีตารางการเรียนการสอนซึ่งระบุวันและเวลาเรียนที่ชัดเจนจากระบบบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับตารางการใช้ห้อง ในกรณีที่มีการเรียนการสอนหรืองานวิจัยและการใช้อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์นอกเหนือจากตารางเรียนปกติ ผู้ขอใช้บริการจะต้องมีการขอใช้ห้องเรียนและขอใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งการขอใช้บริการแบบเดิมผู้ขอใช้บริการจะต้องทำการกรอกแบบฟอร์มการขอใช้ห้องเรียนหรืออุปกรณ์

เพื่อเป็นการจองการใช้ แล้วยื่นให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งที่ผ่านมาวิธีการนี้สร้างความไม่สะดวกสำหรับผู้ขอใช้บริการ เนื่องจากต้องมีการติดต่อเจ้าหน้าที่โดยตรง ซึ่งในบางครั้งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถอยู่ประจำเพื่อรับเรื่องได้ เนื่องจากต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ทำให้ผู้ขอใช้บริการต้องเสียเวลาในการรอ นอกจากนี้ยังอาจเกิดความสับสนและผิดพลาดในการจองเข้ากันได้ ซึ่งอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอาจารย์และนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขอใช้บริการบ่อยครั้ง คือ ตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ความร้อนแห้งในการฆ่าเชื้อ ไล่ความชื้น เช่น ไม้ ทุเรียน ถ่าน เป็นต้น เป็นอุปกรณ์ที่นักศึกษาและอาจารย์ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการอบไล่ความชื้นต้องใช้งาน ซึ่งต้องติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อทำการจองการใช้งานทุกครั้ง แต่ปัญหาที่พบคือ เวลาในการที่นักศึกษาหรืออาจารย์มาติดต่อขอจองใช้อุปกรณ์ดังกล่าวจะไม่ตรงกับเจ้าหน้าที่ ๆ ให้บริการ และบางครั้งนักศึกษาและอาจารย์หลายท่านเขียนใบจองไว้ในวันและเวลาเดียวกัน เนื่องจากไม่ทราบว่ามีช่วงเวลาไหนที่มีผู้จองใช้ตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ไปแล้ว ทำให้เกิดความล่าช้า ต้องเขียนใบจองใหม่กรณีที่ประสงค์จะจองใช้ตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) แต่ผู้อื่นจองใช้ในเวลาที่ต้องการแล้ว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการในด้านต่าง ๆ ผ่านการใช้ระบบคิวอาร์โค้ด ซึ่งให้เห็นว่าระบบคิวอาร์โค้ดสามารถใช้ในการให้บริการในหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการนำระบบคิวอาร์โค้ดและโปรแกรมประยุกต์ของ Google คือ Google Form มาออกแบบระบบจองเวลาใช้ตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) โดยมีเป้าหมายให้เป็นระบบที่ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่ไม่มีค่าใช้จ่าย มีพื้นที่จัดเก็บข้อมูลไม่จำกัดสำหรับผู้ใช้ที่ทำงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อป้องกันการจองใช้งานอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่ซ้ำซ้อนกันและอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ดในการบริหารจัดการระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับบริการที่ต้องการจองตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) สามารถจองการใช้งานได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว ผ่านระบบคิวอาร์โค้ด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 แบ่งเป็นอาจารย์จำนวน 65 คน และนักศึกษาจำนวน 485 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 550 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้งานระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ซึ่งเป็นอาจารย์และนักศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 24 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องใช้ตู้อบลมร้อนในการทำวิจัย การจัดการเรียนการสอนหรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและประเมินระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

ผู้วิจัยได้จัดทำระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ซึ่งในการสร้างและหาคุณภาพของระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและเทคโนโลยีที่ใช้จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัย หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ดเพื่อพัฒนาระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยและเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางในการสร้างระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

2. ออกแบบระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานเป็นหลัก โดยเน้นความสะดวกและการใช้งานที่ง่าย เพื่อตอบสนองกับความต้องการในการใช้งาน โดยออกแบบรูปแบบการแสดงผลหรือการวางข้อมูล หัวข้อที่ต้องการใส่ในแบบฟอร์มการจองตู้การใช้งานอบลมร้อน (Hot Air Oven) ใน Google Form และสร้างระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบและสร้างระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยใช้เว็บไซต์ <https://qrcode.in.th> โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 สร้างเอกสารแบบฟอร์มการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) โดยใช้ Google Form ผ่าน Google Drive โดยไปที่ -> ไดรฟ์ของฉัน -> เลือก Google Form แล้วทำการสร้างเอกสาร

2.2 รับลิงก์ที่สามารถแชร์ได้หลังจากทำเอกสารแบบฟอร์มการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) โดยใช้ Google Form แล้ว ตั้งค่าให้ share สำหรับทุกคนที่มีลิงก์

2.3 ค้นหาการสร้างเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด จาก <https://www.google.com> โดยพิมพ์คำว่า “QR code generator” ได้เว็บไซต์ที่จะใช้ในการสร้างเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด ได้แก่ <https://qrcode.in.th>

2.4 ใส่ลิงก์ที่คัดลอกมาจาก Google Drive มาในช่อง Enter URL จากนั้นกดดาวโหลดคิวอาร์โค้ดมาเก็บไว้ในโฟลเดอร์ที่ต้องการจะเก็บข้อมูล

3. นำระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยกำหนดคะแนนเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (5 Rating Scale) กำหนดระดับคะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณภาพมาก

3 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณภาพน้อย

1 หมายถึง มีคุณภาพน้อยที่สุด

4. หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5. นำระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

ผู้วิจัยได้สอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจ้องตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2. ร่างแบบประเมินความพึงพอใจให้มีความครอบคลุมทุกประเด็นที่จะวัด โดยเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (5 rating scale) สอบถามความพึงพอใจใน 5 รายการประเมิน

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างรายการกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการว่ารายการแต่ละข้อสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่ โดยใช้คะแนนประเมิน ดังนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เหมาะสม

สำหรับเกณฑ์การพิจารณา คือ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 ตัดทิ้งไปหรือปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4. นำแบบประเมินความพึงพอใจมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาการประยุกต์ใช้ระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ชี้แจงวิธีการใช้ระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

2. ให้กลุ่มตัวอย่างสแกนคิวอาร์โค้ดใช้ระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

3. หลังจากกลุ่มตัวอย่างใช้ระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อระบบการการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาคุณภาพระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

1.1 ผลการสร้างระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

จากการสร้างและปรับปรุงระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้คิวอาร์โค้ดที่มีคุณภาพและพร้อมใช้งาน ปราบกฏดังรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 1 QR Code ในการจองตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven)

โดยหลังจากได้คิวอาร์โค้ดที่ใช้ในการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) แล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำป้าย QR Code ติดบริเวณหน้าห้องปฏิบัติการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ดังรูปภาพที่ 2 โดยก่อนที่ผู้ใช้จะสแกนคิวอาร์โค้ด ผู้ใช้จะต้องติดต่อกับผู้ดูแลเพื่อสอบถามการใช้งานและวิธีในการจองเครื่อง ซึ่งผู้ดูแลจะดูวันและเวลาก่อนจะให้การจอง จากนั้นจึงสามารถสแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อกรอกรายละเอียดใน Google Form ดังรูปภาพที่ 3 ซึ่งข้อมูลจะไปแสดงที่ Google Calendar ของผู้ดูแล หากวันจองตรงกับที่มีการจองแล้ว ผู้ดูแลจะติดต่อกลับไปยังผู้จองให้เลือกวันและเวลาในการจองใหม่

ภาพที่ 2 ป้าย QR Code ติดบริเวณหน้าห้องปฏิบัติการ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ภาพที่ 3 แบบฟอร์มการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ผ่าน Google Form

เมื่อผู้ใช้งาน สแกน QR Code และกรอกแบบฟอร์มการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ส่งเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลการจองจะถูกส่งไปยังเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบและจะมีการแจ้งเตือนไปยังไลน์ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบข้อมูลและจะมี E-mail แจ้งผลการจองไปยังผู้ขอใช้บริการ

1.2 ผลการหาคุณภาพของระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด มีรายละเอียด ดังนี้

การหาคุณภาพของระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการหาคุณภาพของระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการการประเมินคุณภาพของเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดง่ายต่อการใช้งาน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. การเข้าถึงข้อมูลของระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดรวดเร็ว	4.67	0.47	มากที่สุด
3. ข้อมูลในระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดถูกต้องชัดเจน	4.67	0.47	มากที่สุด
4. รูปภาพระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดแสดงผลถูกต้องชัดเจน	4.33	0.47	มาก
5. ขนาดของคิวอาร์โค้ดมีความเหมาะสม	4.00	0.82	มาก
เฉลี่ยรวม	4.53	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงผลการหาคุณภาพของระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งพบว่า ในภาพรวมระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$ S.D. = 0.45) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อที่ 1 ระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดง่ายต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) หัวข้อที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลของระบบการขอใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.67$,

S.D. = 0.47) และหัวข้อที่ 3 ข้อมูลในระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดถูกต้อง ($\bar{x}$ = 4.67, S.D. = 0.47) ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ คือ ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายปิด (Close-ended Question) เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด แบ่งตามเพศ

เพศ	จำนวนผู้ใช้	ร้อยละ
ชาย	11	45.83
หญิง	13	54.17
รวม	24	100

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด แบ่งตามเพศ พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด เป็นเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 และเพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 รวมผู้ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด (QR Code) จำนวนทั้งสิ้น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด แบ่งตามสถานะ

สถานะ	จำนวนผู้ใช้	ร้อยละ
อาจารย์	12	50
นักศึกษา	12	50
รวม	24	100

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด แบ่งตามสถานะ พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด เป็นอาจารย์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเป็นนักศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รวมผู้ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด จำนวนทั้งสิ้น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ใช้งานง่าย สะดวกรวดเร็ว	4.70	0.45	มากที่สุด	4
2. ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ทำงานได้ดีตามฟังก์ชันของระบบ	4.79	0.40	มากที่สุด	2
3. ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด สามารถลดขั้นตอนและเวลาในการจอง	4.87	0.33	มากที่สุด	1
4. การใช้ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ	4.67	0.47	มากที่สุด	5
5. ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven)	4.75	0.43	มากที่สุด	3
เฉลี่ย	4.76	0.42	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ใช้บริการระบบการจองตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด มีความพึงพอใจต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.76, S.D.= 0.42) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อที่ 3 ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด สามารถลดขั้นตอนและเวลาในการจอง ($\bar{x}$ = 4.87, S.D. = 0.33) รองลงมาคือ หัวข้อที่ 2 ระบบ

การจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดทำงานได้ดีตามฟังก์ชันของระบบ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.40) และหัวข้อที่ 5 ระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.43) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ดในการบริหารจัดการระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การสร้างและประเมินความเหมาะสมของระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

จากผลการวิจัยที่กล่าวถึงการสร้างระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด จะเห็นได้ว่าการสร้างระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด มีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยมีการศึกษาปัญหาของการให้บริการการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสร้างระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยมีการศึกษาข้อมูลในการสร้างคิวอาร์โค้ด ออกแบบหัวข้อ และรายละเอียดของแบบฟอร์มการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ดำเนินการสร้างคิวอาร์โค้ด โดยคำนึงถึงความถูกต้องของข้อมูล ความสะดวกรวดเร็วของผู้ใช้บริการเป็นหลัก จนทำให้ได้คิวอาร์โค้ดที่จะนำมาใช้ในการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ส่งผลให้การประเมินคุณภาพของระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในภาพรวม พบว่า ระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด มีคุณภาพในระดับมาก และเมื่อพิจารณาคุณภาพรายข้อ พบว่า ทุกหัวข้อประเมินมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดตามขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดนี้มีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คม กันชูลี [5] ที่ได้พัฒนาระบบคิวอาร์โค้ดสำหรับแนะนำหนังสือใหม่ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ผลการพัฒนาระบบคิวอาร์โค้ดได้รับการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประสิทธิภาพของระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาคือด้านความสามารถในการทำงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐณิชา พยนต์ยัมและคณะ [6] ที่ได้ประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ดกุเกิลฟอร์มและกุเกิลคาเลนดาร์ ในการบริหารจัดการระบบจองห้องเรียน ซึ่งผลการวิจัยทำให้เห็นวาระบบคิวอาร์โค้ดกุเกิลฟอร์มร่วมกับกุเกิลคาเลนดาร์ ในการบริหารจัดการระบบจองห้องคณะทันตแพทยศาสตร์ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ทำให้การบริหารจัดการระบบการจองห้องคณะทันตแพทยศาสตร์มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สามารถลดขั้นตอนและเวลาในการจองห้อง ระบบมีความเป็นปัจจุบันทันสมัย ช่วยประหยัดเวลา และแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

2. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด

จากการวิเคราะห์ผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มีการสร้างคิวอาร์โค้ดอย่างมีระบบและมีการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และจากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ หัวข้อที่ 3 ระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด สามารถลดขั้นตอนและเวลาในการจอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้ใช้เล็งเห็นวาระบบการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดมีประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ โดยคิวอาร์โค้ดเป็นระบบที่อำนวยความสะดวกในการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ช่วยลดเวลาในการจองในกรณีที่ไม่มีพบเจ้าหน้าที่ประจำห้อง ช่วยแก้ปัญหาในการจอบการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สมหมาย เสถียรธรรมวิทย์ [7] ที่ได้กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อความความพึงพอใจของผู้รับบริการว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับบริการที่มีลักษณะ คุณภาพ และระดับการให้บริการตรงกับความต้องการ ความเอาใจใส่ขององค์กรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ด้วยความสนใจในรายละเอียดของสิ่งที่ลูกค้าต้องการใช้ในชีวิตประจำวัน วิธีการใช้หรือสถานการณ์ที่ลูกค้าใช้สินค้าหรือบริการแต่ละอย่าง และคำนึงถึงคุณภาพของการนำเสนอบริการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Parasuraman, Zeithaml และ Berry อ้างถึงในรุ่งทิพย์ นิลพัท [8] ที่ได้กล่าวถึงการให้บริการไว้ว่า ผู้ใช้บริการจะต้องเข้าถึงบริการที่ให้ได้ง่าย และได้รับความสะดวกจากการมาใช้บริการ การให้บริการนั้นจะต้องกระจายไปอย่างทั่วถึง เช่น การบริการที่เป็นระเบียบ รวดเร็ว ไม่ต้องรอนาน เวลาที่ใช้บริการเป็นเวลาที่สะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ การบริการเป็นไปอย่าง

เสมอภาค เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐนิช พยนต์ยิ้มและคณะ [6] ที่ได้การประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ด กูเกิลฟอรม์ และ กูเกิลคาเลนดาร์ ในการบริหารจัดการระบบจองห้องเรียน ซึ่งจากการสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความคิดเห็นว่ารระบบจองห้องที่สร้างขึ้นมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดขั้นตอนและเวลาในการจองห้อง ระบบมีความเป็นปัจจุบันทันสมัย ช่วยประหยัดเวลา และแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดรายข้อที่รองลงมา พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ หัวข้อที่ 2 ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดทำงานได้ดีตามฟังก์ชันของระบบ และหัวข้อที่ 5 ระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน โดยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้มีการออกแบบระบบการจองตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด โดยคำนึงถึงผู้ใช้งานเป็นหลัก ซึ่งข้อมูลที่อยู่ในคิวอาร์โค้ดมีความชัดเจน ผู้ใช้สามารถเข้าใจหัวข้อต่าง ๆ ได้ง่าย และรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อระบบการจองตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ที่สร้างขึ้นในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อ้างถึงใน ดาวสวรรค์ รื่นรมย์ [9] ที่กล่าวถึงปัจจัยในการสร้างความพึงพอใจไว้ว่า กระบวนการให้บริการและการมีวิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการเป็นส่วนที่สำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและประสิทธิภาพการจัดระบบการบริการส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้ามีความคล่องตัวและสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Parasuraman, Zeithaml และ Berry อ้างถึงในรุ่งทิพย์ นิลพัท [8] ที่ได้กล่าวถึงคุณภาพของการบริการไว้ว่าต้องประกอบด้วยความเชื่อมั่นไว้วางใจ (Reliability) โดยบริการที่ให้นั้น จะต้องมีความถูกต้อง แม่นยำ และเหมาะสมตั้งแต่ครั้งแรก รวมทั้งต้องมีความสม่ำเสมอ (Consistency) คือ บริการทุกครั้งต้องได้ผลเช่นเดิม ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกว่าผู้ให้บริการพึงได้และผู้ใช้บริการต้องมีความพร้อมและเต็มใจที่จะให้บริการ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ทันทั่วทั้งที่ เช่น มีการสื่อสารที่ดีในการชี้แจงรายละเอียดการให้บริการทุกครั้ง เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) การสร้างระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดมีการสร้างตามขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผลการวิเคราะห์คุณภาพคิวอาร์โค้ดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ความพึงพอใจที่มีต่อระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดที่สร้างขึ้นนี้ จะเป็นประโยชน์ในการช่วยให้การบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของห้องปฏิบัติการคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการใช้ทรัพยากรและแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำระบบการจองการใช้งานตู้อบลมร้อน (Hot Air Oven) ด้วยคิวอาร์โค้ดที่สร้างขึ้นไปใส่ไว้ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หรือในเอกสารอื่น ๆ ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลการจองได้หลายช่องทาง
2. ควรมีการสร้างระบบการจองเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์อื่น ๆ ด้วยคิวอาร์โค้ด หรือใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่อลดขั้นตอนการจองและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ

เอกสารอ้างอิง

- [1] อภิชาล ทองมั่ง กำเนิดวิภา และเสาวลักษณ์ ยกฉวี. ระบบคิวอาร์โค้ดและการประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร. วารสารวิชาการวิศวกรรมศาสตร์ ม.อบ. 2564; 14: 24-37.
- [2] อนุชา ชีช่วง. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ด้วยบาร์โค้ดสองมิติบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง. [แบบเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต]. พัทลุง: มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตพัทลุง; 2553.
- [3] ฉวีระ อัครวรรณ และคณะ. การพัฒนาระบบบริการเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านคิวอาร์โค้ดและไลน์แอปพลิเคชัน. [รายงานการวิจัย]. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2563.
- [4] ปภาวกร เขียวสีมาและคณะ. การประยุกต์ใช้ระบบคิวอาร์โค้ด (QR Code) และยูทูบ (YouTube) สำหรับการบริหารจัดการเครื่องมือวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการ. วารสาร Mahidol R2R e-Journal 2565; 9 :43-57.

- [5] คม กันชูลี. การพัฒนาระบบคิวอาร์โค้ดสำหรับแนะนำหนังสือใหม่ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. [รายงานการวิจัย]. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม; 2562.
- [6] ณัฐณิชา พยงค์ยัมและคณะ. การประยุกต์ใช้คิวอาร์โค้ด กูเกิลฟอร์มและกูเกิลคาเลนดาร์ ในการบริหารจัดการระบบจองห้องเรียน. วารสารวิชาการ ปชมท 2565;11: 182 – 192.
- [7] สมหมาย เสถียรธรรมวิทย์. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. [การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2554.
- [8] รุ่งทิพย์ นิลพัท. คุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจที่มีต่อความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการโรงพยาบาล เปาโลรังสิต. [การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2561.
- [9] ดาวสวรรค์ รื่นรมย์. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักงานทะเบียนธุรกิจยาเที่ยวและมัคคุเทศก์ สาขาภาคเหนือ เขต 1. [การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่; 2560.

การพัฒนา รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ ในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

Development of Administration Model to Promote Teacher Professionalism in Managing Learning in the New Educational Era for Small Primary Schools

จุมพล เอื้องเพชร* จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย นภาเดช บุญเชิดชู และนภาพรณ์ ยอดสิน

Jumpon Aueangphet*, Napadech Booncherdchoo, Jittirat Saengloetuthai, and Napaporn Yodsinn

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000

Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Nakhon Pathom 73000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: jumpol@bannsp.ac.th

Received: 21 December 2023, Revised: 15 January 2024, Accepted: 20 February 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ และ 2) ประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 7 คน กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการยืนยันองค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 200 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู จำนวน 600 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามภูมิภาค เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และระยะที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา ครู และศึกษานิเทศก์ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ได้แก่ (1) การวางแผนการพัฒนาคู่มืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ (2) การปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคู่มืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ (3) การติดตามแผนการพัฒนาคู่มืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ (4) การวัดและประเมินผลการพัฒนาคู่มืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ (5) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลที่เกิดขึ้น

2) ผลประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่โดยรวมมีความถูกต้องเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร ความเป็นครูมืออาชีพ การจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to: 1) develop an administration model to promote teacher professionalism in managing learning in the new educational era; and 2) evaluate the developed administration model to promote teacher professionalism in managing learning in the new educational era. This research employed mixed methods. The study was divided into 2 phases. Phase 1 involved the development of administration model to promote teacher professionalism in managing learning in the new educational era. The informants consisted of 7 school administrators, education administrators, experts in school administration, and supervisors, obtained from purposive selection based on the set criteria. Data were collected by a semi-structured interview form and were analyzed by confirmatory factor analysis of

administration to promote teacher professionalism. The sample group for questionnaire were 200 small primary schools. The questionnaire respondents consisted of school administrators, head of academic department, and teachers, totaling 600 participants, obtained from proportional stratified random sampling as distributed by region. Data were collected by a questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and confirmatory factor analysis. Phase 2 involved the evaluation of administration model to promote teacher professionalism for managing learning in the new educational era. Data were collected by a connoisseur seminar of school administrators, educational experts, teachers, and supervisors, totaling 9 persons, derived by purposive selection based on the set criteria. Data were analyzed by content analysis.

The research results showed that:

1. The administration model to promote teacher professionalism in managing learning in the new educational era consisted of 1) principles of the model; 2) goals and objectives of the model; 3) administration process to promote teacher professionalism for managing learning in the new educational era, including (1) planning for the development of manual for teacher professionalism in managing learning; (2) implementing the plan for developing teacher professionalism in managing learning; (3) following-up the plan for developing teacher professionalism in managing learning; and (4) measuring and evaluating the results of teacher professionalism development in managing learning; 4) model implementation, and 5) occurring results.

2. The administration model to promote teacher professionalism in managing learning in the new educational era was approved by consensus that it was accurate, appropriate, and feasible for practice.

Keywords: Administration Model, Teacher Professionalism, Learning Management in the New Educational Era, Small Primary School

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอน บุคลากรจึงมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะให้ความรู้ ทักษะ ทศนคติที่ต้งามให้กับเยาวชนของชาติได้โดยตรงที่สุด ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้กำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมาย วางแผน สั่งการ ควบคุม ชี้แนะ ดูแล บำรุงขวัญ และตลอดจนวิธีดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ บุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้กับเยาวชนและส่งผลให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ

ในยุคที่โลกกำลังก้าวหน้าเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สภาพของโลกนี้เปลี่ยนไปเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีเป็นสังคมโลกที่สลับซับซ้อนเชื่อมโยงและเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมโลกกลายเป็นสังคมความรู้ (Knowledge society) หรือสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning society) ครู บุคลากรทางการศึกษาและองค์การทางการศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) และขณะเดียวกันทุกภาคส่วนของสังคมต้องทุ่มเทให้การศึกษ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ชีวิตและการกลมเกลียวของคน ประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของครูให้มีสมรรถนะและมีความสามารถที่เพียงพอต่อการเป็นหนึ่งในเสาหลักในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากตั้งแต่ในปี 2542 ได้มีนโยบายการปฏิรูประบบการศึกษาไทยโดยมุ่งเน้นปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่ครู คุณาจารย์ รวมถึงบุคลากรการศึกษา โดยตั้งแต่ระบบการผลิตครู การพัฒนาครู การควบคุมวิชาชีพ และการบริหารงานบุคคลดั่งนั้น “ครู” ถือเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ระบบการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต หากประเทศใดที่มีครูที่มีคุณภาพ ย่อมเป็นเครื่องยืนยันได้ถึงแนวโน้มในการมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ความแตกต่างที่ชัดเจนที่สุดระหว่าง “อาชีพครู” กับ “ครูมืออาชีพ” คงอยู่ที่ “ครูมืออาชีพ” คือ ครูที่มีความรู้ ความสามารถ ความเมตตากรุณา จิตวิญญาณของความเป็นครูในการอบรมสั่งสอนนักเรียนอย่างสุดความสามารถ

ครูในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีลักษณะ E-teacher ดังนี้ 1) Experience มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ 2) Extended มีทักษะการแสวงหาความรู้ 3) Expanded มีความสามารถในการถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนสู่นักเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) Exploration มีความสามารถในการเสาะหาและคัดเลือกเนื้อหาความรู้หรือเนื้อหาที่ทันสมัยเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี 5) Evaluation เป็นนักประเมินที่ดีมีความยุติธรรม และสามารถใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลได้ 6) End-user เป็นผู้ใช้เทคโนโลยี (User) อย่างคุ้มค่าและใช้อย่างหลากหลาย 7) Enabler

สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา 8) Engagement ร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผ่านสื่อเทคโนโลยีสามารถพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือ เช่น เกิดชุมชนครูบนช่องทางออนไลน์ ได้แก่ เว็บบล็อก เพจบุ๊ก เป็นต้น 9) Efficient and effective สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ผลิตความรู้ผู้กระจายความรู้ และผู้ใช้ความรู้ อ่องจิต เมธยะประภาส [1]

ครูนั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ครูจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษาหรือเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และเกิดเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่พึงประสงค์ ของสถานศึกษาในฐานะของครูผู้มีความรู้ทางวิชาการนั้นจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้จัดระเบียบสถานศึกษา ผู้นำและผู้ประเมิน เพื่อเป็นการรับประกันความก้าวหน้าทางวิชาการของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้สูงขึ้น ครูจึงมีผลต่อการพัฒนานักเรียนทั้งด้านการเรียนและพฤติกรรมโดยตรง ภาวะผู้นำทางวิชาการ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรได้รับการส่งเสริมและพฤติกรรมของครูที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นเบื้องต้น คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการให้การนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นพฤติกรรมของครูที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนอย่างชัดเจน ชีรธร สุธิธรร และคณะ [2]

จากความเป็นมาและความสำคัญของการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ จึงกล่าวได้ว่า การบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกโรงเรียนจะต้องส่งเสริมเพื่อให้ครูเกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้อย่างมีคุณภาพ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนในทุกระดับ จะต้องส่งเสริมเพื่อให้เกิดการพัฒนาตอบสนองความต้องการของสมาชิกในโรงเรียน เพราะความเป็นครูมืออาชีพจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งมีความจำเป็นที่กำลังจะเกิดกับยุคการศึกษาใหม่ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียนให้มีความทันสมัยทันต่อโลก ในอนาคตข้างหน้าต่อไปในทิศทางที่ดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
- 2) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา และการส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาเป็นแนวทางในการศึกษาการส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 2) แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ
- 3) การจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่

ขอบเขตการวิจัย

- 1) ขอบเขตด้านประชากร โรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการด้านบริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์
- 2) ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ รูปแบบการบริหาร เพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบ กระบวนการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ คือ การวางแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติตามแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ การติดตามแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ การนำรูปแบบไปใช้ และผลที่เกิดขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed method research)

ผู้วิจัยจำแนกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ระยะที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ ในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยแต่ละระยะมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร เพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาและบริหารการศึกษา เพื่อสรุปองค์ประกอบของการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 3 ร่างองค์ประกอบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 4 ยืนยันองค์ประกอบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 5 ร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ระยะที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

การประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาเป็นหมวดหมู่ โดยใช้ค่าความถี่ เรียงลำดับความสำคัญ
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบด้วย มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย

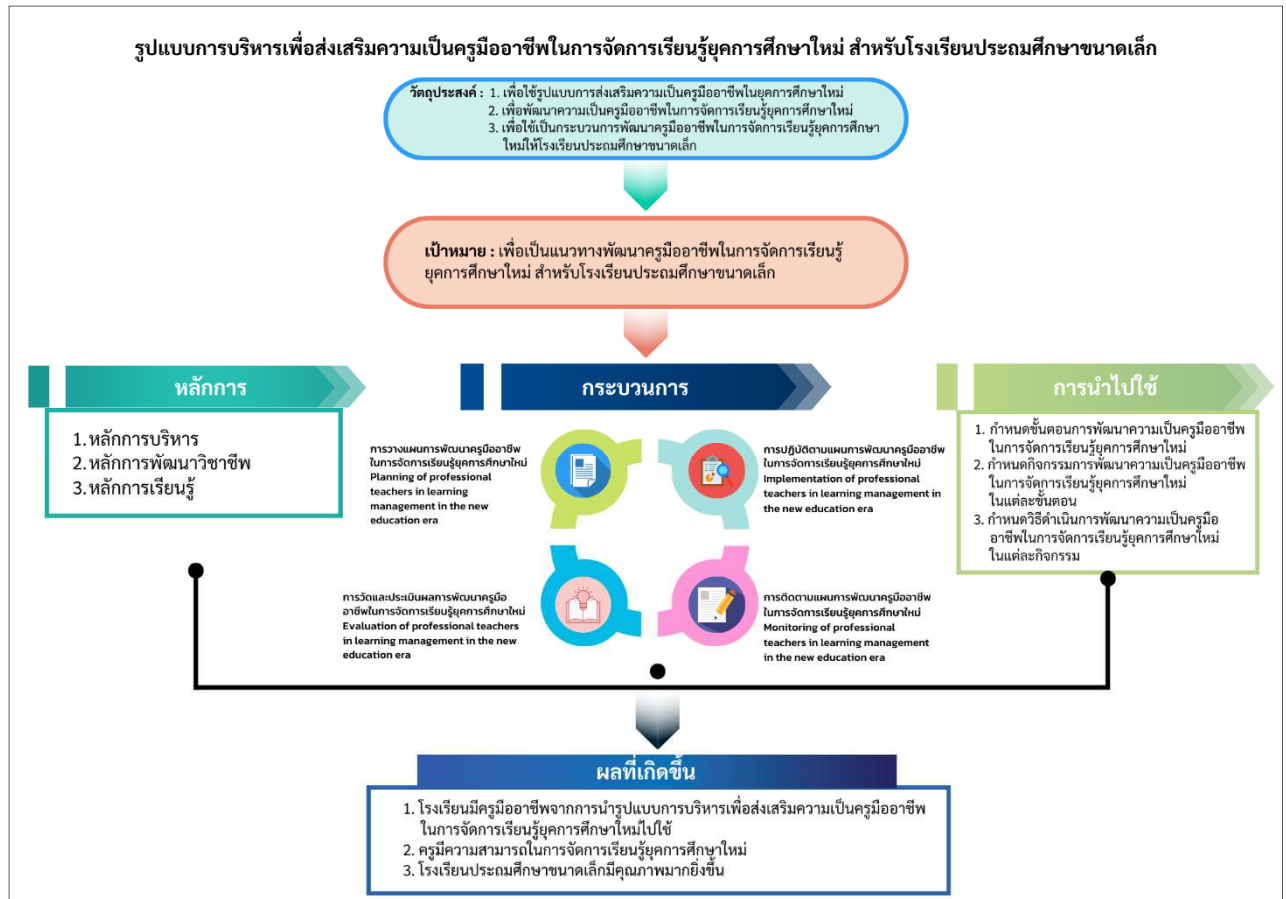
- 1) หลักการของรูปแบบ
- 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

3) กระบวนการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ประกอบด้วย การวางแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ เป็นกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ ที่จะต้องกระทำเพื่อที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ ที่กำหนดในการพัฒนาครูมืออาชีพเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับงานที่จะทำในอนาคต เป็นการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจก่อนลงมือกระทำ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน พิจารณาสถานการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นพร้อมกับการระบุผลสำเร็จที่ต้องการ ซึ่งจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้ การปฏิบัติตามแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ เป็นกระบวนการในการบริหารงานเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จะช่วยให้ระบบการวางแผน และการบริหารงานเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้โดยรวบรวมข้อมูลตามระบบงานเพื่อให้ได้ผลงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การติดตามแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ เป็นกระบวนการในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการให้คำแนะนำ ปรึกษาหารือ การตรวจสอบ การรายงานผล รวมถึงการทบทวนงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาครูมืออาชีพให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ การวัดและประเมินผลการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษา

ใหม่ เป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล พิจารณางบชี้ให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของการพัฒนาครูมืออาชีพ มีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาครูมืออาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4) การนำรูปแบบไปใช้

5) ผลที่เกิดขึ้น

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ผลการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่

2.1 ผลการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลที่เกิดขึ้น

2.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ ดังนี้ ความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.10) เหมาะสม ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.23) เป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.11) เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00)

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการพัฒนาแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ประกอบด้วย (1) การวางแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ เป็นกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะต้องกระทำเพื่อที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดในการพัฒนา

ครูมีอาชีพเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับงานที่จะทำในอนาคตเป็นการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจก่อนลงมือกระทำ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นพร้อมกับการระบุผลสำเร็จที่ต้องการซึ่งจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้ (2) การปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคู่มืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ เป็นกระบวนการในการบริหารงานเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จะช่วยให้ระบบการวางแผน และการบริหารงานเพื่อพัฒนาคู่มืออาชีพมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้โดยรวบรวมข้อมูลตามระบบงานเพื่อให้ได้ผลงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (3) การติดตามแผนการพัฒนาคู่มืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ เป็นกระบวนการในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการให้คำแนะนำ ปรึกษาหารือ การตรวจสอบ การรายงานผล รวมถึงการทบทวนงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาคู่มืออาชีพให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ (4) การวัดและประเมินผลการพัฒนาคู่มืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ เป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของการพัฒนาคู่มืออาชีพ มีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาคู่มืออาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (4) การนำรูปแบบไปใช้ และ (5) ผลที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการส่งเสริมคู่มืออาชีพนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมากที่จะช่วยให้ผู้บริหารมีแนวทางในการพัฒนาคู่มืออาชีพให้มีความเป็นมืออาชีพอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติ มณฑลราชภัฏ [3] ทำวิจัยเรื่อง การสร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบ 1) องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) แนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพครู 2) ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพครู 4) ด้านบทบาทหน้าที่ของความเป็นครู และ 5) ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพครู และ 2) แนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีแนวทางการสร้างเสริม อาทิ จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ในศาสตร์หรือวิชาชีพเฉพาะ และวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเทียบได้ในระดับสากล สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงและสัมผัสความเป็นครู คัดเลือกครูผู้สอนจากบุคลากรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นครู สอดคล้องกับ ฉัตรชัย หวังมีจมี และองอาจ นัยพัฒน์ [4] ทำวิจัยเรื่อง สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนรู้ เปลี่ยนสมรรถนะ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาของครูผู้สอนในปัจจุบันมี 2 ประการ คือ 1) ครูยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบดั้งเดิม 2) ครูผู้สอนขาดจิตวิญญาณในความเป็นครู สำหรับสมรรถนะของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มี 7 สมรรถนะ คือ 1) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) สมรรถนะด้านการวัดประเมินผล เพื่อการพัฒนาและคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล 3) สมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีและการรู้เท่าทันสื่อ 4) สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ 5) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 6) สมรรถนะด้านการข้ามวัฒนธรรม และ 7) สมรรถนะด้านการเป็นผู้นำความสะอาดและแนะแนวทาง สอดคล้องกับพิชญภา ยินยาว และธีรยุทธ ธาตาดันติโชค [5] ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 มี 12 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ 2) ผู้นำวิชาการ 3) บุคคลแห่งการเรียนรู้ 4) ผู้สอน 5) ที่ปรึกษา 6) ผู้สร้างนวัตกรรมหรือนักประดิษฐ์ 7) นักทฤษฎี 8) นักกิจกรรม 9) นักเทคโนโลยี 10) ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงในองค์กร 11) นักวิจัย และ 12) นักเรียนหรือนักศึกษา โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.55-0.84 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบสามารถร่วมกันอธิบายคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 69.57 สอดคล้องกับ Tienken & Stonaker [6] ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพครูเกิดขึ้นทุกวัน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียน Monroe Township ในรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา การเรียนรู้ของครูในท้องถิ่นเกิดขึ้นทุกวัน ซึ่งผู้บริหารระดับกลาง และสำนักงานกลางท้องถิ่นควรหาวิธีพัฒนาให้กลายเป็นระบบของการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ โดยจัดทำเป็นแผนระยะยาวอยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานเดียวกัน เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาทีมงานความก้าวหน้าขององค์กรและความก้าวหน้าในวิชาชีพแต่ละคนไปพร้อมกัน สอดคล้องกับ Kereluik, Mishra, Fahnoe and Terry [7] ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อความรู้ของครูสำหรับศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ที่มีส่วนสำคัญสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วยการใช้ตัวเลข ทักษะความสามารถด้านการอ่านและเขียน และทักษะการเรียนรู้ข้ามสาระ ด้านที่ 2 ความรู้ด้าน การปฏิบัติ ประกอบด้วย ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมการแก้ปัญหา การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสารการทำงานร่วมกัน และด้านที่ 3 ประกอบด้วยทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน ทักษะด้านจริยธรรมอารมณ์และความตระหนัก และความสามารถทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับ Blair [8] กล่าวว่า หน้าที่ของครูมืออาชีพในโรงเรียนคือการบูรณาการของงานเพื่อให้การช่วยเหลือโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นผลผลิตที่สำคัญของโรงเรียน การบริหาร

กิจกรรมทุกชนิดและทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิผลตามมาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับอมร อุณหสุทธยานนท์, รุจิรัฐ ภูสาร และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ [9] ทำวิจัยเรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามวุฒิการศึกษาขนาดโรงเรียนและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงครามปีการศึกษา 2564 จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่ มีการรับรู้มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง และครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ด้านการบริการที่มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี

2) สรุปผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ผลการวิจัยพบว่า การสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ ประกอบด้วย 1) การวางแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ 2) การปฏิบัติตามแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ 3) การติดตามแผนการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ 4) การวัดและประเมินผลการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ พบว่า ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ เพราะมีการกำหนดขั้นตอนที่ใช้ในการพัฒนาครูมืออาชีพอย่างชัดเจน กิจกรรมที่เหมาะสม รูปแบบสามารถศึกษาและเข้าใจง่าย สอดคล้องกับสุริยมาศ สุขกลี และพัชรินทร์ รุจิรานุกูล [10] ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างเจตคติที่ดีในเนื้อหาวิชาที่เรียน และกระตุ้นความสนใจในการเรียนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน 2) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับคือนำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนก่อนทำวิจัย 3) ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับคือ วิเคราะห์ผู้เรียนก่อนกำหนดเกณฑ์การประเมินผู้เรียน นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน และวัดผลประเมินผลผู้เรียนโดยเน้นสภาพจริง สอดคล้องกับเจริญ ภูวจิตร [11] ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในยุค Next normal มีวัตถุประสงค์เพื่อ การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นความพยายามศึกษาแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในยุค Next normal ที่มีประสิทธิภาพอันจะเสริมสร้างให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในยุค Next normal ให้มีศักยภาพนั้นก็เพื่อเป้าหมายคือ ผู้เรียนที่มีศักยภาพ มีคุณภาพ มีทักษะในยุคโลกศตวรรษที่ 21 และเราจะมีแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างไรรันั้น แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อโอกาสทางวิชาชีพในยุค Next normal สามารถวิเคราะห์ได้ 8 แนวทางในการพัฒนา สอดคล้องกับ Sedova และคณะ [12] ได้ศึกษา ผลกระทบของโปรแกรมการพัฒนาครูที่มุ่งเน้นไปที่การใช้งานการสอนเชิงโต้ตอบวัดสี่ตัวชี้วัดของการสอนเชิงเสวนา: นักเรียนพูดคุยด้วยการให้เหตุผล คำถามแบบเปิดกว้างของครูเกี่ยวกับความต้องการทางปัญญาสูงความเข้าใจของครู และการอธิบายแบบเปิด การวิเคราะห์การบันทึกวิดีโอที่ทำก่อนและหลังโปรแกรมแสดงการเปลี่ยนแปลงการสนทนาในชั้นเรียนและการเพิ่มจำนวนของการพูดคุยของนักเรียนด้วยเหตุผล ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมสื่อสารของครู ผู้เข้าร่วมคือครูชาวเช็กแปดคนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาครูวิจัยเชิงปฏิบัติการหนึ่งปี สอดคล้องกับ Gore และคณะ [13] ได้ศึกษา ผลกระทบของการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ ด้านคุณภาพการสอน: ศึกษาโดยการสุ่มจากของการทดลองควบคุมคุณภาพการสอนหลักฐานของประสิทธิภาพของการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูมีจำกัด การศึกษาครั้งนี้ได้ทดสอบวิธีการสอนแบบ PD ที่เน้นการทำงานร่วมกัน

เพื่อผลกระทบต่องานคุณภาพการสอน การทดลองแบบสุ่มกลุ่มควบคุมที่เกี่ยวข้องกับครู 8 คนในแต่ละโรงเรียน 24 แห่ง พบว่ามีผลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพการสอน ($d=0.4$) ไม่จำกัดระดับของโรงเรียน (ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา) ที่ตั้งโรงเรียน (เมือง/ชนบท) และประสบการณ์สอน ผลกระทบเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนในอีก 6 เดือนต่อมาใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อแสดงกลไกที่สนับสนุนความสำเร็จของการแทรกแซง การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นวิธีการสนับสนุนการเรียนรู้ของครูเพื่อให้ได้ผลกระทบเชิงบวกที่วัดได้เกี่ยวกับคุณภาพการสอน และคุณธรรมครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.1 การนำรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ไปใช้ต้องกำหนดกระบวนการ กิจกรรม และเครื่องมือการจัดการให้สอดคล้องกัน
- 1.2 การนำรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ไปใช้ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 1.3 การนำรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ไปใช้ต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิชาชีพครูที่มีการเปลี่ยนแปลง
- 1.4 การนำรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ไปใช้ต้องมีการผสมผสานเทคโนโลยีควบคู่กับการปฏิบัติงานในยุคการศึกษาใหม่
- 1.5 การนำรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ยุคการศึกษาใหม่ไปใช้ต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ และหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีความเหมาะสม
- 2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนสามารถนำมาพัฒนาครูมืออาชีพยุคการศึกษาใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ เพื่อนำรูปแบบไปใช้พัฒนาครูให้เกิดสมรรถนะต่าง ๆ ในยุคการศึกษาใหม่ตามที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- [1] อ่องจิต เมธยะประสาท. E-Teacher คุณลักษณะของครูและนักเรียนในศตวรรษที่ 21. [อินเทอร์เน็ต]. 2558 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2565]. เข้าถึงได้จาก <http://www.slideplayer.mcu.ac.th/?p=162>
- [2] อีรธร สุธิธ, สมชาย เทพแสง และสมบุญ บวรศิริรักษ์. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูยุคใหม่. วารสารบริหารการศึกษา มศว 2559; 13:54-61.
- [3] ณัฐมน พันธุ์ชาติ. การสร้างคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2559.
- [4] ฉัตรชัย หวังมีจมี และองอาจ นัยพัฒน์. สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนรู้ เปลี่ยนสมรรถนะ. วารสารสถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2560; 12:47-63.
- [5] พิษณุภา ยืนยาว และธีรวัธ ธาดาตันติโชค. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; 2561.
- [6] Tienken CH, & Stonaker L. When every day is professional development day. Journal of Staff Development 2007; 2:24-29.
- [7] Kereluik K, Mishra P, Fahnoe C, & Terry L. Teacher knowledge for 21st century learning. Journal of Digital Learning in Teacher Education 2013; 4:127-140.
- [8] Blair DJ. Experiential learning for teacher professional development at historic sites. Journal of Experiential Education 2016; 1:31-44.
- [9] อมร อุณหสุทธยานนท์, รุจิร ภู่อาระ และภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ. สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2023; 1:81-90.

- [10] สุริย์มาศ สุขกลี. การศึกษาความต้องการพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี 2563; 4:24-25.
- [11] เจริญ ภูวิจิตร. แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในยุค Next Normal. [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึง เมื่อ 13 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20220308-4.pdf>
- [12] Sedova K, Salamounova Z, & Svaricek R. Teacher Professional Development as a Means of Transforming Student Classroom Talk. Teaching and Teacher Education 2016; 57:14-25.
- [13] Gore J, Lloyd A, Smith M, Bowe J, Ellis H, & Lubans D. Effects of Professional Development on the Quality of Teaching: Results from a Randomized Controlled Trial of Quality Teaching Rounds. Science Direct Teaching and Teacher Education 2017; 68:99-113.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

Factors Affecting the Decision to Select an Institution in Higher Education of High School Students in Samut Sakhon Province

จารูดี แก้วมา
Jaruwadee Kaewma

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 74000
Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University Samut Sakhon Campus, Samut Sakhon, 74000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: jaruwadee.ka@tnsuskn.ac.th

Received: 28 November 2023, Revised: 13 January 2024, Accepted: 20 February 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 385 คน วิเคราะห์ข้อมูล 2 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา 2) การวิเคราะห์เชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการหาความสัมพันธ์ (Pearson Product Correlation) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา ได้แก่ ระดับชั้นของนักเรียนและรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ส่วนเพศและอาชีพของผู้ปกครองไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นักเรียนในระดับชั้นปีที่ 4 และ 5 ตัดสินใจเลือกสถานศึกษาต่างจากนักเรียนชั้นปีที่ 6 ขณะที่นักเรียนจากครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาที่แตกต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียนพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ได้แก่ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยนักเรียนให้ความสำคัญกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากสังคมและตลาดแรงงาน ตามมาด้วยหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ด้านเหตุผลส่วนตัวนักเรียนให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่าและสถานศึกษาที่ใกล้กับที่พัก การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก และเว็บไซต์ มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลแก่นักเรียนและบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและสะดวกในการเดินทางก็เป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา

ทั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์มากกว่าการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออฟไลน์ ดังนั้น การประชาสัมพันธ์สถานศึกษาควรเน้นการใช้สื่อออนไลน์ที่เข้าถึงกลุ่มนักเรียนได้ง่ายและรวดเร็ว เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม และเว็บไซต์ของสถานศึกษา โดยเผยแพร่ข้อมูลที่น่าสนใจและตอบโจทย์ความต้องการของนักเรียน รวมถึงการตอบข้อสงสัยผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลเข้าถึงได้โดยตรง ในขณะเดียวกันการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออฟไลน์ เช่น การจัดงานแนะแนวหรือการใช้ป้ายประชาสัมพันธ์ในสถานที่สำคัญยังคงมีความสำคัญ แต่ควรปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัยและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การผสมผสานระหว่างสื่อออนไลน์และออฟไลน์จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลและดึงดูดนักเรียนให้ตัดสินใจเลือกสถานศึกษานั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน การตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นักเรียนมัธยมปลาย

Abstract

This research aims to study the personal factors and factors related to program selection that influence the decision to choose higher education institutions among high school students in Samut Sakhon province. It is a quantitative study that collected data using a questionnaire. The sample group consisted of 385 high school students from Samut Sakhon province. The data analysis involved two types: 1) descriptive analysis and 2) inferential analysis, including analyzing One-Way Analysis of Variance (ANOVA) and determining correlations (Pearson Product Correlation). The research findings revealed that personal factors influencing the decision to select an institution include the student's grade level and the average family income. Gender and parental occupation did not affect the decision to choose an institution. Students in grades 4 and 5 made different decisions from students in grade 6, while students from higher-income families tended to make different decisions from those from lower-income families. Regarding factors related to program selection,

the most significant factor influencing the decision was the university's image. Students valued universities that were well-known and recognized by society and the labor market. This was followed by programs that met labor market needs and modern learning facilities. Regarding personal reasons, students' prioritized affordable costs and institutions located near their residence. Online media, such as Facebook and websites, played an important role in providing information to students, and a safe and convenient environment for travel was also a key factor in their decision-making process.

High school students in Samut Sakhon province place more importance on online media for information dissemination than offline media. Therefore, educational institutions should focus on using online media that is easily accessible to students, such as Facebook, Instagram, and the institution's website, to share engaging information that meets the students' needs. Additionally, institutions should provide channels for addressing inquiries directly. At the same time, offline media, such as organizing orientation events or using promotional banners at key locations, remains important but should be updated to suit the target audience. A combination of online and offline media will enhance the effectiveness of information dissemination and help attract students to make informed decisions when selecting an institution.

Keywords: Factors Affecting the Decision to Select, Decision Making for Higher Education, High School Student

บทนำ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือเป็นเสาหลักที่ขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและการพัฒนาในทุกมิติของสังคม ด้วยการเสริมสร้างความรู้และทักษะที่ลึกซึ้ง ช่วยขยายขอบเขตแห่งความคิดและการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอาชีพและการเติบโตของบุคคลในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงได้รับการยกย่องอย่างสูงว่าเป็นกุญแจสำคัญที่เปิดประตูสู่โอกาสและความสำเร็จในชีวิต โดยคนทั่วไปมักมีความเชื่อว่า การศึกษาในระดับที่สูงยิ่งขึ้นย่อมส่งผลให้โอกาสในการเจริญก้าวหน้าในทุกด้านของชีวิตยังมีมากขึ้น ทั้งในแง่ของการพัฒนาตนเอง การสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ และการมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า [1] แม้ว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะไม่ใช่วิถีทางการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เช่นเดียวกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา แต่การศึกษาระดับอุดมศึกษากลับมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนากำลังคนในระดับสูงที่มีทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการพัฒนาความสามารถที่ตอบโจทย์ความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้การศึกษาระดับอุดมศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะของมนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม พร้อมทั้งเสริมสร้างความคิดเชิงวิพากษ์และการมีจิตสำนึกทางสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงและเป็นการก้าวสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน [2] นอกจากนี้การศึกษาระดับอุดมศึกษายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพและคุณสมบัติของบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การตัดสินใจเลือกเส้นทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับความรู้ ความสนใจ หรือความถนัดของแต่ละบุคคล จะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยไม่เพียงแต่เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ แต่ยังช่วยให้บุคคลสามารถเลือกเส้นทางอาชีพหรือตำแหน่งงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถของตนเองได้อย่างแม่นยำ ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในอาชีพและการเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต [3]

ในปัจจุบัน กำลังเผชิญกับแนวโน้มที่จำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาลดลงอย่างเห็นได้ชัด สาเหตุหลักมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้การเข้าถึงความรู้และการเรียนรู้กลายเป็นเรื่องที่สะดวกและหลากหลายช่องทางมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนออนไลน์ การค้นหาความรู้ผ่านสื่อดิจิทัล หรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนในห้องเรียนแบบเดิม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้บางคนเห็นว่าการศึกษากลายเป็นทางเลือกที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับการพัฒนาทักษะและความรู้ในยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังสะท้อนถึงความสะดวกสบายและความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายโดยไม่ต้องพึ่งพาการศึกษาในรูปแบบดั้งเดิม [4] อีกทั้งสาเหตุสำคัญที่ทำให้จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาลดลง คือ การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรในประเทศ ซึ่งเข้าสู่ยุคที่ประชากรเริ่มถดถอยและมีอัตราการเกิดที่ลดน้อยลงอย่างชัดเจน สิ่งนี้ส่งผลให้จำนวนเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนลดลงตามไปด้วย โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นฐานสำคัญในการส่งนักเรียนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ผลลัพธ์คือการลดลงของจำนวนนักเรียนที่สามารถเข้าสู่วิชาการระดับอุดมศึกษาได้ ซึ่งส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในการดึงดูดนักเรียนเข้าศึกษาต่อเพื่อรักษาจำนวนและคุณภาพของนักศึกษาที่จะเข้ามาเติมเต็มในแต่ละปี การแข่งขันนี้ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นในเรื่องของจำนวน แต่ยังรวมถึงคุณภาพของการเรียนการสอนและการเสนอโปรแกรมที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและความสนใจของนักเรียนในปัจจุบันอีกด้วย [5] ข้อมูลจากสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภา

การศึกษา ซึ่งได้สำรวจอัตราส่วนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อประชากรในกลุ่มอายุ 15 ถึง 17 ปี ในช่วงปีการศึกษา 2556 ถึงปีการศึกษา 2560 พบว่า จำนวนของนักเรียนที่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับจำนวนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สาเหตุหลักมาจากนักเรียนบางกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี หรือมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานแทนที่จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งส่งผลให้จำนวนของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายลดลงตามไปด้วย ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนของนักเรียนที่มีแนวโน้มจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ลดน้อยลงเช่นกัน และจะนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะทางวิชาชีพในระดับสูงในอนาคต ซึ่งอาจทำให้ประเทศขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถในการขับเคลื่อนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว [6] ซึ่งสวนทางกับข้อมูลจากระบบสารสนเทศ สำนักงานการอุดมศึกษาเปิดเผยถึงจำนวนมหาวิทยาลัยประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด 165 แห่ง โดยจำนวนนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา การเพิ่มขึ้นของจำนวนมหาวิทยาลัยสะท้อนถึงความพยายามในการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศและตอบสนองความต้องการทางการศึกษาที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม จำนวนมหาวิทยาลัยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้กลับสวนทางกับแนวโน้มการลดลงของจำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความท้าทายในการรักษาผู้เรียนและการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณภาพเข้ามาศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็สร้างการแข่งขันที่รุนแรงระหว่างสถาบันการศึกษาเพื่อดึงดูดนักเรียนเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยของตน [4]

ด้วยจำนวนมหาวิทยาลัยที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความครอบคลุมทั่วทั้งประเทศไทย ทำให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีตัวเลือกที่หลากหลายในการเลือกสถานศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา การมีทางเลือกมากมายเหล่านี้ทำให้กระบวนการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาของนักเรียนเป็นเรื่องที่ท้าทายและซับซ้อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อทำความเข้าใจถึงความต้องการและแรงจูงใจที่มีต่อการเลือกเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะสามารถนำไปใช้ในการวางกลยุทธ์ในการดึงดูดนักเรียนที่มีคุณภาพ รวมถึงแก้ไขปัญหาการลดลงของจำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแผนการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้อย่างตรงจุด

วัตถุประสงค์

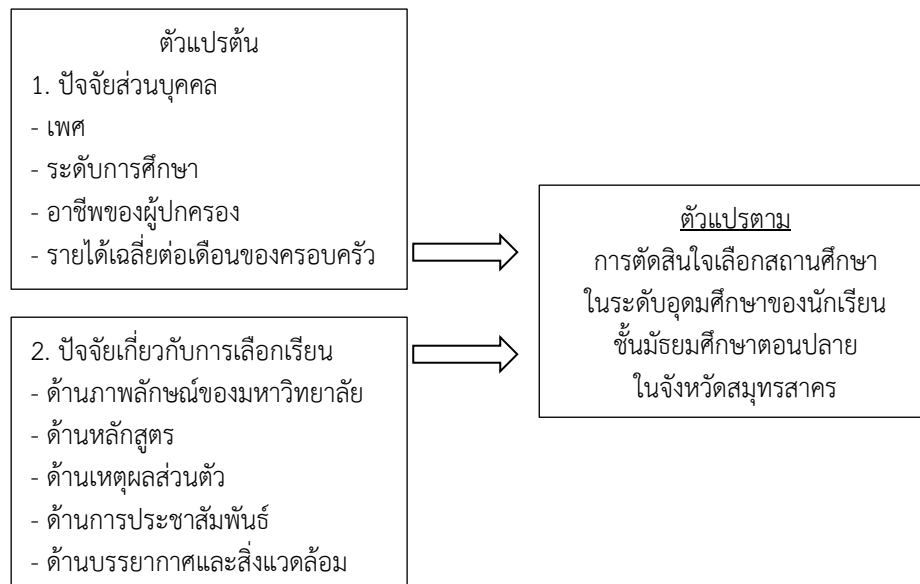
- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐานการวิจัย

ข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

ข้อที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ ระดับชั้นการศึกษา อาชีพของผู้ปกครองที่เป็นหลักของครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว

ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน แบ่งออกเป็น 5 ปัจจัย ได้แก่

1) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หมายถึง การรับรู้และความรู้สึกของผู้เรียนเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เช่น ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจในแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ เช่น ความน่าเชื่อถือ การที่ได้รับการยอมรับจากสังคม

2) ด้านหลักสูตร หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา ครอบคลุมในเรื่องคุณภาพของหลักสูตร มีตรงตามความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจในแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรมีความใหม่ ทันสมัย มีหลักสูตรที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

3) ด้านเหตุผลส่วนตัว หมายถึง เหตุผลของแต่ละบุคคลที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นเหตุผลส่วนบุคคลในการเลือกสถานศึกษา เช่น เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว เป็นสถานศึกษาที่ใกล้ที่อยู่อาศัย

4) ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ช่องทางการสื่อสารที่แต่ละบุคคลได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ ได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคล เช่น เพื่อน ครอบครัว ศิษย์เก่า

5) ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบริเวณโดยรอบของสถานศึกษา เช่น สถานศึกษามีความปลอดภัย เป็นสถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งที่ดี

การตัดสินใจ หมายถึง การคิดพิจารณา ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล เพื่อเลือกวิธีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์หรือบุคคล

การทบทวนวรรณกรรม

1. ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเรียน สามารถแบ่งได้ 3 แนวคิด คือ [7]

1) แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย เป็นเรื่องของการรับรู้หรือความประทับใจที่มีต่อสถาบัน อย่างเรื่องของชื่อเสียงของสถาบัน การบริหารของสถาบัน บรรยากาศในการเรียนการสอน อาคารสถานที่ในสถาบัน เนื่องจากทุกคนต่างมีความต้องการที่จะศึกษาในสถาบันที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีและมีศักยภาพ จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา พบว่าสภาพแวดล้อมของสถาบันประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่

1.1) ด้านลักษณะสถาบัน คือ ขนาดของสถาบัน อัตราส่วนจำนวนระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา วุฒิการศึกษาของคณาจารย์ งบประมาณที่ใช้ในการผลิตบัณฑิตศึกษา และการจัดการสวัสดิการของนักศึกษา

1.2) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน คือ การจัดการเนื้อหาสาระของวิชาการ รวมถึงวิธีการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล

1.3) ด้านอาจารย์ คือ อายุ บุคลิกภาพของอาจารย์ ทักษะความสามารถสมรรถนะในการสอนการทำงาน รวมถึงทัศนคติต่อการเป็นอาจารย์

1.4) ด้านกลุ่มเพื่อน คือ ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมไปถึงนิสัยส่วนตัวและความสามารถในการเรียน

1.5) ความเกี่ยวพันของนักศึกษา คือ การที่นักศึกษาเข้าไปใช้เวลาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์จากสิ่งนั้น เช่น การเกี่ยวพันกับอาจารย์กับเพื่อน และกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

โดยกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลโดยตรงที่ก่อให้เกิดแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงค่านิยมพฤติกรรมทัศนคติความเข้าใจตัวเอง รวมถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม [8]

2) แนวคิดเกี่ยวกับความยากของหลักสูตร ความยากของหลักสูตรเป็นตัวแปรที่มีความเป็นนามธรรม ไม่มีนิยามที่ชัดเจน แต่ความยากของหลักสูตรคือเป็นตัวแปรที่จะมีส่วนช่วยกำหนดการตัดสินใจของนักศึกษา ในการเลือกเรียนหลักสูตรหรือการเลือกสถานศึกษา เนื่องด้วยสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปรวมถึงแนวโน้มในการเลือกเรียนในหลักสูตรที่เป็นที่นิยม ก่อให้เกิดอิทธิพลต่อการออกแบบหลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามการปรับปรุงหลักสูตรอาจนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงระดับความยากง่ายของหลักสูตร เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระดับความยากง่ายของหลักสูตรอาจเกิดขึ้นจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจในการทำให้หลักสูตรเป็นเนื้อเดียวกัน โดยมีการกำหนดให้จำนวนวิชาบังคับแกนมีจำนวนมากขึ้น และตัดวิชาเลือกเสรีบางวิชาออกไป ส่งผลให้หลักสูตรมีความยากขึ้น และทำให้นักศึกษาได้เรียนในรายวิชาเลือกเสรีน้อยลง ทั้งนี้ในเรื่องความยากของหลักสูตรส่งผลกระทบต่อจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน [8]

3) แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพของมหาวิทยาลัย การจัดอันดับคุณภาพของมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปประกอบการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย แต่เนื่องจากไม่มีองค์กรใดในประเทศไทยที่ทำการศึกษาอย่างชัดเจนในเรื่องนี้ แต่นักศึกษาก็จะมองมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงเป็นปัจจัยแรก ๆ ในการเลือกสถานศึกษานั้น ๆ ตามการรับรู้ [8] ทั้งนี้จากการวิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศในเอเชีย สามารถสรุปเป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของคุณภาพมหาวิทยาลัยออกเป็น 5 ด้าน คือ 1. ความมีชื่อเสียง 2. ความเข้มงวดในการคัดเลือกนักศึกษา 3. อาจารย์ 4. ผลผลิตด้านการวิจัย 5. ทรัพยากรด้านการเงิน [9]

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน 5 ด้าน เพื่อทำการศึกษา คือ

1. ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง ภาพที่เกิดจากความนึกคิดที่มีต่อสถานศึกษา ซึ่งมักจะเกิดจากการรับรู้และความรู้สึก ประกอบไปด้วยชื่อเสียงที่เป็นที่ยอมรับจากสังคมหรือจากตลาดแรงงาน [3]

2. ด้านหลักสูตร หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษา ซึ่งครอบคลุมในเรื่องของหลักสูตรมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถศึกษาต่อในระดับศึกษาที่สูงขึ้นได้หลังจากสำเร็จการศึกษา มีระยะเวลาในการทำการศึกาเพื่อจบหลักสูตรอย่างเหมาะสม รวมไปถึงเรื่องของความทันสมัยในหลักสูตรและอุปกรณ์การเรียน [10]

3. ด้านเหตุผลส่วนตัว หมายถึง เหตุผลของแต่ละบุคคลที่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อย่างเรื่องของการประหยัดค่าใช้จ่าย การที่มีเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดที่เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดเหล่านั้นเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาแห่งนี้เป็นจำนวนมาก อิทธิพลจากครอบครัวหรือบุคคลในครอบครัวที่เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ มีคนในครอบครัวสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาแห่งนี้ จึงแนะนำให้ตัดสินใจเลือกเรียนในสถานศึกษาแห่งนี้ด้วยเช่นกัน การเข้าศึกษาตามศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงที่เคยศึกษาอยู่ก่อนหน้านี้ หรือการได้รับทุนสนับสนุนการศึกษา รวมถึงสวัสดิการอื่น ๆ เป็นต้น [11]

4. ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ช่องทางการสื่อสารที่แต่ละบุคคลได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ การแนะนำ ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน เพื่อน หรือครอบครัว เป็นต้น [12]

5. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบริเวณโดยรอบของสถานศึกษา ทำเลหรือสถานที่ตั้งของสถานศึกษา อาคาร ห้องเรียน มีความสวยงาม กว้างขวาง สะอาด และมีความปลอดภัย [13]

2. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจ หมายถึง ผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อเลือกวิธีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์หรือบุคคล สามารถนำมาปฏิบัติและทำให้งานบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ [14]

การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการเลือกที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากหลากหลายทางเลือกที่มีอยู่ โดยผู้บริโภคมักจะต้องตัดสินใจเลือกในตัวเลือกต่าง ๆ โดยที่ผู้บริโภคจะต้องเลือกผลิตภัณฑ์หรือบริการตามข้อมูลและข้อจำกัดของสถานการณ์ต่าง ๆ การตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญและอยู่ภายในจิตใจของผู้บริโภค [15]

การตัดสินใจ หมายถึง ผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อเลือกวิธีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์หรือบุคคล สามารถนำมาปฏิบัติและทำให้งานบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ [14]

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีทั้งหมด 3 อำเภอ คือ 1. อำเภอเมือง 2. อำเภอกะทู้แบน และ 3. อำเภอบ้านแพ้ว โดยข้อมูลจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ระบุว่าประชากรที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ประจำปีการศึกษา 2565 มีจำนวนทั้งสิ้น 9,143 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 3 อำเภอ คือ 1. อำเภอเมือง 2. อำเภอกะทู้แบน และ 3. อำเภอบ้านแพ้ว ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ซึ่งทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 385 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัย เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกณฑ์การคัดออกของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ไม่ใช่ผู้มีคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกเข้าศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการให้ข้อมูล ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีความประสงค์ที่จะขอยุติการให้ข้อมูล

2. เครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปลายปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ออกแบบให้ครอบคลุมหัวข้อที่ต้องการทำการศึกษ โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ได้แก่ ชาย หญิง และไม่ระบุเพศ ระดับการศึกษา ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพของผู้ปกครอง เช่น ข้าราชการ พนักงานเอกชน หรือเกษตรกร เป็นต้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว เช่น 15,001 – 30,000 บาท, 45,001 – 60,000 บาท หรือ 90,001 บาทขึ้นไป เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 2. ด้านหลักสูตร 3. ด้านเหตุผลส่วนตัว 4. ด้านการประชาสัมพันธ์ 5. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง

3. การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ทำการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Face validity) และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item-Objective Congruence, IOC) โดยแบบสอบถามที่มีค่า IOC เกินกว่า 0.5 ถือว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยในระดับดี และสามารถนำไปใช้วัดผลได้ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ซึ่งเป็นนักเรียนในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 40 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha Coefficient ผลการทดสอบพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาอยู่ที่ 0.984 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือวิจัยมีความเชื่อมั่นในระดับสูงและสามารถใช้วัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การเก็บข้อมูลภาคสนาม

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัย จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ หมายเลขใบรับรอง ART 001/2566 โดยรับรองว่าการวิจัยมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 โดยการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างหรือผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถสอบถามผู้วิจัยถึงข้อสงสัยต่าง ๆ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังจากการเข้าร่วมการวิจัย ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยโดยการตอบแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 10 นาที

5. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาอธิบายข้อมูลค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) จากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อใช้ในการบ่งบอกลักษณะสำคัญของประชากร โดยการวัดสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพื่อการยืนยันว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ โดยจะใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในงานวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการหาความสัมพันธ์ (Pearson Product Correlation)

ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และการทดสอบสมมติฐาน ผลที่ได้มีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากการสำรวจข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เพศชายมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงมาคือ เพศหญิง ร้อยละ 44.4 และไม่ระบุเพศ ร้อยละ 7 ในด้านระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 70.4 ขณะที่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีสัดส่วนร้อยละ 22.1 และ 7.5 ตามลำดับ ด้านอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.5 รองลงมาคือ ผู้ปกครองที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 21.3 และรับราชการ ร้อยละ 17.9 ด้านรายได้เฉลี่ยของครอบครัวพบว่าส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ที่ 30,001-45,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 36.9

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา

1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.89 จาก 5 คะแนน ตัวแปรที่ส่งผลสูงสุดคือความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 4.10) รองลงมาคือ การได้รับการยอมรับจากสังคมและตลาดแรงงาน

2. ด้านหลักสูตร มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.11) ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดคือหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.33) และอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย

3. ด้านเหตุผลส่วนตัว มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.49) โดยนักเรียนเลือกสถานศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.19) และพิจารณาจากค่าธรรมเนียมการศึกษาที่คุ้มค่า

4. ด้านการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51) โดยสื่อออนไลน์ เช่น เพชบุ๊กและเว็บไซต์ มีผลมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.24)

5. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19) โดยสถานศึกษาที่มีความปลอดภัยและสะดวกในการเดินทางมีผลต่อการตัดสินใจสูงสุด

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร (One-Way ANOVA)

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สรุปผล
สมมติฐานที่ 1.1 เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน	เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า P เท่ากับ .184 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.5	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1.2 ระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน	ระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน โดยมีค่า P เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.5	ยอมรับสมมติฐาน และทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางที่ 2
สมมติฐานที่ 1.3 อาชีพของผู้ปกครองที่เป็นหลักของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน	อาชีพของผู้ปกครองที่เป็นหลักของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า P เท่ากับ .293 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.5	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สรุปผล
สมมติฐานที่ 1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัวแตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน โดยมีค่า P เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.5	ยอมรับสมมติฐาน และทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4	3.58	-	.036	.371*
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5	3.55		-	.407*
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6	3.95			-

จากตารางที่ 2 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับชั้นปี ด้วยวิธีการ LSD พบว่า มีความแตกต่างกันจำนวน 2 คู่ คือ คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และคู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ไม่เกิน 15,000 บาท	15,001 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	60,001 – 75,000 บาท	75,001 – 90,000 บาท	90,001 บาทขึ้นไป
ไม่เกิน 15,000 บาท	3.52	-	-.039	-.295*	-.340*	-.565*	-.065*	-.902*
15,001 – 30,000 บาท	3.56		-	-.256*	-.301*	-.525*	-.566*	-.863*
30,001 – 45,000 บาท	3.82			-	-.045	-.269*	-.310*	-.607*
45,001 – 60,000 บาท	3.86				-	-.225*	-.265*	-.562*
60,001 – 75,000 บาท	4.09					-	-.040	-.337*
75,001 – 90,000 บาท	4.13						-	-.297*
90,001 บาทขึ้นไป	4.42							-

จากตารางที่ 3 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับชั้นปี ด้วยวิธีการ LSD พบว่า มีความแตกต่างกันจำนวน 18 คู่ คือ คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว ไม่เกิน 15,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 30,001 – 45,000 บาท คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว ไม่เกิน 15,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 45,001 – 60,000 บาท คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว ไม่เกิน 15,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 60,001 – 75,000 บาท คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว ไม่เกิน 15,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 75,001 – 90,000 บาท คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว ไม่เกิน 15,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 90,001 บาทขึ้นไป คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 15,001 – 30,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 30,001 – 45,000 บาท คู่ที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 15,001 – 30,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 45,001 – 60,000 บาท คู่ที่ 8 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัว 15,001 – 30,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรและการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยด้านหลักสูตร จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐานที่ 2.3 ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวและการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา

	การตัดสินใจเลือกสถานศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	
	ค่าสหสัมพันธ์	.808**
ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว	P	.000
	ระดับความสัมพันธ์	สูง

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.1

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวและการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับสูง กล่าวคือ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐานที่ 2.4 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา

	การตัดสินใจเลือกสถานศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	
	ค่าสหสัมพันธ์	.753**
ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์	P	.000
	ระดับความสัมพันธ์	ปานกลาง

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.1

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐานที่ 2.5 ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา

	การตัดสินใจเลือกสถานศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	
	ค่าสหสัมพันธ์	.699**
ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม	P	.000
	ระดับความสัมพันธ์	ปานกลาง

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.1

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐานที่ 1.1 เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ชูจิต รุจิพิช [16] ที่พบว่าระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีปทุมผล ในเรื่องของเพศของนักศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 จะมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑารัตน์ สุขน้อย [3] ที่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน ทำให้การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 อาชีพของผู้ปกครองที่เป็นหลักของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อาชีพของผู้ปกครองที่เป็นหลักของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ จุฑารัตน์ สุขน้อย [3] โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน ทำให้การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัวแตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานของ ชูจิต รุจิพิช [16] ที่พบว่า รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัวของนักศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐานที่ 2.1 ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยมีระดับความสัมพันธ์ในระดับสูง กล่าวคือ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร โดยหากพิจารณาถึงรายละเอียดจะพบว่าด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมาก ในเรื่องของการเป็นสถานศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นสถานศึกษาที่สามารถสร้างบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับจากสังคม การเป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงาน อาจารย์ผู้สอนมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี การเป็นสถานศึกษาเฉพาะทางที่มีเอกลักษณ์ชัดเจน เป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงมานาน และมั่นคง เป็นสถานศึกษาที่มีผู้บริหารทำงานแบบมืออาชีพ เป็นสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับชุมชนท้องถิ่น และเป็นสถานศึกษาที่มีศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันเป็นผู้ที่มีชื่อเสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ปฐมา อาแว และนยวาทะ โพธิ์บุ [11] ที่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานของ อนรรักษ์ ปักกระนัง และคณะ [17] โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชุมพร ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชุมพร กลุ่มตัวอย่างได้มีความคิดเห็นในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2.2 ปัจจัยด้านหลักสูตร มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรและการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา

ในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยด้านหลักสูตรจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านหลักสูตรเป็นรายข้อนั้น พบว่าระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ หลักสูตรที่เปิดสอนตรงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง เป็นสถานศึกษาที่มีความเฉพาะทาง ตรงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง และเป็นสถานศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียนด้านหลักสูตรที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีคณาจารย์และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีงานรองรับเมื่อศึกษาจบหลักสูตร เป็นหลักสูตรมีความใหม่ ทันสมัย มีหลักสูตรที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ระยะเวลาการศึกษาเพื่อจบหลักสูตร มีความเหมาะสม มีการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่หลากหลาย และสามารถศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นได้หลังจากสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ปฐมอาแว และนยาฮาเฮร์ ไพบูลย์ [11] ที่พบว่าปัจจัยด้านโปรแกรมการศึกษา/หลักสูตร เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ สอดคล้องกับงานของ จุฑามาศ พรหมทอง, พรทิพา ดำเนิน และศิริวรรณ ยิ่งได้ชม [18] ที่พบว่าปัจจัยหลักสูตร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และยิ่งสอดคล้องกับงานของ อรุมา สาลี, กนกนาถ ศรีกาญจน์ และเจษฎา รมเย็น [12] ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านหลักสูตร

สมมติฐานที่ 2.3 ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวและการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับสูง กล่าวคือ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวเป็นรายข้อนั้นพบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ด้านเหตุผลส่วนตัว ที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ เป็นสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ค่าธรรมเนียมการศึกษามีความคุ้มค่า ไม่มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มเติมจากค่าใช้จ่ายที่จำเป็น เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว มีความภูมิใจที่จะศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้ มีทุนสนับสนุนการศึกษา และเป็นสถานศึกษาที่ใกล้ที่อยู่อาศัย ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ด้านเหตุผลส่วนตัว ที่อยู่ในระดับปานกลางคือ มีโอกาสได้รับการคัดเลือกให้เรียนฟรี เป็นสถานศึกษาที่มีสวัสดิการให้แก่นักศึกษา เช่น หอพัก เลือกตามความต้องการของครอบครัว มีเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดเลือกสถานศึกษาแห่งนี้ ครูแนะแนวเป็นผู้แนะนำให้เลือกสถานศึกษาแห่งนี้ และคนในครอบครัวเคยสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาแห่งนี้ สอดคล้องกับงานของ จุไรรัตน์ ศิริมิ่งมูล, นุชนาถ พันธราษฎร์ และณัฏฐา ขำศิริ [19] ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณรัช ปักกระนัง และคณะ [17] ที่พบว่า ปัจจัยเหตุผลส่วนตัวเป็นปัจจัยที่มีความคิดเห็นระดับมาก และเป็นปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชุมพร

สมมติฐานที่ 2.4 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร โดยปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ด้านการประชาสัมพันธ์ ที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียนด้านการประชาสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสม่ำเสมอ กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคล เช่น เพื่อน ครอบครัว ศิษย์เก่า ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ด้านการประชาสัมพันธ์ ที่อยู่ในระดับปานกลางคือ มีการเข้ามาแนะแนวภายในโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง และปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ด้านการประชาสัมพันธ์ ที่อยู่ในระดับน้อยคือ กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออฟไลน์ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุมา สาลี, กนกนาถ ศรีกาญจน์ และเจษฎา รมเย็น [12] พบว่า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง

สมมติฐานที่ 2.5 ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษามีความปลอดภัย มีความสะดวกในการเดินทางมายังสถานศึกษา และเป็นสถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งที่ดี ปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกเรียน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษา

มีความกว้างขวางและสะอาด มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา มีอาคารเรียนและห้องเรียนที่สวยงาม และมีชุมชนหรือบริเวณโดยรอบสถานศึกษาที่เป็นมิตร รวมถึงมีร้านค้าหรือศูนย์อาหารภายในสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับงานของ จุไรรัตน์ ศิริมั่งมุล, นุชนาถ พันธราษฎร์ และณัฐมา ขำศิริ [19] ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความครบถ้วนและทันสมัยในด้านอาคารและสถานที่ รวมถึงมีความสะดวกสบายด้านการคมนาคม และยังสอดคล้องกับงานของ จุฑามาศ พรหมทอง, พรทิพา ดำเนิน และศิริวรรณ ยิ่งได้ชม [18] ที่พบว่า มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวกในการเดินทาง เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ

สรุปผล

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า เพศที่แตกต่างกันและอาชีพของผู้ปกครองที่เป็นหลักของครอบครัวที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร แต่ระดับชั้นการศึกษาที่แตกต่างกันและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของทุกคนในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร ให้ความสำคัญกับปัจจัยเกี่ยวกับการเรียนทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งหากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของแต่ละด้านและจุดที่น่าสนใจในแต่ละด้านจะสรุปได้ ดังนี้ ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร จะตัดสินใจเลือกสถานศึกษาจากการที่สถานศึกษามีความปลอดภัย มีความสะดวกในการเดินทางมายังสถานศึกษา รวมถึงการที่เป็นสถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งที่ดี ในด้านหลักสูตร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร จะตัดสินใจเลือกสถานศึกษาจากหลักสูตรที่เปิดสอนและสถานศึกษาที่มีความเฉพาะทางตรงตามความต้องการของตน รวมถึงเป็นสถานศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร จะตัดสินใจเลือกสถานศึกษาจากความน่าเชื่อถือและการที่เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากสังคม ตลาดแรงงาน เป็นสถานศึกษาเฉพาะทางที่มีเอกลักษณ์ชัดเจน และมีอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการประชาสัมพันธ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร จะตัดสินใจเลือกสถานศึกษาจากการได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ รวมถึงการที่เป็นสถานศึกษาที่มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสม่ำเสมอ นอกจากนั้นคือการได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคล เช่น เพื่อน ครอบครัว ศิษย์เก่า และในด้านเหตุผลส่วนตัว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร จะตัดสินใจเลือกสถานศึกษาจากการเลือกสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง เป็นสถานศึกษาที่ค่าธรรมเนียมการศึกษามีความคุ้มค่า รวมถึงไม่มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มเติมจากค่าใช้จ่ายที่จำเป็น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาคร จะตัดสินใจเลือกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา จากปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ เช่น โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ ในระดับน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะสื่อออฟไลน์ดังกล่าวเป็นสื่อดั้งเดิมที่ไม่เป็นที่นิยมในวัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงอาจจะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ยาก ต่างจากการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ ที่ในปัจจุบันเป็นที่นิยม สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายกว่า และมีความรวดเร็วกว่า

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ในการศึกษาครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรสาครเพียงเท่านั้น ซึ่งควรจะศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น ผู้ปกครอง คุณครู เป็นต้น รวมไปถึงในอนาคตอาจจะมีปัจจัยที่เกี่ยวกับการเลือกเรียนมากกว่าที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้เพิ่มเติมขึ้น และนอกจากนั้นควรเพิ่มขนาดประชากรให้กว้างขวางมากกว่านี้ เนื่องจากประชากรในแต่ละพื้นที่อาจจะมีบริบทที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์. เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2554; 13 (2).
- [2] เรณูมาศ มาอุ่น. การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. 2559; 9 (2): 169-176.
- [3] จุฑารัตน์ สุขน้อย. การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนท่าศาลา ประสิทธิ์ศึกษา [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2563.
- [4] อวภาส ฉันทศาสตร์รัศมี และผุสดี พลสารมัย. สาเหตุการลดลงของจำนวนนักศึกษา และแนวทางเลือกในการปรับตัวของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย; 2562.
- [5] ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์ และปราโมทย์ ประสาทกุล. ประชากรไทยในอนาคต. [อินเทอร์เน็ต]. 2549. [เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2565] เข้าถึงได้จาก <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/AnnualConference/Conferencell/Article/Article02.html>

- [6] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค; 2561
- [7] สิทธิพันธ์ ยศยอด้ยง. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพุท. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต] กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547.
- [8] ันยากร ช่วยทุกข์เพื่อน. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารสุทธิปริทัศน์. 2557; 29 (90): 256-271.
- [9] นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. การวิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศในเอเชีย. กรุงเทพฯ : เซเวน พรินต์ติ้งกรุ๊ป; 2541.
- [10] ณัฏชา สุวรรณวงศ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา (ระบบโควตา) ประจำปีการศึกษา 2560 [รายงานการวิจัย]. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน; 2560.
- [11] ปฐมา อาแว และนิยวาเฮร์ ไพบูลย์. (2562). การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2562. วารสารวิชาการ ปชมท. 2562; 9 (2): 22-32.
- [12] อรุมา สาลี, กนกนารถ ศรีกาญจน์ และเจษฎา ร่มเย็น. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (สไใหญ่). วารสารนิเทศสยามปริทัศน์. 2565; 21 (1): 121-136.
- [13] ธนพัฒน์ อินทวิ. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกสถาบันศึกษาเพื่อเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา. วารสารนวัตกรรมการศึกษา และการวิจัย. 2564; 5 (1): 1-14.
- [14] กรณิศ วงศ์วานิช และกรเอก กาญจนโมคิน. “ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง”. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา. 2564; 11 (1): 13-25.
- [15] ฉัตยาพร เสมอใจ. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: วี พรินท์; 2550.
- [16] ชูจิต รุจิพิช. ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีปทีปผล [การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม; 2561.
- [17] อนุรักษ ปักการะนัง, เจนวิทย์ ดิษขนาน, สันติพร เชื้อไทย, ตามพ์ สุขสุวรรณนท์, เฉลิมพล ก่อกิจเถกิงกุล, พิชัย ผิวคราม และ ธเนศพล สุดสด. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชุมพร. การประชุมหาวิทยาลัยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13; มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สงขลา: 2565. 1465-1476.
- [18] จุฑามาต พรหมทอง, พรทิพา ดำเนิน และศิริวรรณ ยิ่งได้ชม. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 11; มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์. สุรินทร์: 2563. 373-382.
- [19] จุไรรัตน์ ศิริมั่งมูล, นุชนาถ พันธราษฎร์ และณัฐมา ขำศิริ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเภทโควตา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2562. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5; มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: 2562.

การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี

Accounting Management Data Influencing Decision-Making of Executives in Kanchanaburi Province

สร้อยเพชร ลิสนิ* ขวัญนรี กล้าปราบโจร ฐิติพร พระโพธิ์ วรกร แชมเมืองปัก และอุภาวดี เนื่องวรรณ
Sroypet Lissani*, Kwannaree Klaphabchone, Thitiporn Prapho, Worakron chammungpuk and Upawadee Neungwanna

หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 71190
Master of Accountancy Program, Faculty of Management Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University,
Kanchanaburi 71190

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: AmThitiporn@kru.ac.th

Received: 1 November 2023, Revised: 3 January 2024, Accepted: 27 February 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารและการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี และวิเคราะห์การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัท จำกัด ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 349 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม การทดสอบหาความเชื่อมั่นข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารโดยรวม มีความเชื่อมั่น .743 และข้อคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารโดยรวม มีความเชื่อมั่น .864 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา และสถิติอนุมาน และการวิเคราะห์ความถดถอย

ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารของบริษัท จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนและควบคุม การจัดทำงบกำไรขาดทุน การประเมินผลทางการเงิน การตัดสินใจในระยะสั้น การวางแผนกำไร และการตัดสินใจในระยะยาว การตัดสินใจของผู้บริหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การตัดสินใจ รองลงมาคือ การสั่งการ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวางแผน รองลงมาคือ การควบคุม ตามลำดับ และพบว่าการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ข้อมูลบัญชีบริหาร การตัดสินใจ ผู้บริหารฝ่ายบัญชี บริษัท จำกัด

Abstract

This research aims to study the preparation of management accounting information and the decision-making of executives in Kanchanaburi Province, as well as to analyze the impact of management accounting information preparation on executive decision-making in the province. The sample group consists of 349 accounting executives of limited companies in Kanchanaburi Province. The research instrument used was a questionnaire. The reliability test for questions regarding the preparation of management accounting information overall yielded a reliability value of 0.743, while questions regarding executive decision-making overall had a reliability value of 0.864. The statistical methods used for data analysis include descriptive statistics, inferential statistics, and regression analysis.

The research findings indicate that the preparation of management accounting information by limited companies is generally at a high level. When considering individual aspects, the average scores for all aspects are at a high level, ranked in descending order as follows: planning and control, preparation of profit and loss statements, financial performance evaluation, short-term decision-making, profit planning, and long-term decision-making. Regarding executive decision-making, the overall level is at the highest level. When examining individual aspects, the highest average score is found in decision-making, followed by directing, while planning and control rank at a high level, respectively. Moreover, it was found that the preparation of management accounting information significantly influences executive decision-making in Kanchanaburi Province in the areas of planning, directing, controlling, and decision-making at the 0.05 significance level.

Keywords : Accounting Management Data, Decision-Making, Accounting Managers, Limited Company

บทนำ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กิจกรรมมีการแข่งขันกันสูง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความก้าวหน้า ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้การบัญชีบริหารในปัจจุบันมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใช้ข้อมูลของผู้บริหาร กิจกรรมมีการนำแนวคิดใหม่ๆ ทางด้านการบัญชีบริหารมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดทำให้กิจการสามารถประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน [1] ทั้งนี้ การบัญชีบริหารเป็นศาสตร์หนึ่งของการบัญชีที่สำคัญซึ่งจัดเตรียมข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการของฝ่ายบริหารตามโครงสร้างกิจการ ผู้บริหารเป็นผู้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจเพื่อการวางแผน สั่งการ ควบคุมและประเมินผล [2] เป็นการจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่เกิดขึ้นในอดีตหรือข้อมูลทางการเงินที่ได้จากการประมาณการว่าจะเกิดขึ้น เพื่อนำเสนอข้อมูลเหล่านั้นให้ฝ่ายบริหารภายในองค์กรได้ทราบและใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การควบคุม และประกอบการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา [3] โดยการรวบรวมข้อมูลในอดีตซึ่งข้อมูลเหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่ใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลให้แต่ละหน่วยงานนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีและเหมาะสม [4] นอกจากนี้งานวิจัยในอดีต พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการใช้ข้อมูลบัญชีเพื่อการวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินงาน การจัดทำงบประมาณ การวิเคราะห์กำไร และผู้บริหารยังนำข้อมูลบัญชีบริหารไปใช้ในการควบคุมกระบวนการทำงาน รวมทั้งการวัดผลการดำเนินงาน [5]

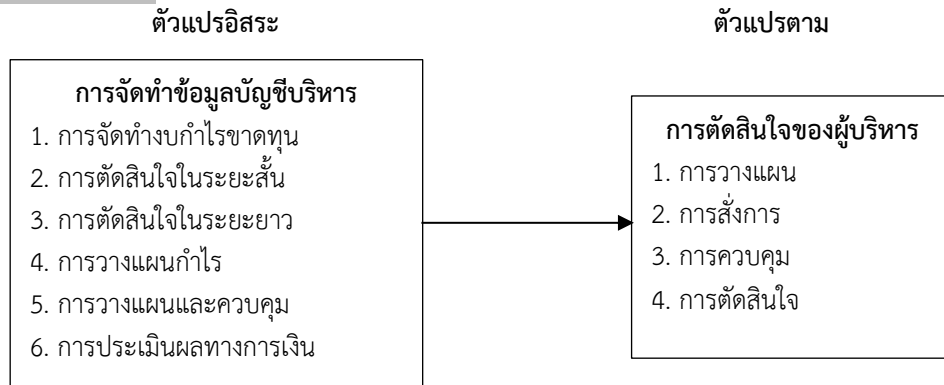
เนื่องจากผู้บริหารจำเป็นต้องตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลด้านบัญชีนั้นสามารถให้ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ในการตัดสินใจดังกล่าว แต่เนื่องจากข้อมูลทางบัญชีส่วนมากเป็นข้อมูลด้านบัญชีการเงินซึ่งเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริหารตามที่คาดหวัง ดังนั้น กิจการหรือผู้บริหารจึงต้องอาศัยข้อมูลทางบัญชีบริหารซึ่งสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทางเลือกที่ดีที่สุด แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์ทางธุรกิจที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจการ ซึ่งข้อมูลบัญชีบริหารสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนธุรกิจ และยังเป็นข้อมูลภายในกิจการที่สามารถบอกถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารจัดการ [6] ข้อมูลทางบัญชีบริหารจึงเป็นข้อมูลที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นและเป็นไปได้ภายใต้ภาวะแวดล้อมทางธุรกิจ ดังนั้นข้อมูลที่ถูกนำเสนอให้แก่ผู้บริหารจึงเป็นข้อมูลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตและยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้บริหาร [7] การศึกษาบริษัทในจังหวัดกาญจนบุรีมีความสำคัญ เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีมีลักษณะทางเศรษฐกิจที่โดดเด่น โดยมีกลุ่มธุรกิจหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการผลิต และการค้าชายแดน ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศ อย่างไรก็ตาม กลุ่มธุรกิจเหล่านี้ต้องเผชิญกับความท้าทายจากสภาวะการแข่งขันที่สูง การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และการบริหารทรัพยากรที่จำกัด ทำให้การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารเพื่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ดังนั้น การที่ผู้บริหารจะสามารถทำหน้าที่ทางการบริหารดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ จำเป็นต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพและให้ประโยชน์ต่อการทำหน้าที่ทางการบริหารได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ประเด็นการวิจัยการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ และจำเป็นต่อผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ของกิจการที่ตัดสินใจทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ของกิจการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี
2. การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการวางแผน
3. การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการสั่งการ
4. การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการควบคุม
5. การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี โดยรวม
 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการวางแผน
 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการสั่งการ
 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการควบคุม
 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder theory)

ทฤษฎีนี้มุ่งไปยังนโยบายขององค์กรที่ก่อให้เกิดผลกระทบให้เกิดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับองค์กรโดยพิจารณาถึงความต้องการ (Need) ความสนใจ (Interest) และผลกระทบ (Effect) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับองค์กร [8] ทั้งนี้ การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร เช่น การจัดทำงบการเงิน การตัดสินใจในระยะสั้นและระยะยาว การวางแผนกำไร การวางแผนและควบคุม รวมถึงการประเมินผลทางการเงิน ต้องดำเนินการด้วยความชอบธรรมและคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ยั่งยืน เพราะการที่องค์กรจะดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนหรือล่มสลายถือเป็นความชอบธรรมที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร [9] ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียนี้ถูกนำมาใช้ในการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชีของบริษัทจำกัดเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารในจังหวัดกาญจนบุรี

ทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์ (Contingency theory)

เป็นแนวคิดการใช้ทฤษฎีการจัดการให้ทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในปัจจุบัน โดยเป็นแนวคิดในการบริหารจัดการที่ผู้บริหารจะปฏิบัติขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือทางเลือกให้กับผู้บริหารในการควบคุมองค์กร [10] ผู้เสนอแนวคิดของการจัดการสถานการณ์หรือทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์โดยอ้างว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุดสำหรับในทุกสถานการณ์ โดยทั่วไปการดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสมเป็นสถานการณ์ที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้นและองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ขององค์กร โดยผู้บริหารมีหน้าที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่งานบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิภาพตามนโยบายของกิจการของผู้บริหารที่มีความจำเป็นและเครื่องมือที่ถูกใช้ในการวัดความสามารถเชิงการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การสั่งการ (Directing) การควบคุม (Controlling) และการตัดสินใจ (Decision making) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารสามารถสนับสนุนผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์นี้ถูกนำมาใช้ในการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชีของบริษัท จำกัด เกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี

ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

อิทธิพลของขนาดบริษัทต่อข้อมูลทางการเงินบัญชีเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร เพื่อแสดงความสำคัญของข้อมูลทางการเงินบัญชีสำหรับการบริหารจัดการโดยเฉพาะในบริษัทขนาดกลาง ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลการบัญชีบริหารภายในบริษัทขนาดกลางเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจของผู้บริหาร [11]

บทบาทของระบบบัญชีบริหารและรูปแบบการตัดสินใจต่อผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบบัญชีบริหารและรูปแบบการตัดสินใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการของผู้บริหารของสหกรณ์ในโปโนโรโกประเทศอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า ระบบบัญชีบริหารไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหาร และรูปแบบการตัดสินใจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหาร [12]

การบัญชีบริหารและการตัดสินใจของผู้บริหาร: กรณีศึกษา ธุรกิจสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นธุรกิจขนาดเล็กที่ไม่จ้างพนักงานบัญชีบริหาร ผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ ระดมความคิด สรุปมติ จากข้อมูลต่าง ๆ มาเปรียบเทียบ ทั้งยังมีการใช้ข้อมูลย้อนหลังเพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผ่านมาของกิจการ และเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเน้นการบริหารกระแสเงินสดเป็นหลักและสภาพคล่องของกิจการ การบริหารธุรกิจสตาร์ทอัพนั้น อาศัยทั้งข้อมูลการบัญชีบริหารและการเงินเพื่อการตัดสินใจ [13]

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัท จำกัด ในจังหวัดกาญจนบุรีที่มีอำนาจหน้าที่ในการวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการตัดสินใจในการดำเนินงานของบริษัท จำนวน 2,708 บริษัท ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2565 [14] โดยกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน [15] จากประชากรทั้งหมดได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 349 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) จากประชากรทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย คำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) ทั้งแบบเลือกตอบและแบบแสดงความคิดเห็นเป็นระดับตามเกณฑ์ที่กำหนด และคำถามปลายเปิด (Open-ended question) ให้ผู้ตอบให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Ratings scale)

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหาร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Ratings scale)

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โดยตอนที่ 2-3 กำหนดระดับความคิดเห็นโดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ท (Likert scale) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดช่วงระดับของความคิดเห็น ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5
ระดับ 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4
ระดับ 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3
ระดับ 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2
ระดับ 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น มีดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยด้วยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 3 ท่าน การตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้พิจารณาถึงความเห็นตามเกณฑ์การให้คะแนนแล้วนำมาประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของข้อคำถามแต่ละข้อพบว่ามีความเหมาะสมและข้อคำถามสามารถใช้ในการสอบถามได้อย่างเหมาะสม โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

อยู่ที่ .96 โดยพบว่า ข้อคำถามทุกตอน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า .50 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่คัดเลือกข้อความที่อยู่ในเกณฑ์และผ่านการปรับแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น [16] ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า ข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารโดยรวม มีความเชื่อมั่น .743 และข้อคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารโดยรวม มีความเชื่อมั่น .864

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้อุปกรณ์ที่สร้างขึ้น คือ แบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมได้จากหน่วยงานต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นำเสนอในรูปแบบของค่าสถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย แจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย และสรุปผลการวิจัย และใช้สถิติอนุมาน (Inferential statistics) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรที่ใช้แต่ละตัวแปร ซึ่งต้องมีค่าต่ำกว่า .80 [17] จึงจะถือได้ว่าตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่มีปัญหา Multi-collinearity และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple regression analysis) การทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% โดยกำหนดการยอมรับสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 20-30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี สามารถอธิบายผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร โดยรวม

ข้อคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. การจัดทำงบกำไรขาดทุน	4.47	.67	มาก
2. การตัดสินใจในระยะสั้น	4.38	.67	มาก
3. การตัดสินใจในระยะยาว	4.21	.64	มาก
4. การวางแผนกำไร	4.33	.67	มาก
5. การวางแผนและควบคุม	4.48	.58	มาก
6. การประเมินผลทางการเงิน	4.40	.65	มาก
รวม	4.38	.65	มาก

จากตารางที่ 1 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนและควบคุม ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมาคือ การจัดทำงบกำไรขาดทุน ($\bar{x} = 4.47$) การประเมินผลทางการเงิน ($\bar{x} = 4.40$) การตัดสินใจในระยะสั้น ($\bar{x} = 4.38$) การวางแผนกำไร ($\bar{x} = 4.33$) และการตัดสินใจในระยะยาว ($\bar{x} = 4.21$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยรวม

ข้อคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. การวางแผน	4.50	.67	มาก
2. การสั่งการ	4.53	.63	มากที่สุด
3. การควบคุม	4.44	.66	มาก
4. การตัดสินใจ	4.57	.59	มากที่สุด
รวม	4.51	.64	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 การตัดสินใจของผู้บริหาร พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.57$) รองลงมาคือ การสั่งการ ($\bar{x} = 4.53$) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวางแผน ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมาคือ การควบคุม ($\bar{x} = 4.44$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารกับการตัดสินใจของผู้บริหาร

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	.630	.206		3.052	.002		
การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร	.886	.047	.712	18.866	.000	1.000	1.000

R=.712, R²=.506

a. Dependent Variable: การตัดสินใจของผู้บริหาร

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 มีความคลาดเคลื่อนยินยอม (Tolerance) 1.000 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความแปรปรวน (VIF) 1.000 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวมีค่าความสัมพันธ์กันเองไม่สูงมากนัก เนื่องจากมีค่า Tolerance ไม่ต่ำกว่า .10 ค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ จึงไม่พบปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity ในตัวแปรอิสระ และมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางบวก Beta เท่ากับ .712 ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลการถดถอย ดังนี้

การตัดสินใจของผู้บริหาร = .886 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารกับการตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการวางแผน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	.240	.254		.946	.345		
การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร	.973	.058	.670	16.833	.000	1.000	1.000

R=.670, R²=.450

a. Dependent Variable: การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการวางแผน

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 มีความคลาดเคลื่อนยินยอม (Tolerance) 1.000 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความแปรปรวน (VIF) 1.000 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวมีค่าความสัมพันธ์กันเองไม่สูงมากนัก เนื่องจากมีค่า Tolerance ไม่ต่ำกว่า .10 ค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จึงไม่พบปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity ในตัวแปรอิสระ และมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางบวก Beta เท่ากับ .670 ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลการถดถอย ดังนี้

การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการวางแผน = .973 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารกับการตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการสั่งการ

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	.607	.252		2.408	.017		
การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร	.895	.057	.642	15.611	.000	1.000	1.000

R=.642, R²=.413

a. Dependent Variable: การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการสั่งการ

จากตารางที่ 5 พบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการสั่งการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 มีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ (Tolerance) 1.000 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความแปรปรวน (VIF) 1.000 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันเองไม่สูงมากนัก เนื่องจากมีค่า Tolerance ไม่ต่ำกว่า .10 ค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จึงไม่พบปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity ในตัวแปรอิสระ และมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางบวก Beta เท่ากับ .642 ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลการถดถอย ดังนี้

การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการสั่งการ = .895 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารกับการตัดสินใจของผู้บริหารด้านการควบคุม

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		Collinearity Statistics		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
1 (Constant)	.497	.258		1.926	.055		
การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร	.901	.059	.636	15.431	.000	1.000	1.000

R=.636, R²=.404

a. Dependent Variable: การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการควบคุม

จากตารางที่ 6 พบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 มีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ (Tolerance) 1.000 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความแปรปรวน (VIF) 1.000 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันเองไม่สูงมากนัก เนื่องจากมีค่า Tolerance ไม่ต่ำกว่า .10 ค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จึงไม่พบปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity ในตัวแปรอิสระ และมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางบวก Beta เท่ากับ .636 ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลการถดถอย ดังนี้

การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการควบคุม = .901 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารกับการตัดสินใจของผู้บริหารด้านการตัดสินใจ

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		Collinearity Statistics		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
1 (Constant)	1.176	.224		5.257	.000		
การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร	.775	.051	.633	15.226	.000	1.000	1.000

R=.633, R²=.401

a. Dependent Variable: การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการตัดสินใจ

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 มีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ (Tolerance) 1.000 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความแปรปรวน (VIF) 1.000 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันเองไม่สูงมากนัก เนื่องจากมีค่า Tolerance ไม่ต่ำกว่า .10 ค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จึงไม่พบปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity ในตัวแปรอิสระ และมีทิศทางความสัมพันธ์ในทิศทางบวก Beta เท่ากับ .633 ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลการถดถอย ดังนี้

การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการตัดสินใจ = .775 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
H ₁ การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี โดยรวม	.000	ยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สมมติฐานงานวิจัย	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
H ₂ การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการวางแผน	.000	ยอมรับสมมติฐาน
H ₃ การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการสั่งการ	.000	ยอมรับสมมติฐาน
H ₄ การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการควบคุม	.000	ยอมรับสมมติฐาน
H ₅ การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหาร มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ	.000	ยอมรับสมมติฐาน

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวม และเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนและควบคุม การจัดทำงบกำไรขาดทุน การประเมินผลทางการเงิน การตัดสินใจในระยะสั้น การวางแผนกำไร และการตัดสินใจในระยะยาว ในส่วนของการตัดสินใจของผู้บริหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การตัดสินใจ รองลงมาคือ การสั่งการ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวางแผน รองลงมาคือ การควบคุม ตามลำดับ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี สอดคล้องกับสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ [18] ที่กล่าวว่าผู้บริหารขององค์กรจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลทางบัญชีเพื่อทำการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องมือทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้บริหารระดับสามารถใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ วางกลยุทธ์เพื่อนำองค์กรไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับอุษณีย์ เส่งพานิช [19], สมเจตต์ ปันแก้ว [20] และวีระวรรณ ศิริพงษ์ [21] ที่กล่าวว่า การดำเนินธุรกิจผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่หลักทางการบริหารจัดการให้ลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการที่จะสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลตามเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้นจำเป็นต้องนำข้อมูลทางการบัญชีบริหารมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำหน้าที่บริหารจัดการทั้ง 4 หน้าที่ ได้แก่ การวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการตัดสินใจ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการวางแผน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธยา เห็นกลาง [22] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงานการบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานบริหารจัดการของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารในการวางแผนงาน การควบคุม การตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการบริหารงาน นิภาพรณ ศิริณิกุลรุจิร ภู่อาระ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ [23] กล่าวว่าหากการวางแผนไว้เป็นอย่างดีย่อมทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและกระชับเวลาในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการสั่งการ สอดคล้องกับงานวิจัยของอุษณีย์ เส่งพานิช [24] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารในการจัดการธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลกมีการประยุกต์ใช้การบัญชีเพื่อการจัดการโดยภาพรวม ในระดับมาก วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีจำนวนพนักงานต่างกันมีการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารด้านการสั่งการและการควบคุมแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทรียา เห็นกลาง [22] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงานการบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานบริหารจัดการของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร ในการวางแผนงาน การควบคุม การตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการบริหารงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ เส่งพานิช [24] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารในการจัดการธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลกมีการประยุกต์ใช้การบัญชี เพื่อการจัดการ โดยภาพรวมในระดับมาก วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีจำนวนพนักงานต่างกันมีการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารด้านการสั่งการและการควบคุมแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 การจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทรียา เห็นกลาง [22] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงานการบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานบริหารจัดการของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร ในการวางแผนงาน การควบคุม การตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการบริหารงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Stephen [25] และ Smith & Jones [26] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความแตกต่างของแต่ละบุคคลในการใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจทาง บัญชีบริหาร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารได้รับอิทธิพลในการตัดสินใจจากข้อมูลจัดทำโดยนักบัญชีบริหาร อีกทั้ง การจัดทำข้อมูล บัญชีบริหารที่มีคุณภาพช่วยเพิ่มความสามารถในการตัดสินใจด้านการลงทุนในระยะยาว โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Horvat [11] ที่ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของขนาดบริษัทต่อข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลการบัญชีบริหารเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจของผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 บริษัทหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัทเนื่องจากองค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบท่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

1.2 บริษัทหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลงานวิจัยนี้ไปใช้อ้างอิง รวมถึงใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำข้อมูลบัญชีบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการตัดสินใจการดำเนินธุรกิจ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการนำตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้กับกลุ่มประชากรในจังหวัดอื่น เพื่อยืนยัน ผลการวิจัย

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผลการวิจัยครอบคลุมยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สมชาย สุภัทรกุล และมนวิภา ผดุงสิทธิ์. การบัญชีเพื่อการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฟิสส์เซ็นเตอร์; 2559.
- [2] กัญธนา ดิษฐ์แก้ว และลักสรดา พิษญาธีรนาถ. จรรยาบรรณวิชาชีพนักบัญชีบริหารกับการนำเสนอข้อมูล. วารสารบริหารธุรกิจ เทคโนโลยีมหานคร; 2561; 15(2), 198.
- [3] Ikno Management Accounting. บทที่ 1 การบัญชีบริหารและงบการเงิน. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก: <http://ikno-management-accounting.blogspot.com/2010/12/1-managerial-accounting-and-financial.html>
- [4] Mollanazari, M. & Abdolkarimi, E. The Effects of Task, Organization and Accounting Information Systems Characteristics on the Accounting Information Systems Performance in Tehran Stock Exchange. International Journal of Innovation, management and Technology; 2012; 3(4), 443-448.
- [5] ณัฐนรี ทองดีพันธ์ และปัญญพร ศรีชนาพันธ์. ความสามารถในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารของธุรกิจในจังหวัดลำปางหน้า. Journal of Modern Management Science; 2562; 12(1), 137.
- [6] Mail, R., Mohamed, N., & Atan, R. H. Leadership Factors in Organizational Change Process: observations from the Perspective of Management Accounting. Journal of Financial Reporting and Accounting; 2006; 4(1), 103-128.

- [7] กรณิศา ดิษฐ์เสถียร. คุณสมบัติและกรอบความรู้กับบัญชีบริหารในประเทศไทย. วารสารสภาวิชาชีพบัญชี; 2562; 1(1), 1-11.
- [8] Freeman, R. E. Strategic management: A stakeholder approach. MA.: Pitman; 1984.
- [9] McWilliams, A. & Siegel, D. Corporate Social Responsibility: A Theory of the Firm Perspective. Academy of Management Review; 2001; 26, 117-127.
- [10] Fiedler, F.E. A theory of leadership effectiveness. New York: McGraw-Hill; 1967.
- [11] Horvat, T., & Mojzer, J. Influence of Company Size on Accounting Information for Decision-Making of Management. Nase gospodarstvo/Our Economy; 2019; 65(2), 11–20.
- [12] Efendi D. & Kusuma, E., A. (2021). The Role of the Management Accounting System and Decision-Making Style on Managerial performance. Jurnal Keuangan dan Perbankan; 2021; 25(1), 144-161.
- [13] กัญญชิสสา เรืองจ้อย. การบัญชีบริหารและการตัดสินใจของผู้บริหาร : กรณีศึกษา ธุรกิจสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีการศึกษา. การค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต สาขาบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2564.
- [14] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. รายชื่อนิติบุคคลในจังหวัดกาญจนบุรี. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก: https://www.dbd.go.th/news_view.php?id=469412361
- [15] Yamane, T. Statistics: An Introductory Analysis. 3rdEd. New York: Harper and Row Publications; 1973.
- [16] Nunnally, J.C. & Bernstein, I.H. The Assessment of Reliability. Psychometric Theory; 1994; 3, 248-292.
- [17] Field, A. Discovering statistic using SPSS for windows. London: Sage; 2000.
- [18] สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. การบัญชีบริหาร. (ฉบับปรับปรุงใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล; 2563.
- [19] อุษณีย์ เส็งพานิช. การบัญชีต้นทุน 2. พิษณุโลก: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม; 2560.
- [20] สมเจตต์ ปันแก้ว. ความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีบริหารของผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างในอำเภอเมืองเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2556.
- [21] วีระวรรณ ศิริพงษ์. การใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการหาดใหญ่; 2560; 15(1), 59-72.
- [22] พัทธิยา เห็นกลาง. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ และผลการดำเนินงานการบริหารจัดการ. รายงานการวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร; 2561.
- [23] นิภาวรรณ ศิริธนิกุล รุจิรี ภูสาระ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีต่อการลดภาระงาน ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี; 2566; 13(1), 52-61.
- [24] อุษณีย์ เส็งพานิช. การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารในการจัดการธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม; 2562; 1(1), 59-70.
- [25] Stephen, A., B. & Dipankar G. Individual differences in managerial accounting judgments and decision making. The British Accounting Review; 2015; 47(1), 33-45.
- [26] Smith, R., & Jones, M. Management accounting and its influence on long-term investment decisions. Finance and Management Review, 2018; 12(2), 67-80.

การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

The Development of Creative Problem-Solving Skill of Six Grade Students with Project-Base Learning Management in Combination with Infographics

วิรันดา มีทัพ* และ ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน

Wirunda Meetup* and Chanasith Sithsungnoen

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม 73000

Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom 73000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: Wirundameetup.film@gmail.com

Received: 11 May 2023, Revised: 11 June 2023, Accepted: 26 June 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาชัยคริสเตียน และ 2) ศึกษาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาชัยคริสเตียน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ 20 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 25 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา จังหวัดสมุทรสาคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกายของเรา จำนวน 20 ข้อ 3) แบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ 4) แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์สื่ออินโฟกราฟิก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เรื่อง ร่างกายของเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และ 3) ความสามารถในการสร้างสรรค์สื่ออินโฟกราฟิกของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ : แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน สื่ออินโฟกราฟิก

Abstract

The objectives of this research were 1) to compare the creative problem-solving of the Grade 6 students at Mahachai Christian Wittaya school before and after participation in the project-based learning management in combination with infographics, and 2) to develop the ability of creative problem-solving and the combination with infographics of the Grade 6 students at Mahachai Christian Wittaya school after learning management. This study is experimental research that took place over a period of 5 weeks, 20 hours. The sample group obtained cluster random sampling consisted of 25 Grade 6 students studying in the second semester during the academic year 2022 at Mahachai Christian Wittaya school, Samut Sakhon. The instruments which employed to collect data were 1) 6 lesson plans on project-based learning management in combination with infographics, 2) a learning outcome test on my body with 30 multiple-choice questions, 3) an evaluation of the ability of creative problem solving, and 4) an evaluation of the creativity of the infographic. The collected data were analyzed by mean (M), standard deviation (SD), and t-test.

The findings were as follows: 1) to compare creative problem solving of the grade 6 students Mahachai Christian Wittaya school after project-based learning management in combination with infographics was higher than the learning outcomes before the participation in learning at the level of .05 significance, 2) The ability on creative problem solving of the students was at a good level, and 3) The ability on creativity of infographic of the students was at a good level.

Keywords: Creative Problem-Solving, Project-Based Learning Management, Infographic

บทนำ

ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อน และคาดการณ์ได้ยาก ในขณะที่ผลการจัดการศึกษาของประเทศในทุกระดับยังคงมีปัญหา ทั้งในด้านคุณภาพของคนไทยที่ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาลักษณะ และทักษะอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจ และมีสมรรถนะที่ไม่ตรงต่อความต้องการของประเทศ ฉะนั้นการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพ มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการต่อระบบการศึกษา [1]

การประเมินความรู้และทักษะของผู้เรียนในด้านวิทยาศาสตร์ และการแก้ปัญหา พบว่า ความสำเร็จในชีวิตของนักเรียนขึ้นอยู่กับระดับของสมรรถนะของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งยังขาดทักษะการคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ ทักษะการเรียนรู้ และสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษา) มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน จะต้องมีความสามารถในการคิด การคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่ว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การรวบรวมข้อมูล การแก้ปัญหา และการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ [1] [2]

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ให้ความสำคัญกับเรื่องการคิด โดยได้ระบุให้เป็นสมรรถนะด้านการคิด ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม [2]

ปัญหาผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 เทียบกับผลการประเมิน O-NET ของโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา ปีการศึกษา 2564 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 44.05 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ แต่ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ต่ำ [3] รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ในปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา มีแผนพัฒนาดตนเองเกี่ยวกับมาตรฐานที่ดีขึ้นกว่าเดิม 1 ระดับ คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการคิดวางแผน การทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์ และมอบหมายให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานในหลาย ๆ รูปแบบ ผ่านการออกแบบที่หลากหลาย เช่น โครงงาน ชิ้นงาน โครงการทดลอง และเน้นกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น [4]

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบของการเรียนรู้นี้จะพัฒนาองค์ความรู้และทักษะผ่านภาระงาน หรือชิ้นงาน เกิดจากการเรียนรู้การปฏิบัติจริง โดยใช้คำถามเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการของการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะนำความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบ ประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผลที่ได้จากการฝึกจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการอย่างสมเหตุสมผล และทำให้มีความสนใจในการทำโครงงาน ซึ่งได้เลือกสำรวจปัญหาที่ตนเองสนใจ ทั้งยังได้พัฒนาการคิดอย่างสร้างสรรค์อีกด้วย [5] [6]

การแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์มีหลากหลายวิธี อาจใช้แนวคิดหรือสื่อประกอบการคิดมาเลือกใช้ในการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนในปัจจุบัน โดยนำสื่ออินโฟกราฟิก ซึ่งเป็นรูปแบบการนำเสนอด้วยการแสดงตัวอักษรร่วมกับแผนภูมิ และแผนภาพ เป็นสื่อที่ช่วยอธิบายให้ผู้รับสารเข้าใจเนื้อหาของข้อมูลอย่างรวดเร็ว เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าใจปัญหาได้อย่างชัดเจน และเป็นการนำข้อมูลที่ซับซ้อนมาจัดกระทำทำให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น [7]

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมานั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะพัฒนาทักษะการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เจอกับสถานการณ์ปัญหา ลักษณะของปัญหาที่นำมาเรียนจะเป็นสภาพปัญหาของโรงเรียน ใช้สื่ออินโฟกราฟิกที่ผู้สอนได้จัดทำขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถริเริ่มปฏิบัติโครงงานวิทยาศาสตร์ควบคู่กับการสร้างสื่ออินโฟกราฟิกเป็นของตนเอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ และความสามารถในการสร้างสื่ออินโฟกราฟิก ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน เน้นการปฏิบัติอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน แก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ด้วยการระบุปัญหา วิเคราะห์แก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสม และสามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา

2. เพื่อศึกษาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา

สมมุติฐานการวิจัย

เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 37 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาระวิทยาศาสตร์ชีวภาพ รายวิชาวิทยาศาสตร์ (ว16101) มาตรฐานการเรียนรู้ ว.1.2 ป.6/1-5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ร่างกายของเรา

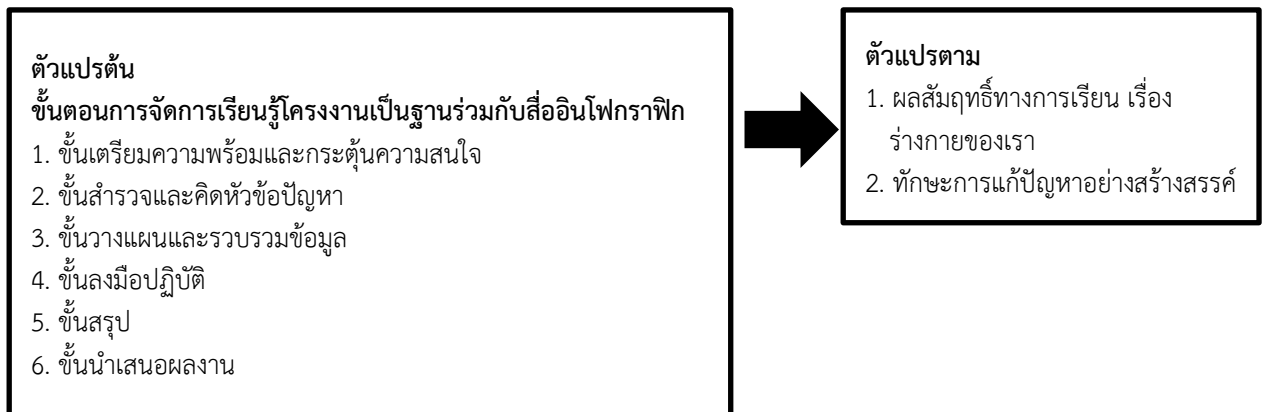
3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ตัวแปรตาม คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกายของเรา และ 2) ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยจัดการเรียนรู้รวม 5 สัปดาห์ เป็นระยะเวลา 20 ชั่วโมง โดยไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้แผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน (one-group pretest-posttest design) และแบบหนึ่งกลุ่มสอบหลังเรียน (one-shot case study) ซึ่งมีรูปแบบการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย one group pretest-posttest design [8]

	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
	T ₁	X	T ₂
เมื่อ	T ₁ คือ ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้		
	X คือ การจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก		
	T ₂ คือ ทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้		

ตารางที่ 2 แบบแผนการวิจัย one-shot case study [8]

ทดลอง		สอบหลัง
X		T ₂
เมื่อ	X คือ การจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก T ₂ คือ การประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ร่างกายของเรา โดยใช้การจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 แผน

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ชิ้นงานและภาระงาน การวัดและประเมินผล กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน รวมจำนวน 20 ชั่วโมง

1.4 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ปรับปรุงสาระการเรียนรู้ให้มีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น ปรับลดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับจุดประสงค์ เพิ่มคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปรับการวัดและประเมินผลให้มีเกณฑ์การประเมินเพื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมสื่อการเรียนรู้ เช่น Youtube วิดีโอ และรูปภาพ เป็นต้น และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้

1.6 ทำการสนทนากลุ่ม เพื่อขอความคิดเห็นในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำหน้าที่ดำเนินการวิจัย กำหนดประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ 2) กำหนดผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเกณฑ์เบื้องต้นในการพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ 2.1) มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้โครงงานหรือสื่ออินโฟกราฟิก ไม่น้อยกว่า 3 เรื่อง หรือ 2.2) มีคุณวุฒิด้านการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือตำแหน่งทางวิชาการ 3) ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชิ้นงาน และภาระงาน การวัดและประเมินผล กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ 4) เริ่มการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยแนะนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม สร้างบรรยากาศ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และกล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ 5) เริ่มสนทนากลุ่มตามประเด็นสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม และสรุปแต่ละประเด็นอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน 6) ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและปิดการสนทนากลุ่ม 7) จัดเตรียมข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

1.7 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ ปรับชื่อแผนการจัดการเรียนรู้และองค์ประกอบของแผนแต่ละหัวข้อให้ชัดเจน ชื่อเรื่องยังไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด กำหนดสาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์ และกิจกรรมการเรียนรู้ ยังไม่สัมพันธ์กัน ระบุรายละเอียดของใบงาน ใบกิจกรรม และใบความรู้ให้ชัดเจน ความเชื่อมโยงของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไม่สอดคล้อง ขั้นตอนกระตุ้นความสนใจให้นำสถานการณ์จริงหรือของจริงมาให้ผู้เรียนศึกษา ทบทวนเกณฑ์การประเมินผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผลงานผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด และปรับขั้นตอนการนำสื่ออินโฟกราฟิกมาใช้ในการทำโครงงานให้เหมาะสม

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ มาประเมินคุณภาพความเหมาะสม โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญตามข้อที่ 1.6 มาประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.9 พิจารณาความเหมาะสมจากค่าเฉลี่ยของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจากการประเมินมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.70

1.10 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ เนื้อหาภายในแผนการจัดการเรียนรู้อาจจะปรับให้เหมาะสมและสอดคล้องกันมากขึ้น

1.11 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ร่างกายของเรา ไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกายของเรา ก่อนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ

2.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากเอกสาร หนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- 2.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัด และช่วงเวลาในการจัดการเรียนรู้
- 2.3 นำสาระการเรียนรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบโดยจำแนกพฤติกรรมเป็น 6 ด้าน คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์ โดยวิเคราะห์ข้อสอบ จำนวน 20 ข้อ
- 2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และนำแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ คือ ข้อที่ 1 เปลี่ยนคำตอบให้ถูกต้อง
- 2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาประเมินต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00
- 2.6 ปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ แบบทดสอบข้อที่ 2, 8, 13, 14, 19, 20, 21, 29 และ 30 เปลี่ยนแปลงคำถามให้กระชับขึ้น
- 2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามชัยวิเทศศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ได้ค่าระหว่าง 0.26-0.74 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าระหว่าง 0.21-0.79
- 2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ ไปตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าเท่ากับ 0.84
- 2.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ร่างกายของเรา ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยทดลองกลุ่มตัวอย่าง
3. แบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
 - 3.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.2 วิเคราะห์เนื้อหา และมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อออกแบบเป็นสถานการณ์การจัดการเรียนรู้ และสร้างเกณฑ์ประเมิน
 - 3.3 สร้างแบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 1 ฉบับ คะแนนเต็ม 15 คะแนน ประเมินระหว่าง การปฏิบัติกิจกรรมตามองค์ประกอบ 5 ด้าน โดยลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า และกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนแบบรูปรีด 3 ระดับ
 - 3.4 เสนอแบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ
 - 3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ปรับข้อมูลให้สอดคล้องกับข้อหัวข้อ
 - 3.6 นำแบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มาประเมินต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มาตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำแบบประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าเท่ากับ 1.00
 - 3.7 ปรับปรุงแบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ ปรับรายละเอียดของ เกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนมากขึ้น
 - 3.8 นำแบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยในการทดลองกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ต่อไปนี้

1. **ขั้นก่อนการทดลอง** ปฐมนิเทศผู้ร่วมวิจัยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) แบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์สื่ออินโฟกราฟิก ระดับเกณฑ์การประเมิน รวมถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ร่วมวิจัย
2. **ขั้นการทดลอง** ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยกลุ่มทดลองดำเนินการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก โดยมีขั้นตอนทั้งหมด 6 ขั้นตอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ดังนี้
 - แผนที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมกระตุ้นความสนใจ คือ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนและดึงความสนใจด้วยการพูดคุย ให้ความรู้พื้นฐานในการทำโครงการ และการออกแบบสื่ออินโฟกราฟิก แจกเกณฑ์การประเมินและเหตุผลในการเก็บรวบรวมข้อมูล รับฟังการทำโครงการจากบุคคลภายนอก กำหนดประเด็นที่ต้องการในการสร้างอินโฟกราฟิกให้ชัดเจน โดยมีจุดประสงค์ช่องเผยแพร่และกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสาร
 - แผนที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสำรวจและคิดหัวข้อปัญหา คือ ผู้เรียนเกิดความสนใจด้วยคำถาม หรือปัญหาที่พบเจอในชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปสร้างเป็นหัวข้อโครงการให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ยกตัวอย่างโครงการ หรือยกตัวอย่างสื่ออินโฟกราฟิกที่ได้จากโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นถึงการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้รับและคัด เลือกข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

แผนที่ 3 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นวางแผนและรวบรวมข้อมูล คือ วางแผนการทำโครงการเป็นกลุ่ม แบ่งหน้าที่เพื่อค้นหาและรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์การออกแบบโครงการและการเขียนเค้าโครงของโครงการ ออกแบบโครงร่างอินโฟกราฟิก เพื่อกำหนดรูปแบบการนำเสนอ และวางตำแหน่งข้อความและรูปภาพ เสนอหัวข้อของตนเอง และปรับปรุงแก้ไข

แผนที่ 4 ขั้นตอนที่ 4 ขั้นลงมือปฏิบัติ คือ เตรียมจัดทำโครงการตามเค้าโครงของโครงการที่ได้กำหนดไว้ รายงานความคืบหน้าโครงการ ดำเนินการจัดทำอินโฟกราฟิกด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ให้คำแนะนำ แสดงความคิดเห็น และแก้ปัญหาหากเกิดความบกพร่อง

แผนที่ 5 ขั้นตอนที่ 5 ขั้นสรุป คือ เขียนรายงานผลโครงการ นำเสนอผลงานเพื่อตรวจสอบ สรุปขั้นตอนการทำโครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ดำเนินการจัดทำอินโฟกราฟิกด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และดำเนินการส่งไฟล์ เพื่อตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุง

แผนที่ 6 ขั้นตอนที่ 6 ขั้นนำเสนอผลงาน คือ จัดเตรียมผลงาน นำเสนอผลงาน และอภิปรายโครงการ ดำเนินการนำเสนอผลงานของตนเอง และเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อออนไลน์ สรุปการเรียนรู้โครงการ

3. ขั้นหลังการทดลอง 1) ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post test) 2) ประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยวิธีการสังเกตและจดบันทึก และ 3) ประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์สื่ออินโฟกราฟิก ในช่วงเวลาทำกิจกรรมและจากผลงานของนักเรียน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

กลุ่มทดลอง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	P (Sig)
ทดสอบก่อนเรียน	25	20	12.6	3.71	-7.464*	.000
ทดสอบหลังเรียน	25	20	16.8	1.89		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$) เท่ากับ 16.8 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.89 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 12.6 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.71 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

ทักษะการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์	จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ สามารถ
1. ด้านการระบุปัญหา	25	3	3.00	0.000	ดี
2. ด้านการวิเคราะห์แนวทางแก้ไข	25	3	2.80	0.408	ดี
3. ด้านการตัดสินใจใช้ทางเลือก	25	3	3.00	0.000	ดี
4. ด้านการพิจารณาผลลัพธ์	25	3	2.60	0.500	ดี
5. ด้านการสร้างสรรค์แนวคิดใหม่	25	3	2.56	0.506	ดี
คะแนนเฉลี่ย	2.79	0.282	ดี		

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังทดลองการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 2.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.282 เมื่อพิจารณาในรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการระบุปัญหาเกี่ยวกับด้านการตัดสินใจใช้ทางเลือก ($\bar{x}$ =3.00, S.D.=0.000) ด้านการวิเคราะห์แนวทางแก้ไข ($\bar{x}$ =2.80, S.D.=0.408) ด้านการพิจารณาผลลัพธ์ ($\bar{x}$ =2.60, S.D.=0.500) และด้านการสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ ($\bar{x}$ =2.56, S.D.=0.506) ตามลำดับ

สรุปผล

1. ผลเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก อยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

1. ผลเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเพราะการจัดการเรียนรู้ เป็นการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์ที่เริ่มจากการกระตุ้นความสนใจ หาวิธีการแก้ปัญหา ร่วมกันวางแผนงานค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ลงมือปฏิบัติตามแผนงานจนได้ผลการศึกษา และข้อสรุปในเรื่องเหล่านั้น เกิดการสร้างสร้งความรู้ ทิศนา ขมมณี [9] จากเหตุผล ผู้วิจัยได้กระตุ้นการเรียนรู้ โดยมีการนำเอาสื่ออินโฟกราฟิกมาใช้ในการเรียนการสอน เรื่อง ร่างกายของเรา เกี่ยวข้องกับสารอาหารประเภทต่าง ๆ พลังงานของสารอาหาร และการรับประทานอาหาร ที่ส่งผลต่อระบบการย่อยอาหารของร่างกาย ซึ่งกระตุ้นความสนใจในห้องเรียนให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้โครงงานร่วมกับกระบวนการจัดทำสื่ออินโฟกราฟิก ทำให้ผู้เรียนสามารถสำรวจปัญหาและคิดหาคำตอบด้วยการสังเกตและการตอบคำถาม เพื่อตัดสินใจในการเลือกปัญหา ร่วมกันวางแผนและรวบรวมข้อมูล ลงมือปฏิบัติ โดยครูอำนวยความสะดวกให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อค้นพบความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ และพิจารณาเลือกวิธีการที่สร้างสรรค์ใหม่ด้วยตัวเอง ซึ่งจะนำมาสู่ความรู้ที่คงทน และเกิดการเข้าใจได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ นิภา ตรีแจ่มจันทร์ [6] กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง นับตั้งแต่การเลือกโครงงานการวางแผนการทำงาน ที่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่ม และความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้เรียนจะเกิดการรู้ (Knowing) และการลงมือกระทำ (Doing) เป็นความรู้ความเข้าใจ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้โครงงาน และยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แสดงออกถึงคุณลักษณะ ความรู้ความเข้าใจความเชื่อของตน โดยที่ครูไม่ใช่ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน แต่เป็นผู้คอยกระตุ้น ชี้แนะ และให้ความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน อัญชลี ทองแถม [5]

ผลการวิจัยของ นกสร ยลสุริยัน [10] ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก พบว่า นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี ทั้งนี้ อาจเพราะ เป็นการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการกระตุ้นความสนใจ หาวิธีการแก้ปัญหา วางแผนงานและรวบรวมข้อมูล ลงมือปฏิบัติสรุปผล ผู้วิจัยมีกระบวนการขั้นตอนการพิจารณาปัญหา คือ การระบุปัญหา การวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหา การตัดสินใจใช้ทางเลือกของปัญหา การพิจารณาผลลัพธ์ของวิธีการแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์แนวคิดใหม่อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย และเกิดการเรียนรู้จนนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Torrance [11] กล่าวว่า การแก้ปัญหาจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ต้องการจะแก้ปัญหา ซึ่งไม่มีคำตอบของปัญหาที่แน่นอน ทำให้มีการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ค้นหาทางเลือกในการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย แต่สิ่งที่ต้องพิจารณาคือการเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม และถูกต้องสมบูรณ์ อีกทั้งการแสวงหาการแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิมแล้วค้นหาทางเลือกที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหานั้น ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกการแก้ปัญหาตรงตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยของ กิตติพร พรเกียรติคุณ, กนิษฐา เชาววัฒนกุล, แสงเดือน เจริญนิม และทำนุ ปัตติ [12] ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ทักษะการแก้ปัญหของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

ผลการวิจัยของ Serenelli, Ruggeri, Mangiatordi, and Ferri [14] ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีมัลติมีเดีย สำหรับเด็กประถมในรายวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า อินโฟกราฟิกช่วยลดภาระทางปัญญาของผู้เรียน และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก สามารถพัฒนาทักษะการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้ โดยการเลือกปัญหาที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือเกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.2 นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ หลังการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก แต่ในด้านการสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ อยู่ในระดับดี เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ครูควรจัดหาประสบการณ์ที่นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหที่เป็นแนวคิดใหม่หรือวิธีการใหม่เพื่อปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานได้จริง และชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์โดยใช้การสอนวิธีอื่น เช่น STEM EDUCATION STEAM EDUCATION เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์โดยใช้การจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานในนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เช่น มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. นนทบุรี: เซ็นจูรี; 2561.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2560.
- [3] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ; 2564.
- [4] โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา. รายงานการประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2564. สมุทรสาคร: โรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา; 2564.
- [5] อัญชลี ทองอม. การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ 2561; 8:185-199.
- [6] นิภา ตรีแจ่มจันทร์. การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2562.
- [7] Doug Newsom and Jim Haynes. Public Relations Writing: Form and Style. California: Wadsworth Publishing; 2004.
- [8] มาเรียม นิลพันธุ์. วิจัยทางการศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2558.
- [9] ทิศนา ขมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2562.
- [10] นภสร ยลสุริยัน. ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2563.
- [11] Torrance, E. P. Guiding Creative Talent. Englewood Cliffs. N.J: Prentice-Hall; 1965.
- [12] กิตติพร พรเกียรติคุณ, กนิษฐา เชาววัฒนกุล, แสงเดือน เจริญนิม และทำนุ ปัตติ. การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2565; 12:51-62.
- [13] ภณิศา กัณหาไชย. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้กลับด้านแบบ 5E ร่วมกับกระบวนการออกแบบอินโฟกราฟิกเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และการรู้ทางทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2562.
- [14] Serenelli, F., Ruggeri, E., Mangiatordi, A., Ferri, P. Applying Multimedia Learning Theory in Primary School-An Experimental Study about learning Setting using Digital Science Contents. In Proceedings the 10th European Conference on e-Learning; 10-11 November 2011; University of Brighton. United Kingdom: 2011. 943-952.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง บทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เกมมิฟิเคชัน

The Development of Learning Achievement, Analysis of Literary Values in the Story of Ramakien, Episode Erawan Dub of Mathayomsuksa 3 students by Using Gamification

ชวนพิศ อัตเนตร* จิรสุภา ปล่องทอง และนริศรา อินทร์ทอง
Chuanpit Attanatra*, Jirasupa Plongthong and Narisara Intong

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University,
Nakhon Pathom Province 73000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: attanatra@gmail.com

Received: 18 January 2024, Revised: 28 January 2024, Accepted: 8 February 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เกมมิฟิเคชัน มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน บทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เกมมิฟิเคชัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนอุทอง ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 รวมจำนวนทั้งสิ้น 25 คน โดยใช้การสุ่มตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ร่วมกับแนวคิดเกมมิฟิเคชัน และ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาภาษาไทยความสามารถเรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ โดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละหลังจากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาคิดเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำคะแนนมาทดสอบ สมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test Dependent Sample

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกมมิฟิเคชัน หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์ เกมมิฟิเคชัน วิชาภาษาไทย

Abstract

The objective of this research was to develop academic achievement in analyzing literary values in the Phaak Khon Erawan episode of Ramakien among Grade 9 students through the use of gamification. The sample group consisted of 25 students from Class 3/6 at U-Thong School during the second semester of the 2022 academic year, selected using convenience sampling. The research instruments included: 1) a lesson plan integrating the analysis of literary values in Phaak Khon Erawan with gamification strategies, and 2) a pre-test and post-test measuring academic achievement in the Thai language related to the literary values of the Phaak Khon episode. The data were analyzed using mean, standard deviation, percentage, and the dependent sample t-test to compare the students' academic performance before and after the intervention.

The results revealed that the students' ability to analyze the literary values of the Phaak Khon Erawan episode significantly improved after participating in the learning activities using gamification. The post-test scores were significantly higher than the 80% benchmark at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Literary Aesthetic Analysis, Gamification, Thai Language Subject

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดให้นักเรียนศึกษา วรรณคดีและวรรณกรรม โดยอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้ที่สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งนักเรียนจะต้องสรุปเนื้อหา วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เพื่อให้รู้ถึงคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ด้านเนื้อหา ด้านสังคมและวัฒนธรรม รวมไปถึงข้อคิดที่ได้รับ จากวรรณคดีและวรรณกรรม ทั้งคุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่มีการใช้ภาษาอย่างงดงาม ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึก คุณค่าด้านสังคม และวัฒนธรรมที่สะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงข้อคิดที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้

วรรณคดีเรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ เป็นพระราชนิพนธ์ที่สำคัญอีกหนึ่งเรื่องของ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และบรรจุให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ศึกษา เนื่องจากเนื้อหามีความโดดเด่นด้านวรรณศิลป์และมีการใช้ภาษา ที่ทำให้เกิดจินตภาพ สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ [1] กล่าวว่า บทพากย์เอราวัณมีการใช้ภาษาที่แสดงให้เห็น ถึงความสามารถในการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ของผู้แต่ง ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ โดยเฉพาะการใช้พรรณนา หรือการใช้อารมณ์ภาพพจน์ที่ทำให้เห็นถึงลักษณะของช้างเอราวัณที่มีความยิ่งใหญ่ มีความงดงามได้อ่านน่าสนใจ

วรรณคดีเรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ จึงเป็นบทประพันธ์ที่นักเรียนควรอ่าน และวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ได้อย่างรอบด้าน จากการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและการศึกษาปัญหาการเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุ้มทอง อำเภอยู่งทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์จากบทประพันธ์ได้ เนื่องจาก ยังไม่เข้าใจหลักการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เมื่อไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ จึงไม่สามารถถอดคำประพันธ์ หรือ ทำความเข้าใจเนื้อหาได้ จึงส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ได้ (ณัฐธิดา พันธุ์ชะวงษ์, สัมภาษณ์, พฤศจิกายน 2565) นักเรียนมองว่า วรรณคดีมีการใช้ภาษาที่ยาก เมื่ออ่านไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้ทำให้เบื่อหน่าย ไม่อยาก เรียนวรรณคดี เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว และไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ (รอยพิมพ์ มานะวิน, สัมภาษณ์, พฤศจิกายน 2565)

จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีปัญหาการเรียนการสอนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนไม่มีความน่าสนใจ ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน เนื้อหาวรรณคดี ไม่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นบทประพันธ์ และไม่กล้าที่จะแสดง ความคิดของตนเอง เพราะกลัวไม่ถูกต้อง (ลัดดาวัลย์ ปาระป็น, สัมภาษณ์, พฤศจิกายน 2565) นักเรียนมองว่า การถอดความ บทประพันธ์เป็นเรื่องที่ยาก เนื้อหาวรรณคดีค่อนข้างมาก รวมถึงบรรยากาศในชั้นเรียน และแรงจูงใจที่มีผลต่อการเรียนการสอน วรรณคดี (สุพิชญา เขยล้อมขำ, สัมภาษณ์, พฤศจิกายน 2565) จากปัญหาการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียน การสอนที่กระตุ้นความสนใจแก่นักเรียน เน้นให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเลือกใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ จะช่วยฝึกฝน การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างแรงจูงใจ และสร้างความสนุกให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยจึงศึกษาเกมมิฟิเคชันที่นำแนวคิด หลักการและกลไกของเกม มาปรับใช้ในกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่เกม สอดคล้องกับ ชนดร์ พุนเดช และธนิศา เลิศพรกุลรัตน์ [2] ที่นำกลไก การเล่นเกม เช่น แต้มสะสม (points) ระดับชั้น (levels) การได้รับรางวัล (rewards) กระดานผู้นำ (leaderboards) หรือจัดการ แข่งขันระหว่างผู้เข้าร่วม (competition) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ โดยแนวคิดนี้มุ่งเน้นให้ออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับพฤติกรรมของนักเรียน ปิยวรรณ กมลน้า [4] พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมิฟิเคชันออนไลน์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.98 คิดเป็นร้อยละ 74.9 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้กลไกของเกมที่มีการให้แต้มสะสม ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมใน การเข้าห้องเรียนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากการศึกษาผลการวิจัยมีผลว่า เกมมิฟิเคชันช่วยให้ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนสนุกสนาน และสร้างแรงจูงใจในการเรียน ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนสามารถพัฒนาการเรียนได้ ดังนั้น การนำเกมมิฟิเคชันมาเป็น สื่อการสอน จะสามารถดึงดูดความสนใจ และสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียนได้ โดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย สามารถ ทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสนใจเกิดความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้เกมยังช่วยพัฒนาความคิดในการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะ ในด้านต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

การประยุกต์ใช้กลไกพื้นฐานของเกมมิฟิเคชัน มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยนำหลักการของเกมมาสร้างความท้าทาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ชนดร์ พุนเดช และธนิศา เลิศพรกุลรัตน์ [2] ซึ่งกล่าวว่า การประยุกต์ใช้แนวคิด เกมมิฟิเคชัน ในการศึกษา มี 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย 2) กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ 3) จัดโครงสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ระบุทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ 5) กำหนดส่วนประกอบของเกมมิฟิเคชันที่ใช้ การนำเกมมิฟิเคชันมาเป็นสื่อการสอน เพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะการเรียนรู้การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เนื่องจากทักษะ การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์นั้นจะมีประสิทธิภาพที่ดีได้ต้องได้รับการฝึกฝน เกมมิฟิเคชันจึงเป็น ตัวช่วยในการสร้างแรงจูงใจ ให้นักเรียนฝึกฝนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์มากขึ้น ด้วยการสะสมแต้มเพื่อรับรางวัลหรือคะแนน

จากหลักการและความสำคัญข้างต้นพบว่าเกมมิฟิเคชันสามารถใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุบบทพากย์เอราวัณ และสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้รวมถึง จากการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกับการศึกษางานวิจัย พบว่า นักเรียนมีปัญหาการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ซึ่งต้องการนวัตกรรมการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเกมมิฟิเคชันมาใช้ในการพัฒนาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่า ด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุบบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมมิฟิเคชัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุบบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมมิฟิเคชัน

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทุมพร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 13 ห้องเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 514 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนอุทุมพร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 รวมจำนวนทั้งสิ้น 25 คน โดยใช้การสุ่มตามสะดวก

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น คือ การใช้เกมมิฟิเคชัน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลาจำนวน 12 สัปดาห์ คาบละ 50 นาที

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุบบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมมิฟิเคชัน เป็นการวิจัยแบบก่อนการทดลอง (Pre-experimental designs or non-designs) มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุบบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมมิฟิเคชัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนอุทุมพร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 แบบแผนการวิจัยเป็นแบบ The One Shot Case Study [5] ดังนี้

X หมายถึง การทดลองสอนโดยการใช้เกมมิฟิเคชัน และ T2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมิฟิเคชัน และแบบทดสอบความสามารถ การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุบบทพากย์เอราวัณ มีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุบบทพากย์เอราวัณ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สาระวรรณคดีและวรรณกรรม

1.2 ศึกษาการใช้เกมมิฟิเคชันในการจัดการเรียนรู้ จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 นำหลักการที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และนำมาใช้กำหนดโครงสร้างของ แผนการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุบบทพากย์เอราวัณ จำนวน 2 แผน แผนละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 2 คาบ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 กำหนดโครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เวลา
1	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ภาพพจน์จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	- อุปมา - อติพจน์	50 นาที
2	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ภาพพจน์จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	- บุคคลวัต	50 นาที

โดยมีลำดับขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1.3.1 ขั้นวางแผนเป้าหมาย คือ การกำหนดเป้าหมายของการเล่นเกมที่ผู้สอน ต้องการให้นักเรียนไปถึง

1.3.2 ขั้นเล่นตามกติกา คือ การชี้แจงวิธีการเล่น กติกาการเล่น ควบคุมติดตาม การแข่งขันเกม แจ่มแจ้งธรรมเป็นระยะ และสรุปประเด็นผู้นำพร้อมมอบรางวัล

1.3.3 ขั้นสะท้อนผลความคิดผู้เรียน คือ ผลบ่อนกลับที่นักเรียนมีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การอภิปรายประเด็นสำคัญร่วมกันทั้งชั้นเรียน

1.3.4 ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ คือ การวัดผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกว่านักเรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้อย่างไร

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดโครงสร้างไว้ จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมืออีกครั้ง

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำค่าที่ได้รับจากการประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ (IOC)

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 แผน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3/6 โรงเรียนอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนยังไม่ค่อยกล้าพูดอภิปราย หรือตอบคำถาม จึงต้องปรับการเพิ่มแรงจูงใจโดยใช้แต้มสะสม

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบความสามารถการวิเคราะห์ คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาระวรรณคดีและวรรณกรรม

2.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง บทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 กำหนดลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2.4 กำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบ ตามแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของบลูม ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 โครงสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ

จุดประสงค์/เนื้อหา	รู้	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	ข้อ
นักเรียนสามารถวิเคราะห์ภาพพจน์จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง					
ภาพพจน์	2 (1)	-	-	4 (2)	1-6
อุปมา	2 (1)	4 (2)	2 (1)	6 (3)	7-20
อติพจน์	2 (1)	4 (2)	2 (1)	4 (2)	21-32
บุคคลวัต	2 (1)	2 (1)	-	4 (2)	33-40
รวม	8 (4)	10 (5)	4 (2)	18 (9)	40

2.5 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ จำนวน 40 ข้อ จากนั้นนำมาตรวจทานความถูกต้องอีกครั้ง

2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำผลการประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาเลือกเฉพาะข้อที่ผ่านเกณฑ์ 0.67-1.00 ได้แบบทดสอบวัดความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง บทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ จำนวน 40 ข้อ ได้ค่า 1.00

2.7 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดลองใช้ (try-out) กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนอุทุมพร จันทบุรี ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 25 คน จากนั้นตรวจให้คะแนนและนำมาพิจารณาคัดเลือกข้อสอบ ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 การเลือกข้อสอบที่มีค่าระหว่าง 0.20-1.00 แล้วคัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ไว้จำนวน 20 ข้อ ซึ่งได้ค่าความยากง่าย (p) ได้ค่า อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (B) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.33-1.00

2.8 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร Lovett ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

2.9 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการทดลอง คณะผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมมิฟิเคชัน โดยเริ่มทดลอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลาจำนวน 13 สัปดาห์ คาบละ 50 นาที

2. หลังการทดลอง คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบความสามารถด้านการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ เป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา ในการทำแบบทดสอบ ความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ 30 นาที

3. ตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบความสามารถการวิเคราะห์ คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง บทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปการทดลอง โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ความสามารถการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ร้อยละ 80

ผลการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมมิฟิเคชัน เป็นการวิจัยแบบก่อนการทดลอง (Pre experimental designs or non-designs) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมมิฟิเคชัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนอุทุมพร จันทบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

ตารางที่ 3 ผลค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ของการทดสอบเปรียบเทียบเกณฑ์ ร้อยละ 80 กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	% of Mean	t	Sig (1-tailed)
หลังเรียน	25	20	16.60	0.96	83.00	3.13	0.0023

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.00 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกมมิฟิเคชัน หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2. การจัดการเรียนรู้เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณมีความแปลกใหม่ กระตุ้นความสนใจในการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียน คือ แนวคิดเกมมิฟิเคชัน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของแนวคิดเกมมิฟิเคชันมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ กฎ การแข่งขัน เวลา รางวัล ตารางอันดับ และคะแนน ผลวิจัยที่ได้สอดคล้องกับสิทธิินท์ บุญสวยขวัญ [3] ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสุขในการเรียน โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชันร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และความสุขในการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกมมิฟิเคชัน คือ การนำหลักการพื้นฐานของเกม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน และอยากมีส่วนร่วมในการเรียน ซึ่งวิธีนี้เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เพราะการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์เป็นการพิจารณาการเลือกสรรถ้อยคำของผู้แต่งในบทประพันธ์ที่มีความไพเราะงดงาม และควรได้รับการฝึกฝนบ่อยครั้ง ซึ่งการใช้องค์ประกอบพื้นฐานของเกมมิฟิเคชัน เช่น แต้มสะสม ระดับ รางวัล กระดานผู้นำ เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ หรือมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์จากกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมมิฟิเคชันนี้สอดคล้อง สิทธิินท์ บุญสวยขวัญ [3] ได้มีจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนเรียนรู้จากการแข่งขันภายในห้องเรียน มีการสะสมคะแนนแบ่งการแข่งขันตามระดับที่ต่างกัน รวมทั้งมีการให้รางวัลและการให้ตารางอันดับ อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าแม้ในการวิจัยดังกล่าวจะใช้องค์ประกอบของเกมมิฟิเคชันเหมือนกัน คือ การแข่งขัน ตารางอันดับ รางวัล และคะแนน แต่งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำกฎ และเวลาเข้ามากระตุ้นพฤติกรรมตามธรรมชาติของนักเรียนทำให้กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยแตกต่างกัน ซึ่งกฎเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่ปลอดภัย และช่วยลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้เวลาช่วยฝึกการมีวินัย ในตนเองให้แก่ นักเรียน เพราะในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ล้วนมีเวลาเข้ามาเป็นเครื่องกำหนด ทำให้นักเรียนรู้จักบริหารจัดการเวลามากขึ้น ซึ่งการใช้กฎและเวลา มีข้อดี คือ นักเรียนเคารพตนเองและผู้อื่น กล่าวคือ นักเรียนมีความอดทนอดกลั้น รู้จักการรอคอย มีวินัยในการร่วมกิจกรรม และทำงานสัมพันธ์กับเวลาส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนานเป็นไปได้อย่างราบรื่นเพราะนักเรียนต่างเคารพกฎกติกา ซึ่งถือได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กฎการแข่งขัน เวลา รางวัล ตารางอันดับและคะแนนช่วยสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้อย่างมีวินัยได้มากกว่า การใช้กลไกของเกมให้เกิดการแข่งขันในห้องเรียนโดยไร้กฎเกณฑ์ ตลอดจนงานวิจัยนี้ได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านร่วมกับแนวคิดเกมมิฟิเคชัน จึงทำให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านขั้นสูง ผ่านการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ในวรรณคดี โดยเรียนรู้ในรูปแบบของเกมโดยไม่ใช้ตัวเกมซึ่งกลไกของเกมกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยวิธีการที่สนุกสนานกระทั่งเกิดความเข้าใจวรรณคดีอย่างลึกซึ้ง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องบทพากย์โขน ชุดบทพากย์เอราวัณโดยใช้เกมมิฟิเคชัน ทำให้นักเรียนเรียนรู้วรรณคดีได้อย่างสนุกสนาน ในขณะเดียวกันก็เกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีได้อย่างลึกซึ้งซึ่งนำไปสู่การตระหนักและเห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปได้แก่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับแนวคิดเกมมิฟิเคชัน ครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมโดยใช้กลไกของเกมที่หลากหลายและคำนึงถึงการบูรณาการเข้ากับเนื้อหาของวรรณคดีที่สอนเพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน และกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องสร้างความเข้าใจในการเรียนให้นักเรียนรับทราบถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมและข้อปฏิบัติในการเรียนรู้อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรมีการนำทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับแนวคิดเกมมิฟิเคชันมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ และมีการนำแนวคิดเกมมิฟิเคชันไปประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระอื่น เช่น การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักภาษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. หนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว.); 2562.
- [2] ชนัตถ์ พูนเดช และธนิศา เลิศพรกุลรัตน์. แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเกมมิฟิเคชัน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 2559; 22:332-338.
- [3] สิทธิพันธ์ บุญสวยขวัญ. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสุขในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชันร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับ. ในวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [4] ปิยวรรณ กมลฉ่ำ. การศึกษาแรงจูงใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเลขยกกำลังภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมิฟิเคชันออนไลน์ [วิทยาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี; 2563.
- [5] มาเรียม นิลพันธุ์. วิจัยทางการศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2547.

การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ที่เสี่ยงต่อโรกระบบทางเดินหายใจ ด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบัน

A Comparative Study of Knowledge of People at Risk of Gastrointestinal Diseases Breathe with Thai Traditional Medicine and Modern Medicine

พุทธรักษา ขับผักแว่น* และ ศุภะลักษณ์ ฟักคำ
Phuttaraksa Khabphakwaen* and Supalak Fakkham

สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จังหวัดกรุงเทพฯ 10300
Department of Applied Thai Traditional Medicine, Suan Sunandha Rajabhat University, Bangkok 10300

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: noingnunanni240231@gmail.com

Received: 2 November 2023, Revised: 13 January 2024, Accepted: 20 February 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อทราบถึงความรู้ของประชาชนผู้ที่เสี่ยงต่อโรกระบบทางเดินหายใจทางด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบัน และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ในด้านการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์แผนปัจจุบันในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 105 คน จากการจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยจำนวน ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.7 เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 77.2 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 35.3 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ร้อยละ 92.4 ทราบเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของระบบหายใจ และเรื่องการป้องกันตนจากการติดโรกระบบทางเดินหายใจในการแพทย์แผนปัจจุบัน ส่วนความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย พบว่าร้อยละ 88.6 ทราบถึงยาสมุนไพรเดี่ยวสามารถนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรกระบบทางเดินหายใจ รองลงมาคือ ร้อยละ 65.7 ทราบถึงเรื่องธาตุทั้ง 4 ในร่างกายของมนุษย์ตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย และผลจากการเปรียบเทียบความรู้ในด้านการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์แผนปัจจุบัน บ่งบอกได้ว่าความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ความรู้ และมีสื่อเกี่ยวกับสมุนไพรเดี่ยว ส่วนของในเรื่องโครงสร้างระบบการเกิดโรค อาการของโรคการใช้ยาสมุนไพรในรูปแบบตำรับยั้งขาดความรู้เป็นอย่างมาก

คำสำคัญ : การแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนปัจจุบัน ความรู้ โรกระบบทางเดินหายใจ

Abstract

This research was a survey aimed at assessing the knowledge of people at risk of respiratory disease in Thai traditional medicine and modern medicine, and to compare knowledge in Thai traditional medicine and modern medicine among 105 people using an online questionnaire. The statistics used for data analysis were amount, percentage, and content analysis.

The results of the research showed that 65.7 percent were female and age between 31-40 years old, 77.2 percent graduated with a bachelor's degree, 35.3 percent were employees of the company, 92.4 percent knew about the function of the respiratory system and self-protection from respiratory disease in modern medicine. As for the knowledge of Thai traditional medicine, it was found that 88.6 percent were aware of single herbal medicines that could be used in health care in respiratory diseases, followed by 65.7 percent who were aware of the four elements in the human body according to Thai traditional medicine. The results from the comparison of knowledge in Thai traditional medicine with modern medicine indicate that most of the promotion and educational materials focus on single herbs. However, knowledge about the mechanisms of disease development, disease symptoms, and the use of herbal medicine in the form of formulations is still greatly lacking.

Keywords: Thai Traditional Medicine, Modern Medicine, Knowledge, Respiratory System Diseases

บทนำ

การดูแลสุขภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สร้างความกังวลใจให้กับคนทั่วโลก รวมถึงในประเทศไทย ซึ่งไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน ไวรัสโคโรนามีหลายสายพันธุ์ทำให้สามารถเกิดโรคระบบทางเดินหายใจ ตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) โรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบในช่วงปี 2019 ส่งผลกระทบแก่หลายประเทศทั่วโลก อาการทั่วไปของโรคโควิด 19 ที่พบมากที่สุดคือ ไข้ ไอ ลิ้นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย อาการที่พบน้อยกว่าแต่อาจมีผลต่อผู้ป่วยบางรายคือ ปวดเมื่อย ปวดหัว คัดจมูก น้ำมูกไหล เจ็บคอ ท้องเสีย ตาแดง หรือผื่นตามผิวหนัง ประมาณ 1 ใน 5 ของผู้ติดเชื้อโควิด 19 มีอาการหนักและหายใจลำบากในกรณีที่อาการรุนแรงมาก อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต ผู้สูงอายุและมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน หรือมะเร็งมีแนวโน้มที่จะมีอาการป่วยรุนแรงกว่า สำหรับปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อความรุนแรงของโควิด-19 ได้แก่ อายุ เพศ โรคประจำตัวเรื้อรัง โรคหัวใจและหลอดเลือด เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไตวาย มะเร็ง และประวัติการสูบบุหรี่ [1-2]

นอกจากการรักษาโรคโควิด 19 ตามแนวทางการรักษาของแพทย์แผนปัจจุบันหรือการดูแลสุขภาพในปัจจุบัน ประเทศไทยยังมีระบบการดูแลสุขภาพยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่เน้นส่งเสริมให้มีการดูแลสุขภาพโดยใช้การแพทย์ทางเลือกเข้ามาเป็นตัวเลือกในการดูแลสุขภาพ ประกอบกับชุมชนท้องถิ่นมีความสนใจเรื่องการอนุรักษ์การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกมากขึ้น ทำให้คนหลาย ๆ กลุ่มพยายามศึกษาและหาความรู้มากขึ้นเพื่อจะได้ดูแลตนเองและคนในครอบครัว การตรวจการวินิจฉัย การบำบัด หรือการป้องกันโรค ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย สามารถศึกษาได้จากเนื้อหาในพระคัมภีร์ต่าง ๆ และเภสัชกรรมไทย [3]

ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อโรคระบบทางเดินหายใจด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อสถานการณ์ในการดูแลสุขภาพ เนื่องจากมีโรคระบาดติดต่อที่มีผลต่อโรคระบบทางเดินหายใจที่ทำให้คนส่วนใหญ่หันกลับมาดูแลตนเองมากขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งสื่อต่าง ๆ ทั้งจากทางแพทย์หน่วยงานต่าง ๆ ได้นำเสนอออกมาอย่างแพร่หลาย ทำให้ประชาชนผู้ที่สนใจต่อการดูแลสุขภาพได้ศึกษาและนำไปใช้จริง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจจากสื่อต่าง ๆ และความตั้งใจจากการศึกษาเพิ่มเติมของประชาชนว่าได้รับความรู้มากขึ้นเพียงใด จากทั้งทางด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบัน จากการวิจัยนี้จะได้ทราบถึงความรู้ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อโรคระบบทางเดินหายใจมีความรู้จากการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนปัจจุบันมากขึ้นเพียงใดและสามารถนำไปใช้ในการจัดทำสื่อความรู้จากองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนต่อความรู้ดังกล่าวให้ประชาชนได้มีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อีกต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงความรู้ของประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องต่อโรคระบบทางเดินหายใจทางด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน
2. เพื่อให้ทราบถึงความรู้ของประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องต่อโรคระบบทางเดินหายใจทางด้านการแพทย์แผนไทย
3. เพื่อให้ทราบถึงความรู้ของประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องต่อโรคระบบทางเดินหายใจเมื่อนำความรู้ทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบันมาเปรียบเทียบกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนทั่วไปผู้ที่เกี่ยวข้องต่อโรคระบบทางเดินหายใจจากกลุ่มออนไลน์ทางโซเชียลและได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane [4] ได้จำนวน 105 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ อายุ 20 ปีขึ้นไป สามารถอ่านออกเขียนได้ มีสติสัมปชัญญะ และสมัครใจเข้าร่วมตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการตอบแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายและไม่ต้องพบปะพูดคุยกันโดยตรง แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการทำงาน ข้อมูลสุขภาพ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ประกอบด้วย เพศ อายุ ช่วงเดือนเกิด ชาติประจำเดือนเกิด ภูมิลำเนา ที่อยู่ปัจจุบัน สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ประวัติการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจในปัจจุบัน ประวัติการสูบบุหรี่ในอดีต ประวัติการสูบบุหรี่ในปัจจุบัน การออกกำลังกาย นอนหลับพักผ่อน และการดื่มแอลกอฮอล์ 2) ความรู้เรื่องโรคระบบทางเดินหายใจ ในการดูแลสุขภาพในปัจจุบัน จำนวน 10 ข้อ และ 3) ความรู้เกี่ยวกับการนำการแพทย์แผนไทยมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจ จำนวน 8 ข้อ แบบสอบถามได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์และสาธารณสุขจำนวน 3 ท่าน และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยหาค่า KR.21 ตามวิธีการของ Kuder-Richardson Method [5] ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.904

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการทำงาน ข้อมูลสุขภาพ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และความรู้ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์นำความรู้ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบันในการดูแลสุขภาพโรคระบบทางเดินหายใจมาเปรียบเทียบกับกันด้วยการใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้แก่ การระบุหน่วยวิเคราะห์ การจัดหมวดหมู่และการตีความ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปพบว่าร้อยละ 65.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.2 มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 31.4 เกิดช่วงเดือนตุลาคม เดือนพฤศจิกายน เดือนธันวาคม และมีธาตุประจำเดือนเกิดคือธาตุดิน ร้อยละ 68.6 ภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 54.3 อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบัน ร้อยละ 52.4 มีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.2 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 35.3 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ส่วนใหญ่ร้อยละ 89.6 ไม่มีประวัติการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.1 ไม่เคยมีประวัติการสูบบุหรี่ในอดีต ร้อยละ 85.8 ไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 77.1 ออกกำลังกายนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 49.5 นอนหลับ 5-6 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 35.3 ดื่มน้ำวันละ 5-6 แก้วต่อวัน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	36	34.3
หญิง	69	65.7
อายุ		
21-30 ปี	24	22.9
31-40 ปี	58	55.2
41-50 ปี	19	18.1
51-60 ปี	4	3.8
ช่วงเดือนเกิด		
เดือนมกราคม เดือนกุมภาพันธ์ เดือนมีนาคม	25	23.8
เดือนเมษายน เดือนพฤษภาคม เดือนมิถุนายน	26	24.8
เดือนกรกฎาคม เดือนสิงหาคม เดือนกันยายน	21	20.0
เดือนตุลาคม เดือนพฤศจิกายน เดือนธันวาคม	33	31.4
ธาตุประจำเดือนเกิด		
ธาตุดิน	33	31.4
ธาตุน้ำ	21	20.0
ธาตุลม	26	24.8
ธาตุไฟ	25	23.8
ภูมิลำเนา		
ภาคเหนือ	14	13.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	72	68.6
ภาคกลาง	7	6.7
ภาคตะวันออก	4	3.8
ภาคตะวันตก	3	2.8
ภาคใต้	5	4.8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
ที่อยู่ปัจจุบัน		
ภาคเหนือ	10	9.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	57	54.3
ภาคกลาง	14	13.3
ภาคตะวันออก	17	16.2
ภาคตะวันตก	5	4.8
ภาคใต้	2	1.9
สถานภาพ		
โสด	55	52.4
สมรส	42	40.0
หย่าร้าง	3	2.8
อื่น ๆ เช่น พระภิกษุ เป็นต้น	5	4.8
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	1	0.9
ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	14.3
ปริญญาตรี	81	77.2
สูงกว่าปริญญาตรี	8	7.6
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	23.9
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของธุรกิจ	16	15.2
เกษตรกร/ประมง	3	2.8
พนักงานบริษัท	37	35.3
นักเรียน/นักศึกษา	1	0.9
อื่น ๆ เช่น ไม่มีงานทำ เป็นต้น	23	21.9
ประวัติการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจในปัจจุบัน		
ไม่มี	94	89.6
ไข้หวัด	5	4.8
เจ็บทรวงอก แน่นหน้าอก	1	0.9
มีเสมหะ	2	1.9
ไอมีเสมหะเหนียวสีเหลืองบ้างเขียวบ้าง	1	0.9
หายใจมีเสียงดังหวีด	2	1.9
ประวัติการสูบบุหรี่ในอดีต		
ไม่เคย	83	79.1
เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 10-15 ปี	2	1.9
เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 16-20 ปี	15	14.3
เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 21-25 ปี	3	2.8
เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 26-30 ปี	2	1.9

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
ประวัติการสูบบุหรี่ในปัจจุบัน		
ไม่สูบ	90	85.8
สูบวันละ 1-5 มวน	3	2.8
สูบวันละ 6-10 มวน	4	3.8
สูบวันละ 11-15 มวน	2	1.9
สูบวันละ 16-20 มวน	6	5.7
การออกกำลังกาย		
เป็นประจำ	17	16.2
นาน ๆ ครั้ง	81	77.1
ไม่เคยเลย	7	6.7
นอนหลับพักผ่อน		
1-2 ชั่วโมงต่อวัน	2	1.9
3-4 ชั่วโมงต่อวัน	0	0.0
5-6 ชั่วโมงต่อวัน	52	49.5
7-8 ชั่วโมงต่อวัน	45	42.9
มากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน	6	5.7
การดื่มน้ำ		
1-2 แก้วต่อวัน	1	0.9
3-4 แก้วต่อวัน	12	11.4
5-6 แก้วต่อวัน	37	35.3
7-8 แก้วต่อวัน	31	29.5
มากกว่า 8 แก้วต่อวัน	24	22.9

2. การวิเคราะห์ความรู้เรื่องโรคระบบทางเดินหายใจในการดูแลสุขภาพในปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์ความรู้เรื่องโรคระบบทางเดินหายใจในการดูแลสุขภาพในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 92.4 ทราบถึงการทำหน้าที่ของระบบหายใจ มีหน้าที่นำอากาศจากภายนอกเข้าสู่ปอด เพื่อการแลกเปลี่ยนแก๊สออกซิเจนกับแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ และเรื่องการป้องกันตนจากการติดเชื้อโรคระบบทางเดินหายใจในการแพทย์แผนปัจจุบัน เช่น การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือบ่อย ๆ หรือล้างด้วยแอลกอฮอล์ ให้อยู่ห่างจากบุคคลอื่นไม่ควรอยู่ร่วมกันหรือใกล้ชิดกัน ไม่สัมผัสสารคัดหลั่งจากผู้ป่วย ปิดปากปิดจมูกทุกครั้งเวลาไอหรือจาม เป็นต้น ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 48.6 ไม่ทราบเรื่องสัญญาณของโรคปอดอักเสบว่ามีอาการหลักของโรค คือ มีไข้สูง ไอ เจ็บหน้าอก หายใจลำบาก เหนื่อยหอบผิดปกติ รongลงมา ร้อยละ 44.8 ไม่ทราบเรื่องแนวทางการรักษาโรคระบบทางเดินหายใจด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันว่าเน้นให้การรักษาตามความเหมาะสม แพทย์จะพิจารณาวิธีการรักษาที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายตามภาวะของผู้ป่วยเป็น โดยปรับระดับประคองตามอาการ ตามสาเหตุ เช่น การให้ยาปฏิชีวนะ การผ่าตัด รังสีรักษา เคมีบำบัด การให้ยาขยายหลอดลม ยาสเตียรอยด์ ยาต่อต้านการแพ้ เป็นต้น (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความรู้เรื่องโรคระบบทางเดินหายใจในการดูแลสุขภาพในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	ทราบ		ไม่ทราบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านทราบหรือไม่ว่าระบบทางเดินหายใจแบ่งออกตามโครงสร้างได้ เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนบน ประกอบด้วย อวัยวะที่เกี่ยวข้อง กล่องเสียงขึ้นไป ได้แก่ จมูก, คอหอย และส่วนล่าง ประกอบด้วย กล่องเสียง, หลอดคอ, หลอดลมใหญ่ และปอด	75	71.4	30	28.6
2. ท่านทราบหรือไม่ว่าการทำหน้าที่ของระบบหายใจ มีหน้าที่นำอากาศจากภายนอกเข้าสู่ปอด เพื่อการแลกเปลี่ยนแก๊สออกซิเจนกับแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์	97	92.4	8	7.6

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	ทราบ		ไม่ทราบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ท่านทราบถึงช่องทางการติดต่อเชื้อโรคระบบทางเดินหายใจหรือไม่ว่าสามารถติดต่อได้หลายทาง เช่น การไอ จาม หรือหายใจรดกัน เสมหะ น้ำมูก น้ำลาย ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดสุดลมหายใจเข้าไปก็จะติดเชื้อได้ การสัมผัสกับน้ำมูก น้ำลายของผู้ป่วยโดยตรง จากการดูแลใกล้ชิดกับผู้ป่วย การสัมผัสกับสิ่งของเครื่องใช้ของผู้ป่วย เช่น เสื้อผ้า ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ ช้อน จาน ชาม ของเล่น หนังสือ ฯลฯ หรือสิ่งสาธารณะที่เปื้อนเชื้อโรค เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได ราวโหนรถเมล์ เป็นต้น	96	91.4	9	8.6
4. ท่านทราบถึงเชื้อโรคที่ทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจหรือไม่ว่า ส่วนมากพบสาเหตุจากการติดเชื้อไวรัส แบคทีเรีย รา โปรโตซัว รวมถึงสารพิษ สารเคมี และการเกิดเนื้องอก มะเร็ง	75	71.4	30	28.6
5. ท่านทราบถึงอาการของโรคระบบทางเดินหายใจที่สามารถหายเองได้โดยไม่ต้องไปพบแพทย์หรือไม่ เช่น มีไข้ น้ำมูกใส ต่อมามีอาการไอ เริ่มต้นมักจะไอแห้ง ๆ แล้ว ตามมาด้วยไอมีเสมหะขาวใสหรือเหลือง ขึ้นอยู่กับชนิดของเชื้อโรคที่ก่อให้เกิดอาการ ส่วนใหญ่จะมีอาการอยู่ประมาณ 5-7 วัน ก็จะหายเป็นปกติ	80	76.2	25	23.8
6. ท่านทราบหรือไม่ว่าเมื่อมีอาการไอเรื้อรัง ไม่หายภายใน 2 สัปดาห์ เจ็บคอ มีน้ำมูกเขียวเหลืองร่วม และสงสัยว่าอาจเป็นปอดอักเสบร่วมด้วย อาการอื่น ๆ เช่น ท้องเสีย คือ อาการที่ท่านต้องไปพบแพทย์ทันที	72	68.6	33	31.4
7. ท่านทราบถึงสัญญาณของโรคปอดอักเสบ หรือไม่ว่ามีอาการหลักของโรค คือ มีไข้สูง ไอ เจ็บหน้าอก หายใจลำบาก เหนื่อยหอบผิดปกติ	54	51.4	51	48.6
8. ท่านทราบถึงแนวทางการรักษาโรคระบบทางเดินหายใจด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันหรือไม่ ว่าเน้นให้การรักษามาตามความเหมาะสม แพทย์จะพิจารณาวิธีการรักษาที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายตามภาวะที่ผู้ป่วยเป็น โดยประคับประคองตามอาการ ตามสาเหตุ เช่น การให้ยาปฏิชีวนะ การผ่าตัด รังสีรักษา เคมีบำบัด การให้ยาขยายหลอดลม ยาสเตียรอยด์ ยาต่อต้านการแพ้ เป็นต้น	58	55.2	47	44.8
9. ท่านทราบถึงการป้องกันตนจากการติดเชื้อโรคระบบทางเดินหายใจในการแพทย์แผนปัจจุบันหรือไม่ เช่น การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือบ่อยๆหรือล้างด้วยแอลกอฮอล์ ให้อยู่ห่างจากบุคคลอื่นไม่ควรอยู่ร่วมกันหรือใกล้ชิดกัน ไม่สัมผัสสารคัดหลั่งจากผู้ป่วย ปิดปากปิดจมูกทุกครั้งเวลาไอหรือจาม เป็นต้น	97	92.4	8	7.6
10. ท่านทราบถึงการปฏิบัติตนเมื่อติดเชื้อโรคระบบทางเดินหายใจหรือไม่ เช่น พักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำอุ่นบ่อย ๆ หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ควัน กลิ่นฉุน ควันบุหรี่ สารเคมี ฝุ่น สารระคายเคืองต่าง ๆ อากาศเย็นและแห้ง หมั่นทำร่างกายให้อบอุ่นด้วยการสวมเสื้อผ้าที่เหมาะสม ปฏิบัติตามแพทย์สั่ง	93	88.6	12	11.4

3. การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการนำการแพทย์แผนไทยมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจ

ผลของการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการนำการแพทย์แผนไทยมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.6 ทราบถึงยาสมุนไพรเดี่ยวสามารถนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น ฟ้าทะลายโจร มะนาว หัวหอม ชিং ตะไคร้ เปราะหอม มะขามป้อม มะแว้ง มะขาม เป็นต้น รองลงมาคือ ร้อยละ 65.7 ทราบถึงเรื่องราวต่างๆทั้ง 4 ในร่างกายของมนุษย์ตามศาสตร์การแพทย์แผนไทยในทฤษฎีความสมดุลของธาตุต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.3 ไม่ทราบว่าอาการ ปับผาสัง (ปอด) พิการ ในคัมภีร์แพทย์แผนไทยทำให้มีอาการดุจไข้พิษกาฬขึ้นในปอด ให้ร้อนในอก กระหายน้ำ ให้หอบจนโครจลด กินน้ำจืดปอดลอยจึงหายอยาก อาการดังนี้ เป็นโรคระบบทางเดินหายใจที่ต้องไปพบแพทย์ทันที รองลงมา ร้อยละ 73.3 ไม่ทราบเรื่องอาการเสมหะพิการในคัมภีร์

การแพทย์แผนไทย ทำให้รับประทานอาหารไม่รู้สึก สะบັตร้อนสะท้านหนาว จับไข้เป็นเวลา ลงเป็นโลหิต ลงเป็นเสมหะเน่า
อาการดังนี้เป็นโรคระบบทางเดินหายใจ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการนำการแพทย์แผนไทยมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจ

ข้อมูล	ทราบ		ไม่ทราบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านทราบถึงการนำเอาการแพทย์แผนไทยมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจหรือไม่	53	50.5	52	49.5
2. ท่านทราบถึงธาตุทั้ง 4 ในร่างกายของมนุษย์ตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย ในทฤษฎีความสมดุลของธาตุต่าง ๆ ในร่างกายหรือไม่ว่ามีอะไรบ้าง เช่น ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นต้น	69	65.7	36	34.3
3. ท่านทราบถึงอาการของธาตุพิการ เนื่องจากการ กำเริบ หย่อน พิการ ของ เสมหะ ปิตตะ วาตะในคัมภีร์แพทย์แผนไทย ซึ่งเกิดจากการขาดความสมดุลของธาตุต่าง ๆ หรือไม่	29	27.6	76	72.4
4. ท่านทราบถึงอาการเสมหะพิการในคัมภีร์การแพทย์แผนไทยหรือไม่ว่าทำให้ รับประทานอาหารไม่รู้สึก สะบັตร้อนสะท้านหนาว จับไข้เป็นเวลา ลงเป็นโลหิต ลงเป็นเสมหะเน่า อาการดังนี้เป็นโรคระบบทางเดินหายใจ	28	26.7	77	73.3
5. ท่านทราบถึงอาการ บัปผาสั่ง (ปอด) พิการ ในคัมภีร์แพทย์แผนไทยหรือไม่ว่า ทำให้มีอาการไอหอบเหนื่อยขึ้นในปอด ให้อ่อนในอก กระหายน้ำ ให้หอบจนโครงกลด กินน้ำจนปอดลอยจึงหายอยาก อาการดังนี้ เป็นโรคระบบทางเดินหายใจที่ต้องไปพบแพทย์ทันที	27	25.7	78	74.3
6. ท่านทราบหรือไม่ว่าการวินิจฉัยการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทยเป็นแบบองค์รวมไม่ได้พิจารณาจากความสมดุลของธาตุอย่างเดียว ซึ่งได้แก่ จิตใจ สังคม สภาพแวดล้อมและจิตวิญญาณ เป็นต้น	39	37.1	66	62.9
7. ท่านรู้จักยาสมุนไพรไทยในยาสามัญประจำบ้านแผนไทยที่นำมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจบ้างหรือไม่ เช่น ยามหานิลแห้งทอง ยาเขียวหอม ยาอัมฤคยาที่ ยาประสมมะแว้ง ยาจันทร์ลีลา ยาตรีหอม ยาประสมจันทน์แดง ยากวาดแสงหมึก ยาประสมเปราะใหญ่ เป็นต้น	55	52.4	50	47.6
8. ท่านรู้จักยาสมุนไพรเดี่ยวที่สามารถนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจบ้างหรือไม่ เช่น ฟ้าทะลายโจร มะนาว หัวหอม ขิง ตะไคร้ เปราะหอม มะขามป้อม มะแว้ง มะขาม เป็นต้น	93	88.6	12	11.4

4. การวิเคราะห์นำความรู้ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งการแพทย์แผนไทย และการแพทย์แผนปัจจุบันในการดูแลสุขภาพโรคระบบทางเดินหายใจมาเปรียบเทียบกัน

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่อง สาเหตุ ระบบ โครงสร้าง และความเป็นมาของการเกิดโรคของระบบทางเดินหายใจของประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่แล้วประชาชนรู้จักเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินหายใจจากการแพทย์แผนปัจจุบันมากกว่าจากการแพทย์แผนไทย ไม่ว่าจะเป็นระบบโครงสร้างของระบบทางเดินหายใจ สาเหตุจากการเกิดโรค อาการของโรค ความรุนแรงของโรค

2. ความรู้ความเข้าใจเรื่อง การตรวจ การวินิจฉัยโรคของระบบทางเดินหายใจของประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่แล้วประชาชนสามารถสังเกตอาการได้เองจากความรู้ความเข้าใจจากสื่อต่าง ๆ ด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันว่า อาการโรคระบบทางเดินหายใจนั้น ต้องมีอาการอย่างไรแบบไหนจะหายเองได้และแบบไหนต้องไปพบแพทย์ แต่เมื่อกล่าวถึงอาการของโรคในแบบทางการแพทย์แผนไทยส่วนใหญ่ไม่ทราบและไม่มีความรู้ในรูปแบบของการแพทย์แผนไทย ไม่ว่าจะเป็นอาการที่หายเองได้หรืออาการที่รุนแรงที่ต้องไปพบแพทย์

3. ความรู้ความเข้าใจเรื่อง การรักษาโรคของระบบทางเดินหายใจของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ทราบถึงแนวทางการรักษาโรคระบบทางเดินหายใจด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันว่า เน้นให้การรักษาตามความเหมาะสม แพทย์จะพิจารณาวิธีการรักษาที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละรายตามภาวะที่ผู้ป่วยเป็น โดยประคับประคองตามอาการ ตามสาเหตุ เช่น การให้ยาปฏิชีวนะ การผ่าตัด รังสีรักษา

เคมีบำบัด การให้ยาขยายหลอดลม ยาสเตียรอยด์ ยาต่อต้านการแพ้ เป็นต้น แต่ไม่ทราบว่าการแพทย์แผนไทยเป็นแบบองค์รวมไม่ได้พิจารณาจากความสมดุลของธาตุอย่างเดียว ซึ่งได้แก่ จิตใจ สังคม สภาพแวดล้อมและจิตวิญญาณ เป็นต้น และรู้จักยาสมุนไพรเดี่ยวที่สามารถนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น พืชทะเลญโรจ มะนาว หัวหอม ขิง ตะไคร้ เปราะหอม มะขามป้อม มะแว้ง มะขาม เป็นต้น มากกว่ายาสมุนไพรไทยที่เป็นยาสามัญประจำบ้านแผนไทยที่นำมาใช้ในการดูแลสุขภาพในโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น ยามหานิลแห้งทอง ยาเขียวหอม ยาอัมฤคยาที่ ยาประสะมะแว้ง ยาจันทร์ลีลา ยาตรีหอม ยาประสะจันทร์แดง ยากวาดแสงหมึก ยาประสะเปราะใหญ่ เป็นต้น

4. ความรู้ความเข้าใจเรื่อง การส่งเสริมและการป้องกันโรคของระบบทางเดินหายใจของประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ทราบถึงการป้องกันตนจากการติดเชื้อโรคระบบทางเดินหายใจในการแพทย์แผนปัจจุบัน เช่น การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือบ่อย ๆ หรือล้างด้วยแอลกอฮอล์ ให้อยู่ห่างจากบุคคลอื่นไม่ควรอยู่ร่วมกันหรือใกล้ชิดกัน ไม่สัมผัสสารคัดหลั่งจากผู้ป่วย ปิดปากปิดจมูกทุกครั้งเวลาไอหรือจาม เป็นต้น และการปฏิบัติตนเมื่อติดเชื้อโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น พักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำอุ่นบ่อย ๆ หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ควั่น กลิ่นฉุน ควั่นบุหรี่ยี่ สารเคมี ฝุ่น สารระคายเคืองต่าง ๆ อาภาสเย็นและแห้งหมั่นทำร่างกายให้อบอุ่นด้วยการสวมเสื้อผ้าที่เหมาะสม ปฏิบัติตามแพทย์สั่ง เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันทำให้ประชาชนรับสื่อและความรู้มากขึ้นในเรื่องโรคระบบทางเดินหายใจ เพื่อจะได้ดูแลสุขภาพตนเองและคนที่รักมากขึ้นกว่าในอดีต แต่การแพทย์แผนไทยก็ยังไม่ค่อยได้ถูกนำมาใช้ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันมากเท่าที่ควร

สรุปและอภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท มีสถานภาพโสด และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในการดูแลสุขภาพและติดตามข้อมูลด้านสุขภาพในระดับสูง ทั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคระบบทางเดินหายใจในด้านการแพทย์แผนปัจจุบันมากกว่าการแพทย์แผนไทย อย่างไรก็ตามในส่วนของการแพทย์แผนไทย พบว่ามีเพียงด้านเดียวที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก คือ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรเดี่ยวในการดูแลสุขภาพและบรรเทาอาการของโรคระบบทางเดินหายใจ ดังนั้นในการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบัน ควรมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการเผยแพร่ความรู้ด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนว่าการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทยมีลักษณะ จุดเด่น และการประยุกต์ใช้แตกต่างกันอย่างไร เมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทั้งสองด้านอย่างครบถ้วน จะนำไปสู่การบูรณาการในการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในอนาคต สอดคล้องกับการศึกษาของดวงจันทร์ ครองยุติ อนุชา เพียรชนะ และเผ่าไทย วงศ์เหลา [6] ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชาชนในสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 5 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษาปริญญาตรี แรงสนับสนุนจากครอบครัว การได้รับข้อมูลข่าวสารการแพทย์แผนไทย ความเชื่อเรื่องการแพทย์แผนไทย ทศนคติต่อการแพทย์แผนไทยโดยตัวแปรทั้ง 5 ตัว ร่วมกันสามารถอธิบายความแปรผันของพฤติกรรมการใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชาชนในสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 65.10 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายเท่ากับ .373 [6] และสอดคล้องกับการศึกษาของเล้ง ตาแห ปานชนก ภูเดช วิทวัส หมออี และกุสุมาลย์ น้อยผา [7] ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในระดับสูงร้อยละ 77.78 มีเจตคติอยู่ในระดับดีร้อยละ 96.38 และมีพฤติกรรมอยู่ในระดับสูงร้อยละ 73.39 และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมมีดังนี้ 1) อายุ อาชีพ และประสบการณ์การใช้พืชสมุนไพรมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการใช้พืชสมุนไพรในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) อาชีพ และประสบการณ์การใช้พืชสมุนไพรมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการใช้พืชสมุนไพรในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์การใช้พืชสมุนไพรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้พืชสมุนไพรในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [7] และการศึกษาของรัชณี จันทร์เกษ ณิชชา พัฒนงนุกิจ กนกรัตน์ ยศไกร และวราภรณ์ นิลเพชร [8] ที่พบว่า 1) สถานการณ์ความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับการนำสมุนไพรดูแลสุขภาพตนเองจากโควิด-19 ทางสื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 พบว่า มีความเชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระที่ผลิตทางสื่อต่าง ๆ เดิมประชาชนไทยมักเป็นผู้รับสารที่เป็นผู้รอข่าวสารที่ส่งมา (Passive audience) แต่เหตุการณ์ครั้งนี้บทบาทกลายเป็นผู้แสวงหาข่าวสารด้วยตนเอง (Active audience) เนื่องจากเห็นว่าปัญหาจากโควิด-19 เป็นเรื่องใกล้ตัวและรุนแรง จึงไขว่คว้าหาความรู้และร่วมมือปฏิบัติตามข้อมูลที่ได้รับทางสื่อออนไลน์ 2) แรงจูงใจการแบ่งปันข้อมูล พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 92.5) แยกรายด้านพบว่า ด้านความคาดหวังการแลกเปลี่ยนข้อมูลแก่ผู้อื่น อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 85.9) ด้านการเป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ที่นำสมุนไพรดูแลสุขภาพตนเองจากโควิด-19 อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 85.8) ด้านความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน อยู่ในระดับมาก

(ร้อยละ 83.2) และความรู้ที่คิดว่าตนมีความสามารถอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 82.7) และ 3) การสำรวจความรอบรู้ทางสุขภาพ พบว่าคนไทยสามารถเข้าถึงพื้นฐานความรู้ด้านสุขภาพ ที่นำไปสู่การวิเคราะห์และตัดสินใจด้านสุขภาพที่เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 95.3) เป็นความมุ่งหวังการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรรักษาโรคของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จัดทำแผนการส่งเสริมสุขภาพที่เน้นความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย
2. จัดทำสื่อที่เหมาะสมต่อความรู้ในปัจจุบันของประชาชนส่วนใหญ่ในปัจจุบัน
3. จากการขาดความรู้ความเข้าใจมากที่สุดคือประชาชนยังไม่รู้จักการแพทย์แผนไทยมากพอทำอย่างไรการแพทย์แผนไทยจึงจะเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น และทำให้ได้รับประโยชน์ด้วยการนำไปใช้ในการดูแลสุขภาพตนเองและคนในครอบครัวได้มากกว่าแค่การใช้สมุนไพรเดี่ยวๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งศึกษาเชิงลึกทั้งประเด็นการแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนปัจจุบัน และศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายที่สามารถนำความรู้ทางด้านการแพทย์ทั้งแผนไทยและแผนปัจจุบันไปใช้จริงต่อชีวิตประจำวันเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินหายใจ
2. การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารหรือรูปแบบสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยให้มากขึ้น
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และหรือความสัมพันธ์เชิงสหสัมพันธ์ ระหว่างสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั้งด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] World Health Organization South-East Asia Thailand. Coronavirus disease (COVID-19) questions and answers. [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก <https://www.who.int/Thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019/q-a-on-covid-19>.
- [2] Martono, Fatmawati, F., Mulyanti, S. Risk factors associated with the severity of COVID-19. Malays J Med Sci. 2023; 30:84-92.
- [3] กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. คู่มือเวชปฏิบัติแผนไทย กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2558.
- [4] Yamane T. Statistics: An Introductory Analysis. (3rd ED). New York: Harper and Row Publication; 1973.
- [5] ยุทธ ไกยวรรณ. การสร้างเครื่องมือวิจัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ; 2550.
- [6] ดวงจันทร์ ครองยุติ, อนุชา เพียรชนะ และเผ่าไทย วงศ์เหลา. พฤติกรรมการใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชาชนในสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2560; 6:18-29.
- [7] มุเล้ง ตาแห, ปานชนก ภูเดช, วิทวัส หมาอี และกุสุมาลย์ น้อยผา. ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการใช้พืชสมุนไพรป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชาวมุสลิม ตำบลตะโปยเยาะ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2566; 16:15-28.
- [8] รัชนี จันทร์เกษ, ณัฏชา พัฒนณุกิจ, กนกรัตน์ ยศไกร และวราภรณ์ นิลเพ็ชร. ความรอบรู้ทางสุขภาพและการแบ่งปันข้อมูลในการนำสมุนไพรดูแลสุขภาพตนเองจากโควิด-19 ทางสื่อสังคมออนไลน์ของประชากรไทย พ.ศ. 2565. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2566; 32:428-436.

การนำการศึกษาขั้นเรียนมาประยุกต์ใช้กับวิธีการแบบเปิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิด

The Application of a Lesson Study with an Open Approach to Thinking Skills Development

วรรณพฤกษ์ เทียมเดช¹ รพีพรรณ เทียมเดช² และ อุบลวรรณ ส่งเสริม³

Wanphruek Thiamdaet¹, Rapipan Thiamdaet² and Ubonwan Songserm³

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

³ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม 73000

¹Phetchaburi Rajabhat University Demonstration School, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

²Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

³Department of Curriculum and Teaching Methods Faculty of Education, Silpakorn University, Nakorn Pathom 73000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: wanphruek.thi@mail.pbru.ac.th

Received: 30 March 2023, Revised: 20 May 2023, Accepted: 26 June 2023

บทคัดย่อ

ครูในระดับมัธยมศึกษาควรจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 3R8C2L โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) อ่านออก 2) เขียนได้ และ 3) มีทักษะคำนวณ และ 1) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ไขปัญหาได้ 2) การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม 3) ความเข้าใจในความแตกต่าง ของวัฒนธรรมและกระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม 4) ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะความเป็นผู้นำ 5) มีทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ 6) มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี 7) มีทักษะอาชีพและการเรียนรู้ 8) มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย ซึ่งนวัตกรรมการศึกษาขั้นเรียนเป็นแนวคิดอย่างหนึ่งที่ครูในประเทศญี่ปุ่นใช้แล้วประสบความสำเร็จ และเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียนตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาของญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้และสังเกตการสอน และ 3) การสะท้อนผล และวิธีการแบบเปิด ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การนำเสนอปัญหาปลายเปิด 2) การเรียนรู้และแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง 3) อภิปรายขยายผล และ 4) สรุปและเชื่อมโยงแนวคิด โดยผู้เขียนนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีแบบเปิดของนักการศึกษาหลายคนมาสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิดโดยเน้นกระบวนการแก้ปัญหาเป็นสื่อในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้กระตุ้นและสนับสนุน และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยบทความนี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีการแบบเปิดเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การศึกษาขั้นเรียน วิธีการแบบเปิด ทักษะการคิด

Abstract

Teachers at the secondary level should provide students with the necessary skills for the 21st century. It consists of the 3R8C2L skills, with the following elements: 1) Reading, 2) (W)Riting, 3) (A)Rithmetic, and 1) Critical thinking and problem solving, 2) Creativity and innovation, 3) Cross-cultural understanding, 4) Collaboration teamwork, and leadership, 5) Communication information and media literacy, 6) Computing and IT literacy, 7) Career and learning skills, and 8) Compassion, respectively. The Innovative Lesson Study is one concept successfully used by teachers in Japan. And greatly changed the teaching behavior of teachers in the classroom in accordance with the goals of Japanese education reform, which consisted of 3 steps: 1) Goal setting and learning management planning, 2) Implementation of the learning management plan and observing teaching, and 3) Reflection and an Open Approach consisting of 4 steps: 1) Presentation of Open-problems, 2) Self-learning and problem solving, 3) Discussion and expansion, and 4) Summarizing and connecting concepts. The author uses the concept of learning management using Open Approach of many educators to synthesize learning management process using Open Approach. Emphasis is placed on problem-solving processes as a means to develop students' knowledge, understanding and thinking skills. To be a way for teachers to encourage and support and organize learning experiences for

students to develop their own learning to their full potential. This article focuses on developing skills necessary for learning and living in the 21st century using the Open Approach as an effective learning management tool.

Keywords : Lesson Study Open Approach Thinking Skills

บทนำ

ครูจำนวนมากมีความสนใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อจะนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จนกระทั่งเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในแต่ละรายวิชา โดยภาพรวมแล้วการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ไม่ยากนัก แต่ครูหลายคนอาจจะติดอยู่ปัญหาบางประการ เช่น เราจะเริ่มต้นอย่างไร จะต้องทำอะไร มีใครทำมาก่อนหรือไม่ หรือมีใครทำให้ดูเป็นตัวอย่างบ้างไหม สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นคำถามที่เกิดขึ้น

จากจุดนี้จึงเกิดเป็นความสนใจที่ทำให้ครูระดับมัธยมศึกษาพยายามปรับตัวและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง กนก จันทร์ทอง [1] (2560) ได้สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่เริ่มต้นในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยมาจากแนวคิด เรื่อง ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 [2] และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่พัฒนาโดยเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เยาวชนมีทักษะ “3R” ประกอบด้วย Reading (อ่านออก) (W)riting (เขียนได้) และ (A)rithmetic (มีทักษะคำนวณ) และ “8C” ประกอบด้วย Critical Thinking and Problem Solving (มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ไขปัญหาได้) Creativity and Innovation (การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม) Cross-Culture Understanding (ความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรมและกระบวนการการคิดข้ามวัฒนธรรม) Collaboration, Teamwork and Leadership (ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะความเป็นผู้นำ) Communications, Information and Media Literacy (มีทักษะในการสื่อสาร และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and IT literacy (มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี) Career and Learning Skills (มีทักษะอาชีพ และการเรียนรู้) และ Compassion (มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย)

นอกจากนี้รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งในเวลาและนอกเวลา ได้แก่ ภาษาต่างประเทศ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณิตศาสตร์ สังคมศึกษาฯ ดนตรีฯ ลูกเสือและเนตรนารี ฯลฯ ผู้สอนต้องสอดแทรกทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อการดำรงชีวิตเข้าไปในรายวิชาหลักทุกวิชา ได้แก่ ความรู้เรื่องโลก ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี ความรู้ด้านสุขภาพ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งสัมพันธ์กับสาระในหลากหลายสาขาวิชาที่อิงมาตรฐานการเรียนรู้ [3]

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรด้วยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered learning) ซึ่งบทบาทของครูในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพจึงต้องยึดหลักปรัชญาการเรียนรู้สอดคล้องกับการแนะนำของ กนก จันทร์ทอง [1] (2560) คือ ปรัชญาการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องสามารถบูรณาการการเรียนรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ต้องการเข้าไปในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ 3R 8C และ 2L โดยเน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) นั่นคือการเรียนรู้แบบการลงมือปฏิบัติ [4] ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง [5] และเกิดกระบวนการเกิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน 1) กระบวนการรับรู้ 2) กระบวนการคิดและเข้าใจ และ 3) กระบวนการแสดงออก ที่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน [6]

การประยุกต์ใช้วิธีการแบบเปิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดมีวัตถุประสงค์หลายประการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการคิดอย่างอิสระ เพื่อให้นักเรียนได้คิดด้วยตนเองโดยไม่ถูกจำกัดด้วยกรอบความคิดที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น 2) พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ และหาวิธีแก้ไขด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน 3) ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแยกแยะข้อมูล การจัดหมวดหมู่ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ เพื่อฝึกการแปลผลข้อมูลและสรุปผลอย่างมีเหตุผล 4) กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดนอกกรอบและสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ ซึ่งส่งเสริมการบูรณาการความรู้จากหลายศาสตร์ในการสร้างนวัตกรรม 5) พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อฝึกการประเมินข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยส่งเสริมการตั้งคำถามและการโต้แย้งอย่างมีเหตุผล 6) เสริมสร้างความมั่นใจในการคิด เพื่อให้นักเรียนเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ลดความกลัวและสามารถเรียนรู้จากข้อผิดพลาดได้ 7) พัฒนาทักษะการสื่อสารความคิด เป็นการฝึกการนำเสนอความคิดอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการอภิปรายอย่างสร้างสรรค์ 8) สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นและความกระตือรือร้นในการเรียน เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง 9) เตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ 10) ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการร่วมกันแก้ปัญหา ฝึกการรับฟังและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง [7-9] ซึ่งวัตถุประสงค์เหล่านี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีการแบบเปิดเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ความสัมพันธ์ของวิธีการแบบเปิดกับการพัฒนาทักษะการคิดมีความเชื่อมโยงกัน โดยวิธีการแบบเปิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ปัญหาปลายเปิด ซึ่งมีคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหาได้หลากหลายวิธีหรือหลากหลายแนวทาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างอิสระและสร้างสรรค์ ในขณะที่ทักษะการคิดเป็นความสามารถทางสติปัญญาที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลตามที่ Nohda [10] (1986) ได้กล่าวไว้ วิธีการแบบเปิดช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดที่หลากหลาย ทั้งการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และความสำคัญของการใช้วิธีการแบบเปิดในการพัฒนาทักษะการคิด คือ การส่งเสริมการคิดอย่างอิสระ (วิธีการแบบเปิดเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดนอกกรอบและหาวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย) พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (การเผชิญกับปัญหาปลายเปิดกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์) เสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ (ผู้เรียนต้องวิเคราะห์ปัญหาอย่างลึกซึ้งเพื่อหาวิธีการแก้ไขที่เหมาะสม) พัฒนาความยืดหยุ่นทางความคิด (การเรียนรู้ว่าปัญหาอาจมีวิธีแก้ไขได้หลายวิธี ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น) ซึ่งสอดคล้องกับ Becker and Shimada [11] (1997) ที่ได้เน้นย้ำว่าวิธีการแบบเปิดช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งที่สะท้อนให้เห็นจากการใช้วิธีการแบบเปิดในการพัฒนาทักษะการคิด คือ สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา การเปลี่ยนจากการเน้นการท่องจำสู่การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามที่ Hmelo-Silver [12] (2004) ได้กล่าวไว้ การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหาแบบเปิดช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งในลำดับถัดไปจะเสนอแนวคิดการศึกษาขั้นเรียน (Lesson Study) และวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Skills) ผ่านตัวอย่างการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด

การศึกษาขั้นเรียน (Lesson Study) และวิธีการแบบเปิด (Open Approach)

การศึกษาขั้นเรียน และวิธีการแบบเปิด เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แนวคิดการศึกษาขั้นเรียน และแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด

1. การศึกษาขั้นเรียน นวัตกรรมการศึกษาขั้นเรียน (Lesson Study) เป็นแนวคิดหนึ่งที่ครูในประเทศญี่ปุ่นใช้เพื่อพัฒนาวิชาชีพมาเป็นเวลานาน และเป็นแนวคิดที่สามารถช่วยให้ครูพัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน [13] ได้สะท้อนผลการพัฒนาครูแบบ Lesson Study ของญี่ปุ่นที่ประสบความสำเร็จ และเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียนตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาของญี่ปุ่น ดังนี้ 1) เป็นรูปแบบที่อยู่บนพื้นฐานการพัฒนาที่ต่อเนื่อง 2) เป็นรูปแบบที่คงไว้และรักษาเป้าหมาย เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก 3) เป็นรูปแบบที่เน้นการพัฒนาการสอนในบริบทของห้องเรียนที่ทำการสอนอยู่เป็นหลัก 4) เป็นรูปแบบที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มครู 5) ครูมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการสอนและด้านการพัฒนาวิชาชีพ

ขั้นตอนการศึกษาขั้นเรียน เป็นรูปแบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รักษาเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการจัดการเรียนรู้ในบริบทของชั้นเรียนที่มีครูอยู่เป็นหลักและเน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มครู ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ [14] 1) การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในเรื่องที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนโดยกลุ่มครู 2) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้และการสังเกตการสอน โดยมอบให้ครูคนหนึ่งสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ในขณะที่ครูคนอื่น ๆ และผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่สังเกตการสอนโดยเน้นไปที่ผู้เรียน บันทึกการสังเกต เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการคิด กระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน พฤติกรรม และเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน 3) การสะท้อนผล เป็นการอภิปรายเกี่ยวกับการสอน การแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน โดยให้ครูผู้สอนเป็นคนอภิปรายหรือสะท้อนผล หลังจากนั้นครูคนอื่น ๆ ร่วมกันอภิปรายบทเรียนและสรุปผลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาบทเรียน โดยเขียนรายงานสรุปผลที่ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ข้อมูลของผู้เรียนและบันทึกการเรียนรู้ของครูเพื่อสะท้อนผลว่าครูได้เรียนรู้อะไร แล้วนำไปปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในครั้งต่อไป

การนำ Lesson Study ไปใช้ในบริบทการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้วิธีการแบบเปิดกับการพัฒนาทักษะการคิด เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยครูร่วมกันวางแผน สังเกตการณ์ และวิเคราะห์บทเรียน [15] เมื่อนำมาใช้ร่วมกับวิธีการแบบเปิด จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ซึ่งในขั้นตอนการดำเนินการนั้นมีขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผน ครูร่วมกันออกแบบบทเรียนที่ใช้วิธีการแบบเปิด โดยเน้นการสร้างปัญหาปลายเปิดที่ส่งเสริมทักษะการคิด

2) การสอน ครูคนหนึ่งสอนบทเรียนในขณะที่ครูคนอื่น ๆ สังเกตการณ์ 3) การสะท้อนคิด ครูร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายผลการสอน โดยเน้นการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 4) การปรับปรุง นำข้อมูลจากการสะท้อนคิดมาปรับปรุงบทเรียนเพื่อให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป ซึ่ง Fernandez and Yoshida [16] (2004) ได้อธิบายกระบวนการ Lesson Study โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสังเกตและการสะท้อนคิดร่วมกันของครู ซึ่งประโยชน์ของการใช้ Lesson Study ร่วมกับวิธีการแบบเปิดนั้น เพื่อพัฒนาความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการใช้วิธีการแบบเปิดในการส่งเสริมทักษะการคิด เปิดโอกาสให้ครูได้สังเกตและวิเคราะห์กระบวนการคิดของผู้เรียนอย่างละเอียด ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกันระหว่างครู ช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาบทเรียนที่ใช้วิธีการแบบเปิดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Isoda, Stephens, Ohara and Miyakawa [17] (2007) ที่ได้นำเสนอตัวอย่างการใช้ Lesson Study ในการพัฒนาการสอนคณิตศาสตร์แบบเปิด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คือ ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ครูมีความเชี่ยวชาญในการใช้วิธีการแบบเปิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิด เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และมีการพัฒนาบทเรียนและวิธีการสอนอย่างต่อเนื่อง อย่างที่ Takahashi and McDougal [18] (2016) ได้รายงานผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า การใช้ Lesson Study ร่วมกับวิธีการแบบเปิดช่วยพัฒนาทั้งความสามารถของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. วิธีการแบบเปิด เป็นวิธีที่ให้นักเรียนสามารถแสดงแนวคิดได้อย่างหลากหลายเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ วิธีการสอนแบบเปิดมีส่วนช่วยในการพัฒนาให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีปัญหาปลายเปิดที่มีสถานการณ์เป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แสดงแนวคิดของตนเองได้อย่างเต็มที่ โดยที่ครูคอยกระตุ้นความคิดของนักเรียน นักเรียนสามารถที่จะแก้ปัญหาพร้อมกับเพื่อนได้ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนในการแก้ปัญหา [10, 19-20] ซึ่งสอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช [14] (2557) ที่กล่าวว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูใช้โจทย์สถานการณ์ ใช้ปัญหาปลายเปิดในกระบวนการเรียนรู้ โดยที่ผู้เรียนแต่ละคนเป็นผู้นำเสนอวิธีการแก้ปัญหา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียนเพื่อเรียนรู้วิธีการคิดและวิธีการทำความเข้าใจทั้งของตนเองและของผู้อื่นร่วมกันตามทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน ได้ลองผิดลองถูกจนสามารถสร้างความรู้ขึ้นได้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนสามารถยกระดับความรู้และระดับการเรียนรู้ร่วมกันจนเกิดการเรียนรู้ในระดับสูง เกิดสมรรถนะฝังลึก สามารถแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ในเรื่องและในเงื่อนไขที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองและการพัฒนาอุปนิสัย และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้ครูเห็นศักยภาพและสมรรถนะของผู้เรียนได้ชัดเจน สามารถนำไปปรับปรุงแผนการเรียนรู้ ปรับปรุงตัวครูและการช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมกระบวนการศึกษาชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี โดยผู้เขียนได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิดมีขั้นตอนที่สำคัญดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach)

Nohda [10] (1986)	ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ [20] (2547)	ลัดดา คีลน้อย [21] (2549)	ยุพาพัทธ์ สะเดา [22] (2555)	วันชญา เจริญ [23] (2555)	วิเคราะห์
ขั้น 1 กำหนด ปัญหา	ขั้น 1 การนำเสนอ ปัญหาปลายเปิด	ขั้น 1 ขั้นนำเสนอ ปัญหาปลายเปิด	ขั้น 1 นำเสนอ ปัญหา	ขั้น 1 การนำเสนอ ปัญหาปลายเปิด	ขั้น 1 การนำเสนอ ปัญหาปลายเปิด
ขั้น 2 แก้ปัญหา	ขั้น 2 การเรียนรู้ ด้วยตนเอง	ขั้น 2 ขั้นเรียนรู้ด้วย ตนเองของนักเรียน	ขั้น 2 ลงมือทำ กิจกรรม	ขั้น 2 การเรียนรู้ ด้วยตนเอง	ขั้น 2 การเรียนรู้ และแก้ไขปัญหา ด้วยตัวเอง
ขั้น 3 ขยาย ปัญหา	ขั้น 3 การอภิปราย ทั้งชั้นและการ เปรียบเทียบ	ขั้น 3 ขั้นอภิปราย ร่วมกันทั้งชั้นเรียน และเปรียบเทียบ	ขั้น 3 อภิปราย	ขั้น 3 ช่วง อภิปราย	ขั้น 3 อภิปราย ขยายผล
	ขั้น 4 การสรุปโดย เชื่อมโยงแนวคิดของ นักเรียนที่เกิดขึ้น	ขั้น 4 ขั้นสรุปโดย การเชื่อมโยงแนวคิด ของนักเรียนที่ เกิดขึ้นในชั้นเรียน	ขั้น 4 ขั้นสรุป	ขั้น 4 สรุป เชื่อมโยง แนวคิดทาง คณิตศาสตร์	ขั้น 4 สรุปและ เชื่อมโยงแนวคิด

ขั้นที่ 1 การนำเสนอปัญหาปลายเปิด เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนนำเสนอปัญหาปลายเปิดให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหา โดยที่ผู้สอนไม่ได้แนะวิธีการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน ลักษณะของปัญหาอยู่ในรูปของสถานการณ์ เช่น การเล่นเกม ปัญหานั้นไม่สามารถหาคำตอบได้ในทันที ซึ่งวิธีการแก้ปัญหานั้นจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สอนว่าจะกำหนดปัญหาให้ผู้เรียนแก้ไขสถานการณ์ที่กำหนดเป็นปัญหาปลายเปิดชนิดใด

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้และแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง เป็นขั้นที่ผู้เรียนหาวิธีที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาโดย ผู้เรียนแต่ละคนเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันไปตามความสามารถ และประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล แล้วนำมาร่วมกันอภิปรายในกลุ่มย่อยถึงแนวทางการแก้ปัญหาที่ได้ว่าเหมาะสมกับสถานการณ์หรือไม่เพียงใด พร้อมทั้งนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาหน้าชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายถึงวิธีแก้ปัญหานั้นที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นที่สุด

ขั้นที่ 3 อภิปรายขยายผล เป็นขั้นตอนที่ต้องบันทึกแนวคิดของนักเรียน เพื่อให้ความสะดวกแก่นักเรียนการใช้ใบงานและการใช้หนังสือในการจดแนวคิดของนักเรียน เพราะมีความสำคัญในการเริ่มการขยายสู่ขั้นตอนต่อไปโดยอาศัยฐานจากปัญหาเดิม ครูควรที่จะเดินไปรอบ ๆ ห้องเพื่อดูว่านักเรียนคนไหนที่ยังไม่เข้าใจปัญหา และไม่สามารถจะคิดแนวทางการแก้ปัญหาได้ ครูควรกระตุ้นความคิดของนักเรียนหรือลองยกตัวอย่างเพื่อให้ได้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น

ขั้นที่ 4 สรุปและเชื่อมโยงแนวคิด ของนักเรียนที่เกิดขึ้น ครูควรบันทึกแนวคิดของนักเรียน ทั้งที่เป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่มลงในกระดาน เพื่อให้นักเรียนได้มองเห็นง่ายหรือเขียนข้อเสนอมือที่คล้าย ๆ หรือใกล้เคียงกัน นักเรียนจะถูกกระตุ้นว่าคิดว่าแนวคิดของตนเองสอดคล้องกับปัญหาที่ได้รับมาอย่างไรหรือสอดคล้องกับเพื่อน สามารถนำมาบูรณาการได้หรือไม่ หรือแม้แต่แนวคิดหรือข้อเสนอแนะที่ไม่สมบูรณ์ ครูควรที่จะเคารพความคิดของนักเรียนด้วยเพื่อปรับแก้ไขเข้ากับแนวคิดของเพื่อนในห้องเรียน

จากการวิจัยและพัฒนาแบบกระบวนการศึกษาชั้นเรียนโดยวิธีการแบบเปิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ [24] (2561) การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด: PLC ภาคปฏิบัติจริงในโรงเรียน พบว่า ครูได้เปลี่ยนวิธีการทำงานแบบเดิม ได้แก่ วิธีการทำการสอนคนเดียว แม้จะมีครูหลายคนในโรงเรียน โดยถือว่าการสอนในชั้นเรียนแต่ละชั้นถือเป็นเรื่องส่วนตัวของครูแต่ละคน มาเป็นวิธีการทำงานแบบใหม่โดย “ครูร่วมมือกันทำงาน” ชั้นเรียนถูกเปิดออกมาเพื่อใช้เป็น “พื้นที่ของการเรียนรู้ร่วมกัน” ที่จะเข้าใจ “แนวคิดของนักเรียน” เพื่อการพัฒนากระบวนการคิด และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน วิธีการทำงานร่วมกันโดยมีทีมทำงานร่วมกันวางแผน ร่วมกันสังเกตชั้นเรียน และร่วมกันสะท้อนผลการทำงานเพื่อปรับปรุงงานทุกสัปดาห์เพื่อให้งานดีขึ้น โดยการเปิดชั้นเรียน (Open Class) เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด หากมีการบูรณาการกับทักษะการคิดจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาชั้นเรียนเน้นการวางแผนและพัฒนาบทเรียนร่วมกันระหว่างครู ซึ่งช่วยให้เกิดการปรับปรุงวิธีการสอนและการประเมินผลที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ขณะที่วิธีการแบบเปิดเน้นการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามและค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผลการวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีการศึกษาชั้นเรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ เช่น ผลการวิจัยของ Kondo and Oshima [25] (2018) พบว่านักเรียนที่เรียนในรูปแบบศึกษาชั้นเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขที่หลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้การนำวิธีการแบบเปิดมารวมเข้ากับการศึกษาชั้นเรียนยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Hattie [26] (2009) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบเปิดทำให้เกิดความกระตือรือร้นและพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลการวิจัยของ Jitendra et al. [27] (2007) ที่ยืนยันว่าแนวทางการเรียนรู้แบบเปิดมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหาของนักเรียน โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ ดังนั้นการบูรณาการทั้งสองวิธีนี้จึงไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน แต่ยังช่วยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืนในระยะยาวอีกด้วย

ทักษะการคิด (Thinking Skills)

ทักษะคิด หมายถึง ความสามารถในการคิดลักษณะต่าง ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบของกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อน โดยแต่ละคนจะมีทักษะคิดแตกต่างกันแต่สามารถพัฒนาและฝึกฝนได้ [28-30] ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาให้ความหมายของทักษะการคิด ว่าหมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีองค์ประกอบของกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อน โดยแต่ละคนจะมีทักษะการคิดที่แตกต่างกันแต่สามารถพัฒนาและฝึกฝนให้มีความสามารถมากยิ่งขึ้นได้

ทิศนา แคมมณี และคณะ [31] (2549) ได้นำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงประกอบด้วย 1) การคิดวิเคราะห์ 2) การคิดสังเคราะห์ 3) การคิดสร้างสรรค์ และ 4) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่ง กนก จันทร์ทอง [32] (2562) ได้นำตัวบ่งชี้ของทักษะการคิดดังกล่าวมาสร้างแบบบันทึกการคิดของผู้เรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) สามารถระบุวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ 2) สามารถจัดระบบข้อมูล/เรื่อง/สิ่งที่วิเคราะห์ 3) สามารถกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 4) สามารถแยกแยะข้อมูลได้ตามเกณฑ์และระบอบองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ 5) สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่วิเคราะห์ 6) สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ และ 7) สามารถนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการตอบคำถามตามวัตถุประสงค์

2. ทักษะการคิดสังเคราะห์ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง 2) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 3) สามารถเลือกข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสิ่งใหม่ให้ได้ตามวัตถุประสงค์ 4) สามารถจัดทำกรอบแนวคิดในการสร้างสิ่งใหม่ 5) สามารถสร้างสิ่งใหม่ให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และ 6) สามารถนำเสนอและอธิบายสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้นให้ผู้อื่นเข้าใจและเห็นถึงลักษณะ/เอกลักษณ์/คุณสมบัติเฉพาะของสิ่งนั้น

3. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) สามารถกำหนดเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ 2) สามารถประมวล/ทบทวนความรู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิดหรือสามารถจินตนาการความคิดแปลกใหม่ 3) สามารถใช้เทคนิคต่างๆในการขยายขอบเขตความคิดเดิม ๆ จนได้ความคิดหลากหลายที่จะนำไปใช้ในการสร้างสิ่งใหม่ 4) สามารถประเมินและคัดเลือกความคิดเพื่อนำไปใช้ในการสร้างสิ่งใหม่ 5) สามารถสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นความคิดต้นแบบที่สามารถใช้ได้และได้ผลดีกว่าของเดิม และ 6) สามารถนำเสนอและอธิบายสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้น

4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) สามารถระบุประเด็นที่คิด 2) สามารถประมวลข้อมูลทั้งทางด้านข้อเท็จจริงข้อโต้แย้งและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิดทั้งทางกว้างลึกและไกล 3) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ 4) สามารถประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิดตามเกณฑ์ที่กำหนด 5) สามารถพิจารณาข้อมูลข้อโต้แย้งและความคิดเห็นตามหลักเหตุผล 6) สามารถระบุทางเลือก/คำตอบที่มีความสมเหตุสมผล และ 7) สามารถประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือก/คำตอบที่เหมาะสมที่สุด

ดังนั้นในปัจจุบันทักษะการคิดสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) ความสามารถในการแยกแยะข้อมูล หาเหตุผล และประเมินสถานการณ์อย่างมีวิจารณญาณ 2) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การคิดนอกกรอบ สร้างไอเดียใหม่ ๆ และแก้ปัญหาด้วยวิธีที่แปลกใหม่ 3) การคิดเชิงคำนวณ (Computational Thinking) การใช้ตรรกะและการคิดเชิงระบบในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน 4) การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) การประเมินข้อมูลและแหล่งที่มาอย่างมีเหตุผล รวมถึงการตั้งคำถามและไม่เชื่อข้อมูลโดยปราศจากการพิสูจน์ 5) การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) การมองภาพรวมและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ในระบบที่ซับซ้อน 6) การคิดแบบยืดหยุ่น (Flexible Thinking) ความสามารถในการปรับตัวและเปลี่ยนมุมมองเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ 7) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skills) การระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ และหาวิธีแก้ไขอย่างเป็นระบบ 8) การคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) การนำความคิดสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่มีคุณค่า [33-36] การพัฒนาทักษะการคิดเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนพร้อมรับมือกับความท้าทายในโลกปัจจุบันและโลกอนาคต

การนำแนวทางการศึกษาชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้กับวิธีการแบบเปิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน สามารถดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผนร่วมกัน ครูผู้สอนต้องร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน โดยใช้หลักการของ Lesson Study เพื่อออกแบบบทเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามและค้นหาคำตอบ โดยมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน รวมถึงทักษะการคิดที่ต้องการพัฒนา เช่น การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ [37] 2) การออกแบบบทเรียนควรมีลักษณะเปิดกว้าง เช่น การนำโจทย์ที่มีปัญหาในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ที่นักเรียนสนใจมาประยุกต์ใช้เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสำรวจและการแก้ปัญหา โดยเน้นการให้โอกาสนักเรียนในการแสดงออกและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น [38] 3) การสอนและการสังเกตในระหว่างการสอน ครูจะดำเนินการตามบทเรียนที่ได้ออกแบบไว้พร้อมกับการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเน้นการใช้ทักษะการคิด เช่น การตั้งคำถามที่กระตุ้นความคิดและการแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น [39] 4) การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ หลังจากการสอนเสร็จสิ้นครูผู้สอนจะมาร่วมกันวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลจากการสังเกตและผลงานของนักเรียนเพื่อตรวจสอบว่าทักษะการคิดของนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างไร [40] 5) การปรับปรุงและพัฒนาจากการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ครูจะนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงบทเรียน โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนหรือกิจกรรมใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน [41] 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูท่านอื่น ๆ โดยนำเสนอผลการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการนำ Lesson Study มาประยุกต์ใช้กับวิธีการแบบเปิดซึ่งช่วยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง [42]

ตัวอย่างการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด

รายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ดาวฤกษ์

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สี อุณหภูมิและสเปกตรัมของดาวฤกษ์

มาตรฐานตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว 7.3 เข้าใจองค์ประกอบ ลักษณะ กระบวนการเกิด และวิวัฒนาการของเอกภพ กาแล็กซี ดาวฤกษ์และระบบสุริยะ ความสัมพันธ์ของดาราศาสตร์กับมนุษย์จากการศึกษาตำแหน่งดาวบนทรงกลมฟ้า และปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอวกาศในการดำรงชีวิต

ว 7.3 ม.6/7 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสี อุณหภูมิผิว และสเปกตรัมของดาวฤกษ์

สาระสำคัญ

สีของดาวฤกษ์สัมพันธ์กับอุณหภูมิผิวซึ่งนักดาราศาสตร์ใช้ดัชนีสีในการแบ่งชนิดสเปกตรัมของดาวฤกษ์ และใช้สเปกตรัมในการจำแนกชนิดของดาวฤกษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของสี อุณหภูมิและสเปกตรัมของดาวฤกษ์
2. นักเรียนสามารถอธิบายรูปแบบความสัมพันธ์ของสี อุณหภูมิและสเปกตรัมของดาวฤกษ์
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์หลักการของสี อุณหภูมิและสเปกตรัมของดาวฤกษ์
4. นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีความร่วมมือในการทำกิจกรรม และมีความกระตือรือร้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

สาระการเรียนรู้

สี อุณหภูมิและสเปกตรัมของดาวฤกษ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการนำเสนอปัญหา กิจกรรมสำรวจสีของดาวฤกษ์ ให้นักเรียนสังเกตภาพถ่ายดาวฤกษ์หลาย ๆ ดวง พร้อมทั้งคำถามปลายเปิดว่า "ทำไมดาวฤกษ์จึงมีสีต่างกัน?" โดยให้นักเรียนตั้งสมมติฐานและออกแบบการทดลองเพื่อทำการพิสูจน์

ขั้นที่ 2 ขั้นการเรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โครงงานจำลองวัฏจักรชีวิตดาวฤกษ์ นักเรียนแบ่งกลุ่มคละกันตามความสามารถ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ของวัฏจักรชีวิตดาวฤกษ์ โดยให้แต่ละกลุ่มสร้างแบบจำลอง 3 มิติหรือแอนิเมชันเพื่ออธิบายขั้นตอนที่ได้รับมอบหมายนำไปสู่การตอบโจทย์ปัญหา เรื่อง สี อุณหภูมิและสเปกตรัมของดาวฤกษ์ แล้วนำเสนอและอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปรายขยายผล นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลจากการทำกิจกรรม โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายข้อมูลของแต่ละกลุ่มเพื่อหาแนวคำตอบร่วมกัน และให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลดาวฤกษ์ โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับดาวฤกษ์หลาย ๆ ดวง (เช่น มวล อุณหภูมิ ความสว่าง) หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติต่าง ๆ ของดาวฤกษ์สร้างกราฟหรือแผนภูมิเพื่อแสดงความสัมพันธ์ที่ค้นพบด้วยตนเอง หลังจากนั้นให้ระดมสมองกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อเป็นข้อสรุปในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ พร้อมทั้งให้ครูช่วยขยายความรู้โดยการสาธิตกิจกรรมสั้น ๆ เพื่อให้ทุกคนในชั้นเรียนร่วมอภิปรายสรุปความสัมพันธ์ระหว่างสีและอุณหภูมิ

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและเชื่อมโยงแนวคิด ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการปฏิบัติกิจกรรม โดยเชื่อมโยงแนวคิดเรื่องการค้นพบดาวฤกษ์ใหม่ โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการค้นพบดาวฤกษ์ล่าสุด ซึ่งตั้งคำถามปลายเปิดว่า "วิธีการใดที่นักดาราศาสตร์ใช้ในการค้นพบดาวฤกษ์ใหม่?" แล้วให้นักเรียนระดมความคิดเพื่อนำเสนอวิธีการที่เป็นไปได้ซึ่งเชื่อมโยงกับบทเรียนถัดไป และให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แบบประเมินพฤติกรรมของตนเองและสมาชิกในกลุ่มในด้านการทำงานร่วมกัน

ระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มครูบันทึกการสังเกตการสอน บันทึกเสียง บันทึกวีดิทัศน์ และถ่ายภาพนิ่งตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบมา

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ภาพถ่ายดาวฤกษ์
- 2) แบบจำลอง 3 มิติหรือแอนิเมชันวัฏจักรชีวิตดาวฤกษ์
- 3) ใบความรู้ และแบบฝึกหัด เรื่อง สี อุณหภูมิและสเปกตรัมของดาวฤกษ์
- 4) แบบทดสอบ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลดาวฤกษ์
- 5) หนังสือรายวิชาโลก ดาราศาสตร์ และอวกาศ (สสวท.)

การวัดและประเมินผล

- 1) การตอบคำถามของนักเรียน (การตอบคำถามในชั้นเรียน และแบบฝึกหัด)
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูล (แบบทดสอบ)
- 3) ชิ้นงาน (แบบจำลอง 3 มิติหรือแอนิเมชัน)
- 4) สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน (แบบประเมินพฤติกรรม และบันทึกการสังเกต)

การนำการศึกษาชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้กับวิธีการแบบเปิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน เป็นกระบวนการที่สามารถช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความร่วมมือกันและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน อย่างไรก็ตามในการนำกระบวนการนี้ไปใช้จริงอาจพบข้อจำกัดหลายประการ ดังนี้ 1) ข้อจำกัดด้านเวลา การวางแผนและดำเนินการศึกษาชั้นเรียนต้องใช้เวลาในการประชุมและวางแผนร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำหรับครูที่มีเวลาจำกัดในการเตรียมการสอนและภาระกิจอื่น ๆ 2) ข้อจำกัดด้านความสามารถของครู ครูแต่ละคนอาจมีระดับความสามารถและประสบการณ์ที่แตกต่างกันในการใช้วิธีการแบบเปิด ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่สอดคล้องในการดำเนินการสอน และอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการเรียนรู้ 3) ข้อจำกัดในการจัดการชั้นเรียน การใช้วิธีการแบบเปิดอาจทำให้เกิดความท้าทายในการจัดการชั้นเรียน โดยเฉพาะในชั้นเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมากหรือนักเรียนที่มีความหลากหลายทางด้านการเรียนรู้ 4) ข้อจำกัดของนักเรียน นักเรียนบางคนอาจไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนรู้แบบเปิด ซึ่งอาจทำให้พวกเขารู้สึกไม่สบายใจหรือไม่มั่นใจในการตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็น 5) ข้อจำกัดด้านการประเมินผลและวัดผลการประเมินผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่เปิดกว้างอาจเป็นเรื่องท้าทาย เนื่องจากการประเมินแบบดั้งเดิมอาจไม่สามารถสะท้อนทักษะการคิดที่นักเรียนพัฒนาขึ้นได้อย่างเต็มที่ 6) ข้อจำกัดด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร หากไม่มีการสนับสนุนหรือความเข้าใจจากผู้บริหารสถานศึกษาในการนำแนวทางนี้ไปใช้ อาจทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง การตระหนักถึงข้อจำกัดเหล่านี้จะช่วยให้ครูสามารถวางแผนและเตรียมการเพื่อรับมือกับความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้

บทสรุป

การประยุกต์ใช้วิธีการแบบเปิดกับการพัฒนาทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นวิธีการที่ผู้เขียนประยุกต์ขึ้นมา เพื่อประโยชน์ทั้งการเรียนรู้ของผู้เรียนและการเรียนรู้ของกลุ่มครูและผู้บริหารที่เน้นการปฏิบัติบนหลักปรัชญาการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผลการเรียนรู้มีความคงทนมากกว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติ จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ครูระดับมัธยมศึกษาควรศึกษาหาความรู้ แล้วทดลองนำมาดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ 1) ด้านผู้เรียน ผู้เรียนมีความกล้าเสนอความคิดของตนเองในกลุ่ม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดความสามัคคีกันภายในกลุ่ม มีการนำเสนอผลงานที่หลากหลาย เกิดทักษะการคิดแก้ปัญหาที่หลากหลายซับซ้อน มีการวางแผนเกิดทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านครูผู้สอน ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมร่วมกันเป็นทีม ร่วมกันสร้างสถานการณ์ปัญหาที่แปลกใหม่ เพื่อกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นเกิดแนวคิดที่กว้างขวางนำไปสู่การแสวงหาคำตอบ และร่วมกันบันทึกข้อบกพร่องเพื่อนำไปแก้ไขครั้งต่อไป 3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาชั้นเรียน การเรียนรู้วิธีการแบบเปิด และทักษะการคิด เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น สนใจที่จะหาคำตอบ มีอิสระในการคิด การแสดงออก ซึ่งทำให้ครูเห็นกระบวนการคิดของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้ครูผู้สอนเข้าใจกระบวนการคิดของผู้เรียนและนำไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนก จันทร์ทอง. การสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2560; 28; 2:227-241.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. [อินเทอร์เน็ต]. 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=38880&Key=news_research
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2560.
- [4] อุบลวรรณ ส่งเสริม. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาครู. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 2564; 13; 2:169-183.
- [5] Edgar D. The cone of learning. [Internet]. 2001. Available from: <http://www.sparkinsight.com/factlets>
- [6] สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์; 2553.
- [7] Hannafin MJ, Land SM. The foundations and assumptions of technology-enhanced student-centered learning environments. Instructional Science 1997; 25(3); 167-202.
- [8] Trilling B, Fadel C. 21st century skills: Learning for life in our times. John Wiley & Sons; 2009.
- [9] Hmelo-Silver CE, Duncan RG, Chinn CA. Scaffolding and achievement in problem-based and inquiry learning: A response to Kirschner, Sweller, and Clark (2006). Educational Psychologist 2007; 42(2):99-107.

- [10] Nohda N. A STUDY OF "OPEN-APPROACH" METHOD IN SCHOOL MATHEMATICS TEACHING FOCUSING ON MATHEMATICAL PROBLEM-SOLVING ACTIVITIES. *Tsukuba Journal of Educational Study in Mathematics* 1986; 5:19-31.
- [11] Becker JP, Shimada S. The open-ended approach: A new proposal for teaching mathematics. Reston, VA: National Council of Teachers of Mathematics; 1997.
- [12] Hmelo-Silver CE. Problem-based learning: What and how do students learn? *Educational psychology review*; 2004; 16(3): 235-266.
- [13] สุลัดดา ลอยฟ้า, ไผ่ตรี อินทร์ประสิทธิ์. การพัฒนาวิชาชีพครูแนวใหม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์. *KKU Journal of Mathematics Education* 2547; 1:18-28.
- [14] วิจิตร พานิช. Open Approach - วิธีประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. [อินเทอร์เน็ต]. 2547. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/568714>
- [15] Lewis C, Perry R, Murata, A. How should research contribute to instructional improvement? The case of lesson study. *Educational Researcher*; 2006; 35(3):3-14.
- [16] Fernandez C, Yoshida M. Lesson study: A Japanese approach to improving mathematics teaching and learning. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates; 2004.
- [17] Isoda M, Stephens M, Ohara Y, Miyakawa T. Japanese lesson study in mathematics: Its impact, diversity and potential for educational improvement. Singapore: World Scientific; 2007.
- [18] Takahashi A, McDougal T. Collaborative lesson research: maximizing the impact of lesson study. *ZDM Mathematics Education*; 2016; 48(4):513-526.
- [19] นุชญา ม่วงมุลตรี, ภัสสร อินทร์กำแหง, ปิณฑนา ศุภดล, นวลพรรณ เพียงเกษ, สุธาสินี พูลพิพัฒน์. การพัฒนาแผนการเรียนรู้ด้วยวิธี LESSON STUDY กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้นวัตกรรมแบบ OPEN APPROACH. *นวัตกรรมการเรียนการสอน Journal of Learning and Teaching Innovation* 2549; 3: 3:16-24.
- [20] ไผ่ตรี อินทร์ประสิทธิ์. การสอนโดยใช้วิธีการแบบเปิดในชั้นเรียนญี่ปุ่น. *KKU Journal of Mathematics Education* 2547; 1; 1:1-9.
- [21] ลัดดา คิลาน้อย. ปัญหาปลายเปิด Open Approach ในนวัตกรรมการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น* 2549; 29; 1:24-34.
- [22] ยุพาพัทธ์ สะเดา. พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยกระบวนการ Lesson Study ทรราชานาพา OPEN Approach. *วารสารวิชาการ* 2555: 25-35.
- [23] วณัญญา เชิงดี. การพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการแบบเปิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2555.
- [24] ไผ่ตรี อินทร์ประสิทธิ์. การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด: PLC ภาคปฏิบัติ จจริงในโรงเรียน. การประชุมวิชาการเปิดชั้นเรียนระดับชาติครั้งที่ 11 ห้องประชุมสายสุรี จุติกุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น; 24-25 มีนาคม 2561; มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [25] Kondo Y, Oshima T. "The Effect of Lesson Study on Teacher Professional Development and Student Learning Outcomes". *Journal of Teacher Education and Training*; 2018.
- [26] Hattie J. "Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement". Routledge; 2009.
- [27] Jitendra AK, Edwards LK, Puri R. "Effects of Instructional Interventions on Students' Mathematics Problem-Solving Performance: A Meta-Analysis". *Journal of Educational Psychology*; 2007.
- [28] ทิศนา แหมมณี. วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนจเม้นท์ จำกัด; 2544.
- [29] James, K. The Peak Performance Center. [Internet]. 2001. Available from: <http://thepeakperformancecenter.com/educational-learning/thinking/>
- [30] อุษณีย์ โพธิ์สุข, และคณะ. สร้างสรรค์นักคิด: คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ. APEC Tsukuba International Conference "Innovation of Mathematics Teaching and Learning Through Lesson Study"; 2015 February 10-16; Tsukuba: Japan. Available from: http://www.cried.tsukuba.ac.jp/math/apec/apec20_15/
- [31] ทิศนา แหมมณี. พิมพ์ดี เดชะคุปต์. ชนาธิป พรกุล. นวลจิตต์ เขวกิรติพงศ์. ปัทมศิริ อีรานุรักษ์. ฤทัยรัตน์ ธารเสนา. อภิรักษ์ อนุมาน. การนำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา. [รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [32] กนก จันทร์ทอง. การบูรณาการการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดกับทักษะการคิดในการสอนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษา. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 2562; 30; 3:210-219.
- [33] OECD. The Future of Education and Skills: Education 2030. [Internet]. 2018 [cited 2024 October 10]. Available from: <https://www.oecd.org/education/2030-project/>
- [34] Trilling B, Fadel C. 21st Century Skills: Learning for Life in Our Times. Jossey-Bass; 2009.

- [35] Griffin P, McGaw B, Care E. (Eds.). *Assessment and Teaching of 21st Century Skills*. Springer; 2012.
- [36] Scott CL. *The Futures of Learning 3: What kind of pedagogies for the 21st century?* UNESCO Education Research and Foresight Working Papers; 2015.
- [37] Lewis C, Hurd J. *Lesson Study in Mathematics Education*. New York: Springer; 2011.
- [38] Mason J. "Researching Your Own Practice: The Discipline of Noticing". Teachers College Press; 2002.
- [39] Darling-Hammond L, Hyler ME, Gardner M. *Effective Teacher Professional Development*. Palo Alto: Learning Policy Institute; 2017.
- [40] Kudo K. "Lesson Study as a Means of Enhancing Teacher Professional Development". *International Journal for Lesson and Learning Studies*; 2019.
- [41] Wood D, Bruner JS. "Teaching the Child to Use the Language of Thought". *Child Development*; 1976; 47(1):14-29.
- [42] Stigler JW, Hiebert J. *The Teaching Gap: Best Ideas from the World's Teachers for Improving Education in the Classroom*. New York: Free Press; 1999.

ข้อเสนอแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบ เพื่อการสืบสาน ภูมิปัญญาช่างไม้เมืองเพชร คุณค่าแห่งวิถีวัฒนธรรมในบริบทปัจจุบัน

Suggestions for Creative Art Design Guidelines for the Continuation of the Carpentry Wisdom of Phetchaburi: The Value of Cultural Ways in the Present Time Context

เขมา แฉ่งฉายา* และ ภูวนาท รัตนรังสิกุล
Khema Changchaya* And Phuvanart Rattanarungsikul

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม 73000
Faculty of Decorative Arts, Silpakom University, Nakhon Pathom 73000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: khe_aun@hotmail.com

Received: 22 March 2023, Revised: 21 April 2023, Accepted: 6 May 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการนำเสนอแนวทางในการสืบสาน และกระบวนการในการนำคุณค่าและความสำคัญของมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชรสู่แรงบันดาลใจในการพัฒนาแนวความคิดของการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบร่วมสมัย ในบริบทปัจจุบัน ด้วยการศึกษาค้นคว้าในพื้นที่ และจากเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ ได้ข้อค้นพบว่า สกุลช่างไม้เมืองเพชรมีคุณค่าและความสำคัญต่อวิถีวัฒนธรรมเมืองเพชรในอดีตเป็นอย่างมาก แม้จะเป็นรากฐานสำคัญในการบ่งชี้อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่นเมืองเพชร แต่ทว่าการอนุรักษ์ยังมุ่งเน้นแค่รูปลักษณ์ภายนอก องค์ประกอบที่ชำรุดเสื่อมโทรมถูกทดแทนด้วยวัสดุและเทคนิคใหม่ โดยการวิเคราะห์คุณค่าในเชิงนามธรรม ไม่มีการสืบสานฝึกฝนทักษะงานช่างฝีมือดั้งเดิม เหล่านี้ล้วนเป็นภัยคุกคามที่ไม่เพียงทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสูญหายไปเท่านั้น ในทางตรงข้ามหากมีการศึกษาและกลยุทธ์เชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสมแล้ว มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชร สามารถนำมาสร้างสรรค์ต่อยอดเป็นทุนทางวัฒนธรรมได้อีกด้วย

มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชร เป็นความรู้ที่เป็นองค์รวม การศึกษาจึงต้องใช้กระบวนการรวบรวมความรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน สะท้อนให้เห็นถึงมิติทางความคิด ความเชื่อ ความศรัทธาในครุงานเกิดเป็นสกุลช่าง ทำให้ภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชรเป็นหนึ่งในภูมิปัญญารากฐาน ที่ก่อร่างสร้างภูมิทัศน์วัฒนธรรมเมืองอันประกอบด้วย การดำเนินชีวิตของคนในบ้าน และการปฏิสัมพันธ์ในวัดและพื้นที่สาธารณะของชุมชนในอดีต เป็นองค์ความรู้ที่คนเมืองเพชรใช้แก้ปัญหาหรือจรรโลงชีวิต ทำให้วัดและบ้านดำรงความเป็นเมืองเพชรจากอดีตมาสู่ปัจจุบัน ความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชร สู่การพัฒนาแนวความคิดของการสร้างสรรค์เพื่อการสืบสานในบริบทปัจจุบันนั้น ผู้เขียนขอเสนอแนวทางสืบสานองค์ความรู้คุณค่าทางวิถีวัฒนธรรม โดยโครงสร้างการจัดการกระบวนการเรียนรู้ควรอิงทฤษฎีการศึกษาที่ยอมรับเป็นสากล แต่คงไว้ซึ่งลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมการศึกษาในท้องถิ่นที่ยังคงอยู่ในบริบทปัจจุบันซึ่งพิจารณาเป็นแนวทางโดยสังเขป 3 ประการดังนี้ 1) การสร้างสรรค์ในระบบ : เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางสำหรับการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นเมืองเพชรในทิศทางเดียวกัน 2) การสร้างสรรค์นอกระบบ : เพื่อสร้างการรับรู้ (Awareness) การสื่อสารและเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบร่วมสมัยจากภูมิปัญญาสกุลช่างไม้เมืองเพชร แก่ผู้สนใจและประชาชนทั่วไป และ 3) การสร้างสรรค์ตามอัธยาศัย : เพื่อส่งเสริมให้แหล่งการเรียนรู้หรือศูนย์การเรียนรู้มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรม เพื่อเชิดชูองค์ความรู้ของ สกุลช่างไม้เมืองเพชร ปราชญ์ ชาวบ้าน เป็นต้น

คำสำคัญ : สกุลช่างไม้เมืองเพชร การสืบสานมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรม ศิลปะการออกแบบร่วมสมัย บริบทปัจจุบัน

Abstract

This article presents a guideline for continuation and the process of bringing the value and importance of the wisdom heritage and cultural way of the Phetchaburi carpentry artisans to inspire the development of concepts of the creation of contemporary art and design in the current context by studying the information in the area and from relevant documents or research, and then synthesizing it as knowledge. It was found that Phetchaburi carpentry artisans have great value and significance to the ancient Phetchaburi culture. However, it has not been inherited appropriately according to the context of the time.

A Study of the Wisdom Heritage and Cultural Way of the Carpenters of Muang Phetchaburi is a holistic knowledge that gathers information related to each other, reflecting the dimensions of ideas, beliefs, relationships between people, and the carpentry artisans. The wisdom and culture of the Phetchaburi carpentry artisans form the foundation for their way of life, including the construction of people's homes, temples, and houses in the past. It is the knowledge that the people of Phetchaburi use to solve problems or livelihoods, making temples and houses maintained the status of Phetchaburi's culture from the past to the present. The wisdom heritage and cultural way of the carpentry artisans of Phetchaburi to developing the concept of creating contemporary art and design, the researcher presents the knowledge of 3 issues as follows: Knowledge and Learning Process: Theoretical and Universal, Cultural Values: Characteristics and Persistence in the Present Context, Creation for Continuation in the Present Context are: 1) Creativity in the system: to be a guideline for relevant agencies or organizations. There are guidelines for education or learning activities related to intellectual heritage and cultural ways. 2) Outside system creativity: for communication to convey meaning and disseminate knowledge about the creation of contemporary art and design for interested parties and the general public, and 3) self-discretion creativity: to promote learning resources, or a learning center for heritage, wisdom, and cultural ways to honor the knowledge of carpentry artisans, philosophers, villagers, etc. in Phetchaburi.

Keywords: Inheritance of wisdom heritage and cultural way, contemporary art design, current context

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงรสนิยมตามแฟชั่นอย่างรวดเร็วรวมถึงโรคระบาดใหม่ และการจัดการผลกระทบจากภัยธรรมชาติ มีอิทธิพลและสร้างความแปรเปลี่ยนในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามกระแสหลักจากวัฒนธรรมตะวันตก ขณะที่มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของการเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของไทย ถูกกลืนและแทนที่ด้วยเทคโนโลยีและสื่อจากภายนอก แม้ว่ารัฐบาลและนักคิดจำนวนมากในสังคมไทยมีความพยายามจะนำ การสืบสานมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมในระบบ มาสร้างสรรค์เป็นทุนทางวัฒนธรรมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างได้ผลดีก็ตาม แต่ทว่า การอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน เอกลักษณ์ไทย ซึ่งรวมถึงองค์ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติ การออกแบบเป็นสัญลักษณ์ การส่งเสริมคุณค่าและความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ยังไม่ได้มีการนำมาถ่ายทอด อนุรักษ์ สืบสาน ไปพร้อมกัน จึงทำให้เกิดการนำมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมมาใช้เพียงรูปลักษณ์ที่ฉาบฉวย “ขาดความรู้ลึกและจิตวิญญาณที่บรรพบุรุษ ได้คิดค้น สร้างสรรค์และถ่ายทอดสืบทอดกันมาจนเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและของชาติ มาสู่รุ่นลูกหลาน ในยุคปัจจุบัน”[1] ตั้งแต่ การเริ่มใช้นโยบายพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ จากแนวทางการพัฒนาชาติที่เน้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยมุ่งพัฒนาตามกระแสหลักในแบบทุนนิยมอย่างที่ผ่านมา เป็นแนวทางการพัฒนาที่สามารถรองรับ ความคิดและจิตใจของผู้คนส่วนใหญ่ได้เป็นอย่างดี แต่ขาดเสถียรภาพในการพัฒนาด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและศิลปกรรม เกิดผลกระทบตามมามากมายในสังคมปัจจุบัน เป็นเหตุให้มีผู้คน จำนวนมากออกมาเคลื่อนไหวทักท้วง เรียกร้องให้มีการทบทวนแนวทางการพัฒนากระแสหลัก เนื่องจากแนวทางการพัฒนาดังกล่าว สร้างผลกระทบมากมาย ต่อสังคม ชุมชนและในระดับท้องถิ่นด้วย ฉะนั้นการพัฒนากระแสหลักกับการพัฒนากระแสรองของโลกหรือแนวทางการพัฒนาของท้องถิ่น การให้ความสนใจกับการพัฒนาแบบทางเลือก (Alternative Development) หรือการพัฒนากระแสรองมากขึ้น [2] อาจเป็นอีก วิธีหนึ่ง ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคอขวดด้านสิ่งแวดล้อม ความไม่เป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็น ปัญหา ความยากจน ความแตกต่างทางสังคม รวมถึงปัญหาจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ ที่อาจจะมีส่วนทำให้เกิดจากชาวบ้านขาดการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการทรัพยากรได้ ดังนั้น การพัฒนากระแสรองคือการให้ความสนใจกับมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรม หรือทุนทาง สังคมและทุนทางวัฒนธรรมในสังคมชนบท ดังนั้นประเด็นของการพัฒนาคุณค่าและความสำคัญของมรดกภูมิปัญญาและ วิถีวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้น จึงถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงมากที่สุดในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม นำมาเพื่อใช้ในการจัดการแก้ไข กับปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น อย่างสอดคล้องกับบริบททางสังคมและฐานทรัพยากรของชุมชนด้วย

เนื้อหา

มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมเป็นความรู้ที่เป็นองค์รวม ซึ่งรวบรวมความรู้ต่าง ๆ โดยการรวบรวมความรู้ต่าง ๆ ที่มีสัมพันธ์ภาพกัน สะท้อนให้เห็นถึงมิติทางความคิด ความเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างคนและสกลต่างไม่ มีภูมิปัญญาและ วิถีวัฒนธรรมเป็นรากฐานการดำเนินชีวิตรวมถึงการสร้างของผู้คน บ้าน วัด ด้วยองค์ความรู้จากการแก้ปัญหาของสังคม เป็นประโยชน์ของการดำรงชีวิตหรือประโยชน์ในการคงอยู่ของสังคมท้องถิ่น ซึ่งความสำคัญดังกล่าวได้รับความสนใจ จากองค์กร

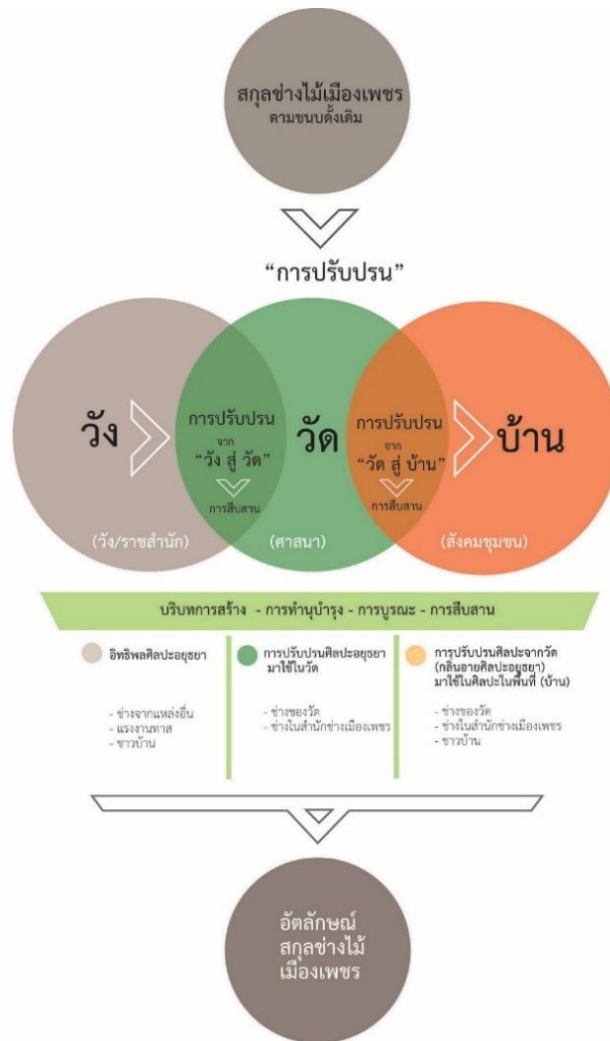
ภาครัฐ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชนท้องถิ่น หรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อเข้าใจ เข้าถึง ทูทางวัฒนธรรมของตนให้มากขึ้น และไม่ใช้ความขัดแย้งกับกระแสความเจริญ และไม่ใช้การย้อนกลับไปสู่ชีวิตในอดีต แต่เป็นปฏิกิริยาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้สังคมไทยดำรงอยู่และพัฒนาต่อไปอย่างมีคุณภาพและมีลักษณะเป็นสากล [3] ทูทางวัฒนธรรม จะมีลักษณะของความเฉพาะตนและมีความภาคภูมิใจ และมีความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมของตนเองสู่การพัฒนาในบริบทปัจจุบันและต่อยอดสู่นาคต เราจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในวิทยาการสมัยใหม่เท่านั้น แต่เราจำเป็นต้องรู้จักและเข้าใจภูมิปัญญาของตน มีฐานราก มีต้นทุนทางวัฒนธรรม อันได้สั่งสม สืบสานกันมาจากรุ่นสู่รุ่นและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างภาคภูมิใจ บนแนวทางผสมผสานในสิ่งที่เรามีเราเป็น กับทุนทางวัฒนธรรมในบริบทสมัยใหม่ที่เรารู้แล้วว่าเหมาะแก่เรา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นบทความนี้อธิบายความถึง มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชร เป็นองค์ความรู้ ในด้านคุณค่าและความสำคัญต่อวิถีการดำรงชีวิต นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้เป็นแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบร่วมสมัย เพื่อการสืบสานในบริบทปัจจุบัน จากการสังเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงการลงพื้นที่ ผู้เขียนได้เสนอ มรดกภูมิปัญญาสกุลช่างไม้เมืองเพชร เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. มรดกภูมิปัญญาสกุลช่างไม้เมืองเพชร: องค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้
 2. มรดกภูมิปัญญาสกุลช่างไม้เมืองเพชร: คุณค่าทางวิถีวัฒนธรรม
 3. มรดกภูมิปัญญาสกุลช่างไม้เมืองเพชร: สร้างสรรค์เพื่อการสืบสานในบริบทปัจจุบัน
- มีรายละเอียด ดังนี้

มรดกภูมิปัญญาสกุลช่างไม้เมืองเพชร: องค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้

เมื่อกล่าวถึงมรดกภูมิปัญญาสกุลช่างไม้เมืองเพชรนั้น มีคุณค่าและความสำคัญสำหรับผู้คนหรือท้องถิ่นมีการเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการศึกษาของท้องถิ่นเพชรบุรี กล่าวคือเป็นโรงเรียนช่างไม้แห่งแรกและเดียวจากอดีตและเลื่อนหายไปตามกาลเวลา อดีตโรงเรียนช่างไม้เพชรบุรี คือจุดศูนย์กลางของชุมชนและท้องถิ่นเพชรบุรี เป็นแหล่งกำเนิดช่างไม้ มีการสร้างองค์ความรู้ที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับท้องถิ่นเพชรบุรี และความกลมกลืนและสมดุล (วัด-บ้าน-ความเชื่อ ความศรัทธา) เกิดจากองค์ประกอบของวิถีวัฒนธรรมกับธรรมชาติและสภาวะแวดล้อม เป็นรากฐานของการพัฒนา (การสร้าง) การพึ่งพาตนเอง การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รวมถึงการผสมผสานองค์ความรู้ (การศึกษาตามลำดับขั้น) บนพื้นฐานความรู้ดั้งเดิมในท้องถิ่น เป็นภูมิปัญญาที่ใช้ประโยชน์ได้กว้างขึ้นและเป็นสมัยนิยมของยุคสมัยนั้น นอกจากนี้ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นวิถีวัฒนธรรมของตนเองและท้องถิ่น โรงเรียนช่างไม้เพชรบุรี มีกระบวนการขัดเกลากลุ่มครูช่างที่ประพฤติปฏิบัติดี (หลวงพ่อดินทร์ (พระเทพวงศาจารย์) อดีตเจ้าอาวาสวัดยางและเจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี ผู้ก่อตั้งโรงเรียนช่างไม้เพชรบุรี) [4] เป็นแบบอย่างที่น่าเลื่อมใส ศรัทธา สู่แนวทางที่ดีและมีความเชื่อสืบทอดกันมาในยุคสมัยหนึ่ง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีคุณค่า เป็นความกลมกลืนและสมดุลของธรรมชาติ จิตใจ พฤติกรรม สังคม วัฒนธรรม องค์กร ชุมชน บุคคลในท้องถิ่นจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างงานและวิถีชีวิตของชาวบ้านซึ่งมีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา เมื่อสภาพทางสังคม สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตเปลี่ยนไป การสร้างสรรค์และปรับปรุงภูมิปัญญาเพื่อปรับใช้ ให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่น จึงเป็นความรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง [5]

สำหรับกระบวนการเรียนรู้ด้วยการขัดเกลากลุ่มครูช่างที่ประพฤติปฏิบัติดี ถูกถ่ายทอดกันมาจนกลายเป็นกระบวนการด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดเป็นสกุลช่างไม้เมืองเพชร ที่มีคุณค่าด้านรูปแบบและวิธีการเรียนรู้อย่างหลากหลาย วิธีการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกหรือแม้แต่การทำตามแบบอย่าง เป็นวิธีการที่สกุลช่างไม้เมืองเพชรใช้เรียนรู้ที่จะรักษากระบวนการในการสร้างต่อยอดไปสู่การประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิต สกุลช่างไม้เมืองเพชรมีการสั่งสมความรู้ ความเข้าใจของตนไว้ แล้วถ่ายทอดให้กับลูกหลานสู่การประพฤติกลายเป็นจารีต ธรรมเนียม ในวัฒนธรรมของสกุลช่างไม้เมืองเพชรนั้น ๆ ไป การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำจริงเป็นวิธีการหนึ่งที่สกุลช่างไม้เมืองเพชรใช้เรียนรู้ ในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่จริง เช่น สร้างวัด สร้างบ้าน ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น คนเมืองเพชร เรียนรู้จากระบบโครงสร้างบ้านหรืออาคารทรงสูง ที่เหมาะสมกับพื้นที่ลุ่มน้ำ แล้วค่อยๆ พัฒนาขึ้นเป็นระบบความสัมพันธ์ ระหว่างสภาพอากาศและน้ำในท้องถิ่น เป็นต้น การเรียนรู้ด้วยวิธีการถ่ายทอดความรู้เป็นการต่อยอดจาก เรียนรู้จากการกระทำจริง พัฒนาและต่อยอด (Transmission) วิธีการถ่ายทอดความรู้เป็นการแสดงวิธีการด้วยวัตรปฏิบัติ การสั่งสอนด้วยการบอกเล่า (Oral tradition) อบรมสั่งสอนในรูปของการบวชเรียนเป็นพระ อาศัยองค์ความรู้ในลักษณะและรูปแบบของผลงาน

ภาพที่ 1 โครงสร้างการศึกษาวิถีวัฒนธรรมในสกลช้างม่เมืองเพชร

นอกจากนี้สกลช้างม่เมืองเพชร ยังมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและเป็นแบบอย่าง จากพิธีกรรมในเชิงจิตวิทยา กระบวนการเรียนรู้จึงมีความศักดิ์สิทธิ์และความเชื่อ ความศรัทธาของคน มุ่งเน้นให้เด่นชัดเป็นกรอบศีลธรรมจรรยาของท้องถิ่น แนวปฏิบัติและความคาดหวังโดยไม่จำเป็นต้องใช้การจำแนกแจกแจงเหตุผล แต่ใช้ความศรัทธาในสำนักและครูช่างเป็นกระแส ความเชื่อ ความประสงค์ของการเรียนรู้ โดยยึดหลักการทางศาสนาเป็นหลักในการหล่อหลอมบ่มเพาะ ทั้งในด้านหลักธรรมคำสอน ศิลปะและวัตรปฏิบัติ ตลอดจนพิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางของท้องถิ่น พัฒนาการเรียนรู้ไปสู่อุดมการณ์แห่งชีวิต มีกรอบและแนวทางในการประพฤติและให้ความมั่นคง ความมั่นใจ ในการดำรงอยู่บนความเคลื่อนไหวความเป็นไปตามกาล และถือเป็นสัจธรรมในยุคสมัยหนึ่ง วัดจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของคนหรืออาจใช้วิธีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระหว่างกลุ่มคนที่แตกต่างกัน รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในสังคม ทำให้กระบวนการเรียนรู้ ที่มีความใหม่เสมอ ผสานกลมกลืนบ้าง ชัดแย้งบ้าง แต่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายกระบวนการการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม (Cultural reproduction) [6] เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในสังคมไทยอยู่ตามกาล ปัจจุบันสังคมได้มีความพยายาม ในการคัดเลือกเอาความเชื่อ และธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมาในสังคมทางวัฒนธรรมเดิม มาผลิตซ้ำใหม่ให้ตรงกับความต้องการที่เป็นปัจจุบันและสามารถ แก้ปัญหาในบริบทได้เพียงระดับหนึ่ง แต่วิธีการที่ช่างไม้เมืองเพชรได้ใช้กันมาจนถึงปัจจุบันและยังได้รับความนิยมอยู่ คือ ครูพักลักจำ เป็นการเรียนรู้ในทำนองของการ ลักเรียน ลักเอาอย่าง ลองทำด้วยตนเอง ที่ตนสังเกตได้ด้วยตนเอง สังเคราะห์และประยุกต์ ตามความเข้าใจและเข้าถึงของตน กระบวนการเรียนรู้ สังเคราะห์และประยุกต์ด้วยตนเอง ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย เป็นส่วนทำให้สกลช้างม่เมืองเพชรดำรงอยู่ได้ตามกาลเวลาและนำไปสู่กระบวนการที่ไม่ซับซ้อนของการถ่ายทอดองค์ความรู้ ตามความเชื่อ ความศรัทธาของสกลช้างม่ เป็นการแสดงออกถึงวิถีวัฒนธรรมอันดีงามที่ควรสืบสาน ต่อยอด สืบไป

มรดกภูมิปัญญาสกลช่างไม้เมืองเพชร : คุณค่าทางวิถีวัฒนธรรม

ภูมิปัญญา คือ ความรู้ ความสามารถและทักษะของการดำรงชีวิตโดยอาศัยประสบการณ์ การลองผิดลองถูก เข้าใจ เข้าถึง ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการคิด การสร้างสรรค์หรือการแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ภูมิปัญญาไม่มีตัวตนจับต้องไม่ได้ เป็นสำนึก เป็นความคิด ความจำที่อยู่ในตัวบุคคลหรือในสังคม ซึ่งแสดงถึงวิถีชีวิตและคุณค่าทางวัฒนธรรม [7] ความเชี่ยวชาญและองค์ความรู้ ของช่างที่หลากหลาย ทำให้เกิดการจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเนื้อหา เรื่องราว ที่ต่างไปอย่างหลากหลาย ช่างจะมีเข้าใจ สามารถ ปรับใช้ทักษะและเทคนิคกับเทคโนโลยีตามสมัย แต่ยังคงพัฒนางานอยู่บนพื้นฐานคุณค่า ดั้งเดิม อย่างเคร่งครัด สามารถพึ่งตนเองใน การแก้ปัญหาและปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความสามารถและทักษะ มีระบบความสัมพันธ์เรียบง่าย ไม่ซับซ้อนเป็นหลัก มีความเข้าใจในความพอดีของชีวิตเป็นสาระสำคัญ

ภูมิปัญญาสกลช่างไม้เมืองเพชร ได้แก่ ความสามารถในการจัดการทรัพยากร ไม้ ประเภทไม้ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยเน้นประเภทไม้ที่มีในท้องถิ่น สามารถพึ่งพาได้ด้วยตนเอง การดูแลและรักษาไม้ ด้วยวิธีการแบบพื้นบ้าน อาทิเช่น ในเรือนไทย ภาคกลางนิยมใช้ไม้เต็งหรือไม้แดงในการทำเสาอาคาร แต่ในท้องถิ่นเพชรบุรี นิยมใช้ไม้ตะเคียนหรือตะแบก เนื่องจากเป็นไม้ที่พบได้ ในป่าแถบนี้เป็นส่วนใหญ่ สามารถคัดสรรไม้มาใช้ได้มากกว่าไม้สัก ที่ต้องนำเข้ามาจากแหล่งอื่น ที่สำคัญไม้ตะเคียนหรือตะแบก มีคุณสมบัติที่ แข็งแรง เนื้อเหนียว ทนทานดี ทนปลวกดี แต่มีข้อสังเกตของช่างในเรื่องการเลือกใช้ เช่น ชนิดลายของไม้ตะแบก จะมีบางชนิดที่ไม่มีลายแต่จะแข็งแรงมาก จะนำไปใช้งานที่ต้องรับน้ำหนักและไม้ตะแบกชนิดลายใช้ทำเครื่องเรือนได้สวยงามมาก ใช้ทำตู้ไม้ ด้ามมีด ด้ามถือ เป็นต้น จึงเกิดภูมิปัญญาในการกระบวนการคัดสรร ดูแล บำรุงรักษา เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ความสามารถ จัดการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรไม้ อย่างสมดุล โดยยึดโยงเข้ากับโมคตของสังคม ครูช่างจะแปรรูป ภูมิก่อนหน้านั้นในรูปแบบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับความความเคารพ ความศรัทธาและความเชื่อ ที่แสดงออกด้วยพิธีกรรมต่าง ๆ ในเรื่องความเชื่อ เคารพ และความศรัทธาบรรพบุรุษ เช่น ปู่ตายาย ผีประจำบ้าน พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ เป็นต้น วิถีวัฒนธรรม สกลช่างไม้เมืองเพชรประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ปรัชญาความเชื่อและประเพณีควบคู่กับบริบททางสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนทางสังคม มีการสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ เช่น การสร้างสรรค์วัดและสถาปัตยกรรมด้านศาสนาและความเชื่อ จนกระทั่งกิจกรรมเพื่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมท้องถิ่น เช่น อาคาร เครื่องใช้ในการดำรงชีวิตและสันทนาการของส่วนตัวและชุมชน บนพื้นฐานด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี มีความโดดเด่นด้วย การเรียนรู้และร่วมพัฒนาแบบแผนภูมิก่อนหน้า ของสังคมท้องถิ่น เป็นมาตรฐานงานช่างผ่านพิธีกรรมเฉพาะด้าน เช่น เบิกหน้าพรหม ประพาส ียกเสาเอก ให้อายุช่าง การทำขวัญไม้ ทำขวัญเรือน ในอีกประการหนึ่งช่างไม้เมืองเพชร แปรรูปเหตุผลและหลักการ ในการคัดสรรวัสดุเป็นข้อความเชื่อที่เรียบง่าย เช่น ชื่อไม้ตะแบก คำว่า “แบก” ก็สัมพันธ์กับคุณสมบัติทางกายภาพ คือความแข็งแรง ของไม้ที่เหมาะสมในการรับน้ำหนักควบคู่ไปกับความนามธรรมของการเสริมสร้างความมั่นคงแก่ชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้อยู่อาศัยอีกด้วย

ดังนั้นองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเกิดจากสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของชาวบ้าน ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นเป็นสำคัญ [8] เป็นองค์ความรู้ จากความสามารถของ ชาวบ้าน ที่คิดค้น สังสม สืบสานพัฒนา ต่อยอดในเชิงสร้างสรรค์ เป็นการสร้างองค์ความรู้ที่มีลักษณะเฉพาะ ใช้ปัญญาตอบสนอง ความจำเป็น ความต้องการของท้องถิ่นตามสภาพสังคม และการคงอยู่ในบริบทปัจจุบัน เคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกลช่างไม้เมืองเพชร : สร้างสรรค์เพื่อการสืบสานในบริบทปัจจุบัน

1) การสร้างสรรค์ในระบบการศึกษา

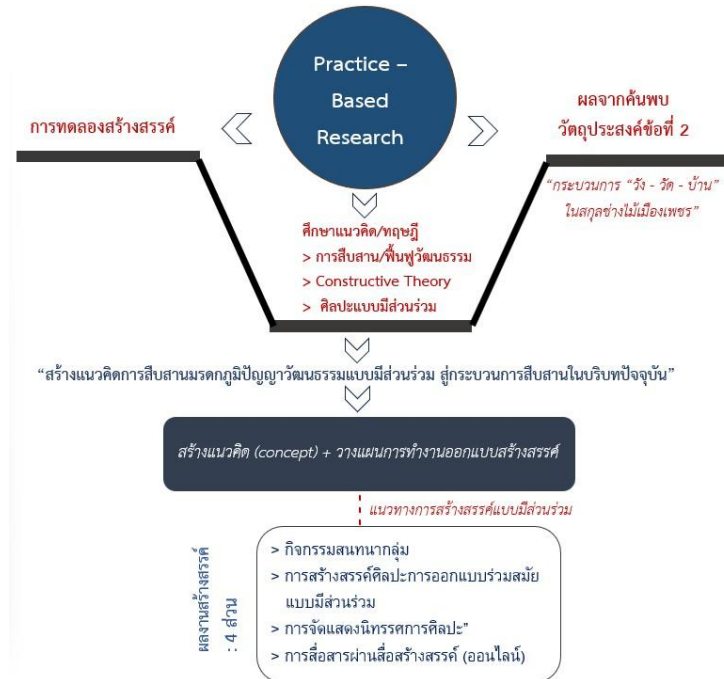
เพื่อเป็นแนวทาง สำหรับการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิปัญญาช่างไม้เมืองเพชร รวมถึงมีการปลูกจิตสำนึกด้านความสำคัญและคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ให้แก่นักเรียน นักศึกษา [9] ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญหนึ่งของการจัดการศึกษาในหลักสูตรศิลปะการออกแบบหรือที่เกี่ยวข้อง โดยมีคณะทำงานเพื่อการถอด สาระสำคัญของการศึกษาในโรงเรียนช่างไม้เพชรบุรี ทั้งรูปธรรมและนามธรรม และพัฒนาเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนตาม ระยะเวลาและข้อจำกัดในห้องเรียน

2) การสร้างสรรค์นอกระบบ

การจัดแสดงหรือการจัดวาง เพื่อการสื่อสาร สื่อความหมายและเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องมรดกภูมิปัญญาและ วิถีวัฒนธรรมช่างไม้เมืองเพชร แก่ผู้สนใจและประชาชนทั่วไป นิทรรศการในพื้นที่ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เจตคติ ที่ดีและเห็นคุณค่า ของภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดแนวทางสนับสนุนกระบวนการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุในเมืองเพชร ไม้ใช้เพียงแต่เป็น Landmark เพื่อการท่องเที่ยวหรือสถานที่จัดแสดงมรดกทางภูมิปัญญาที่ตายไปแล้ว แต่ควรสร้างสรรค์ในรูปแบบ ของพิพิธภัณฑ์มีชีวิต (Living Museum) ควบคู่ไปด้วยกัน

3) การสร้างสรรค์ตามอัตยาศัย

เพื่อส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ หรือศูนย์การเรียนรู้มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรม เพื่อเชิดชูองค์ความรู้ของสกุลช่างไม้เมืองเพชร ปรากฏชาวบ้าน เป็นต้น การประกอบกิจกรรมเพื่อการเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการสำรวจภูมิปัญญาไทยในแต่ละท้องถิ่น และจัดทำทำเนียบหรือบันทึกเอกสารภูมิปัญญาท้องถิ่น และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ถึงภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไรบางอย่างจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาพที่ 2 กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบร่วมสมัยเพื่อเสนอแนะแนวทางการรักษาและสืบสานมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชรในบริบทปัจจุบัน

มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรม เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นความสำคัญของสกุลช่างไม้เมืองเพชร กับบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมหรือพัฒนาภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นให้ดำรงอยู่อย่างภาคภูมิ สู่การพัฒนาคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาการเรียนรู้ที่ยั่งยืน หน่วยงาน ทุกภาคส่วนได้ให้ความสำคัญ โดยกำหนดเป็นนโยบายการศึกษาในระดับชาติ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 สู่ระบบการเรียนรู้เพื่อการสร้างสรรค์ในระบบหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสืบสาน การสร้างสรรค์นอกระบบเพื่อการสื่อสาร สื่อความหมายและเผยแพร่ความรู้ในฐานะศิลปะการออกแบบร่วมสมัย และการสร้างสรรค์ตามอัตยาศัย เพื่อส่งเสริมและเชิดชูสกุลช่างไม้เมืองเพชร ซึ่งทุกภาคส่วนควรตระหนักและให้ความสำคัญในการนำ มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชร เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง

บทสรุป

มรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชร เป็นสิ่งที่มีลักษณะของการสั่งสม เรียนรู้ สืบสาน สืบทอด แต่ขาดความต่อเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบันจากบรรพบุรุษสู่ชนรุ่นหลัง การสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบร่วมสมัย จะเป็นแนวทางที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์และสอดคล้องกันในการสืบสานวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมในบริบทปัจจุบันของสกุลช่างไม้เมืองเพชร จนไม่สามารถแยกออกจากกันได้และการพัฒนาประเทศจะไม่คำนึงถึงความรู้ ทักษะ วิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชรก็คงเป็นไปไม่ได้ การนำมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสู่การสร้างสรรค์เพื่อการสืบสาน จะช่วยสร้างสมดุลระหว่างสกุลช่างไม้เมืองเพชรกับบริบทปัจจุบัน บนพื้นฐานความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลง ตามกาลเวลา การสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบร่วมสมัย ช่วยส่งเสริมคุณค่าและความสำคัญของมรดกภูมิปัญญาและวิถีวัฒนธรรมสกุลช่างไม้เมืองเพชร ให้มีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่าง ผู้สร้างสรรค์ สกุลช่างไม้ ชุมชน คน ครอบครัว ชุมชน ส่งเสริมความเข้มแข็งของการสืบสานด้วยกระบวนการที่ร่วมสมัยกับการจัดการองค์ความรู้และการสร้างสรรค์และเลือกสรร ปรับปรนภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความมั่นคงทางสังคมและความเป็นชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์. บทบาทของสถานศึกษากับภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ: เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น. 2555, น.2.
- [2] Goldma, A.I. Knowledge in a Social world. Oxford: Clarendon Press. 1999, p.46.
- [3] ชนัญญ์ เมฆหมอก. สำนักและการสืบสานงานช่างไม้สายสกุลช่างเพชรบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. โรงพิมพ์เดือนตุลา. 2560.
- [4] จ่านง อุไรรัตน์. “พระเทพวงศาจารย์ ผู้ให้กำเนิดโรงเรียนช่างไม้เพชรบุรี.” ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพพระเทพวงศาจารย์ (อินทร์ อินทโชโต) วัดยาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 2530.
- [5] นันธวัช นูนารณ. ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณค่าแห่งวิถีชีวิต วัฒนธรรม เพื่อการศึกษาที่ยั่งยืน. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 2560, น.21
- [6] ปีแอ บูดีเยอร์ (Pierre Bourdieu). Cultural reproduction and Social reproduction. 1970. เข้าถึงได้จาก:
(http://en.wikipedia.org/wiki/Cultural_reproduction.2552)
- [7] กฤษณา วงษาสันต์. วิถีไทย. กรุงเทพฯ: เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น. 2552, น.5
- [8] Krapf, Eric. (2002). Unconventional Wisdom about Local Competition, Dissertation Abstracts Internationl. Orburn. 2002, p.24-28.
- [9] ดวงฤทัย อรรถแสง. กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น.ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น., 2552, น.18.

แนวทางการสร้างสรรค์ทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนภาพสันติสุขในพหุวัฒนธรรมผ่านประเพณีชิงเปรต วัดคูหาภิมุข (วัดหน้าถ้ำ) จังหวัดยะลา

Visual Arts Approaches to Reflect Multicultural Peace through The Ching-Pret Tradition at Wat Kuhapimuk, Yala

จิราวุฒิ ดั่งอินทร์* และ ภูวนาท รัตนรังสิกุล
Jiravut Doungi* and Phuwanart Rattanarungsikul

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาศิลปะการออกแบบเชิงวัฒนธรรม คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดกรุงเทพฯ 10200
Culture-Based Design Arts, Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University, Bangkok 10200

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: jiravut.du@ssru.ac.th

Received: 12 January 2024, Revised: 20 February 2024, Accepted: 29 April 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาบทบาทของประเพณีชิงเปรต วัดคูหาภิมุข จังหวัดยะลา ในฐานะสื่อกลางทางวัฒนธรรมที่สะท้อนภาพสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม ท่ามกลางพื้นที่ที่มักถูกนำเสนอในความขัดแย้งและความแตกต่างทางศาสนาและชาติพันธุ์ การศึกษาใช้วิธีการเชิงคุณภาพ โดยอาศัยเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์เชิงสัญลักษณ์ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากพิธีกรรมกิจกรรม และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเพณี เพื่อทำความเข้าใจการมีส่วนร่วมของชุมชนและแนวคิดที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง พร้อมทั้งนำข้อมูล เพื่อวัตถุประสงค์ในการไปต่อยอดการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์รูปแบบศิลปะจัดวางด้วยแนวความคิดที่ได้จากข้อมูลทางการศึกษา

ผลการศึกษาเผยให้เห็นว่า ประเพณีชิงเปรตมิใช่เพียงพิธีกรรมทางพุทธศาสนา แต่ยังเป็นกิจกรรมร่วมที่หลอมรวมคนต่างศาสนาและเชื้อชาติให้มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม ทั้งในพิธีทำบุญ การแบ่งปันอาหาร การละเล่น และการแห่หมรับ ซึ่งสะท้อนถึงความเอื้อเฟื้อ ความกตัญญู และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข นอกจากนี้ยังพบว่าสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม เช่น ปิ่นโตหรือขนมต่าง ๆ สามารถถ่ายทอดความหมายของการแบ่งปันและการเชื่อมความสัมพันธ์ในชุมชน

ข้อค้นพบสำคัญคือ ประเพณีชิงเปรตในชุมชนหน้าถ้ำเป็นพื้นที่แห่งการสมานฉันท์ ที่ไม่เพียงรักษาขนบธรรมเนียมท้องถิ่น แต่ยังสร้างกลไกสังคมในการลดความขัดแย้งและสร้างความสามัคคี งานวิจัยนี้จึงชี้ให้เห็นว่า ศิลปะและวัฒนธรรมสามารถเป็นพลังสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นต้นแบบสำหรับการศึกษาและประยุกต์ใช้ในงานวิจัยด้านวัฒนธรรมและศิลปกรรมในอนาคต

คำสำคัญ : ทัศนศิลป์, ชิงเปรต, พหุวัฒนธรรม, สันติสุข

Abstract

This study examines the role of the Ching Pret tradition at Wat Kuhapimuk, Yala, as a cultural medium reflecting peace in a multicultural society, amid a region often portrayed through conflict and religious-ethnic differences. Employing a qualitative approach, the research utilized observation, in-depth interviews, and symbolic analysis to gather data from rituals, activities, and symbols associated with the tradition. The aim was to understand community participation and the underlying concepts, while also applying the findings to creative visual art projects through installation art inspired by the research insights.

The findings reveal that Ching Pret is not merely a Buddhist ritual but a communal activity that brings together people of different religions and ethnicities equally—through merit-making ceremonies, food sharing, games, and parading of the “mub.” These practices reflect generosity, gratitude, and peaceful coexistence. Cultural symbols, such as stacked lunch boxes and traditional sweets, convey meanings of sharing and community bonding.

A key discovery is that Ching Pret in the cave-front community functions as a space for reconciliation, preserving local traditions while establishing social mechanisms that reduce conflict and foster unity. This study highlights how art and culture can serve as creative forces to enhance peace in multicultural settings and offers a model for future research and applications in cultural and fine arts studies.

Keywords: Visual Art, Ching Pret, Multicultural, Peace

บทนำ

บทความวิชาการนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความหมาย และพัฒนาการของประเพณี “สารทเดือนสิบ” หรือ “ชิงเปรต” จากการทบทวนวรรณกรรม คำว่า สารท มาจากภาษาบาลี แปลว่า ถูไปไม่ร่วง และตรงกับคำว่า ศารท ในภาษาสันสกฤต เดิมเป็นประเพณีพราหมณ์ที่เรียกว่า เปตพลี หรือการทำบุญอุทิศแก่บรรพบุรุษ ซึ่งสืบต่อมาถึงสมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าทรงเห็นคุณค่าจึงโปรดให้คงไว้ โดยกำหนดช่วงแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ซึ่งตรงกับช่วงเก็บเกี่ยวพืชผลแรกของปี ทำให้เกิดการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์และการเลี้ยงฉลองเช่นเดียวกับพิธีปงคัลของอินเดียได้ [1] สำหรับในประเทศไทยงานสารทเดือนสิบเป็นงานบุญเก่าแก่ในสังคมเกษตรกรรม พบหลักฐานตั้งแต่สมัยสุโขทัยเพื่ออุทิศบุญแก่บรรพบุรุษ และผู้ล่วงลับซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมด้านความกตัญญู การแบ่งปัน และการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยจะพบทั่วทุกภาคแต่เรียกต่างกัน เช่น ภาคกลาง “วันสารทไทย” ภาคเหนือ “ตั้งก๋วยสลาก” หรือ “สลากภัต” และภาคใต้ “วันชิงเปรต” ถึงแม้ชื่อจะมีความแตกต่างกันแต่จุดมุ่งหมายคือการทำบุญอุทิศส่วนกุศลโดยเฉพาะภาคใต้ เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการจัดงานใหญ่ทุกปี มีขบวนแห่ “ยกหมรับ” ซึ่งเป็นเครื่องถวายพระสงฆ์ประกอบด้วยอาหารและสิ่งจำเป็น ตลอดจนขนมที่มีบทบาทเป็นสัญลักษณ์มีความเชื่อมโยงกับความเชื่อศาสนา และวิถีชีวิตชุมชน เช่น 1) ขนมพอง เป็นสัญลักษณ์แทนเรือหรือแพสำหรับไว้ใช้เป็นพาหนะข้ามน้ำ เนื่องจากขนมพองทำมาจากข้าวทอดมีรูปร่างคล้ายแพและมีน้ำหนักเบา 2) ขนมรา ใช้แทนเสื้อผ้าหรือแพรพรรณเครื่องนุ่งห่มเพราะทำมาจากแป้งเส้นนำไปทอดให้ติดกันจนมีลักษณะคล้ายผ้าสามารถพับ ม้วน หรือแผ่เป็นผืนได้ 3) ขนมบ้า มีรูปทรงคล้ายลูกสบ้า (ในอดีตเป็นการละเล่นที่นิยมทางภาคใต้ของไทย) ไว้สำหรับให้เปรตใช้เล่นต้อนรับเทศกาลสงกรานต์ 4) ขนมเปียหรือขนมติ๋ม มีลักษณะทรงกลมและแบนคล้ายเหรียญ ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนเปีย หรือเงินตรา 5) ขนมกง ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนเครื่องประดับเพราะมีรูปทรงคล้ายกำไล หรือแหวน เครื่องประดับต่าง ๆ หลังเสร็จพิธีชาวบ้านจะแย่งอาหารจาก “ร้านเปรต” เชื่อว่าเป็นสิริมงคลแก่ครอบครัว และสภาพแวดล้อม ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประเพณีดังกล่าวนี้ยังเป็นพื้นที่สันติสุขแห่งการมีส่วนร่วมระหว่างผู้คนต่างศาสนา และวัฒนธรรม โดยเฉพาะคนในสามจังหวัดชายแดนใต้ และจังหวัดอื่นใกล้เคียง [2] อันจะส่งผลต่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพสังคมไทยอีกหลายด้าน เช่น

- 1) ทางการศึกษาด้านวิชาการ ที่จะช่วยเพิ่มองค์ความรู้เรื่องศิลปวัฒนธรรม และการตีความเชิงสัญลักษณ์จากองค์ประกอบทางกายภาพต่าง ๆ ของประเพณีไทยที่พบเห็นได้ในสังคมพหุวัฒนธรรม
- 2) ทางความเข้าใจด้านสังคม จากการร่วมมือร่วมใจในการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนพหุวัฒนธรรมสามารถเป็นตัวอย่างที่สะท้อนถึงการสร้างความสามัคคี และสันติสุขให้กับอนาคตของสังคมไทยได้
- 3) ด้านการประยุกต์ใช้ที่จะสามารถนำไปต่อยอดในการสร้างสรรค์งานเชิงทัศนศิลป์ ด้วยการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในรูปแบบร่วมสมัยเพื่อความเป็นสากลที่เหมาะสมกับบริบทเทคโนโลยีสมัยใหม่ และช่วยในการส่งเสริมภาพลักษณ์เชิงบวกของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทยได้

ประเพณีชิงเปรตวัดคูหาภิมุขจังหวัดยะลา

ประเพณีชิงเปรตวัดคูหาภิมุขจังหวัดยะลา นั้นมีความคล้ายคลึงกับงานประเพณีชิงเปรตของจังหวัดนครศรีธรรมราชหรือภาคใต้จังหวัดอื่น ๆ ใกล้เคียงดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นถึงรูปแบบของพิธีกรรม และคติความเชื่อที่จัดให้มีขึ้นในช่วงของการทำบุญสารทเดือนสิบ หากแต่เพียงการเกิดของกิจกรรมประจำปีของวัดคูหาภิมุขนั้นเป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์กันภายในชุมชน จากคนในหลายเชื้อชาติศาสนาด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะเชื่อมความเข้าใจ และความสมัคสามัคคี ด้วยกุศโลบายที่เกิดจากสัญลักษณ์ในองค์ประกอบของกิจกรรมงานทำบุญวันสารทเดือนสิบ หรือวันชิงเปรต

หากจะกล่าวถึงวัดคูหาภิมุข หรือวัดหน้าถ้ำ โดยที่คนในท้องถิ่นเรียกว่า วัดถ้ำ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของบ้านเปาะเล้ง มีเนื้อที่ประมาณ 52 ไร่ ห่างจากตัวเมืองยะลา 8 กิโลเมตร จากประวัติกล่าวว่าเมื่อประมาณ 200 ปี มีการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานร่วมตัวกันของชาวไทยพุทธที่มาจากจังหวัดอื่นใกล้เคียง เช่น ปัตตานี สงขลา จึงทำให้ชุมชนหน้าถ้ำมีชาวนับถือศาสนาพุทธถึงร้อยละ 70 และที่เหลือเป็นชาวนับถือศาสนาอิสลามและอื่น ๆ รวมกันเพียงร้อยละ 30 ของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชน ชาวบ้านส่วนมากทำอาชีพเกษตรกรรม หางของป่า บางส่วนเป็นข้าราชการและค้าขาย [3] เนื่องจากสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปเป็นภูเขาหินปูนและเป็นเส้นทางผ่านของแม่น้ำปัตตานีมาแต่สมัยโบราณ อีกทั้งชุมชนหน้าถ้ำนั้นยังมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาวจังหวัดยะลาอีกด้วย

วัดคูหาภิมุข ตำบลหน้าถ้ำในอดีตเคยเป็นแหล่งชุมชนโบราณมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีว่าเคยเป็นชุมชนเมืองโบราณ และพบร่องรอยการสร้างศาสนสถาน โดยพบเทวรูปสำริด มีการสร้างกำแพงเมืองพบหลักฐานพระพิมพ์ดินดิบรูปแบบของสมัยทวารวดีศรีวิชัยอายุราวพุทธศตวรรษที่ 15-17 และมีถ้ำที่ชาวบ้านเรียกว่าถ้ำพระนอนนั้นภายในประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ (พระนอนสมัยศรีวิชัย) แต่เดิมพบว่าทำด้วยดินดิบ ซึ่งเชื่อว่าเคยเป็นรูปพระนารายณ์บรรทมศิลป์ เมื่อครั้งบริเวณชุมชนนี้เคยเป็นแหล่งชุมชนที่เคยนับถือศาสนาพราหมณ์ในอดีต และมีการสร้างองค์พระนอนครอบทับ ดังจะเห็นได้จากรูปแบบของพระนอนที่มีพญานาคทอดตัวยาวและแม่พังพานปรกอยู่เหนือเศียร พระกรขวาทอดออกไปข้างหน้าตามแบบอินเดียที่ปรากฏโดยทั่วไปนั้นพระกรมักหักกอดตั้งฉาก ส่วนพระหัตถ์ถ้อยรับพระเศียรไว้ นักโบราณคดีสันนิษฐานว่า พระพุทธรูปองค์นี้

เป็นรูปหนึ่งของพระโพธิสัตว์ในพุทธศาสนาเถรวาท ซึ่งพุทธลักษณะพิเศษต่างจากพระนอนองค์อื่น ๆ โดยทั่วไปและเป็นที่เคารพบูชาของชาวยะลาและชุมชนอื่นใกล้เคียงเสมอมาจนถึงปัจจุบัน [4]

ห่างจากถ้ำพระนอนไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ไม่กี่กิโลเมตรจะเป็นที่ตั้งของถ้ำศิลป์ เป็นถ้ำที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก ปากถ้ำสูงจากพื้นประมาณ 25 เมตร ในปี พ.ศ.2501 ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ อาจารย์จำรัส เกียรติก้อง อาจารย์ชิน อยู่ดี และเจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่งได้รับทุนจากองค์การ ส.ป.อ. เพื่อลงทำการบันทึกสำรวจ พบว่าภายในมีภาพเขียนฝาผนังถ้ำที่มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์ทั้งรูปแบบเรื่องราว และยุคสมัยของการสร้างสรรค์ที่เปลี่ยนไปตามบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมชุมชนในอดีต โดยรูปวาดเหล่านั้นบางรูปมีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์มีการเล่าเรื่องราวกิจกรรมของคนสมัยก่อน เช่น การล่าสัตว์ด้วยการเป่าลูกดอกและการยิงธนู มีการค้นพบจารึกด้วยการขุดขีดผนังถ้ำที่มีลักษณะเหมือนตัวอักษรโรมัน ต่อมาเมื่อเข้าสู่ยุคสมัยประวัติศาสตร์มีการรับเอาอิทธิพลพุทธศาสนาเข้ามาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 14-15 ถ้ำแห่งนี้ได้มีการปรับใช้เพื่อเป็นที่ประกอบศาสนกิจแบบพุทธนิกายมหายานของชาวบ้านระแวกนั้นเนื่องจากพบว่ามียุโรปเขียนผนังถ้ำเป็นรูปเรื่องราวในพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าไปจนถึง รูปพิธีกรรมความเชื่อของชุมชน[5] และจากหลักฐานดังกล่าวมานั้น เนื่องจากทำเลที่ตั้งของชุมชนทางประวัติศาสตร์วัดถ้ำนี้ยังเป็นศูนย์กลางที่มีแม่น้ำปัตตานีไหลผ่านจากฝั่งอ่าวไทยไปจนสู่ฝั่งอันดามันจึงอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นจุดรวมตัวทางวัฒนธรรมที่พัฒนาและเปลี่ยนแปลงตามการเวลามาช้านานทำให้เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาอารยธรรมในอดีตด้วยความหลากหลายจนกลืนกลายเป็นความพิเศษในรูปแบบของการอยู่ร่วมกันในชุมชนพหุวัฒนธรรมในปัจจุบัน

รูปที่ 1 รูปพระนอนสมัยศรีวิชัยที่ประดิษฐานอยู่ภายในถ้ำ
ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย

แต่ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีในหน้าสื่อหลักที่มีแต่การรายงานถึงปัญหาของความขัดแย้งและความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนวัดหน้าถ้ำและชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตสามจังหวัดชายแดนใต้ สิ่งต่าง ๆ ที่นำเสนอมานั้นล้วนแล้วแต่เป็นความสูญเสียที่สร้างความสะเทือนใจให้แก่คนในชุมชนและคนในชาติที่ได้รับรู้และการรายงานข่าวมักจะทำให้เหตุผลของความรุนแรงนั้น ล้วนมาจากความขัดแย้งแตกต่างเรื่องเชื้อชาติและศาสนาอยู่เสมอ เนื่องจากประชากรโดยส่วนมากในจังหวัดยะลาและจังหวัดใกล้เคียงนั้นมีสัดส่วนของประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามมากกว่าศาสนาพุทธและศาสนาอื่น ๆ อีกทั้งยังมีประวัติศาสตร์ร่วมกับชาวมลายูมาแต่อดีต จนก่อให้เกิดเป็นภาพสะท้อนความรู้สึกในแง่ลบที่มีต่อคนในพื้นที่สังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนใต้และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาความเจริญในด้านอื่น ๆ ของชุมชนและภาพลักษณ์ของความสงบสุขของคนในชาติไทยเสมอมา

แต่ด้วยลักษณะของความเป็นชุมชนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมมาแต่โบราณ และความแตกต่างตรงที่สัดส่วนของประชากรที่นับถือศาสนาพุทธที่มีมากกว่าศาสนาอิสลามของชุมชนบ้านหน้าถ้ำนั้น จึงทำให้รูปแบบของความเป็นวิถีชีวิตและกิจกรรมทางศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่มาจากกิจกรรมทางศาสนาพุทธก็มักจะมาจากความร่วมมือร่วมใจกันของคนในชุมชนทุกเชื้อชาติและศาสนา จึงทำให้เกิดเป็นความพิเศษเฉพาะแตกต่างไปจากชุมชนอื่น ๆ โดยจะเห็นได้อย่างเด่นชัดจากประเพณีสารทเดือนสิบหรือประเพณีชิงเปรตของชาววัดหน้าถ้ำที่มีรูปแบบของกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับรูปแบบทั่ว ๆ ในเรื่องวัตถุประสงค์ ในการทำบุญให้กับญาติที่ล่วงลับไปแล้ว โดยเฉพาะที่ตกรกหรือการทำบุญให้กับวิญญาณที่ไม่มีญาติ จากลักษณะขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงานสารทเดือนสิบหรืองานชิงเปรต ณ วัดคูหาภิมุข (วัดหน้าถ้ำจังหวัด ยะลา) ดังนี้

1. กิจกรรมทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ในตอนเช้าเพื่อเป็นการทำบุญอุทิศกุศลและเป็นการชำระจิตใจของตนเอง กิจกรรมนี้จะจัดให้มีเป็นวันแรกของเทศกาลชิงเปรตวัดหน้าถ้ำ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า วันรับเปรต ซึ่งจะเริ่มที่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 และเชื่อว่าเป็นวันแรกที่ญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว (เปรต) จะได้รับอนุญาตให้มาพบกับญาติบนโลกมนุษย์ ลูกหลานก็จะทำขนมต่าง ๆ ที่เป็นไปตามความเชื่อของเครื่องเส้นไหว้ในวันสารทเดือนสิบของทุกที่ในภาคใต้ เช่น ขนมต้ม ขนมรา ขนมเจาะหู ขนมกระยาสารท ขนมบ้าขนมเจาะหู บางครั้งอาจจะมีอาหารบางอย่างที่ลดหรือเพิ่มขึ้นอยู่กับความนิยมของคนในชุมชนและเพื่อความเหมาะสมของ

คนต่างวัฒนธรรมที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยจะแบ่งนำของไหว้ไปวางไว้บนร้านเปรต ซึ่งเป็นสถานที่ที่ทางวัดได้จัดแยกทำกิจกรรมบนลานกว้าง ๆ อยู่นอกเหนือจากเขตทำศาสนกิจของพระสงฆ์ตามแบบของศาสนาพุทธ มีการนำอาหารบางส่วนนำไปไหว้หน้าบวบัสสุกุล และเขียนชื่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับใส่ลงไปบนบัวหรือเจดีย์เล็ก ๆ สำหรับใส่กระดูกด้วยเพื่อเป็นทำบุญ

2. เมื่อเวลาเข้ามาสู่ช่วงสาย พระสงฆ์เริ่มทำการสวดมนต์และชาวบ้านก็จะมีการประเคนถวายภัตตาหารเพล ต่อมาพระสงฆ์ก็จะตั้งสายสัญญาณที่ใช้ชิงรอบ ๆ ร้านเปรตสำหรับประกอบพิธีสงฆ์ ซึ่งเป็นสัญญาณบอกให้ประชาชนที่มาร่วมงานได้เข้าแย่งสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่บนร้านเปรต เป็นอันเสร็จสิ้นกิจกรรมในวันแรกที่เรียกว่า วันรับเปรต หลังจากวันรับเปรตผ่านไป 15 วัน ก็จะถึงวันส่งเปรต โดยจะมีการจัดกิจกรรมเหมือนรับเปรต แต่จะมีการเทศนาธรรมโดยพระสงฆ์ด้วย 1 กัณฑ์ และข้าวของที่มีอยู่บนร้านเปรตในวันนี้จะไม่ได้นำเฉพาะขนมต่าง ๆ ตามความเชื่อที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่จะเน้นทางอาหารแห้งหรือวัตถุดิบที่จะไว้ให้พระสงฆ์สามารถเก็บไว้เป็นเสบียงช่วงเข้าพรรษา เช่น ข้าวสาร หัวหอม กระเทียม กะปิ พริกแห้ง เครื่องปรุงต่าง ๆ และยังมีข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นอีกด้วย เช่น เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ผ้าห่ม ร่ม เสื้อผืน ยารักษาโรค หรือเครื่องอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ที่จัดหาตามกำลังศรัทธา แต่จะมีข้อสังเกตเรื่องคติความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งของที่นำมาทำบุญดังนี้

2.1 เป็นของที่มีประโยชน์ ต่อทั้งพระสงฆ์และประชาชนที่มาร่วมกิจกรรมในทุกเชื้อชาติศาสนา ดังจะเห็นได้จากเครื่องหีบ ที่เป็นของแห้งสามารถเก็บได้นาน บ้างก็เป็นเมล็ดพืชผลที่สามารถเก็บไว้เพาะพันธุ์ได้ ซึ่งถือว่าเมล็ดพันธุ์ที่ให้ผลผลิตมานี้ แะแข็งแรงมีคุณภาพหากเหลือจากถวายพระสงฆ์แล้ว สามารถนำเมล็ดพืชเหล่านั้นไปต่อเชื้อขยายพันธุ์ให้สำหรับครอบครัวที่ทำการเพาะปลูกแล้วได้ผลผลิตไม่ค้อยสู้ในปีนั้น เป็นการแบ่งปันผลผลิตและเป็นการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองให้คงอยู่ต่อไปไม่มีหมด

2.2 เนื่องจากชาวบ้านบางครัวเรือนมีสมาชิกในครอบครัวไปแต่งงานข้ามศาสนา และมีการเข้ารับศาสนาอิสลาม แต่ต้องการจะมาร่วมงานทำบุญอุทิศให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับในศาสนาพุทธ อาหารที่จัดขึ้นในการทำบุญจะไม่ทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันที่นับถือศาสนาอื่นในสังคมชุมชน เช่น อาหารที่ถวายพระสงฆ์อาจเป็นอาหารพื้นเมืองของชาวมลายูดั้งเดิมในท้องถิ่น อาหารแห้งทำจากธัญพืช ขนมที่มีลักษณะแห้งจากแป้งต่าง ๆ หากเป็นของคาวก็จะไม่ใช่เนื้อสุกรที่เป็นข้อห้ามของศาสนาอิสลามที่เข้าร่วมกิจกรรม เพราะการทำบุญอยู่นอกเหนือกิจกรรมศาสนาพุทธ และจัดอยู่บนลานกิจกรรมที่ทางวัดจัดไว้ให้ ก็จะพบว่ามีคนจากเชื้อชาติศาสนาอื่น มาร่วมในกิจกรรมงานบุญนี้ เช่น ชาวไทยมุสลิมในระแวกใกล้เคียง ชาวไทยเชื้อสายจีนจากที่ต่าง ๆ และชาวพม่า ชาวกัมพูชา รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่มาร่วมในงาน

2.3 ความเชื่อที่เกี่ยวอาหารประกอบพิธีกรรมชิงเปรตวัดหน้าถ้ำมีคติความเชื่อคล้ายกับงานสารทเดือนสิบของภาคใต้ทั่วไปที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ต่างกันตรงที่ในกิจกรรมของการแย่งอาหารบนร้านเปรตวัดหน้าถ้ำนั้น พบว่ามีประชาชนจากหลากหลายศาสนา ทั้งลูกเด็กเล็กแดงที่เข้าร่วมกิจกรรมกันอย่างสนุกสนาน เพราะเป็นความเชื่อของคนในท้องถิ่นร่วมกันว่าสิ่งของต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งมงคล เมื่อนำอาหารที่ได้จากร้านเปรตมาแล้วก็นำมาผสมกับอาหารสัตว์เลี้ยงเพราะเชื่อว่าจะทำให้สัตว์เลี้ยงไม่เป็นโรคระบาด และให้ผลผลิตหรือออกลูกได้ตามต้องการ หรือบางบ้านก็จะนำไปผูกติดไว้กับต้นไม้ผลที่ให้ผลผลิตไม่ดี หรือตามความเชื่อว่าจะช่วยไล่ศัตรูพืชที่จะมารบกวนผลผลิตในปีนั้น บ้างก็นำไปหว่านในแปลงนา แปลงผักแทนปุ๋ย หรือเก็บไว้บูชาเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองครอบครัวให้อยู่เย็นเป็นสุข นอกจากของทำบุญที่เป็นเครื่องคาว หวาน ดังกล่าวมาแล้ว ยังพบเครื่องอุปโภคในการดำรงชีวิต เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ต่าง ๆ หม้อ ไห เสื้อผ้า ผ้าห่ม ร่ม และอื่น ๆ ที่เป็นไปตามความเชื่อที่จะอุทิศให้กับเปรตและเป็นการแบ่งปันให้แก่ผู้ที่เดือดร้อนขัดสนอีกด้วย

3. เครื่องประกอบในขบวนแห่หมรับ กิจกรรมขบวนแห่หมรับนับเป็นกิจกรรมที่สำคัญและเป็นกิจกรรมนอกเหนือจากพิธีทางพุทธศาสนาเช่นกัน จึงทำให้เป็นความสนุกสนานที่เกิดจากการร่วมใจกันของคนในชุมชนพหุวัฒนธรรม ซึ่งโดยทั่วไปของงานทำบุญชิงเปรตในภาคใต้มีการจัดขบวนแห่กันอย่างใหญ่โตตามท้องถนนระหว่างชุมชนไปจนถึงวัด แต่สำหรับงานชิงเปรตที่วัดหน้าถ้ำนั้น ไม่นิยมจัดเป็นขบวนแห่ในชุมชน แต่จะจัดเป็นขบวนเปรตแห่เพื่อให้เกิดความสนุกสนานกันเพียงภายในบริเวณที่ทางวัดจัดไว้ให้เพื่อไม่เป็นการรบกวนชาวบ้านจากเสียงที่เกิดจากขบวนแห่ เครื่องประกอบในขบวนแห่นอกจากหมรับ แล้วจะมีเด็ก ๆ และชาวบ้านร่วมกันแต่งกายแฟนซีเลียนแบบรูปร่างเปรตตามความเชื่อของแต่ละบุคคล ก่อให้เกิดความน่าเกรงขาม หรือทำให้เกิดความตลกขบขันต่อผู้พบเห็นได้ อุปกรณ์ที่นำมาประกอบก็จะนำมาจากอุปกรณ์ที่หาได้ในชีวิตเกษตรกรรมนำมาดัดแปลงทำเป็นอาวุธประดับขบวนแห่และจะมีการท้าวด้วยสีด้าทำท่าเต้นรำประกอบเสียงดนตรีพื้นเมืองตลอดกิจกรรมทำให้เกิดความครึกครื้นและผ่อนคลายภายในบริเวณลานกิจกรรม

รูปที่ 2 รูปการจัดเครื่องไหว้ตามบัวใส่กระดูกหรือนอกบริเวณพิธีสงฆ์เพื่อเป็นการเล่นไหว้ผีบรรพบุรุษ ปู่ ย่า ตา ยาย และ
เป็นทำบุญให้กับเปรตที่ไม่มีญาติหลังจากนั้นก็จะมีการแย่งสิ่งของบนร้านเปรตกันเพื่อนำไปอุปโลก บริโภคตามความเชื่อ
ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย

กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์

เนื่องจากวัดหน้าถ้ำมีบริเวณวัดในส่วนที่มีแม่น้ำปาดตานี (สายเก่า) ไหลผ่านซึ่งมีทัศนียภาพที่สวยงาม ทำให้ทางชุมชนได้
ร่วมกันจัดกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากกิจกรรมการแข่งของทำบุญบนร้านเปรต ซึ่งจะจัดในยามบ่ายของวันสงกรานต์ โดยจัดให้มี
กิจกรรมการเล่นร่วมกันระหว่างคนในชุมชนกับคนที่มาร่วมงานที่มีทั้งข้าราชการ ตำรวจ ทหาร ที่ทำหน้าที่อยู่ในชุมชน รวมไปถึง
ชาวไทยต่างถิ่นที่มาเยือน และคนต่างด้าวประเทศเพื่อนบ้านที่มาอาศัยอยู่ในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมทำให้บรรยากาศสนุกสนาน
และผ่อนคลาย แสดงดังรูปที่ 3 เพื่อเป็นการประสานความรักความสามัคคีระหว่างหมู่เหล่าสาขาต่าง ๆ ด้วยเกมส์การเล่น เช่น
การเล่นจับเปิดในแม่น้ำ หรือการแข่งขันมวยทะเล ที่ทำให้ดูน่าตื่นตื้นสนุกสนานแก่ผู้คนภายในงาน จึงทำให้วันสงกรานต์ที่วัดหน้าถ้ำ
มีความแตกต่างไปจากงานทำบุญสารทอื่น ๆ ซึ่งเห็นได้จากภาพของความเป็นจริงของความสงบสุขในชุมชนพหุวัฒนธรรมที่
เป็นเอกลักษณ์ในเชิงประจักษ์ และสามารถพบเห็นได้จากการร่วมมือกันทำกิจกรรมทางประเพณีของคนชุมชนวัดหน้าถ้ำจังหวัดยะลา

รูปที่ 3 ภาพกิจกรรมการเล่นจับเปิดระหว่างคนที่อยู่ในชุมชนที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติศาสนา
ที่เข้าร่วมกิจกรรมทำให้บรรยากาศสนุกสนาน และผ่อนคลาย
ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย

แนวคิดในการสร้างสรรค์

จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์และทำการศึกษาข้อมูลด้านประเพณีและศิลปวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนพหุวัฒนธรรม
วัดหน้าถ้ำ จังหวัดยะลา ในครั้งนี้ทำให้พบเห็นประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นเหมือนเครื่องช่วยสื่อสารและเชื่อมความเข้าใจในความแตกต่าง
ระหว่างของเชื้อชาติ และศาสนา ของคนในชุมชนในเรื่องคติความเชื่อที่มีความสอดคล้องกันกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตที่เป็นสังคม
เกษตรกรรมของคนในชุมชน ช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมที่มีความใกล้เคียงกันกับกิจกรรมงานทำบุญของศาสนาอื่น ๆ กล่าวคือ
อยู่ในช่วงเดือนกันยายน- ตุลาคม ซึ่งในช่วงนี้เป็นช่วงเวลาสำคัญของวันทำบุญในศาสนาอื่น ๆ อีกด้วยเช่น เทศกาลถือศีลกินเจของ
ชาวไทยเชื้อสายจีนหรือวันอารอเฟห์ คือวันที่ผู้ทำพิธีฮัจญ์เดินทางไปขอพรยังทุ่งอารอเฟห์ และถือศีลอด 1 วัน วันอาซูรอที่มี
พิธีกรรมคล้ายกับการกวาดล้างกระยาสารของชาวพุทธ โดยมีวัตถุประสงค์ของการทำบุญไม่แตกต่างไปจากการทำบุญสารท
เดือนสิบ หรือวันชิงเปรตของคนทางภาคใต้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้เกิดข้อสังเกตเห็นถึงสิ่งของวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่ในพิธีกรรมและ

เป็นสัญลักษณ์ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจในบริบทของความแตกต่างดังจะยกตัวอย่างของรูปทรงที่ได้มาจากปิ่นโต ที่มีหน้าที่เป็นภาชนะสำหรับอาหารใช้เพื่อไปร่วมในกิจกรรมงานบุญของแต่ละศาสนา ซึ่งจะพบเห็นได้ในทุก ๆ วัฒนธรรมในชุมชนพหุวัฒนธรรม นอกเหนือจากเพื่อการทำบุญในศาสนาดนแล้วยังเป็นสิ่งแสดงออกถึงการเอื้อเฟื้อ การแบ่งปันน้ำใจ แก่เพื่อนบ้านเรือนเคียงทำให้เกิดการปรับเข้าหากันด้วยประเพณี และส่งผลพลีให้เกิดความเข้มแข็งในความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชนทุกภาคส่วนด้วยความยั่งยืน

อาหารที่มีปิ่นโตเป็นภาชนะใช้ในการใส่อาหาร สามารถพบได้ในกิจกรรมประเพณีการทำบุญและพิธีกรรมของทุกวัฒนธรรมในชุมชนสามจังหวัดชายแดนใต้และมีลักษณะรูปทรงของปิ่นโตที่แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของในแต่ละวัฒนธรรมรูปทรงปิ่นโตมีลักษณะเป็นนามธรรม เป็นสัญลักษณ์แทนการเอื้อเฟื้อแบ่งปันด้วยปัจจัยอาหาร หรือการตอบแทนด้วยความกตัญญูต่อบรรพบุรุษและตอบแทนตัวแทนธรรมชาติที่ให้ผลผลิต รูปทรงของปิ่นโตมีหน้าที่เป็นภาชนะใส่อาหาร ไม่ทำให้รู้สึกน่ากลัวหรือมีความรู้สึกอันตรายต่อผู้พบเห็นและเป็นบริบทของความคล้ายคลึงที่แตกต่างทางทัศนศิลป์ที่ปรากฏ และพบเห็นได้จากกิจกรรมทางวัฒนธรรมของสังคมท้องถิ่น เช่น ภาพการนำปิ่นโตของคนในแต่ละศาสนาไปร่วมกันทำบุญตามเทศกาลงานบุญ แสดงดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 อาหารที่มีปิ่นโตเป็นภาชนะใช้ในการใส่อาหาร สามารถพบได้ในกิจกรรมประเพณีการทำบุญ และพิธีกรรมของทุกวัฒนธรรมในชุมชนสามจังหวัดชายแดนใต้
ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย

วัตถุประสงค์ของงานสร้างสรรค์

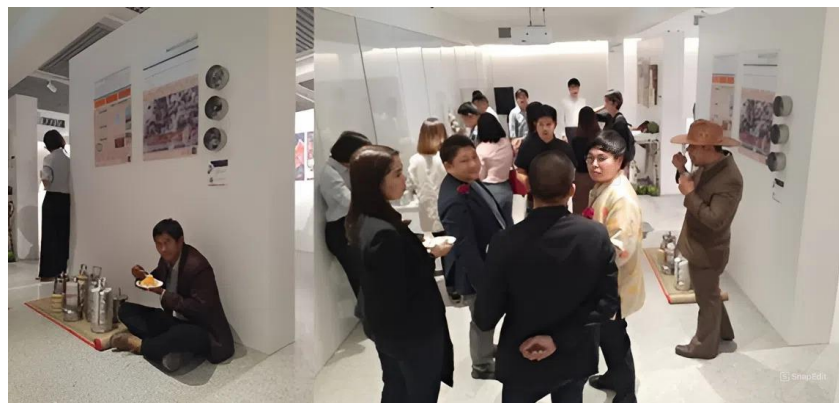
แรงบันดาลใจที่ได้จากการศึกษาพื้นที่ที่สังเกตและรวบรวมข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมที่เป็นพิธีกรรม และกิจกรรมร่วมของคนในชุมชนพหุวัฒนธรรมบ้านหน้าถ้ำ (จังหวัดยะลา) จากประเพณีชิงเปรตในฐานะสื่อกลางทางวัฒนธรรมที่สะท้อนสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม และเพื่อวัตถุประสงค์ในการเป็นข้อมูลประเพณีสู่การสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยเพื่อสะท้อนแนวคิดและค่านิยมของชุมชน โดยได้มีการนำเสนอด้วยรูปแบบศิลปะการจัดวางร่วมแสดงงานศิลปะ ณ หอศิลป์นักออกแบบ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ฯ ระหว่างวันที่ 15 – 19 พฤศจิกายน 2562 ภายใต้ชื่อว่า วัฒนธรรมออกแบบได้ (Reshaping Culture) เพื่อเป็นการเผยแพร่แนวความคิดเรื่อง ความเป็นจริงของความสงบสุขในด้านต่าง ๆ จากความสามัคคีที่พบเห็นได้ในประเพณีของคนในชุมชนพหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนใต้โดยเฉพาะจากแหล่งศึกษา ชุมชนบ้านหน้าถ้ำจังหวัดยะลาต่อผู้ชมชาวไทยและชาวต่างชาติในระดับสากล รูปโปสเตอร์งานแสดงศิลปะและภาพประกอบเพื่อนำเสนอแนวความคิดในการสร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจที่ได้จากภาพสันติสุขในประเพณีชิงเปรตวัดหน้าถ้ำจังหวัดยะลา (Reshaping Culture) แสดงดังรูปที่ 5

รูปที่ 5 รูปโปสเตอร์งานแสดงศิลปะและภาพประกอบเพื่อนำเสนอแนวความคิดในการสร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจที่ได้จากภาพสันติสุข
ในประเพณีชิงเปรตวัดหน้าถ้ำจังหวัดยะลา (Reshaping Culture)

ที่มา: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย

จากผลการแสดงงานในเชิงสร้างสรรค์ด้วยรูปแบบงานศิลปะแบบร่วมสมัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลผลสำรวจจากผู้เข้าชมงานแสดงด้วยการทำแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจด้วยสมุดเยี่ยมชมงาน มีการบันทึกภาพ และคลิปวิดีโอ และจากผลของการสำรวจพบว่าผู้เข้าชมเป็นจำนวนมากที่ให้การชื่นชมในแนวคิดที่เป็นมุมมองทางสุนทรียศาสตร์จากข้อมูลการสังเกต ศึกษาจากองค์ประกอบของประเพณีในชุมชนพหุวัฒนธรรมครั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเข้าใจของคนในสังคมพหุวัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการพัฒนาชาติไทย โดยมีการการทดลองจัดวางด้วยวัตถุจริงด้วยรูปแบบศิลปะจัดวางจากวัตถุที่เป็นภาชนะใช้สอยจากปิ่นโต ซึ่งให้ความหมายในมุมมองนามธรรมเรื่องความเป็นจริงของการอยู่ร่วมกันจากการแบ่งปัน ด้วยสื่อกลางจากปัจจัยอาหารที่แฝงอยู่ในกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ในสังคมพหุวัฒนธรรมด้วยการแสดงงานที่เกิดขึ้น ณ หอศิลป์นักออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างวันที่ 15 – 19 พฤศจิกายน 2562 โดยเป็นการจำลองเหตุการณ์เพื่อการมีส่วนร่วมของผู้คนที่มาร่วมในวันพิธีเปิดงานศิลปะ แสดงดังรูปที่ 6

รูปที่ 6 การทดลองจัดวางด้วยวัตถุจริงด้วยรูปแบบศิลปะจัดวางจากวัตถุที่เป็นภาชนะใช้สอยจากปิ่นโต
ณ หอศิลป์นักออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างวันที่ 15 – 19 พฤศจิกายน 2562
โดยเป็นการจำลองเหตุการณ์เพื่อการมีส่วนร่วมของผู้คนที่มาร่วมในวันพิธีเปิดงานศิลปะ

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

วัฒนธรรมประเพณีที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นมีความงดงามที่โดดเด่น และมีหน้าที่ช่วยเป็นสันตนาการในสังคมมนุษย์ แทรกคติความเชื่อ และปรัชญา ให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่น ควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสังคม ซึ่งจากการศึกษาและปฏิบัติงานสร้างสรรค์พบว่า ปัจจัยของการเกิดองค์ประกอบทางประเพณีชิงเปรตในพหุวัฒนธรรมชุมชนบ้านหน้าถ้ำนี้มี 3 ประการ คือ 1) การร่วมมือร่วมใจกันของภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนทุกหมู่เหล่า 2) พื้นที่ที่เป็นพื้นที่สาธารณะอาจจะเป็นส่วนที่อยู่ภายในวัดแต่จัดแยกสำหรับการจัดกิจกรรมที่อยู่นอกเหนือศาสนา แต่ใช้คตินิยมร่วมกันในรูปแบบความเชื่อท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่สันติสุขภายในชุมชน 3) กิจกรรมทางประเพณี เป็นกิจกรรมที่มีวิวัฒนาการ มีการปรับเปลี่ยนใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละยุคสมัยมาแต่โบราณ เพื่อให้เป็นตัวช่วยเชื่อมความสัมพันธ์กันระหว่างคนในชุมชนโดยปราศจาก

ความขัดแย้งใด ๆ และจากการศึกษาทำการวิเคราะห์ จึงทำให้ทราบว่าประเพณีซึ่งแปรตัวหน้าถ้าจังหวัดยะลานั้นยังสามารถส่งผลกระทบต่อสังคมชาติไทยมี 2 ด้าน คือ 1) ด้านประเพณี ในฐานะของความเป็นประเทศที่มีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ จะทำให้ชาวบ้านได้มีการอุปถัมภ์พระภิกษุสามเณรและช่วยส่งเสริมพระพุทธศาสนาอีกทางหนึ่งให้ได้เป็นสิ่งที่ถือปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องสืบไป 2) ด้านสังคม เป็นเครื่องมือควบคุมทางสังคมโดยการยกเรื่องอบายภูมิมานำเสนอให้คนในสังคมได้รับรู้ ช่วยส่งเสริมให้สังคมมีความเจริญมั่นคง สร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับสถาบันครอบครัวและสังคมให้มีความสามัคคีกลมเกลียวกันบนพื้นฐานความแตกต่างของเชื้อชาติศาสนา และก่อให้เกิดสันติสุขแก่สังคมโดยรวมในชุมชนและช่วยเป็นตัวอย่างในการที่จะทำให้เห็นถึงภาพสะท้อนของความสันติสุขในชุมชนบ้านหน้าถ้ำและชุมชนพหุวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้ในโอกาสต่อไป ด้านผลงานศิลปะที่สะท้อนภาพความเป็นจริงเรื่องของภาพความสันติสุขในพื้นที่พหุวัฒนธรรมโดยถูกถ่ายทอดด้วยรูปแบบ ศิลปะจัดวางนั้นเป็นการนำเสนอเรื่องความร่วมมือร่วมใจของผู้เข้าชมเป็นข้อเสนอแนะทางสังคมให้ล่วงรู้และตระหนักถึงความสำคัญในความเป็นจริงของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรมชาวยะลาและจังหวัดใกล้เคียง ในเรื่องการส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นจัดกิจกรรมประเพณีร่วมกันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน มีการสนับสนุนการนำองค์ความรู้และสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมไปประยุกต์ใช้ในงานศิลปะและการศึกษาของเยาวชนซึ่งสามารถใช้ประเพณีนี้เป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจ และลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา และเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับประเพณีเพื่อสืบทอดให้คนรุ่นใหม่ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน และเพื่อเป็นการยกระดับคติ ภูมิปัญญา ที่เป็นสิ่งร่วมของคนในท้องถิ่นที่ได้ถือปฏิบัติมาช้านานให้ได้เป็นสิ่งดำรงอยู่คู่สังคมชุมชน และสังคมประเทศไทยสืบไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. ชีวิตไทยชุด สมบัติตา ยาย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2538: 16.
- [2] เจริญ ตันมหาพารณ. แลประเพณีชายเล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. 2541: 79
- [3] ปราโมทย์ ทศนาสุวรรณ. จังหวัดของเรา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2534: 129
- [4] จำรูญ เด่น และคณะ. เล่าขานตำนานใต้. นครปฐม: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี. 2550: 82
- [5] ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. ประวัติศาสตร์อารยธรรมภาคใต้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. 2545: 333

คำแนะนำ

การส่งบทความต้นฉบับเพื่อการตีพิมพ์ ของวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นวารสารด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่บทความ จะได้รับการ
เผยแพร่ต้องได้รับการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) ในสาขาวิชานั้นๆ อย่างน้อย 3 ท่านต่อ 1
บทความในรูปแบบผู้พิจารณาไม่ทราบชื่อผู้แต่ง และ ผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้พิจารณา (Double-blind peer review)
โดยบทความวิจัยที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ถือเป็น
กรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ห้ามนำข้อความทั้งหมดหรือบางส่วนไปพิมพ์ซ้ำ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต
จากมหาวิทยาลัยเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมีการอ้างอิงอย่างเหมาะสม โดยเนื้อหาต้นฉบับที่ปรากฏในวารสารฯ
เป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์บทความหรือนักวิจัยผู้เขียนบทความ ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิค
การพิมพ์กองบรรณาธิการฯ

วัตถุประสงค์และขอบเขตของวารสาร

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นวารสารกลุ่ม **สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**
เปิดรับบทความวิชาการ (review article) และบทความวิจัย (research article) ของทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ
อาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีประสบการณ์หรือมุมมองทางด้านงานวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
แบบบูรณาการที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาสังคมและประเทศชาติอย่างกว้างขวาง โดยบทความ
ดังกล่าวต้องนำเสนอองค์ความรู้หรือแนวคิดใหม่ที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้า การวิจัยที่ลุ่มลึก และไม่เคยถูกนำไป
ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมาก่อน

กำหนดพิมพ์เผยแพร่

วารสารมีกำหนดพิมพ์เผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ

ต้นฉบับต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด (Microsoft Word) เวอร์ชัน 2010 ขึ้นไป หน้ากระดาษ A4 ความ
ยาวไม่เกิน 8-10 หน้ากระดาษ รวมตาราง รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง ด้านบนและด้านในเว้นห่างจากขอบกระดาษ

2.7 เซนติเมตร ด้านล่างและด้านนอกเว้นห่างจากขอบกระดาษ 1.5 เซนติเมตร มีเลขหน้ากำกับทุกหน้า ที่ด้านบนขวาของเอกสาร บทความต้องมีลักษณะดังนี้

- **ชื่อเรื่องภาษาไทย** พิมพ์ด้วยตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาขนาด 20 pt จัดกลางหน้า
- **ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ** พิมพ์ด้วยตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 20 pt จัดกลางหน้า
- **ชื่อผู้เขียนภาษาไทย** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 16 pt จัดกลางหน้า เว้นห่างจากชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ 1 บรรทัด
- **ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 16 pt จัดกลางหน้า เว้นห่างจากผู้เขียนภาษาไทย 1 บรรทัด
- **หน่วยงาน สถานที่ทำงาน หรืออีเมลของผู้เขียน** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 16 pt จัดกลางหน้า
- **บทคัดย่อ** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาด 16 pt เนื้อหาในบทคัดย่อ พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt ความยาวไม่เกิน 300 คำ ซึ่งควรประกอบด้วยรายละเอียดโดยสรุปของวัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัยและผลของการวิจัยเป็นต้น
- **คำสำคัญ** 3-5 คำ พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt ไม่ต้องคั่นด้วยเครื่องหมาย comma โดยเว้นห่างจากบทคัดย่อ 1 บรรทัด
- **Abstract** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาด 16 pt เนื้อหาใน Abstract พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทคัดย่อและการเขียนถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ด้านภาษา
- **Keywords** มี 3-5 คำ พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt เว้นห่างจาก abstract 1 บรรทัด
- **บทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ** ให้เรียงลำดับเหมือนกันดังนี้ คือ ชื่อเรื่อง, ชื่อผู้เขียน, หน่วยงาน, บทคัดย่อ, คำสำคัญ, Abstract และ Keywords จากนั้นจึงตามด้วยเนื้อเรื่อง
- **เนื้อเรื่องภาษาไทย หรือ เนื้อเรื่องภาษาอังกฤษ** พิมพ์ด้วย TH SarabunPSK ตัวปกติ ขนาด 14 pt จัดกระจายแบบไทย และจัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ ควรประกอบด้วย บทนำ (Introduction) วัตถุประสงค์ (Objectives) ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology) ผลการวิจัย (Results) หรือ ผลและวิจารณ์ผลหรืออภิปรายผล (Result & Discussion) สรุปผลการวิจัย (Conclusion) และ ข้อเสนอแนะ (Suggestion)
- **ตารางและภาพประกอบ**

ตาราง

ให้ระบุชื่อตารางที่กระชับและสื่อถึงเนื้อหาในตารางโดยพิมพ์เหนือตาราง (ชิดซ้าย) และเรียงลำดับตารางด้วยตัวเลขอารบิกจากน้อยไปมากตามลำดับ (ตารางที่ 1 ตารางที่ 2, Table 1, Table 2) ซึ่งในตารางอาจใช้ตัวย่อได้ แต่ต้องอธิบายเพิ่มเติมใต้ตารางแบบเชิงอรรถ (footnote) ให้ชัดเจน หากจำเป็นต้องระบุที่มาของตารางให้ระบุในรูปแบบของการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (ดูหลักการเขียนอ้างอิงแทรกในเนื้อหา)

ภาพประกอบ

ให้ระบุชื่อภาพประกอบให้ระบุที่มาไว้ใต้รูปภาพ (จัดกลาง) กรณีที่มีรูปภาพหลายภาพ ให้ระบุลำดับของรูปภาพ (รูปที่ 1 รูปที่ 2, Figure 1 , Figure 2) หากจำเป็นต้องระบุที่มาของรูปภาพให้ระบุในรูปแบบของการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (ดูหลักการเขียนอ้างอิงแทรกในเนื้อหา) และหากเป็นรูปภาพที่ผู้เขียนจัดทำหรือถ่ายรูปขึ้นเองให้ระบุหลังจากชื่อภาพหรือคำอธิบายใต้ภาพด้วยข้อความดังนี้ “(ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย)” แนบไฟล์ภาพประกอบที่ใช้ใน

บทความโดยบันทึกแต่ละไฟล์ในรูปแบบ .JPG หรือ .PNG หรือ .PDF ภาพต้องคมชัดและมีขนาดที่สามารถเห็นรายละเอียดได้อย่างครบถ้วน

- เอกสารอ้างอิง ให้เรียงเอกสารที่ใช้อ้างอิงทั้งหมดตามลำดับตัวอักษรตัวแรกของรายการที่อ้างอิง โดยยึดวิธีการเรียงตามพจนานุกรม และใช้วิธีการอ้างอิงรูปแบบแวนคูเวอร์ (Vancouver)

การเขียนเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงทุกฉบับต้องมีการอ้างหรือถูกกล่าวในบทความ การเขียนเอกสารอ้างอิงใช้รูปแบบแวนคูเวอร์โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การอ้างอิงแทรกในเนื้อเรื่อง

เมื่อสิ้นสุดข้อความที่ต้องการอ้างอิง ใส่หมายเลขอ้างอิงไว้ในวงเล็บใหญ่ โดยใช้เลขอารบิก เช่น [1] หรือ [1, 5] หรือ [1-3]

2. การอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 วารสาร

ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร ปีที่พิมพ์; เล่มที่: หน้าแรก-หน้าสุดท้าย. เช่น

[1] นวลจันทร์ วันเพ็ญผ่อง. การบูรณาการข้อมูลประชากร. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2554;3:20-29.

[2] จิราภรณ์ จันทร์จร. การใช้โปรแกรม EndNote: จัดการเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2551; 52:241-53.

[3] Kane RA, Kane RL. Effect of genetic for risk of Alzheimer's disease. N Engl J Med 2009;361:298-9.

หากเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ชื่อสกุลก่อน ตามด้วยอักษรย่อตัวหน้าตัวเดียวของชื่อตัวและชื่อรอง กรณีมีผู้พิมพ์มากกว่า 6 คน ให้ใส่ชื่อเพียง 6 คนแรก และคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (comma-) แล้วตามด้วย et al. (ในภาษาอังกฤษ) หรือ และคณะ (ในภาษาไทย).

[1] Mitchell SL, Teno JM, Kiely DK, Shaffer ML, Jone RN, Prigerson HG, et al. The clinical course of advanced dementia. N Engl J Med 2009; 361:1529-38.

[2] จิรยา เลิศอรรถมณีนี, เอมอร รัชมณีนี, อนุพันธ์ ตันติวงศ์, กรุณา บุญสุข, อิงอร นิลประดับ, พุฒติ พรหมณี วรกิจโกคาทร, และคณะ. ความเสี่ยงและประสิทธิผลของการผ่าตัดต่อมลูกหมาก. จดหมายเหตุทางแพทย์ 2545;85:1288-95.

2.2 วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง [ประเภท/ระดับปริญญา]. เมืองที่พิมพ์: มหาวิทยาลัย; ปีที่ได้ปริญญา. เช่น

[1] เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2540.

[2] Kaplan SJ. Post-hospital home health care: the elderly's access and utilization [dissertation]. St. Louis, MO: Washington University; 1995.

2.3 หนังสือ

ชื่อผู้เขียน. ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์; ปีที่พิมพ์. เช่น

[1] น้ำทิพย์ วิภาวิน และนางเยาว์ เปรมกมลเนตร. นวัตกรรมห้องสมุดและการจัดการความรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ซีเอที โซลูชั่น; 2551.

[2] Janeway CA, Travers P, Walport M, Shlomchick M. Immunobiology. 5th ed. New York: Garland Publishing; 2001.

หนังสือที่ผู้แต่งเป็นบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม

[3] ภาณุมาศ ทักษณา, บรรณาธิการ. รอยยิ้มของในหลวง. พิมพ์ครั้งที่ 2. ลำพูน: อนุรักษ์การพิมพ์; 2553.

[4] Norman IJ, Redfern SJ, editors. Mental health care for elderly people. New York: Churchill Livingstone; 1996.

2.4 อินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. [ประเภทของสื่อ/วัสดุ]. ปีที่พิมพ์ [เข้าถึงเมื่อ ปี เดือน วันที่]. เข้าถึงได้จาก URL address เช่น

[1] จิราภรณ์ จันทจร. การเขียนรายงานการอ้างอิงในเอกสารวิชาการทางการแพทย์. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551[เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2554]. เข้าถึงได้จาก: <http://lib.med.psu.ac.th/libmed2557/images/Libservice/van1nov1.pdf>

[2] Greenly W, Sandeman-Craik C, Otero Y, and Streit J. Case Study: Contextual Search for Volkswagen and the Automotive Industry. [Internet]. 2011 [cited 2011 November 22]. Available from:<http://www.w3.org/2001/sw/sweo/public/UseCases/Volkswagen/>

2.5 รายงานการประชุม (conference proceeding)

ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. ชื่อการประชุม;วัน เดือน ปีที่ประชุม; สถานที่จัดประชุม. เมืองที่พิมพ์: ปีที่พิมพ์. หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

[1] จิตติพรรณ บรรลือทรัพย์, ปัญญา ทองนิล, กาญจนา บุญส่ง. การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ทำเรื่อน้ำลึกทวายเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อการเปลี่ยนแปลงกาญจนบุรี; 7 กันยายน 2561; มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. จังหวัดกาญจนบุรี: 2561. 220-231.

การส่งต้นฉบับ

ส่ง “ไฟล์ต้นฉบับ” พร้อมทั้ง “แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณาลงวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี” ผ่านทางระบบ THAIJO 2.0 หรือผ่านทาง <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/ajpbru/>

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

กองบรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี หรือ E-mail: acad@mail.pbru.ac.th

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประเมินบทความ (Peer Review) ประจำปี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี สืบสิงห์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอู๋
รองศาสตราจารย์ ดร.ตฤณ กิตติการอำพล
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธ ไกยวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ
รองศาสตราจารย์ ดร.เดช บุญประจักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง
รองศาสตราจารย์ ดร.จกมลดิษฐ์ แสงอัสภวิริยะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทนายวุฒิ โพธิ์ ทองแสงอรุณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ สุธรรม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา ใจมโน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชาพันธ์ รัฐศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา สุวรรณวิจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรเบศวณ์ เวชวิริยะสกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณฐกร ดวงพระเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงจันทร์ เตียววิไล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรจุมิ เพ็งพันธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สุริยวงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เลื่อนนันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พท.อาวุธ หงษ์ศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิดา มหาวงค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา พันธุ์เอี่ยม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตชน วงศ์รัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรายุทธ ประเสริฐศรี
ดร.ทัศนพรรณ ไผ่ศาลนันท์
ดร.ธีระวัฒน์ อาจปฐ
ดร.ไพรัช มณีโชติ

ดร.พิรุณ บุญมาธรรม
ดร.กิตติศักดิ์ รุจิกาญจนรัตน์
ดร.อังคาร คະชาວິສຸ
ดร.ดวงใจ คงคาหลวง
ดร.จิรพล จิรไกรศิริ
ว่าที่ร้อยตรี ดร.ณัฐภูมิ คล้ายสุวรรณ
ดร.กันตภณ เชื้อฮ้อ
ดร.กฤษฎา วรพิน
ดร.ธีระศักดิ์ สุขสันติกมล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมา พูเพีย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรัชย์ ปิยานุกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรภาพร กริเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนทรี คนเที่ยง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
มหาวิทยาลัยบูรพา
วิทยาลัยเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
186 หมู่ 13 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ 50210
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยทักษิณ
มหาวิทยาลัยทักษิณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
72/1 หมู่ 1 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่